SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 32 / Hejmar 380 / Tebax 2013

AKP ATEŞLE OYNUYOR

Süreç kritik noktaya gelmiştir. AKP'nin artık eskisi gibi oyalama, zaman kazanma kredisi kalmamıştır. Geçmişte Önder Apo da, Kürt özgürlük hareketi de devleti ve toplumu çözüme hazırlama açısından AKP'nin bu yaklaşımlarına belli düzeyde göz yummuştur. Ancak artık Kürt sorununun çözüm zamanı gelmiştir. Kürt sorununda anlaşılmayan hiçbir şey kalmamıştır. Kürtlerin talebi de açık ve nettir, makuldür. Bu yönüyle Kürt sorununun çözümü önünde hiçbir engel kalmamıştır. Geçmişte hep gerekçe yapılan Türkiye toplumu da Kürt sorununun çözümüne ve bu temelde Türkiye'nin demokratikleştirilmesine hazırdır. Bu açıdan gelinen aşamada sorun gelmiş devletin ve hükümetin bir çözüm iradesi ortaya koyup koyamamasına dayanmıştır. yazısı 3'te

KÜRTLERİN KALBİ ROJAVA'DA ATIYOR

Bilindiği gibi bir süredir Rojava'ya yönelik uluslararası ve bölgesel güçlerin ve bu güçlere işbirlikçilik yapan bazı kesimlerin ciddi saldırıları, ambargoları mevcuttur. Rojava Devrimi'nin birinci yılını doldurduğu günlerde iyice doruğa ulaşan bu saldırılar, bir süredir göçertme politikalarına dönüşmeye başladı. Böyle yaparak Rojava halkının teslim olacağını, Özgürlük hareketine yüz çevireceğini umut ediyorlar.

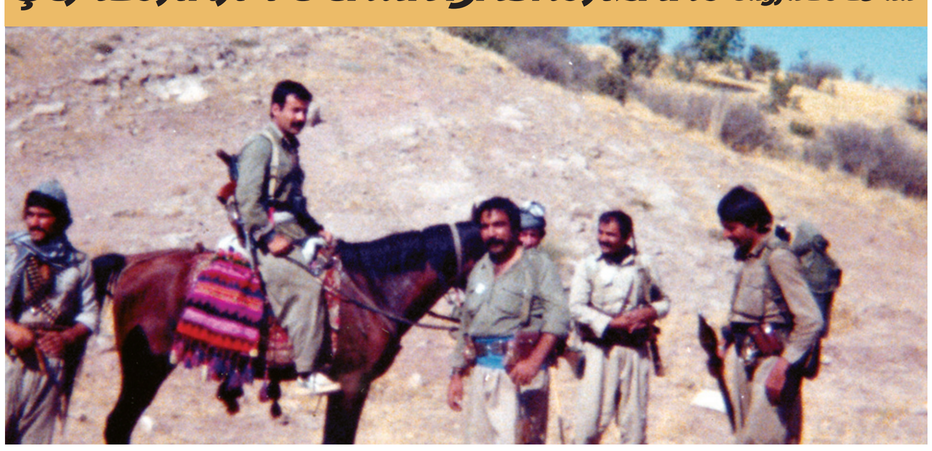
Rojava halkını tehditle, şantajla, baskı ve katliam tehdidiyle teslim alacağını, pes ettireceğini düşünenler bilmeli ki, bu halk Apocu ruhu taşıyor. Ve Apocu ruhu taşıyan hiçbir Kürt onursuzluğu, teslimiyeti asla kabul etmez. Ölümü, açlığı kabul eder, ama onursuz bir yaşamı kabul etmez. yazısı 2'de

DAĞLARIMIZIN GÜLEN YÜZÜ

On güne yakın Erdal arkadaşın komutanlığını yaptığı taburla birlikte kaldım, onlar kendilerine Cudi taburu diyorlardı, çok güzel insanların bir araya geldiği bir bileşimdi. Heval Erdal her fırsatta beni ziyarete geliyordu moral veriyor, anılarını anlatıyordu. Gelmediği günler onu özlüyordum. Onunla tanışmak büyük bir güç vermişti, şimdi daha iyi anlıyorum ki onunla tanışmak aslında dağla, gerillayla, yoldaşlıkla, militanlıkla, anlamla ve özgürlük ütopyalarıyla tanışmaktı… yazısı 22'de

ŞEMZİNAN VE ERUH BASKINLARI sayfa 26-29'da

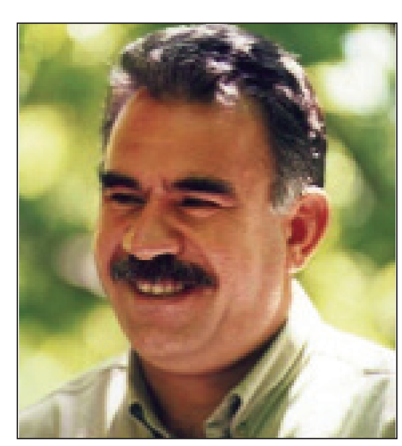
HEP KAVGAYDI YAŞAMIM

Aradığımı bulmuş gibiydim. Bazı tarihler ayrıntılar daha o anda unutulmuştu. Ama 'Kürdistan sömürgedir. Kürt halkı kendi öz gücüne dayalı, kendi öz örgütlülüğü ve önderliğiyle ulusal kurtuluş mücadelesini verecek: 'Bağımsız birleşik demokratik, özgür ve müreffeh bir Kürdistan kurulacaktır...' belirlemeleri kafamda tekrarlanıp durdu. yazısı 13'te

Kültürel soykırım kıskacında Kürtleri savunmak

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

ABDULLAH ÖCALAN

KCK'de demokratik ulus inşa programının önemli ve vazgeçilmez bir başlığı da öz savunmanın nasıl kalıcı bir sistematiğe bağlanacağı hususudur. Tek silahlı güç tekeli olan ulus devletlerin fırsat buldukça uygulamaktan kaçınmayacağı yeni inkar, imha ve asimilasyon politikaları KCK'nin öz savunma sistemini kalıcı olmaya zorlamıştır. Ulus devletlerle ortak yaşamanın asgari koşulu, Kürt öz kimliğinin ve özgür yaşamının anayasal güvenceye kavuşmasıdır. Ayrıca yasalarla belirlenecek statülerle bu güvencenin somut koşulları aranacaktır. Dışa karşı ortak ulusal savunma dışında, güvenlik işlerinin bizzat Kürt toplumunun kendisi tarafından karşılanması gerekir. Çünkü bir toplum iç güvenliğini en iyi ve ihtiyaçlarına en uygun biçimde ancak kendisi sağlayabilir. sayfa 16'da

KÜRTLERİN KALBİ ROJAVA'DA ATIYOR

"Rojava halkı Özgürlük mücadelesine binlerce şehit vermiş, büyük bedeller ödemiş bir halktır. Suriye rejiminin baskı, katliam, işkencelerini yaşamış, kimliksiz kalmış, ama asla teslim olmamıştır. Şimdi ambargo uygulayarak, aç bırakarak, göçerterek, çeteleri saldırtarak, psikolojik savaş yürüterek bu halk teslim alınabilir mi! Kim öyle düşünüyorsa büyük yanılıyor. Ve bunu çok kısa bir zaman içinde yaşayarak öğrenecekler."

Yoğun bir gündemle Ağustos ayına giriş yaptık. Bir yandan Suriye ve Mısır'daki çatışmalar ve katliamlar, bir yandan Rojava'ya yönelik saldırılar ve göçertme politikaları; diğer yandan AKP hükümetinin hiç bitmeyen oyalama, hatta savaş hazırlıkları diyebileceğimiz uygulamaları, Ağustos ayı gündemini meşgul etmeye devam etti.

Tabii yaşanan bu gelişmelerin hepsi önemli olmakla birlikte Rojava'da yaşananlar ve göçertme politikaları en temel gündemimizdi. Öyle ki, KCK Yürütme Konseyi konuya ilişkin üst üste açıklamalar yapmak durumunda kaldı.

Bilindiği gibi bir süredir Rojava'ya yönelik uluslararası ve bölgesel güçlerin ve bu güçlere işbirlikçilik yapan bazı kesimlerin ciddi saldırıları, amborgoları mevcuttu. Rojava Devrimi'nin birinci yılını doldurduğu günlerde iyice doruğa ulaşan bu saldırılar, bir süredir göçertme politikalarına dönüşmeye başladı.

Bilindiği gibi Halep vb şehirlerde yaşayan, hem Baas rejiminin hem de çeteci güçlerin saldırılarına maruz kalan yüzbinlerce Kürdün evlerini bırakarak Rojava'ya gelmek zorunda kaldığı daha önce birçok basın yayın organına konu olmuştu. Haliyle bu durum tüm Rojava'yı ciddi bir nüfus sorunuyla karşı karşıya bırakmış, varolan imkanlar bu kadar nüfusa yetmez olmuştu.

Tam da bu sırada Türkiye ve Federe Kürdistan bölge yönetiminin sınırları kapatma uygulamaları başlamıştı.

Türkiye tüm çeteci güçlere, kaçakçılara açtığı sınırı Kürtlere açmayarak geçmişten günümüze Kürt karşıtlığını bir kez daha gözler önüne seriyordu. Haliyle burada anlaşılmayan bir durum söz konusu değil. Fakat Federe Kürdistan bölge yönetiminin (ve onun yürütücüsü olan KDP'nin) sınırı niye kapattığı, bununla neyi amaçladığı tartışmaya değer bir konudur.

KDP Türkiye ilişkileri

Tekrar yaşamamak için geçmişten ders almak, geçmişi hatırlamak ve hatırlatmakta fayda vardır.

KDP ile Türkiye ilişkileri aslında yeni değildir. Özellikle 1990'lı yılların başında Kürt özgürlük hareketine karşı çaresiz kalan TC, Turgut Özal'ın çabaları sonucu KDP ve YNK liderleriyle görüşmeye başlamıştı. Özellikle I. Körfez Savaşı'nı bir şans olarak gören Özal, Kürtleri kendi tarafına çekerek Misak-ı Milli sınırlarına tekrar ulaşmak istiyordu. (Bilindiği gibi Misak-ı Milli, Musul ve Kerkük'ü de içine alıyordu.)

Özal hem Güney Kürdistan'da etkinlik sağlamak, hem de Güneyli güçleri baş edemediği PKK'ye karşı saldırtmak için KDP ve YNK temsilcileriyle bir araya gelmiş, ilişkileri derinleştirmiş, hatta onlara kırmızı pasaport (diplomatik pasaport) bile vermişti.

Tabii bu yakınlaşmanın meyveleri 1992 Ekim ayında toplanmaya başlanmıştı. O dönem TC ordusu, KDP ve YNK güçleri gerillalarımıza yönelik ortak bir operasyon geliştirmiş, tam 2 ay boyunca birçok cephede süren bir savaş yaşanmıştı. Bu operasyonda birçok PKK gerillası şehit düşmüş, ama onun birkaç katı KDP ve YNK peşmergesi öldürülmüştü. PKK'nin direnme gücü bu savaşla bir kez daha ispatlanmış, KDP ve YNK çantada keklik gördükleri PKK gerillalarına yönelik yaklaşımlarını bir bütünen değiştirmişlerdi.

Zaman içerisinde, özellikle KDP'nin Türk devletiyle ilişkileri artmış, adeta Güney Kürdistan'da TC'nin korucuları gibi hareket etmeye başlamışlardı. Özellikle 16 Mayıs 1996'da Hewler'de yine Türk devletiyle ortak gerçekleştirilen bir saldırıda silahsız birçok PKK kadrosu, gazisisi katledilmişti. O süreçte Hewler'de bulunan birçok PKK'linin hala akibeti bile belli değildir. Sonrası biliniyor, KDP Türk ordusuyla birlikte onlarca defa ortak operasyonla PKK'ye saldırmış, birçok gerillanın hayatını kaybetmesine sebep olmuştur.

Aslında KDP'nin saldırıları sadece PKK gerillalarına yönelik de olmamıştır; geçmişten günümüze pekçok örgüt ve yöneticisine yönelik KDP'nin komploları, saldırıları yaşanmıştır. 1970'li yıllarda Sait Elçi'nin öldürülmesi ardından Said Kırmızıtoprak (Dr. Şivan) ve arkadaşlarının kurşuna dizilmeleri, Ali Asker ve arkadaşlarının katledilmeleri, İKDP'ye yönelik saldırı ve komplolar vb KDP'nin çirkin geçmişini gözler önüne sermektedir.

Tabii ki geçmiş bugünü belirlemez. Herkes değişebilir. Bu yüzden KDP lideri ve Federe Kürdistan Başkanı Mesut Barzani'nin; "artık Kürtler arası çatışma bitmiştir ve bir daha olmayacaktır" açıklaması, tüm Kürtler tarafından memnuniyetle karşılanmış, Kürt birliğinin oluşması açısından herkesi umutlandırmıştı. Ardından tüm Kürt partilerinin katılımıyla bir Kürt Ulusal Kongresi'nin toplanması çağrısı ve hazırlık komitesinin oluşturulması umutları daha da yükseltmişti.

Ama bu umut fazla uzun sürmedi. Daha doğrusu Kürtler için umutlu olmak, fazlasıyla lüks görüldüğü için yine uluslararası ve bölgesel parmaklar işin içerisine girdi ve her şey tersine dönmeye başladı.

Önce Rojava konusu gündeme bomba gibi düştü. 19 Temmuz 2012'de kansız bir devrimle tüm Rojava PYD'nin denetimine girdi. Çok hızlı bir biçimde örgütlenen ve özsavunma dahil tüm alt yapısını oluşturan PYD, demokratik bir yönetim açısından tüm Kürt partilerini ve şahsiyetlerini de buna dahil etti. On yıllardır PKK ve Kürt Halk Önderi tarafından örgütlenen, daha sonra ise kendi öz örgütlenmesini PYD şahsında oluşturan Rojava Kürdistanı'nın çok kısa bir sürede bir sistem kurması, ordulaşması tüm dünyanın dikkatini üzerine çekmişti. Önce Türkiye tepkilerini yüksek perdeden dillendirmeye başlamış, açıktan tehditler savurmuştu. Suriye'de herhangi bir gücün (hele hele PKK'ye yakın güçlerin!) ayrı yönetim kurması ve bunu tek başına ilan etmesini kırmızı çizgi olarak belirleyen Türkiye, bunu engellemek için de denize düşen yılana sarılır misali el Nusra ve Özgür Suriye Ordusu içindeki en gerici güçleri devreye sokmuştu.

Zaten Suriye'de yaşanan çatışmaları birebir kendi topraklarından yönlendiren AKP devleti, Kürtlerle çatışan tüm güçleri de birebir örgütlemiş, silahlandırmış, lojistik ve cephanesini bir bütünen kendisi karşılamıştır. Ki bu hiç saklanmadan dünyanın gözleri önünde alenen yapılmaktadır. Tek amaç da Kürtlerin herhangi bir şekilde Suriye'de kendi öz yönetimlerini kurmaması, kendi kendilerini yönetmemesidir.

KDP Rojava'da ne yapmak istiyor

İşte tam da böyle bir noktada çetelerin saldırılarının yanı sıra KDP de devreye sokulmuştur. Kürdistan Federe hükümeti (KDP yetkilileri) ile TC devletinin sık sık görüşmesi sonucunda (ki ABD faktörünü de bu noktada gözden ırak tutmamak gerekir) önce Peşhabur sınır kapısı kapatılmış, ardından da Rojava'ya yönelik ambargo başlamıştır. Daha sonra Rojava'nın bazı yerlerinde KDP'ye bağlı bazı güçlerin ciddi komplo ve provokasyonları belgeleriyle açığa çıkarılmıştır. PYD'ye yakınlığıyla bilinen bazı kişilere yönelik gerçekleşen suikastlerde bu güçlerin parmağının olduğu PYD asayiş güçleri tarafından açıklanmıştır. En son da sınırdan komplo ve provokasyon amacıyla gizli girmeye çalışan 75'e yakın kişi tutuklanmıştır.

Bu olaylar ardından Bölgesel yönetim sınıra güç yığmış ve tüm geçişleri, insani amaçla dahi olsa kapatmıştır. KDP'nin tavrı gayet açıktır; ya benim olacak ya da kimsenin olmayacak!

Haliyle bu gelişmeler sonrasında çeteci güçlerin Rojava'ya saldırıları çok daha fazla arttı. KDP'nin Rojava'ya yönelik tavrı bu saldırıları adeta tetikledi.

Sonra ise ortak bir konsept ile Rojava'dan kaçış körüklenmeye başlandı. Bir yandan çeteler ve Baas rejimi, diğer yandan Türkiye ve KDP, Rojava'dan kaçışı yoğunlaştırmak için büyük bir çaba sergilediler.

En son da bilindiği gibi hiçbir insani yardıma açılmayan Peşhabur Sınır Kapısı Güney Kürdistan'a kaçan insanlara açıldı. Ve bu "Kürdisan sizin ülkeniz hepiniz gelebilirsiniz" denilerek adeta teşvik edildi.

Tabii ki burada amaç çok açık; Rojava'nın boşaltılması, PYD'nin Rojava'da çaresiz duruma düşürülmesi, başta Kürtler olmak üzere tüm dünyaya "PYD, Rojava'yı yönetemiyor, Kürt halkını koruyamıyor, bu yüzde oradan çıkmalı koruyabileceklere teslim etmeli" mesajını vermeye çalışıyorlar. Koruyabilecek olan da haliyle KDP veya ona yakın güçler oluyor!

Bu kadar ucuz, bu kadar iğrenç, bu kadar alçakça bir politikadır aslında Rojava'da uygulanmak istenen. Ve buna birçok Kürt(!) örgütünün de dahil edilmesi olayın vehametini göstermektedir.

Şimdi tüm Kürtler KDP'den ve lideri Mesut Barzini'den verdikleri sözde durmasını bekliyor. Madem artık Kürtler arası çatışma olmayacak, Kürt ulusal birliği ve özgürlüğü yanında yer alınacak o zaman Rojava'ya yönelik devam eden uğursuz politikaya ortak olmamalıdırlar. Eğer buna ortak olmayı sürdürürlerse, Kürt halkı tarafından lanetleneceklerdir.

KDP yanlış yoldadır, bu yanlıştan acilen dönmek zorundadır. Rojava'nın boşalması, Rojava Devrimi'nin boğulması KDP'ye hiçbir şey kazandırmayacaktır. Aksine Güney Kürdistan'da bile halkın desteğini, varolan iktidarını kaybetmekle karşı karşıya kalacaktır. Bu açıdan KDP aklına başına almalı, Kürtlerin yüzyılı olma özelliği taşıyan 21. yüzyılı kaybettirecek bir siyasetten uzak durmalıdır.

Ayrıca Suriye rejimine, çeteci güçlere, uluslararası ve bölgesel güçlere karşı direnen, mücadele eden hatta savaşan Rojava halkı ve onun öncüsü PYD'yi bu kadar zayıf görmek, böyle teslim alabileceklerini düşünmek tek kelimeyle kendini kandırmak, Kürt özgürlük hareketini ve onun tüm parçalardaki temsilcilerini hiç tanımamaktır.

Böyle düşünenler, Kuzey Kürdistan'da 1990'lı yıllarda yaşananları da çok çabuk unutmuş görünüyor. O zaman da saldırarak, vurarak, katlederek, köylerini yakarak, yerlerinden yurtlarından kopartıp göçerterek, aç ve açıkta bırakarak Kürt halkını özgürlük mücadelesinden koparacaklarını sanmışlardı. Ama ölümle, açlıkla, baskı ve işkenceyle terbiye etme, teslim almaya çalışma geri tepmiş, Kürt halkının yaşamından vazgeçeceği ama onurlu özgürlük mücadelesinden asla vazgeçmeyeceği ortaya çıkmıştı. İşte bugün bu gerçek Apo Kürtlerinin yaşadığı her yerde kendisini her şekilde göstermektedir. Dünyanın neresinde olursa olsun Kürtler inancıyla, onuruyla, özgürlük mücadelesini sahiplenmekte, onunla birlikte olduğunu "PKK halktır" sloganıyla ifadelendirmektedir.

Benzer bir durum Rojava ve PYD içinde geçerlidir. Rojava halkı da yıllarca Reber Apo'nun eğitiminden geçmiş, örgütlenmesini yaşamıştır. Özgürlük mücadelesine binlerce şehit vermiş, büyük bedeller ödemiş bir halktır. Suriye rejiminin baskı, katliam, işkencelerini yaşamış, kimliksiz kalmış, ama asla teslim olmamıştır. Şimdi ambargo uygulayarak, aç bırakarak, göçerterek, çeteleri saldırtarak, psikolojik savaş yürüterek bu halk teslim alınabilir mi! Kim öyle düşünüyorsa büyük yanılıyor. Ve bunu çok kısa bir zaman içerisinde yaşayarak öğrenecekler.

Rojava halkını bu yöntemlerle teslim alacağını, pes ettireceğini düşünenler bilmeli ki, bu halk Apocu ruhu taşıyor. Ve Apocu ruhu taşıyan hiçbir Kürt onursuzluğu, teslimiyeti asla kabul etmez. Ölüme, açlığı kabul eder, ama onursuz bir yaşamı kabul etmez.

Tüm Kürdistan halkı ve dostları da Rojava konusunda duyarlı olmalı, destek eylemlerini artırarak sürdürmelidir. Unutulmamalı ki, Kürdistan Devrimi'nin kalbi bugün Rojava'da atıyor. Bu sebeple Rojava'da oynan oyunları boşa çıkartmak, Rojava devrimini sahiplenmek ve korumak hepimizin temel görevidir. Bu konudaki duyarsızlıklar, umursamazlıklar asla kabul edilemez. Gün Rojava halkı ile birlikte olma, onlarla birlikte mücadele etme günüdür.

AKP KREDİSİNİ TÜKETTİ

21.yüzyıl dünyada kapitalist modernist sistemin nasıl bir krizde olduğunu her gün gözler önüne sermektedir. 20. yüzyılda soğuk savaş çekişmesi içinde kendi gerçeğini belirli düzeyde gizleyen kapitalist modernist sistem, reel sosyalizmin yıkılması ve soğuk savaşın ortadan kalkmasıyla birlikte dünyaya nasıl sorunlar yaşattığı daha iyi görülmeye başlandı. Kapitalist modernist sistem soğuk savaş içinde belli düzeyde kendini gizlerken, üstünlüğünü ortaya koymak açısından da Avrupa'da gerçekleştirdiği bir sosyal demokrasi hareket ve toplum projesi vardı. Bu yüzyıle kendisini dünyaya tanıtıyordu, ya da dünyaya yüzünü böyle göstererek kendisinin üstünlüğünü ortaya koymaya çalışıyordu. Ancak soğuk savaşın bitmesiyle birlikte gerçekler daha açık gün yüzüne çıkmaya başladı. Reel sosyalizmin yıkılmasıyla birlikte tek hakim sistem olarak azami kar yasasını, sömürü hırsını dizginsiz bir biçimde uygulamaya koydu. Özellikle neoliberalizm dediği düşünce yapısı ve onun sosyal, ekonomik politikalarıyla ekonomik alanda geçmişte topluma tanıdığı hakları büyük bir kısıtlamaya tabii tutarken, tüm diğer alanlarında da sömürüsünü daha da derinleştiren ekonomik politikalara yöneldi. Bir yönüyle kapitalist modernist sistem çok azgın bir biçimde sömürü saldırısı başlattı. Bilimsel teknik devrimin imkanlarını da kullanarak sömürüyü her yerde derinleştirdi. Kuşkusuz bu sömürüyü derinleştirirken en fazla saldırı yaptığı alan da toplum oldu. Toplumu dağıtma hiçbir dönemde olmadığı kadar boyutlandırıldı. Kapitalist modernist sistem toplumu dağıtan bir sistem olarak toplumsal sorunları daha da ağırlaştırdı. Sömürü için olan her şey pozitif, olumlu ve meşru olarak görüldüğünden, kapitalist modernitenin çağdaş rahip olan sosyal bilimcileri toplumun dağıtılması ve bireyciliği meşrulaştırarak toplum kırım, toplumun dağıtılması tarihte, dünyada görülmedik bir düzeye ulaştı. Gerçekten de kapitalist modernist sistem altında bugün tam bir toplum kırım yaşanmaktadır. Toplumsal sorunlar had safhaya ulaşmıştır. Kapitalist modernist sistemin kanserli bir sistem olduğunu, kanserojen, hastalık taşıyan bir gerçeklik olduğu her geçen gün daha fazla anlaşılmaktadır. Kapitalizm dünyanın tüm köşelerine bu hastalıklı yanını taşımaktadır.

Ortadoğu'da yaşanan kaosu kapitalist modernist sistem yaratmıştır

Toplumsallığın dağıtılmasıyla bireycilik şahlandırılmakta, insan insanın kurdudur sözü tam da kapitalizmin neo-liberal döneminde, tüketim toplumu çağında gerçek hale gelmektedir. İnsanlar tamamıyla ikiye ayrılmıştır. Bir, azami kar biçiminde sömürüyü gerçekleştiren egemen sınıflar, diğeri de Pavlov'un köpekleri peşinde koşan daha fazla tüketim, daha fazla tüketim diyerek kendini pazarlayan yığınlar. Orta sınıf denen kesimler esas olarak birinci kategori içinde yer almaktadırlar. Onlar da birinci sınıfın artıklarından nemalanan ve bu sistemin devamını sağlayan kesimler olmaktadır. Kuşkusuz kapitalist modernist sisteme karşı mücadele eden zihniyetler, örgütler, topluluklar, halklar vardır. Ancak kapitalist modernist sistemin şu anda dünyada kendini hakim kıldığı ve dünyanın genelinde esas yaşam biçiminin kapitalist modernitenin etkisindeki bu tüketim toplumu, tüketim peşinde koşan topluluklar olduğu görülmektedir. Çünkü kapitalizm ancak toplumu dağıtabilirse, toplumu dağıtıp bireyciliği şahlandırabilirse, bireyciliği şahlandırma temelinde tüketim toplumunu en ücra köşelere kadar yayabilirse kendi varlığını sürdürebilir. Hatta köylere kadar kendini yayması yetmez, bireycilik bizzat bireyde derinleştirilirse, modernist sistemin bireyi tüketici bir birey haline gelirse kapitalist sistem kendini yaşatabilir. Bunun dışında kapitalizm denen ekonomi ve toplum karşıtı sistemin yaşama şansı yoktur. Bu nedenle de kanserli hücrelerin kendi kendini yemesi ve bünyeyi ölüme doğru götürmesi gibi kapitalist modernist sistem de toplumu tüketerek, toplumsal hastalığı derinleştirerek, bir bütün olarak toplumu öldürmeye doğru koşmaktadır. Şu anda dünyanın yaşadığı gerçeklik budur.

Tabii ki toplum kendisini savunacaktır. Toplumu bir bütün olarak toplum olmaktan çıkarmak mümkün değildir. Toplumun tarihin derinliklerine kadar uzanan kültürü, direnci, kazandırdıkları mutlaka ayağa kalkacak, toplumu dağıtan toplum düşmanı kapitalist modernite sistemine karşı durarak ve mücadele ederek toplumu bu beladan kurtaracaktır. Özellikle de toplumun tümden yok oluşa gittiği bir süreçte, toplumsallığın dibe vurduğu bir süreçte toplum ya kendini ölüme yatıracak, ya da ayağa kalkarak kendini var edecektir. Şimdi insanlık bu noktaya gelmiştir. Ya uçurumun kenarında kanatlanacak ya da kendini ölümün karanlıklarına bırakacaktır.

Toplumsallık, kapitalist modernitenin tüketim toplumunu derinleştiren pratiğinde artık dibe vurmuştur. Dibe vurduktan sonra tekrar yükselişe geçmek ve kendini tarihsel toplumsal değerler üzerine yeniden yaratmak, geliştirmek ve yükseltmek gibi bir dönüm noktasını yaşamaktadır. 21. yüzyıldaki insanlık durumunu özet olarak böyle değerlendirmek doğru olacaktır. Toplumu tümüyle öldürmek mümkün olmayacağına göre, toplumu var eden ve bugüne kadar getiren değerler kendini var etme mücadelesine girecek ve kendi kökleri üzerinde ve toplumsallığın en demokratik ve en özgürlükçü halini yaşamayı mutlaka başaracaktır.

Kapitalist modernist sistemin krizi en yoğun da Ortadoğu'da yaşanmaktadır. Ortadoğu tam da kapitalist modernist sistemin siyasal, toplumsal, kültürel her alanda bir kördüğüm yarattığı coğrafyadır. Şu anda yaşanan kaos, Üçüncü Dünya Savaşı olarak tanımlanan gerçeklik, birçok katliam tamamen son iki, üç yüzyılda kapitalist modernitenin Ortadoğu'da kendini etkin kılmak istemesiyle birlikte gerçekleşmiştir. Bugün Ortadoğu siyasal, sosyal, kültürel olarak tam bir kördüğüm yaşıyorsa, Ortadoğu'da yaşananlar sadece Ortadoğu halkları açısından acı getirmiyor, tüm dünyada barış, özgürlük ve demokrasi sorunu haline gelmişse, bunu yaratan esas etken, kesinlikle dış güçlerin, kapitalist modernitenin, emperyalizmin son iki, üç yüzyılda bölgeye yaptığı müdahaledir. Kuşkusuz Ortadoğu'nun geçmişinde de ağır sorunlar yaşanmıştır. Özellikle son bin yılda giderek sorunların ağırlaştığı bir bölge olmuştur.

"AKP'nin artık eskisi gibi oyalama, zaman kazanma kredisi kalmamıştır. Geçmişte Önder Apo da, Kürt özgürlük hareketi de devleti ve toplumu çözüme hazırlama açısından AKP'nin bu yaklaşımlarına belli düzeyde göz yummuştur. Kürt sorununda anlaşılmayan hiçbir şey kalmamıştır. Kürtlerin talebi de açık ve nettir, makuldür. Bu yönüyle Kürt sorununun çözümü önünde hiçbir engel kalmamıştır. "

Ortadoğu'da yaşanan bu gerçeklik kapitalist modernist sistemin ulus devletçi zihniyeti ve bu temelde ortaya çıkan yapılanmalarla yakından bağlantılıdır. Ortadoğu tarihinde birçok sorun yaşanmış olsa da, belli bir dönemden sonra siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik alandaki üstünlüğünü Avrupa'ya kaptırmışsa da yine de kapitalist modernitenin Ortadoğu'ya girdiği son üç yüzyıla kadar yaşadıkları bu kadar ağır değildi. Kapitalist modernist sistemin ulus devlet mantığı, böl yönet mantığı, yine siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel olarak binlerce yıldır oluşmuş dengeleri ve ilişkileri dağıtması Ortadoğu'da Pandora'nın kutusunun açılması misali sorunlar ortaya çıkmış, bu sorunlar giderek derinleşmiş ve bugünkü kaos ve çıkmaz halini almıştır. Arap ülkelerinin 22 devlete, Kürtlerin dört parçaya bölünmesi, Filistin-İsrail sorunu, emperyalist kapitalist modernist sistemin bölgede hakimiyet kurmak için mezhep, etnik ve kültürel çatışmaları kışkırtması ve toplumlar üzerinde hakimiyet kurmak için belirli bir işbirlikçi tabaka oluşturması, bunlara her türlü destek vererek toplumlar üzerinde kurulan egemenlikle kendini bölgede var etme çalışması gerçekten de çok ağır sorunlar yaşatmıştır.

Ortadoğu coğrafyası tarih içinde bir bütünlüğü oluşturmuş, kendi kendine yeterli topluluklar olarak yaşamışlardır. Kendi coğrafyalarının karakteri ve diyalektiğine göre bir ekonomik, kültürel, sosyal yaşam oluşturmuşlardır. Ancak kapitalist modernite dışarıdan gelerek bu bütünlüğü parçaladığı gibi bölgenin ekonomik, sosyal, kültürel yapısını kendi egemenliğine hizmet eder biçimde dağıtması ve kendi çıkarına uygun hale getirmesi Ortadoğu'da sorunlar yumağının ortaya çıkmasını beraberinde getirmiştir. Arapların 22 devlete bölünmesinin mantığı nedir? Tarihte kapitalist modernitenin bölgeye etkin olması öncesi tarihlerde hiç böyle bir şey görülmüş müdür? Yine Kürtlerin dört parçaya bölündüğü görülmüş müdür? Kürtler Kasr-ı Şirin'den sonra ikiye bölünmüş olsalar bile sınırlar ulus devlet dönemindeki gibi katı mıdır? Bu sınırlar sadece siyasi egemenlik sınırlarıdır. Topluluklar bu sınırlar olsa da ekonomik, sosyal, kültürel her türlü ilişki içinde olmuşlardır. Sınırlar bu toplulukların ekonomik, sosyal, kültürel olarak birbirini tamamlaması önünde engel olmamıştır. Ancak kapitalist modernist sistem ulus devlete dayalı iktidarcı mantığıyla toplumların vücudunu parçalar gibi sınırlarla toplumu parçalamıştır.

Ulus devletin hiçbir mantığı yoktur

Tarih içinde toplumsal bütünlük içinde yaşayan halklar ciddi sorunlarla karşılaşmışlardır. Burada ulus devlet mantığının ne kadar insanlık dışı olduğunu görmek gerekiyor. Ulus devletin hiçbir mantığı yoktur. Hiçbir ekonomik, sosyal, kültürel ihtiyaca cevap vermemektedir. Kapitalist modernist sistem her ne kadar devletçi ulus anlayışını geliştirici, çağdaş, ilerici gösterse de kesinlikle durum tam tersidir. Ulus devletler çağı her şeyden önce kültürel kırım çağıdır. Tarih içinde hiçbir dönemde kültürel soykırım kapitalist modernitenin ulus devlet çağında yaşandığı kadar yaşanmamıştır. Bu, ulus devletin en büyük kötülük kanıtı değil midir? Ulus devletin iyi mi, kötü mü olduğunu değerlendirmek açısından bundan daha başka delile gerek var mıdır? Ulus devletin tek bir gerekçesi vardır, o da, sınırlarla çizdiği 'vatanı' en büyük sömürü fabrikası haline getirmesidir. Sınırlar ve ulus devlet; egemenlerin, sömürücülerin, burjuvaların toplumu iliklerine kadar sömürdüğü bir platformdur; bir sömürü tekelidir, sömürme alanıdır. Sömürme tekelinin, sömürme hakkının sonuna kadar kullanıldığı coğrafyadır, toplumdur. Ulus devletin kutsanması bundandır. Kutsanma sömürünün kutsanmasıdır. Milliyetçilik, bu sömürüyü kutsama ideolojisidir. Ulus devletlerin yeni getirdiği başka bir şey var mıdır? Hiç kimse ulus devletlerin toplumlara bundan başka bir şey kazandırdığını söyleyemez.

Kuşkusuz kapitalist modernist sistem ulus devlet sömürüyü geliştirmek için kendine hizmet edecek insan yaratmıştır, insan eğitmiştir. Ulus devletin eğitim sistemi tamamen kapitalist modernizme hizmet için vardır. Sömürüyü derinleştirmek, sömürüyü artırmak için vardır. Bireyi bu sömürüye hazır hale getirmek için vardır. Bilimsel teknik devrim de sömürüyü derinleştirmek için kullanılmaktadır, eğitim imkanları ve araçları da sömürüyü derinleştirmek için kullanılmaktadır. Bu birey, toplumunu güçlendiren değil de, uysal inek gibi sağılan bir bireydir. Toplumuna değil, toplum karşıtı kapitalist moderniteye hizmet eden bireydir. Ulus devletin geliştirdik dediği şeylerin hepsi imkanların ulus devlet sömürüsüne uygun hale getirilmesidir. İnsanların ulus devlet sömürüsüne uygun hale getirilmesidir. Bunlara gelişme denilebilir mi? İnsanlığın tarih boyunca oluşturduğu temel üzerinde gelişen bilimsel tekniğin kapitalist modernite tarafından yaratıldığını, kapitalist modernite ortaya çıktığı için bu gelişmenin olduğu söylenebilir mi? Bu gelişmeler ulus devlet sonucu ortaya çıkmamıştır. Aksine insanlığın tarih boyunca oluşturduğu birikimler ister kültürel olsun ister teknik olsun bunların hepsi ulus devletin ve sömürünün hizmetine sokulmuştur. Gerçeği böyle anlamak ve okumak tabii ki tarihimizi ve günümüzü doğru değerlendirmek açısından şarttır.

Kapitalist modernist sistemin Ortadoğu'da yaşattıkları açık değil midir?

Araplar kırk parçaya bölünmüştür. Dünyanın en zengin petrol yatakları olmasına rağmen toplumların ekonomik, sosyal, kültürel alanda en fazla sorun yaşadığı coğrafya Ortadoğu coğrafyasıdır. Tarihin bütün kültürlerinin yaratıldığı bu coğrafya şimdi kültürsüzlük anlamına gelen kapitalist modernitenin kültür saldırısına uğramış bulunmaktadır. Toplumsallığa ve insaniyete en fazla değer verilen bu coğrafyada kapitalist modernitenin girmesiyle birlikte tarihinde hiçbir zaman görülmemiş insanlık dışı uygulamalar ve tutumlar ortaya çıkmıştır. Bunları kesinlikle ortaya çıkaran kapitalist modernitenin Ortadoğu'ya yaptığı müdahale ve bunun yarattığı sorunlardır. Bugün Filistin-İsrail sorununun bu kadar kördüğüm haline gelmesini yaratan milliyetçilik değil midir? Ulus devlet mantığı değil midir? Ulus devlet zihniyetinin, milliyetçilik zehrinin toplumları birbirine karşı tahammülsüz hale getirmesi değil midir? Toplumların güçlenmesini, gelişmesini engelleyen, diğer toplumlar üzerinde hakimiyet kurmak anlamına gelen ulus devlet anlayışının sonucu bugünkü çıkmazlar yaşanmıyor mu?

Tarihteki en büyük soykırımlar ulus devletlerle birlikte başladı

Ulus devletin tarih içinde oluşmuş iktidar anlayışlarını daha da derinleştirerek, ulus devlet zihniyetiyle daha da katı hale getirerek bölgede görülmemiş despotların, nemrutların, firavunların ortaya çıkmasını sağlayan kapitalist modernitedir. Bazılarının sandığı gibi bunlar Ortadoğu gericiliğinden kaynaklanan bir durum değildir. Ortadoğu'da tarih boyunca da iktidarlar, imparatorluklar, zalimler olmuştur. Ama bunları yine de frenleyen bir toplumsal ahlak her zaman bulunmuştur. Ulus devlet zihniyeti, iktidarcılığı da, zalimliği de gerçekten zincirlerinden boşalmış hale getirmiştir. Tarihteki en büyük kültürel soykırımlar ne zaman yaşanmıştır? Ermeni ve Yahudi soykırımları 20. yüzyılda yaşanmıştır. Kürtlere yüzyıldır yapılanlar Ortadoğu tarihinde hiçbir zaman olmuş mudur? Kürtler önceleri de imparatorluklar, çeşitli devletler tarafından egemenlik altına alınmıştır, ama tarihin hiçbir döneminde bu yüzyılda yaşadıkları kadar kültürel soykırımla, yok olmayla karşılaşmamışlardır. Tarih içinde bölge halkları, Türk, Kürt, Arap, Fars biçiminde bu düzeyde birbirlerine düşman edilememiştir.

Kuşkusuz tarihte din adına yapılan bağnazlıklar, katliamlar vardır; bu da bir gerçektir, ama Ortadoğu'da Süryaniler, Ermeniler kapitalist modernitenin bölgeye girişiyle silinmişlerdir. 18. yüzyılda hala Ortadoğu'da, Kürdistan'da Süryaniler milyonlarca nüfusa sahiptir. Ermeniler de öyledir. Hıristiyanlar Anadolu ve Kürdistan coğrafyasında müslüman topluluklarla yoğunca iç içe yaşamışlardır. Ama kapitalist modernite çağında, onun ulus devlet milliyetçi çağı ve ortamında bugün Ortadoğu kültürler mezarlığıyla kurak hale getirilmiştir. Ne Ermeni bırakılmıştır, ne Süryani bırakılmıştır, ne Rum bırakılmıştır, ne hıristiyan bırakılmıştır. Bunları yaratan kapitalist modernist zihniyettir. Kapitalist modernist zihniyetin milliyetçiliği bölgedeki dinsel bağnazlıkla birleşince halklara kabuslar yaşatılmıştır. Belki görünüşte Osmanlı'daki islamın hıristiyanlığı kesmesi gibi algılanmıştır, ama gerçek öyle değildir. Gerçek, kapitalist modernist zihniyetin, milliyetçiliğin dini bağnazlığı kullanarak diğer toplumları yok etme hareketidir. Kuşkusuz din kullanılmıştır, ama bu dini kullanan kapitalist modernizmin bölgeye soktuğu milliyetçilik fitnesidir. Bu gerçekliğin iyi görülmesi gerekir. Bu gerçekliğin görülerek sorunlara bir bakış, bir yaklaşım ortaya konulması gerekir. Özellikle de Ortadoğu'da oryantalist bakış açısı aşılmadan, kapitalist modernist zihniyet aşılmadan, onun yerine Önder Apo'nun parametrelerini ortaya koyduğu yeni paradigma, onun demokratik modernist zihniyeti ve sistemi hakim kılınmadan bu sorunlara çözüm getirilmesi mümkün değildir.

Kapitalist modernist sisteminin Ortadoğu'ya acılar getirdiğini, dış güçlerin Ortadoğu'ya acılar getirdiğini, büyük sorunlar yaşattığını şimdi aklı başında olan herkes dile getirmektedir. Kuşkusuz dış güçlerin, kapitalist modernitenin, emperyalizmin bölgeye sorunlar getirdiği, sorunlara yol açtığı tespiti doğrudur. Ama buna karşı alternatif nedir, alternatifin de doğru olması gerekmektedir. Şimdi bölgede sorulması gereken soru budur. Emperyalizmin, kapitalist modernitenin kötülüğünün sorgulanması değildir. Kapitalist modernitenin kötü olduğu, onun olumsuz olduğu, Ortadoğu halklarına acılar çektirdiği netleşmiştir. Şimdi buna karşı doğru alternatif nedir, sorusunun cevabının verilmesi gerekir. Kuşkusuz bu doğru cevap ne Batı zihniyetinin farklı bir yaklaşımı olacak, ne yeni bir oryantalist bakışla ne de Ortadoğu tarihindeki iktidarcı devletçi zihniyete ve onun yeni biçimlerine sarılarak bulunabilir. Doğru çözüm, kapitalist modernist sistemi reddetmek yanında, Ortadoğu tarihini doğru irdelemek, çözmek ve köklerine dayanarak bir alternatif bulmakla mümkündür. Kuşkusuz bunu yaparken dış güçleri de doğru değerlendirmek gerekiyor. Kapitalist moderniteyi ve bunun temsilini yapan Batı'yı da doğru değerlendirmek gerekiyor. Batı'nın, kapitalist modernitenin, Avrupa'nın bugün elinde olan değerlerin hepsi olumsuz değildir. Kaldı ki tümü de ona ait değildir. İnsanlığın tarih içinde yarattığı değerlerin bir kısmı MS 1000 yılından sonra, özellikle Rönesans ve Reformla birlikte Avrupa'ya taşınmış, Avrupa'da bu temelde bir gelişme sağlanmıştır. Bu gelişmeyi sağlayan birçok değer Ortadoğu'dan götürülmüştür. Önder Apo Rönesans ve Reforma Ortadoğu'nun sürgün çocuğudur demiştir.

Tabii ki kapitalist modernite, sömürücü sistem eleştirilecektir, iktidarcı devletçi sistem, egemenlikçi, toplumsal cinsiyetçi sistem eleştirilecektir. Ancak tümüyle retçi, sanki oradaki hiçbir değer bu insanlığa ait değilmiş, sanki Ortadoğu'dan çıkan değerlerin Avrupa'da farklı bir biçimde yaşatılması değilmiş gibi tümden retçi yaklaşmak da doğru değildir. Bu tür retçi yaklaşımlar Ortadoğu'nun yarattığı ve insanlığa mal ettiği olumlu değerleri de reddetmek anlamına gelir. Hümanizmanın anavatanı insaniyetçiliğe en büyük değeri vermiş Ortadoğu'dur. Kapitalist modernist sisteme ait, sömürgeci sisteme ait, devletçi sisteme ait, devletçi baskıcı sisteme ait olanlarla insanlığa ait olanları iyi ayırt etmek gerekir. Önder Apo'nun demokratik modernite dediği alternatif modernitenin, alternatif sistemin değerleri olacakları da reddetmeden, bunları Ortadoğu'nun temel değerleriyle, tarihsel toplumsal değerleriyle harmanlamak ve sentezlemek, yapılması gerekendir. Ama esas olarak da Ortadoğu'nun tarihsel köklerine dayanarak yeni bir siyasal, sosyal, kültürel, toplumsal sistem kurmak sorumluluğu bulunmaktadır. Bu sorumluluk en başta da Ortadoğu halklarının ve toplumun bilge insanlarınındır. Bu tabii ki tarihiyle, kültürüyle binyıllar boyu insanlığa öncülük etmiş coğrafyanın yeniden bu tarihsel, toplumsal, kültürel değerlere dayanarak öncülük etmesi anlamına gelmektedir. Bu açıdan Önder Apo yeni bir gelişmenin, demokratik uygarlığın esas olarak da Ortadoğu'da yükselebileceğini defalarca vurgulamıştır. Bunu Ortadoğu'nun tarihten bugüne diğer coğrafyalara kültürel bakımdan üstünlüğüyle ifade etmektedir. Üstünlüğün her zaman da kültürel düzeyde olabileceği, kültürel derinliğin, kapsamlılığın, zenginliğin de esas olarak Ortadoğu coğrafyasında bulunduğu bu zenginliğin de kendisini yeni bir yükseliş, demokratik uygarlık yükselişi biçiminde ortaya koyacağına vurgu yapmaktadır.

Ortadoğu'da bugünkü yaşanan durumları değerlendirirsek sorunlar ve çözüm yolları daha iyi anlaşılacaktır. Kapitalist modernist sistem esas olarak 19. yüzyıldan sonra Ortadoğu'ya girmeye başladı. 20. yüzyılda da özellikle de I. Dünya Savaşı'ndan sonra kendini hakim kılmaya yöneldi. Ancak I. Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan bir başka gerçeklik de ortaya çıktı. Rusya'da gerçekleşen Ekim Devrimi ve onun bütün dünyayı etkilemesi söz konusudur. I. Dünya Savaşı sonrası Fransa ve İngiltere Ortadoğu'yu paylaşmıştır. Ortadoğu'da egemenliklerini kurmaya yönelmişlerdir. Ancak Ortadoğu'da kapitalist emperyalist sisteme karşı sürekli bir itiraz, rahatsızlık ve mücadele gerçekleşmiştir. Reel sosyalizmin varlığı ortamında özellikle de soğuk savaş dediğimiz dönemle birlikte bölgede sistemden rahatsız olan çeşitli kesimler, özellikle küçük burjuva milliyetçisi olarak tanınan muhalif kesimler kapitalist modernist sistem ve söz konusu bölge iktidar güçleri karşısında kendilerini var etmek için Sovyetler Birliği'ne, reel sosyalizme dayanmışlardır. Bunun sonucu Ortadoğu'da farklı taraflarda olan iktidar odakları ortaya çıkmıştır. Reel sosyalizm ve kapitalist emperyalist sistemin mücadelesi ortamında yaşam bulan iktidarlar oluşmuştur. Suriye'de ve Irak'taki Baas rejimleri iki kutuplu dünyanın varlığı ortamında kendilerini iktidar gücü yapmışlardır. Mısır'da Nasırcılık, Libya'da Kaddafi'nin öncülüğünde Batı'ya karşı Sovyetler Birliği'nin desteğini alan iktidarlar var olmuştur. Soğuk savaşta iki kutbun mücadelesi ortamında bu niteliklerdeki birçok iktidar kendini yaşatma fırsatı bulmuştur.

Ortadoğu'ya hakim olmadan dünya hakim olmak mümkün değildir

Ancak reel sosyalizmin yıkılmasından sonra dünya siyasal dengelerinde önemli değişiklikler olmuştur. Özellikle Sovyetler Birliği'nin hakim olduğu alanlarda güç boşlukları ortaya çıkmıştır. Zaten reel sosyalizmin yıkılmasından sonra II. Dünya Savaşı'yla birlikte kapitalizmin yeni öncüsü olan ABD, kendi öncülüğünde yeni bir dünya düzeni kurma planlaması yapmıştır. 20. yüzyılın merkezi uygarlığının öncüsü olan ABD yeni koşullara göre dünyayı dizayn etme ve bunun öncülüğünü de kendi yapma rolüne soyunmuştur. Başka türlü olması da düşünülemezdi. Ortada bir sistem varsa, buna öncülük edenler de olacaktı. Kendi açılarından sistemi oluşturma ve geliştirme sorumluluğunu üstleneceklerdi. Bu konuda da önemli gelişmeler yaşandı. Doğu Avrupa'da, Balkanlar'da kendini hakim kılmaya çalıştı. Orta Asya'da, Kafkasya'da Sovyetler Birliği'nin etki alanlarında kendisini etkili kılmaya çalıştı. Buralarda kendi kontrolünü, etkisini kurma belirli düzeyde gelişti. Ancak sıra Ortadoğu'ya gelince Ortadoğu'daki dengeler içinde ABD'nin kendini tümden hakim kılma çabası kolay olmadı; hep zorluklarla karşılaştı. ABD'nin sermayenin serbest ve güvenli dolaşımı doğrultusunda Ortadoğu'ya yeni bir düzeni hakim kılmak istemesiyle birlikte soğuk savaş döneminde ortaya çıkan ve kendini güç yapan iktidarlar arasında sorunlar çıktı. Yine Ortadoğu halkları da gelinen aşamada ne mevcut iktidarları, ne de dış güçlerin bölge hakimiyetini kabul eden bir yaklaşım gösterdiler. Bu tabii Ortadoğu'da siyasal mücadelenin kapsamlılaşmasını, derinleşmesini beraberinde getirdi. Şu bir gerçekliktir; Ortadoğu'ya hakim olmadan dünyada egemenliğini ilan etmek, dünya egemeni biziz demek mümkün değildir. Tarih boyunca bütün sistemler Ortadoğu'ya hakim olarak o günün koşullarına göre küresel hakimiyetini kurdukları gibi, günümüzde de kürsel hakimiyetin gerçekleşeceği, küresel hakimiyetin sağlanacağı alan Ortadoğu olmaktadır.

Ortadoğu coğrafyası tarihsel kültürel değerleri ve son yüzyıllarda tarihsel kültürel önemine ek olarak enerji potansiyelini taşıması Ortadoğu'daki siyasi çekişme ve çatışmaları daha da artırmıştır. Özellikle Ortadoğu'ya dayalı yeni sistemi kurmak istemesi ve Ortadoğu'ya hakim olmadan dünyaya hakim olunamayacağı bilinciyle hareket etmesi, ABD'nin bölgeye kapsamlı müdahaleler geliştirmesiyle sonuçlanmıştır. Saddam siyasi fırsatçı bir lider olduğundan 1979 sonrası İran Devrimi gerçekleşip de hem Batı dünyası hem Sovyetler İran'a karşı olunca bu durumdan faydalanıp İran'ın bir bölümünü işgal etmek istemiştir. Bunu başaramayan Saddam, Sovyetlerin dağılması sonrası Ortadoğu'da yaşanan boşluğu değerlendirerek Kuveyt'i işgal etmek istemiştir. Ancak ABD kendi kontrolü dışına çıkacak bir Ortadoğu gücü istemediğinden Saddam'ın üzerine yürümüştür. ABD'yi harekete geçiren Saddam'ın bir ülkeyi işgal etmesi ya da egemenlik kurması değildir. Böyle olsaydı Saddam'ın İran üzerine yürüyüşünü desteklemezdi. Saddam kendine göre Kuveyt'i de işgal edip, Arap dünyasını da birleştirip bölgede güç olmak istiyordu. Kendi gücünü artırmak istiyordu. Tabii ki böl yönet politikası izleyen, bölgede herhangi bir Arap gücünün çok fazla güçlenmesini bölgedeki çıkarları açısından tehlikeli gören ABD Irak'a müdahale ederek Saddam'ı alaşağı etmiştir. İlk önce Saddam iktidarını belirli oranda törpüleyen ABD, 2003'te ise müdahale ederek Irak'ta hakimiyetini kurmak istemiştir.

Daha önce de Afganistan'a müdahale etmişti. Ancak zaman ABD'ye dış müdahaleler yaparak, sadece askeri gücüyle bölgeye hakim olamayacağını; bunun kendisine daha ağır bedeller ödeteceğini göstermiştir. Öte yandan klasik iktidar bloklarına, klasik işbirlikçiliğe dayanarak da bölgede hakimiyet kurulamayacağını iyi anlamıştır. Özellikle bölgenin tarihsel toplumsal kültürü ve geleneklerinin büyük bir direniş içinde olduğunu, bunlarla sürekli bir savaş içinde bölgeye hakim olmasının mümkün olmadığını yaşayarak öğrenmiştir. Bu açıdan belli düzeyde Ortadoğu'nun kültürel değerlerine dayanan, bu değerleri dillendiren, sahiplenen yeni işbirlikçilere dayanarak Ortadoğu'da hakimiyetini sürdürebileceğini anlamıştır. Bu temelde toplumlar tarafından kabul edilebilecek hem de iktidarlara meşruiyet sağlayabilecek hem de kendisinin bölge hakimiyetine hizmet edebilecek ılımlı işbirlikçi iktidar islamına dayanan yeni bir bölge düzeni kurmayı planlamıştır. Zaten soğuk savaş döneminde Sovyetler Birliği'ne karşı 'Yeşil Kuşak' denen proje çerçevesinde Ortadoğu'da bazı islamcı kesimlere el atmıştı. Bunların başında da soğuk savaşın ileri karakolu denen Sovyetlere karşı en büyük NATO üssü olarak görülen Türkiye'deki belirli islamcı kesimlere el atılmıştır. Bugün Fethullahçılar denen kesimin ABD ile içli dışlı olması, Fethullah'ın Amerika'da oturması, bölge politikalarında ABD'nin çıkarlarını gözeten yeni bir islamcı anlayış yaratılmaya çalışılması 1950'li ve 60'lı yıllarda Türkiye'de Sovyetler birliğine karşı dini bir bayrak olarak kullanma politikasının sonucu ortaya çıkmıştır. Bir kısmı Fet-

hullahçılar, bir kısmı bugünkü AKP içinde yer alan işbirlikçi islamın temelleri komünizme karşı mücadele dernekleri içinde böyle şekillenmiştir.

Yine Arap ülkeleri içinde de komünizme karşı, Sovyetler Birliği'ne karşı mücadele çerçevesinde çeşitli islami akımlarla ilişki geliştirilmiştir. İslami kültürün bazı hassasiyetleri kışkırtılarak komünizm düşmanlığı geliştirilmeye çalışılmıştır. Komünizm islam düşmanı gösterilerek NATO, ABD, kapitalist modernist sitem islamcı güçleri hem sol ve demokrasi düşmanı yapmak, hem de kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak için çok büyük çabalar göstermiştir. Bu temelde ABD'nin soğuk savaş döneminde Ortadoğu'da belirli islami kesimlere dayanan bir işbirlikçi ayağı ortaya çıkmıştır. Özellikle Irak ve Afganistan müdahaleleri sırasında gösterilen direnişin islam rengiyle yapılması nedeniyle işbirlikçi ılımlı iktidarcı islam yaratma projesine daha da hız verilmiştir. Irak müdahalesini yaparken tamamen kendi düşündüğü bir işbirlikçi düzeni oturtmayı düşünürken, hem islamcı güçlerin hem de klasik iktidarların dayandığı geleneksel toplumsal kesimlerin gösterdiği direniş, ABD'yi politikalarında değişiklik yapmak zorunda bırakmıştır. Bunun sonucu bir taraftan klasik iktidar bloklarıyla yeni koşullarda yeni bir ilişki biçimi geliştirirken, diğer taraftan işbirlikçi ılımlı islamı da bu klasik iktidar bloklarıyla bir arada ya da iç içe tutup kullanarak yeni bir Ortadoğu düzeni kurma stratejisi izlemeye yönelmiştir.

Arap Baharı ve sonuçları

Bu politikanın planlandığı, yürürlüğe konmak istendiği bir süreçte Arap Baharı olarak tanımlanan Arap halklarının isyanı ortaya çıkmıştır. Bu isyan kesinlikle kapitalist modernist sistemin son ikiüç yüzyılda Araplar dahil Ortadoğu halklarına getirdiği sorunlara bir tepki olarak ortaya çıkması yanında dış güçler tarafından desteklenen ve halk üzerinde tamamen despotluk uygulayan iktidarlara karşı da gelişmiştir. Kısa sürede bu isyan Ortadoğu'da dalga dalga yayılmıştır. Kesinlikle tarihsel temeli olan bir isyandır, haklı bir isyandır. Bu isyan bazılarının söylediği gibi ABD'nin müdahaleleriyle gerçekleşmemiştir. Bir ABD planlaması, NATO planlaması, dış güç planlaması da değildir. Kesinlikle halkların tepkisi olarak ortaya çıkmıştır. Ama ABD bu ayağa kalkışı, isyanı görerek bunu kendi lehine çevirmek ve bundan işbirlikçi iktidarcı islama dayalı yeni bir Ortadoğu düzeni kurmak için yararlanmak istemiştir ve hemen devreye girmiştir. Özellikle kendisinin bölgedeki işbirlikçi ayağı olabilecek kimi islami kesimleri desteklemiş, onların iktidara gelmesinin önünü açmıştır. İlk isyanın başladığı ülke olan Tunus'ta bunu yapmıştır. Arkasından Mısır'da yaşanan halk ayaklanması karşısında böyle bir politika izlemiştir. Özellikle son yıllarda belirli bir ilişkilenme içinde olduğu İhvan-ı Müslim'i de bu politikasının parçası yapma çalışması bulunmaktaydı. Arap Baharı olarak tanımlanan halk hareketi başlayınca ilişki geliştirerek eski konumundan çıkarmak istediği İhvan-ı Müslim'i Mısır'daki işbirlikçi iktidarın en temel gücü olarak iktidara gelmesinin önünü açmıştır. Suudi Arabistan üzerinden kimi Selefileri de bu blokun içine katarak Mısır'ı yeni işbirlikçiliğin merkezi haline getirmek istemiştir. ABD'nin özellikle Mısır'a aktif müdahale etmesinin nedeni kesinlikle böyle anlaşılmalıdır.

Hüsnü Mübarek'in devrilmesi bir ABD planı olmuştur. Kuşkusuz halk Hüsnü Mübarek'e ve arkasındaki dış güçlere tepki duyarak ayağa kalkmıştır. Ama ABD, Batı ordu eliyle Hüsnü Mübarek karşıtlığı yaparak Hüsnü Mübarek'in iktidardan düşmesine destek vererek sanki halktan yanaymış gibi bir görüntü gösterip Mısır'da yaşanacak iktidar değişimini kendi kontrolleri altına almaya çalışmışlardır. Hüsnü Mübarek'in devrilmesi ve İhvan-ı Müslim'in iktidara gelmesi böyle bir süreç sonucudur. Tabii ki hemen arkasından Libya'ya çok planlı bir müdahale yapılmıştır. Mısır'daki halk hareketinin yarattığı ortamdan yararlanıp yeni işbirlikçilerine de dayanarak Libya'yı düşürüp bütün Kuzey Afrika'yı kontrol altına alma politikası izlemiştir. Bunun sonucu NATO bizzat müdahale etmiş ve Kaddafi iktidarı çok trajik bir biçimde düşürülmüştür. Daha doğrusu Kaddafi iktidarı NATO güçleri ve onun işbirlikçileri tarafından ezilmiştir. Bu süreçte toplum Yemen'deki iktidara da tepki göstermiştir. Yemen'de uzun süreden beri El Kaide'nin önemli bir etkinliği bulunmaktaydı. İran etkisi olan Bahreyn'de de halk ayağa kalkmıştır. Yemen'de ortaya çıkan muhalefeti yumuşatmak ve kontrol altına almak için belirli bir süreç içinde mevcut iktidarı devirip yerine yeni bir iktidar getirilmiştir. ABD bu iktidar yoluyla Yemen'i belirli oranda üs haline getiren El Kaide'yi de kontrol etmeye çalışmaktadır. Muhalefetin İran etkisinde olduğu Bahreyn'de ise mevcut iktidarı destekleyerek muhalefetin etkisizleşmesini sağlamıştır.

Arap baharı denen bu isyanlarla birlikte Ortadoğu'nun da çivisi çıkmıştır. Baskı altına alınan toplumlar ve siyasi güçlerin hepsi bu süreçte tarih sahnesine çıktılar. Bu yönüyle Ortadoğu yeni bir dinamizm kazanmaya başladı. Halklar daha fazla özgürlük, daha fazla demokrasi diyerek ayağa kalktılar. Yüzyılların, özellikle de son on yıllarda artan baskıların yarattığı birikimle birlikte ayağa kalktılar. Bu açıdan Ortadoğu'da gelişen bu halk hareketlerinin bundan sonra ne olursa olsun susturulması, durdurulması mümkün değildir. Yönlendirilebilir, bastırılmaya çalışılabilir, ancak durdurulamaz. Kesinlikle bundan sonra Ortadoğu'daki siyasal, toplumsal, kültürel dinamikler yön vermeye devam edecektir. Geleceğin Ortadoğu'su bu dinamizmle belirlenecektir. Böyle bir dinamizmin ortaya çıkmasını olumlu görülmesi ve bu çerçevede özellikle özgürlükçü demokratik sosyalist güçlerin yeni stratejilerle, yeni yaklaşımlarla, yeni politikalarla, ittifaklarla bu süreçleri yönlendirmesi gerekiyor. Ortadoğu'da yaşanan siyasal süreç böyle bir durumu ifade etmektedir. Tabii ki halkların özgürlük ve demokrasi özlemi yanında kapitalist modernist sistemin başını çeken ABD'nin öngördüğü bir Ortadoğu vardır. Halklarla dış güçler ve onların işbirlikçileri arasında yaşanacak çelişki ve çatışmalarla Ortadoğu'nun siyasi şekillenmesi belirlenecektir.

Mısır'daki, Tunus'taki gelişmeler ve Libya'da Kaddafi iktidarının devrilmesinden sonra ABD'nin geçmişten beri şer güçlerinden biri olarak tanımladığı Suriye'nin de hareketleneceği kesindi. Suriye'de özellikle ABD'nin desteklediği, Katar ve Suudi Arabistan'ın ekonomik destek sağlayarak teşvik ettiği bir muhalif hareket şekillendi. Suriye'deki Baas rejimi de soğuk savaş döneminde

şekillenen ve bu ortamda bir tarafa dayanarak Suriye halkı üzerinde egemenlik kuran bir iktidar biçimiydi. Demokratik olmayan, belli bir kesimin çıkarlarını savunan bir iktidar olarak geniş bir toplumsal kesimin muhalif olacağı bir gerçekliği yaşıyordu. Ortadoğu'da yaşanan bu gelişmelerden sonra Suriye'nin mevcut pozisyonunu sürdürmesi mümkün değildi. Nitekim Suriye'de de kısa sürede bir halk hareketliliği ortaya çıktı. Ortadoğu'nun mevcut siyasal koşullarında Suriye rejimi kısa sürede bir krize girdi. Devletin şiddetle yönelmesi sonucu halk hareketleri yerini dışarıdan alınan destekle de giderek şiddetlenen bir iç savaşa bıraktı. Artık toplumsal hareketler yerine silahlı savaşın öne çıktığı bir siyasal mücadele durumu ortaya çıktı. Bu ortamda özellikle El Kaide'ye bağlı militan unsurlar öne çıktılar. Savaşın şiddetlenmesi onların öne çıkmasını beraberinde getirdi. Çünkü onlar savaşta aktif bir biçimde yer aldılar ve giderek muhalefet içinde etkili hale gelmeye başladılar.

Türkiye Suriye'deki çatışmaların merkezidir

Türkiye, Suriye'de siyasal kriz baş gösterir göstermez muhalifleri aktif bir biçimde destekledi. Özellikle rejimin erkenden düşeceğini hesaplayarak bu tutumuyla yeni Suriye rejimi üzerinde daha fazla etkin olmak istedi. Zaten Libya savaşıyla birlikte Türkiye eski müttefikleri olan İran, Suriye, Irak'ı bırakarak tamamen ABD atına binip Ortadoğu'da etkinliğini artırmayı hesapladı. Önceleri ABD ve Avrupa'yla ilişki yanında, ABD ile politik karşıtlık içinde olan bölge güçleriyle yan yana olma politikasını birlikte yürütmeye çalışıyordu. Bunu da sıfır sorun politikası olarak teorize ediyordu. Ancak ABD'nin yeni dönemde Ortadoğu'da daha aktif politika izleyeceğini ve bu ortamda Türkiye'nin iki tarafı da idare edemeyeceğini görerek tümüyle ABD'nin politikası ekseninde hareket etme kararı aldı. Bu temelde Suriye üzerinde etkili olarak Ortadoğu'da siyasi gücünü artırmayı hesapladı. Böyle yaparsa ABD'den alacağı destekle PKK'yi de ezebileceğini düşündü. Bu politikanın gereği Suriye'deki muhaliflere yoğun destek verek, hatta neredeyse Suriye savaşını esas olarak Türkiye sınırları üzerinden içeriye doğru yayarak Suriye'deki siyasi ortam üzerinde etkili olmak istedi. Bir yönüyle de başarılı oldu. ÖSO denen, yine El Kaide'ye bağlı olan güçlerle ilişki kurarak Suriye muhalefetini en fazla destekleyen ve besleyen bir ülke haline geldi. Her ne kadar Katar ve Sudan maddi olarak desteklese de savaşın Suriye'de esas gelişmesi Türkiye'nin sağladığı lojistik destek sonucu gerçekleşti. Türkiye bu savaşın açık bir cephe gerisi ve destekçisi haline geldi. Muhalif güçler sırtlarını Türkiye'ye dayayarak bir savaş yürüttüler. Dünyada belki de bir komşu ülkedeki savaşa bu kadar müdahil olan başka bir örnek yoktur.

Ancak radikal islamcılar çok fazla etkili olup Suriye muhalefetinin esas etkili gücü haline gelince bu durum ABD'yi ve Avrupa'yı ürküttü. Siyasal islamcı rejimin iktidara gelmesini kendi çıkarları açısından tehlikeli gördüler. Lübnan'ın yarısı hıristiyandır. Lübnan'da hıristiyanları korumak için ABD ve Avrupa'nın askeri müdahalelerde bulunup büyük savaşlara girmesi yakın tarihin en önemli olaylarındandır. Suriye'nin İsrail'le sınırı da bu yönlü kaygıları daha da artırmıştır. Öte yandan Suriye içinde önemli bir hıristiyan nüfus da var. Yine aleviler var, Kürtler var, Dürziler var, ismaililer var. Suriye'nin hem iç dengeleri açısından hem de İsrail ve Lübnan açısından tehlikeli bulduklarından islamcı muhalefetin başarılı olmasını kendi çıkarlarına görmediler.

Öte yandan Libya, Mısır, Yemen, Tunus, Suudi Arabistan gibi ülkelerde işbirlikçi ılımlı islamcı güçlerin iktidar olmasını kendi bölgesel politikası için olumlu gören ABD, Suriye açısından aynı yaklaşımı göstermedi. Türkiye ile Suriye'deki islamcı güçlerin bütünleşmesini de gelecek açısından tehlikeli gördü. Çünkü böyle bir durumda Türkiye'deki siyasal islamcı gruplarla Suriye'dekilerin birleşmesi durumunda işbirlikçi ılımlı islama dayalı Ortadoğu düzeninin büyük riskler taşıyacağını düşünmektedirler. Bu açıdan Ortadoğu'nun belirli bölgesindeki kendi işbirlikçisi de olsa siyasal islamcı güçlerle Türkiye arasında belirli tampon bölgelerin oluşmasını daha uygun gördü. Bu nedenle de Suriye'de siyasal islamcı güçlere dayalı bir iktidar yerine, siyasal islamın başat olmadığı, Suriye'deki bütün sosyal, siyasal aktörlerin dengeler içinde yer aldığı bir iktidar blokunu Suriye'de oluşturmayı hedefledi. Zaten Güney Kürdistan'ı kendi kontrolündeki bir tampon bölge olarak düşünmektedir. Ancak Suriye'de iktidara gelmesini düşündüğü bir blok oluşmadığından mevcut süreçte hem siyasal islamcıların yıpranmasını hem de mevcut rejimin yıpranmasını hedefleyen bir politika izledi. Aylardır, hatta bir yıldan fazladır Suriye üzerinde izlenen politika budur. İkisini de güçsüz düşürüp kendi öngördüğü Suriye politikasının parçası haline getirmek istemektedir. Bir taraftan siyasal islamcıların bir kesimini, diğer taraftan mevcut Baas rejimi içindeki kimi çevreleri öngördüğü iktidar blokunun içine alarak yeni bir Suriye oluşturmayı hedeflemektedir. Eğer bugün Suriye'de çatışmalar uzamışsa, biri diğeri üzerinde üstünlük sağlayamamışsa bunun esas nedeni, dış güçlerin izlediği Suriye politikasıdır. Eğer muhaliflere biraz destek verselerdi muhalifler kesinlikle kısa sürede Şam'ı düşürebilirlerdi. Ancak ortaya çıkacak iktidar alternatifini kendi çıkarlarına görmediklerinden iki tarafın da yıprandığı bir savaş süreci Suriye'de yaşandı. Bu süreç bazı yönleriyle hala da sürmektedir.

Kuşkusuz ABD'nin bu politikası Türkiye'nin politikalarıyla örtüşmedi ve hesaplarını altüst etti. Türkiye aslında Suriye devletinin dağılmadan, kısa sürede bir iktidar değişikliği yaşamasını kendi çıkarına uygun görüyordu. Türkiye'nin derdi bir devrim ya da demokratikleşme değildir. Esad rejiminin alaşağı edilerek yerine Türkiye'nin çıkarlarını gözetecek yeni bir rejimin kurulmasını hedefliyordu. Suriye devletinin hemen yıkılması gerçekleşmeyince Türkiye'nin hem Suriye geneli hem de Rojava Kürdistan açısından duyduğu korkular başına gelmeye başladı. Savaşın uzaması ve devletin dağılmasıyla birlikte Suriye'nin genelinde otorite boşluğunun artması aynı zamanda Kürtlerin de o güne kadar yarattığı örgütlenmeler çerçevesinde yaşadığı şehirler ve kasabaları devlet güçlerinden kurtarmasıyla sonuçlandı. Tabii ki bu hemen bir günde olmadı. Suriye'de siyasi istikrarsızlık başlar başlamaz PYD ve Suriye'deki devrimci güçler örgütlenmelerini hızlandırdı, yoğunlaştırdı. Zaten hiçbir zaman Suriye'deki örgütlenmeleri kesintiye uğramamıştı. Devletin baskıları, engellemeleri olsa da 1980'li yıllarda Önderliğin Ortadoğu'ya gitmesiyle başlayan örgütlenme, eğitim çabaları

"Kuşkusuz ABD'nin bu politikası Türkiye'nin politikalarıyla örtüşmedi ve hesaplarını altüst etti. Türkiye aslında Suriye devletinin dağılmadan, kısa sürede bir iktidar değişikliği yaşamasını kendi çıkarına uygun görüyordu. Türkiye'nin derdi bir devrim ya da demokratikleşme değildir. Esad rejiminin alaşağı edilerek yerine Türkiye'nin çıkarlarını gözetecek yeni bir rejimin kurulmasını hedefliyordu."

> "Bir yıldan fazladır Rojava Kürdistanı'nda devrimci güçler Rojava'yı savaş dışında tutmayı başardılar. Yaşadıkları toprakları devlet güçlerini atıp kurtardıktan sonra ne devlete ne de muhaliflere karşı savaş içine girme yaklaşımı içinde oldular. Bu doğru bir politikasıydı. Bu doğru politika Rojava Kürdistan'da önemli gelişmeler de yarattı. Ancak bu durum en başta Türkiye'yi rahatsız etti."

her zaman sürdü. Önderliğin yakalanmasından sonra devlet baskılarını artırsa da Rojava Kürdistan'daki örgütlenmeler hiçbir zaman durmadı, kesintiye uğramadı. 2003'te de PYD kuruldu. Suriye'de siyasi istikrarsızlık ortaya çıkınca yıllardır yürütülen bu çalışmaların sağladığı temel üzerinden örgütlenmeler daha da yaygınlaştırıldı. 2012'nin 19 Temmuz'unda Kürdistan'daki şehirlerin bir bir kurtarılması böyle bir tarihsel sürecin sonucu gerçekleşti.

Rojava Devrimi boğulmak isteniyor

Rojava Devrimi Suriye'deki dengeleri değiştirdi. Özellikle Türkiye'nin hesaplarını altüst etti. Türkiye Baas rejiminin bir an önce yıkılmasını ve böylelikle Kürtlerin ayağa kalkamayacağı yeni bir rejimini oluşmasını öngörüyordu. Ne var ki Türkiye'nin öngördüğü gerçekleşmeyip Esad iktidarı çabuk değişmeyince ve giderek de devlet dağılınca bundan en çok yararlanan güçlerin başında Kürtler geldi. Bu, Türkiye'nin Suriye politikasının çöküşü oldu. Bir taraftan ABD siyasal islamcıların iktidara gelmesini engelledi, öte yandan Kürtlerin Suriye'de güç olması gerçeği ortaya çıktı. Böylece Türk devletinin Suriye'de düşündüğü projenin, hedeflerin hiçbirisi gerçekleşmedi, aksine tersi durumlar ortaya çıktı.

Yaşanan süreç ortaya çıkardı ki Suriye artık eski Suriye olamayacaktır. Bütün toplumsal dinamikler ayağa kalkmıştır. Suriye mutlaka eski iktidarların aşılacağı ve Suriye'deki birçok toplumsal ve siyasal gücün iradesinin dikkate alınacağı bir Suriye olmak durumundadır. Devlet bu kadar dağıldığı, bütün toplumsal ve siyasi güçler belli düzeyde kendini örgütlediği bir süreçte artık Suriye rejiminin eskisi gibi sürmesi ya da eski otoriter rejim yerine yeni bir otoriter rejimin gelmesi koşulları kalmamıştır. Daha doğrusu bundan sonra Suriye halkları üzerine baskıcı, otoriter bir rejim kurmak kolay olmayacaktır. Bazı güçler böyle bir hesap yapsalar da, kısa süreli olarak bu yönlü bazı gelişmeler sağlasalar da, orta vadede Suriye'nin toplumsal güçlerinin baskı rejimini kabul etmeyerek ayağa kalkacağı yeni bir Suriye sosyolojisinin var olduğu bir gerçektir.

Belki muhalefet ilk önce hızlı bir biçimde gelişme gösterdi. Ancak daha sonra birçok etken bu hızlı gelişmelerin önünde engel oldu. Bunlardan biri de Rojava Devrimi oldu. Rojava Devrimi'yle birlikte toplum açısından yeni bir alternatif ortaya çıktı. Esad iktidarından rahatsız olanların mevcut muhalif siyasal islamcı güçlerin peşinden gitmesi gerektiği, Baas rejiminin alternatifinin ancak bunlar olabileceği biçimindeki algı büyük bir sarsıntı yaşadı. Rojava Devrimi'nde olduğu gibi özgürlükçü demokratik bir muhalefetin de olabileceği ortaya çıktı. Bu muhalefete dayanarak Suriye'nin daha demokratik özgürlükçü bir yapıya kavuşması mümkün olabilirdi. Bu açıdan Rojava Devrimi Suriye'de üçüncü çizgi olarak halkların umudu oldu. Daha doğrusu Baas rejimi ya da mevcut muhalifler seçeneği dışında başka seçeneklerin de olabileceğini Rojava Devrimi gösterdi. Bu da muhaliflerin Suriye'de etkili olmasının önüne geçen etkenlerden biri oldu. Öte yandan Esad iktidarı da ABD'nin ya da çeşitli güçlerin siyasal islamcıların kazanmasını istemediğini görünce cesaretlenerek direncini artırdı. Bu da muhaliflerin kısa sürede rejimi devirmeleri yönündeki hesaplarını boşa çıkardı. Hatta Esad iktidarı bu gerçekliği görerek zaman zaman karşıt saldırılar yaparak muhaliflere önemli darbeler vurdu ve muhaliflerin Suriye'deki hızını kesti. Gelinen aşamada durumu böyle ifade etmek gerekiyor.

Bir yıldan fazladır Rojava Kürdistan'da devrimci güçler Rojava'yı savaş dışında tutmayı başardılar. Yaşadıkları toprakları devlet güçlerini atıp kurtardıktan sonra ne devlete ne de muhaliflere karşı savaş içine girme yaklaşımı içinde oldular. Bu doğru bir politikaydı. Bu doğru politika Rojava Kürdistan'da önemli gelişmeler de yarattı. Ancak bu durum en başta Türkiye'yi rahatsız etti. İran da Rojava'daki gelişmelerden rahatsız oldu. Türkiye özellikle bu durumu kendisi için tehlikeli gördü. Rojava Devrimi kalıcılaşırsa kendisinin Türkiye'de izlediği Kürt politikasının çökeceğini anladı. Öte yandan Mısır'da da gelişmeler Türkiye'nin aleyhine olmaya başladı. Muhalifler de Esad iktidarı karşısında artık ilerleyemiyorlardı, onlar da politik olarak bir gerileme yaşıyorlardı. Gelişememe, durgunluk onlar için bir tehlike arz ediyordu. Mısır'da darbenin olması, Suriye'de islamcıların etkisinin giderek kırılması, daha doğrusu artık ilerleme sağlayamamaları Türkiye'yi dış politikada çok ciddi sıkıntılara sokmuştur. Öte yandan içeride de Gezi Parkı direnişi ve muhalefetin sesini çıkarması AKP iktidarını zayıflatan bir durum yaratmıştır. Mısır'daki darbenin gerçekleşmesiyle birlikte kendisi de telaşa kapılmıştır. Çünkü Mursi iktidarı Ortadoğu'da dayandığı temel güç haline gelmişti. Mısır'da Mursi iktidarının devrilmesi Suriye'de islamcı güçlerin tıkanma yaşaması AKP iktidarını da zayıf düşüren temel etkenlerden olmuştur.

Türkiye gerçeği yüz elli yıldır bir yönüyle de dış güçler arasındaki çatışmalardan yararlanan, kendi stratejik konumunu palazlayan ve böylelikle ayakta kalan bir ülkedir. Osmanlı kendi gücünü kaybettikten sonra Türkiye'nin kendi varlığını korumada bu defa da stratejik konumunu kullanma ve böylelikle kendini ayakta tutma politikası öne çıktı. Ancak bunu belirli düzeyde başarabilen güçler Türkiye'de siyasal iktidar olabiliyordu. Ya da siyasal iktidarların başarması gereken en temel hedeflerden birisi buydu. Türkiye'nin bölge politikasındaki bu yönlü fonksiyonu, bu konudaki diplomatik ve siyasi değeri bütün iktidarların en temel güç kaynaklarından biri oluyordu. Bunu sağlayamayanlar içeride de zayıf konuma düşüyordu. Ya da dış politikada zayıflayan, diplomasi değeri, dış politika değeri, siyasi değeri zayıflayan iktidarların içeride de ayakta kalması zordu. Bu Türkiye'nin bir diyalektiği, iktidarların bir kanunu olmuştu. AKP kendilerini güç yapan, ayakta kalmasını sağlayan bu denklemin kendi lehine bozulduğunu görerek telaşa kapıldı. Zaten AKP bir yönüyle de ABD'nin bölgeye müdahalesinden önce Türkiye için öngördüğü bir siyasi güçtü. ABD'nin bölgeye müdahalesine önemli düzeyde kolaylaştırıcı güç olacağından iktidara gelmişti. AKP bu pozisyonunu kaybederse Türkiye'de iktidar olmasının temel dayanaklarından birini kaybetmiş olacaktır. Bu açıdan korkusu yersiz değildir. Kuşkusuz AKP'nin iktidarda kalmasının bir nedeni de Kürtleri en iyi ben ezerim, en iyi ben oyalarım, en iyi ben tasfiye ederim demesidir. Kendi bu pozisyonuyla pazarlamasıdır. AKP 11 yıldır Kürt sorununun çözümsüzlüğünü, Kürt sorununun varlığını iktidarda kalmasının temel etkenlerden biri haline getirmiştir. Bir taraftan devlete "Kürt sorununu ben ezerim" diyerek iktidarda kalıyordu, diğer taraftan kimi Kürtleri ve demokratları oyalıyordu. Böyle bir potansiyeli olduğu için iktidarda kalıyordu.

Türk hükümeti dış politikaya dayanan diplomatik ve politik değeri zayıflayınca telaşa düştü. İçeride de Gezi Parkı direnişinin yarattığı sarsıntı ABD ve Avrupa'nın Gezi Parkı direnişi sırasında AKP'nin politikalarını eleştirmesi AKP iktidarını da sarstı. Dış politikadaki zayıflığının doğrudan içe yansıdığını görerek Mısır'daki darbeye karşı en sert tutumu alarak ve rejim karşısında tıkanan Suriye'deki islami güçlere desteğini artırarak yeniden bir inisiyatif kazanma atağı başlattı. El Nusra'nın Rojava Devrimi'ne saldırısı böyle bir ortamda gerçekleşti. Suriye'deki islamcı muhalefet de devlet karşısında yaşadığı tıkanmayı aşmak için bir hamle yapmak zorundaydı. Bu konuda da Rojava Kürdistanı zayıf karın olarak görüyorlardı. Bu güçlerin pozisyonuyla Türkiye'nin zihniyeti ve siyasi pozisyonu örtüşünce Türk devleti desteğinde Rojava Kürdistan'a kapsamlı bir saldırı başlatıldı. Bugün Kürdistan'daki saldırıların arkasında böyle bir siyasal ortam vardır. Türkiye hem Kürt devrimini boğmak istiyor hem de kendisine ait işbirlikçileri bölgede güçlendirmek istiyor. Siyasal islamcı muhalefet ise Kürdistan'ı kontrol ederek ve oraya dayanıp Türkiye'den destek alarak, cephe gerisi olarak kullanarak bütün Suriye'yi ele geçirme hesabı yapıyor. Böyle olunca da bir buçuk aydır Rojava Devrimi'ne Haçlı Seferleri gibi durmayan saldırılar yöneltiyorlar.

Bu saldırı hem Rojava Devrimi'ni boğma saldırısı hem de Suriye'nin demokratikleşmesinde en temel güç olan Rojava'daki demokratik devrimci gücü tasfiye etme saldırısıdır. Bu aslında Rojava Devrimi'ne bir saldırıdır. Rojava Devrimi'nin ortadan kaldırılmak istenmesidir. Suriye'nin en temel demokratikleşme gücü olan Rojava Devrimi dağıtılırsa Suriye'de Esad'ın yerine başka bir hegemonik gücün, başka bir baskıcı gücün iktidar olmasının önü açılacaktır. Böyle bir hesap hem Suriye'deki muhalif gücün zihniyetine uygundur hem de Türkiye'nin düşündüğü Suriye gerçeğine uygundur. Bu açıdan Rojava Devrimi'ne saldırıyı sadece Kürtlere yönelik saldırı değil, Kürtler şahsında bütün Suriye halkına, Suriye'deki devrimci demokratik gelişmelere bir saldırı olarak değerlendirmek gerekmektedir.

KDP Rojava'ya saldırıları meşrulaştırıyor

Bugün Rojava'da devrimi boğmak için çok kapsamlı bir saldırı vardır. Bu saldırıların bir parçası da Güney Kürdistan hükümetinin sınırları kapatmasıdır. Rojava Devrimi zaten başından beri Türkiye ve çeşitli güçler tarafından kuşatma altında, ambargo uygulanmaktadır. Ambargoyla, kuşatmayla Rojava Devrimi teslim alınmaya çalışılmaktadır. Güney Kürdistan hükümeti de sınırları tutarak, ambargo uygulayarak kuşatmayı da kendi cephesinden tamamlayarak bu saldırıları cesaretlendiren, Rojava Devrimi'ni boğmak isteyen güçlere meşruluk kazandıran bir politika izlemektedir. Özellikle Ulusal Kongre'nin tartışıldığı bir dönemde KDP'nin sınırları tutması, kuşatma ve ambargo uygulaması kabul edilemez bir durumdur. Açıktan açığa Rojava Devrimi'ne karşı bir düşmanlık yapılmaktadır. Tabii ki bu politikanın Türkiye ile, ABD ile, çeşitli güçlerle bağı var. Önder Apo da bir görüşme notunda bu saldırıların Rojava Kürdistan'daki bazı Kürt partilerine eğer PYD tasfiye edilirse orayı size teslim ederiz biçimindeki Türkiye'nin politikası sonucu olduğunu söylemektedir. Tabii bunu söylerken Kürtlere de bir şey verilmeyeceğini özellikle vurgulamaktadır. Önderliğin Rojava Kürdistan'daki bazı partilerden kastettiği KDP'ye bağlı partilerdir. Çünkü bu partilerin gücü olmadığından KDP'ye dayanarak Rojava'da kendilerini etkili kılmak istediği bilinmektedir. Dolayısıyla Türkiye'nin bu Kürt partileriyle ilişkisi KDP'nin politikasından bağımsız ele alınamaz. Yaşanan gerçeklikler Rojava Devrimi'ne karşı KDP'nin de içinde olduğu belirli planlar ve komploların varlığını göstermektedir.

Ancak buna karşı Rojava devrimci güçleri kahramanca direnmektedir. Bu direniş bugün de hala sürmektedir.Tabii ki burada Türkiye'nin politikaları anlaşılırdır. Ancak KDP'nin politikalarının kabul edilmesi mümkün değildir. Zaten şu anda bütün parçalardaki Kürt halkı KDP'nin bu politikalarına anlam vermemekte ve tepki göstermektedir. KDP ise her zaman olduğu gibi şu güce bu güce dayanarak kendine göre siyasi güç olmaya çalışmaktadır. Nasıl ki Güney'de ABD'nin desteğiyle belirli bir güç olduysa şimdi de Türkiye'nin PKK karşıtlığını değerlendiririm, ABD'nin PKK karşıtlığını değerlendiririm, bölge gericiliğinin PKK korkusunu değerlendiririm ve böylelikle Rojava'da bazı şehirleri ele geçiririm düşüncesindedir. Yani PKK'nin direnişini de, PKK direnişinin bazı güçlerde yarattığı korkuyu da bir siyasal kazanca çevirmeye çalışmaktadır. Tabii bunu yaparken de Derik, Kamışlo ve çevresindeki bazı il ve ilçeleri alma, bunları Güney Kürdistan'a katmayı düşünmektedir. Serêkani, Kobani, Afrin ve diğer şehirlerden de vazgeçme karşılığında kendine göre bir iki şehir ele geçirmeyi hesaplamaktadır. Bu şehirler de petrol şehri olunca bunlar tabii KDP için yeterli görülmektedir. Bu tür hesaplar Rojava'daki ambargoya KDP'nin de dahil olmasını sağlamıştır. Bu ambargo, sınırı boydan boya tutma, Rojava'ya hiçbir şeyin geçmesine izin vermeme başka türlü izah edilemez.

Suriye'deki kendilerine islam maskesi takmış silahlı çetelerin saldırısı ve KDP'nin böyle bir ambargo ve kuşatmaya dahil olmasında Rojava devrimci güçlerinin kimi politik hatalarının fırsat sunduğunu eklemek gerekir. Şimdiye kadar başarılı bir politika da izlenmiştir, önemli bir direniş de gösterilmiştir. Ancak bazı politikalar yetersiz kalmıştır. Uzun vadeli yaklaşımda eksiklikler görülmüştür. Önder Apo daha bir yıl önce altı şehir almakla bu sorun çözülmez diyerek, Suriye genelinde bir demokrasi hareketi, demokrasi güçlerinin birliğini yaratma, Suriye geneli açısından politika üretmeyi Rojava devrimci güçlerinin önüne koymuştur. Ne var ki Rojava devrimci güçlerinin Rojava Kürdistan'ı kontrol etmeleri ve geçen bir yıllık süreçte çok fazla bir saldırıyla karşılaşmamaları devrimi uzun vadede güvenceye alacak politikanın yürütülmesinde eksiklikler yaşanmasına yol açmıştır. Önder Apo son görüşme notlarından birinde yine Salih Müslim ikide bir ne Kürtler adına konuşuyor, Suriye'nin birliği, Suriye'nin devrimci birliği, bütünlüğü adına konuşsun diyerek Rojava devrimci güçlerinin Suriye'de nasıl bir politika izlemesi gerektiğini açıkça göstermiştir. Suriye genelinde demokratik güç birliğini ortaya çıkarmama, sadece Kürdistan'da sınırlı kalma tabii ki Suriye'deki gericiliğin devrime saldırmasını engelleyen, frenleyen bir tedbirin de yaratılmamasını beraberinde getirmiştir. Aslında bu eksiklik Suriye devriminde başarıyı getirecek stratejik bir yaklaşım gösterilmemesi anlamına gelmektedir. Bu dar yaklaşım olmasaydı Rojava Devrimi genelleşerek Suriye'deki devrimci demokratik güçleri harekete geçirebilirdi. Rojava Devrimi'nin ideolojik, politik doğrultusu bunu sağlayacak güçteydi. Dar politik yaklaşımla bu yaratılamamış, böyle bir etki ortaya çıkarılamamıştır. Bu da saldırıların daha rahat yapılmasını beraberinde getirmiştir.

Öte yandan Desteya Bılınd (Yüksek Konsey) kurularak önemli bir politik hamle yapılmıştı. Bu kesinlikle Rojava'daki devrimci güçlerin uyguladığı doğru politikaydı. Öyle Mesut Barzani'nin Hewler'de Rojava partilerini bir araya getirerek yarattığı bir gelişme değildi. Rojava devrimci güçleri böyle bir politika izleyince, bu tür politik yaklaşımlar gösterince KDP de böyle bir yaklaşımı göstermek zorunda kalıp Hewler'de Kürt partilerini bir araya getiren bir toplantı yapmıştır. Yoksa Rojava devrimci güçlerinin politikası karşısında Rojava partilerinin dışında kalacağını görmüştür. Bu toplantı ve Yüksek Konseyin oluşması Rojava devrimci güçlerin politikası sonucudur. Çünkü diğer güçler zayıftı, herhangi bir etkileri yoktu. Ama Rojava'daki devrimci güçler küçük büyük demeden bütün Kürt güçlerinin bir araya toplanmasını bir ulusal birlik politikası olarak önemli görmüş ve bunun sonucu da Desteya Bılınd kurulmuştur. Bu da Rojava devrimci güçlerinin önemli bir politik başarısıdır. Ancak Rojava devrimci güçleri bu önemli politik başarıyı daha da derinleştirmede yetersiz kalmışlardır. Diğer Kürt partilerinin kaprisleri, yanlışlıkları buna bir etken olduğu gibi, diğer partilerin çok zayıf ve etkisiz olması, Rojava'daki devrimci güçlerin onlara gereken önemi vermeme gibi bir durum ortaya çıkarmıştır. Tabii bunu belirtirken o kesimlerin söylediği PYD

> "Rojava devrimci güçleri kahramanca direnmektedir. Bu direniş bugün de hala sürmektedir.Tabii ki burada Türkiye'nin politikaları anlaşılırdır. Ancak KDP'nin politikalarının kabul edilmesi mümkün değildir. Zaten şu anda bütün parçalardaki Kürt halkı KDP'nin bu politikalarına anlam vermemekte ve tepki göstermektedir. KDP ise her zaman olduğu gibi şu güce bu güce dayanarak kendine göre siyasi güç olmaya çalışmaktadır."

baskı yapıyor, hakim oluyor, kendi hakimiyeti dışında başka bir şey tanımıyor biçimindeki yaklaşımlar kesinlikle doğru değildir, sadece PYD'yi karalamak için kullanılan bir propaganda malzemesidir.

PYD kesinlikle oradaki bütün örgütlerin, siyasi güçlerin serbest örgütlenme, propaganda yapma, Rojava'daki bütün siyasal sosyal faaliyetlere katılması konusunda hiçbir engel çıkarmamaktadır. Çünkü bırakalım böyle bir politika içinde olmasını, aksine bu güçlerin de Rojava Devrimi'nin parçası olmasını özellikle istemektedir. Bütün Kürt siyasi partilerin düşünce ve örgütlenme özgürlüğü sağlanmıştır. Devrime açıkça karşıt olmadığı müddetçe hiçbir partinin kendini örgütleme, geliştirme faaliyetlerini engelleme politikası yoktur. Kuşkusuz pratikte ortaya çıkan yanlışlıklar olmaktadır. Ancak bunlar PYD'nin bütün güçleri devrimin içine alma politikasında bir değişiklik sonucu ortaya çıkmamaktadır. Bu tür eksiklikler PYD diğer partileri kabul etmiyor, çalışmasını engelliyor biçimindeki değerlendirmelere götürecek düzeyde değildir. Zaten bu tür eleştiriler olduğunda bunun üzerinde ciddi olarak durulmaktadır. Ama Rojava devrimci güçleri, PYD'nin ağırlıkta olduğu Tev-Dem çok güçlü olduğundan bu partiler fazla etkili olamayınca kendi başarısızlıklarına, yetersizliklerine bu tür bahaneler aramaktadırlar. Normal yollardan, demokratik yollardan Rojava'da güçlenemeyeceğini gören belirli marjinal partiler Türkiye'ye dayanarak, KDP'ye dayanarak, silahlı çetelere dayanarak, ya onlarla ilişki içinde ya da onların saldırılarına zemin sunarak Rojava Devrimi'ni zayıflatmayı, böylelikle Rojava'da güç olmayı hesaplamaktadırlar. Demokratik temelde örgütlenerek, propaganda yaparak, dış saldırılara karşı koyarak, halkın sosyal ve kültürel sorunlarına cevap olacak biçimde örgütlenme yerine, komplocu yollara ya da dış güçlere dayanarak güç olma yoluna başvurmaktadırlar. Çünkü PYD ve Tev-Dem'in ideolojik örgütsel yapısı, çalışmaları karşısında kendilerini güç yapacak ne zihniyetleri ve politikaları var, ne de bir politikayı pratikleştirecek örgüt ve kadro var. Bu zayıflıkları da onları KDP ya da başka güçler eliyle Rojava Devrimi'ni tasfiye etme ve üzerine oturma biçimindeki gaflet ve ihanet diyebileceğimiz politikalara sürüklemektedir.

Mısır darbesi ve ABD'nin rolü

Bu süreçte ABD'nin dikkat çeken politikaları olmuştur. Bunlardan en önemlisi de Mısır politikasıdır. Aslında Mısır'da İhvan-ı Müslim'in iktidara gelmesinde kendisi rol oynamıştı. Ancak Mısır'daki İhvan-ı Müslim'in mevcut haliyle kendi çıkarlarını gözetecek, kendi çıkarlarının bölgedeki ayaklarından biri olacak bir güç olamayacağını görmüştür. Bu nedenle de İhvan-ı Müslim'e yönelik muhalefeti cesaretlendirmiş, sonuçta da ordunun darbe yapmasına göz yummuştur. Bu darbe kesinlikle Mısır'daki İhvan-ı Müslim'i terbiye etme harekatıdır. Bunu başka türlü yorumlamak mümkün değildir. ABD siyasal islamcı güçlere "sizinle işbirliği yapabilirim, sizinle çalışabilirim, ama benim çıkarlarıma göre hareket etmek zorundasınız" mesajı vermiştir. Darbeye gelen süreci doğru değerlendirmek açısından İhvan-ı Müslim gibi güçlerin konumunu da dikkate almak gerekiyor. Hüsnü Mübarek devrilmiş yerine kendileri gelmiştir. Ancak iktidara geldikten sonra Mısır'ın demokratikleşmesi, diğer tüm siyasal ve sosyal güçleri dikkate alan bir politika izlemek yerine, eski egemenliğin yıkıldığı ortamda yeni bir

hegemonya peşinde koşmuştur. Demokratik hamleler yaparak, anayasa ve yasaları demokratikleştirerek, her türlü darbeciliğin, hegemon olmak isteyen gücün zeminini ortadan kaldıracaklarına kendi hegemonyalarına zemin olacak çalışmalar içinde olmuştur. Bu da darbecilerin darbe yapmasına bir gerekçe olmuştur.

Tabii ki darbeleri desteklemek mümkün değildir. Darbeler en başta da devrimi boğan hareketlerdir. Mursi'ye karşı toplumda bir tepki yükselmeye başlamıştı. Bu tepki giderek daha devrimci demokratik birikime kavuşacak bir potansiyel taşıyordu. Devrimi kendi çıkarlarına kullanan Mursi'ye darbe yaparken oradaki devrimci güçleri de boğmuşlardır. Bu yönüyle devrim karşıtı bir darbedir. Bu açıdan şiddetle kınanması, kabul edilmemesi gerekir. Ancak bu İhvan-ı Müslim'in doğru olduğu, doğru politika izlediği anlamına gelmez. Çünkü kendisi de farklı bir hegemonya peşine koşmuştur. Toplumun demokratikleşmesi için bir çaba içinde olmamıştır. Bu açıdan Tayyip Erdoğan'ın belirttiği gibi Mursi'yi eleştirmek darbeyi meşrulaştırmak değildir. Aksine darbeye zemin sunan yaklaşımları mahkum etmektir. Yeni darbelerin, yeni gericiliklerin ortaya çıkmaması için Mursi'nin eleştirilmesi gerekmektedir. Doğru politika ortaya konulmadan yanlış saf dışı edilebilir mi? Mursi eleştirilmeyecek, doğru politikalar ortaya konulmayacak, ama darbeye karşı alternatif olunacak! Bu mümkün müdür? Bu açıdan Mursi iktidarının ciddi bir biçimde eleştirilmesi, muhasebesinin yapılması, Mısır'da gelişen devrimin neden tekrar askeri güçlere teslim edildiğinin irdelenmesi şarttır. Mübarek'i deviren bir toplumsal güç varsa Mursi iktidarı neden bu gücü koruyan, bu gücü harekete geçiren bir iktidar olamamıştır? Bu sorunun cevabı tabii ki aranmalıdır. Mursi iktidarı Mübarek'in hegemonik iktidarı yerine, iktidarcı siyasal islamın hegemonyasını kurmaya yönelmiştir. Bu, devrimi hırsızlamak değil de nedir? Bunun tabii ki sorgulanması ve eleştirilmesi gerekmektedir.

ABD'nin bölge politikalarında dikkat çeken bir şeyse işbirlikçi siyasal islama dayalı yeni Ortadoğu yaratma projesi de tutmamıştır. Dikkat edilirse Libya'da da, Mısır'da da, Suriye'de de ve birçok yerde de giderek ABD'yi de rahatsız edecek, ama demokratik de olmayan farklı güç odakları tarih sahnesine çıkmıştır, güçlenmeye başlamıştır. El Kaide'nin Suriye'de olduğu gibi çeşitli yerlerde güçlenmesi, ABD'nin projesinin başarısız olduğunu ortaya koymaktadır. Bu aslında kapitalist modernitenin Ortadoğu'da çöküşü anlamına gelmektedir. Kapitalist modernitenin yeni hamleleri de Ortadoğu'da sonuç vermemektedir. Bu durum Ortadoğu'da yeni bir durum ortaya çıkarmıştır. Kapitalist modernitenin, emperyalizmin kötü olup olmadığı değil de, nasıl bir alternatifin ortaya çıkması gerektiği sorusu bu son gelişmelerle daha güçlü bir biçimde sorulmaya başlayacaktır, başlanmıştır. Bu açıdan da Önder Apo'nun Ortadoğu'nun tarihsel kültürüne dayanan demokratik modernite alternatifinin tek çözüm alternatifi olduğu gerçeği giderek daha yakıcı biçimde kendini hissettirmektedir. Ortadoğu'daki ve Suriye'deki gelişmelerden çıkan sonuç budur.

Demokratik modernite Ortadoğu'da tek çözümdür

ABD'nin projesi iflas etmiştir. Bunun karşısında farklı bir alternatif gerekmektedir. İktidarcı, devletçi, siyasal islamcı güçler de toplumun ihtiyaçlarına cevap veremediği, sadece toplumun bir kesiminin temsilcisi oldukları görülmüş, demokratik değil de hegemon bir zihniyetle hareket ettikleri netleşmiştir. Bu da mevcut durumda ABD'ye karşı muhalif olan kapitalist moderniteden bir biçimde rahatsız olunduğunu gösteren iktidarcı siyasal islamcı güçlerin de alternatif olamayacağını, sistemin alternatifi olmasının mümkün olmadığını göstermiştir. İslam maskeli belirli siyasi güçler toplumun kültürel değerlerini, kapitalist moderniteye karşı tepkisini kullansalar da toplumun özgürlük ve demokrasi ihtiyaçlarına cevap verememekte, hatta etkili oldukları yerlerde yeni bir hegemon ve otoriter güç haline gelmektedirler. Tüm bunlar Önder Apo'nun kapitalist modernizme karşı demokratik modernite paradigmasının gelişme potansiyelinin ne kadar güçlü olduğunu, alternatif olma imkanlarının ne kadar arttığını bir daha gözler önüne sermiş bulunmaktadır. Eğer Rojava'daki devrimci güçler ayakta kalır, kendilerini koruyabilirlerse bu üçüncü çizginin sadece Suriye'de değil, bütün Ortadoğu'da bir model haline gelmesi söz konusu olacaktır. İlk başta Suriye'deki demokratikleşmeyi derinleştirecek, yeni Suriye'nin demokratik karakterini güçlü hale getirecekler ve zaman içinde de bu güçlü, radikal demokratik karakterleriyle de Ortadoğu'daki bütün halklara örnek olacaklardır. Bu açıdan önümüzdeki on yılların radikal demokratların etkili olacağı bölge gericiliğine ve yeni bir iktidar ve hegemonya peşinde koşan iktidarcı siyasal islamcılara karşı üçüncü bir çizgi olarak etkili olacaktır. Bu üçüncü çizgi bir zamanlar Tony Blair'in ya da başka sosyal demokrat ve liberal güçlerin ifade ettiği gibi kapitalist modernizmin bir versiyonu olmayacaktır. Önder Apo'nun öngördüğü demokratik modernite kapitalist moderniteye karşı olmak kadar kapitalist moderniteye alternatif olmayan iktidar ve hegemonya peşinde olan siyasal güçlerden de ayrı, tamamen halkların özgürlük ve demokrasi ihtiyacına cevap verecek toplumcu, özgürlükçü demokratik bir sistem olacaktır.

Ortadoğu'da süren III. Dünya Savaşı ve bunun Suriye'de yoğunlaşması sürecinde tabii ki çeşitli uluslararası güçler ve bölgesel güçler de devreye girmiş bulunmaktadır. Aslında Ortadoğu'daki halkların hareketliliğinden İran kendi açısından faydalanmak istemiştir. Özellikle Körfez ülkelerinde Şii güçleri ayaklandırıp kendisini etkili kılmak istemiştir. Ancak buna Bahreyn'de olduğu gibi izin verilmemiştir. İran kendisini sınırlarında kalarak savunmayı değil de hep dışarıda savunma stratejisi izlemektedir. Irak politikası bu temelde gelişmektedir. Suriye'ye yönelik politikası da budur. Suriye rejimine en fazla destek veren ülkelerden biri de İran'dır. İran Irak'ta kendisini güçlü pozisyonda tutarken, Suriye'de mevcut rejimi desteklerken tabii ki bu süreçte Kürtlerin de güçlenmesini istememektedir. İran'ın politikasını değerlendirirken çok karmaşık biçimde ele almak gerekir. Bölgesel politika izleyen İran'ın her türlü oyun ve entrika içinde olacağı bilinmektedir. Önder Apo'nun sık sık İran konusunda uyarması bununla ilgilidir. İran'ın son zamanlarda Güneyli güçlerle, KDP ile ilişkilerini sıklaştırması, KDP, YNK ve diğer siyasi güçler üzerinde etkisini artırmak istemesi bölgesel politikalarla ilgili olduğu gibi, Kürt siyasi güçleri üzerinden kendi Kürtleri üzerinde kontrol kurma politikası olarak da görmek gerekmektedir.

İran, Suriye'deki rejimin varlığını kendisi için tabii ki çok önemli görmektedir. Ancak bunu belirtirken şunu da gözetmek lazım; İran eğer sonuçta Suriye'nin yıkılacağını görürse belirli uzlaşmalara da gidecek bir politik tarza ve pozisyona sahiptir. İran'ın bölgedeki mücadelesi, tutumu her zaman sistemle belirli yönleriyle uzlaşmalara varma ve kendini yaşatma politikası doğrultusunda olmuştur. Aslında bütün direnişleri de, bütün politikaları da bir yönüyle bu çerçevededir. Yoksa İran'ın sistemle açıktan bir savaş yürütme, mücadele etme gibi bir gerçeği yoktur. Böyle bir politika izlememektedir. Esas olarak sistemin saldırılarını frenleyen, önlemeye çalışan, gerektiğinde de belirli uzlaşmalara giderek kendini yaşatmak isteyen bir politik tarz uygulamaktadır. Suriye'de dış güçlerin muhalefete mesafeli durduğunu anlayınca mevcut Suriye rejimine destek vererek pozisyonunu güçlendirme politikası izlemiştir. Böylelikle aslında Suriye rejimi düşecekse de pozisyonu biraz güçlenmiş Suriye üzerinden sistemle uzlaşma sürecinde kendi çıkarlarına çok karşı olmayacak yeni bir Suriye olabilir mi politikasını izlemektedir. Yakın zamana kadar Rusya'nın ABD ile Suriye konusundaki görüşmeleri de bir yönüyle bu çerçevedetir. Rusya da aslında mevcut rejimin gidici olduğunu, ayakta kalamayacağını görüyor ve yeni bir Suriye konusunda uzlaşılırken mevcut Suriye rejiminin direnişi çerçevesinde kendi çıkarlarını da belirli düzeyde gözetecek bir siyasi durumun ortaya çıkmasını istiyor. Cenevre görüşmelerini de bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Aslında Esad iktidarının gitmesi, ama mevcut muhalefetin dışında Rusya'yı da tümden rahatsız etmeyecek yeni bir iktidar blokuyla yeni bir Suriye'nin yaratılması ve bir yeni yol bulunması konusunda ABD ile belirli tartışmalar yürütmüşlerdir; belirli bir ortak yaklaşım da koymuşlardır. Bu tabii Kürtlerin Suriye'de izlediği üçüncü çizginin ne kadar başarılı ve doğru olduğunu ortaya koymuştur. ABD, Rusya ya da başka güçler ne rejim ne de muhalefet deseler de onların söyledikleriyle Rojava devrimci güçlerin söyledikleri arasında önemli farklar vardır. Ama ne rejim ne de bu muhalefetle olur diyerek üçüncü bir yol arayışı içinde olmaları Rojava Devrimi'nin pozisyonunu güçlendirecek bir durumdur. Eğer yeni bir Suriye oluşumunda mevcut Esad iktidarı ve muhalifler dışında bir arayış olursa, herhalde bu arayışın yeni iktidar blokunun, yeni Suriye'nin içinde Kürtler de yer alacaklardır. Mevcut durumuyla gerçeklik bunu göstermektedir. Artık merkezi Suriye'yi, bütün Suriye'nin genelini kontrol eden bir iktidarı yaratmak mümkün değildir. Merkeziyetçiliği zayıflamış, başta Kürtler olmak üzere çeşitli toplulukların kendi özgünlüğünü tanıyan, kendi öz yönetimini kabul eden Suriye gerçeğinin ortaya çıkması ihtimali giderek yükselmektedir.

Bu süreçte Şam'da kimyasal silahların kullanıldığının iddia edilmesi tüm gelişmeleri etkileyecek karaktere sahiptir. Bunu özellikle muhalif güçler değerlendirmeye çalışmaktadır. Türkiye değerlendirmeye çalışmaktadır. Suriye'nin kimyasal bombalar attığı varsayımı üzeriden uluslararası kamuoyunun, demokratik güçlerin, insan hakları örgütlerinin de desteğini alarak Suriye rejimini sıkıştırıp kendi pozisyonlarını güçlendirme çabaları göstermektedirler. Türkiye'nin özellikle bir müdahale olursa koalisyonun içinde yer alırız demesi bu kimyasal silah iddiasının, daha doğrusu kimyasal silah kullanılmasını Suriye'de kaybeden Türkiye politikalarının bu durumda yeniden etkili kılınmasına vesile yapılmaya çalışılmaktadır. Avrupa'daki bazı güçlerin, eğer böyleyse müdahale olabilir demeleri, ABD'nin de eğer ispatlanırsa buna sessiz kalınamaz biçimindeki değerlendirmeleri, yine Suudi Arabistan-Katar gibi bölge ülkelerin bu konuyu çok fazla dillendirmeleri Şam'daki kimyasal silah kullanımı üzerinden yeni bir müdahale yapılmaya çalışıldığını göstermektedir. Kuşkusuz kimyasal silah kullanmak bir insanlık suçudur, mahkum edilmesi gerekiyor. Özellikle de halkına kimyasal

“Politik hamle süreçlerinde güçlüysen o politik hamleler sonuca ulaşabilir. Yine mücadele ediyorsan, mücadele güçlerini açığa çıkarıyorsan karşı güçler üzerinde örgütlenmenle, mücadelenle, eylemlerinle baskı kurabiliyorsan o politik hamlelerin başarıya gitme şansı vardır. Yoksa zamanında ve yerinde yapılmış politik hamleler böyle bir politik mücadele süreciyle birleşmezse sonuçsuz da kalabilir.”

silah kullanan bir iktidarın meşruiyeti hiçbir biçimde olamaz. Bu tür iktidarların varlığını sürdürmesi de halklar için doğru değildir. Ancak Türkiye gibi, Suudi Arabistan gibi, yine insan hakları diye bir şeyi kitaplarında bulundurmayan bazı islamcı muhalif güçlerin yaklaşımları, Türkiye'nin Kürtler üzerinde uyguladığı kültürel soykırım, Rojava'da Kürtlere yönelik bir imha saldırısı sürdürülürken ses çıkarılmaması, hatta Kürtlere yönelik imha saldırılarını desteklenmesi dikkate alındığında Mısır'da darbe karşıtlığına soyunmaları, Suriye'de Esad rejimine karşı olduklarını söylemeleri, kimyasal silah karşısında göz yaşı dökmeleri çok inandırıcı olmamaktadır. Ancak Suriye rejiminin kimyasal silah kullandığı biçiminde bir kanaat oluşursa bu durumun Suriye'de yeni bir siyasal durum ortaya çıkaracağı açıktır. Bu açıdan Suriye'de kritik bir sürece girilmiştir. Öte yandan Suriye'de Türkiye'nin ve muhalif güçlerin hamle yapmak istediği, bu konuda her yol ve yöntemi denemeye çalıştıkları görülmektedir. Rojava'ya saldırıları da bu gerçeği ortaya koymuştur. Bu kimyasal silah olayı eğer Esad tarafından yapıldığı kanıtlanırsa –ki iddia bu yöndedir– Esad rejiminin de pozisyonu zayıflayacak, bu durum hızlı biçimde Suriye'de yeni iktidar bloklarının nasıl oluşması gerektiği üzerindeki tartışmaları arttıracaktır.

KDP'nin ucuz yaklaşımları

Bu açıdan bakıldığında Rojava Devrimi'nin durumu da kritiktir. Suriye'de çeşitli güçlerin yeni Suriye'nin yaratılması sürecinde kendi pozisyonlarını güçlü kılma çabalarının da dikkatle takip edilmesi gerekmektedir. KDP ve Türkiye Suriye'ye bir müdahale olursa bundan yararlanarak Rojava Devrimi'ni ezip kendi politikaları doğrultusunda bir Kürt politikasının ortaya çıkmasını sağlayacaklardır. KDP de ABD'ye ve müdahale eden güçlere dayanarak, belki müdahaleci güçlerden biri de olarak Rojava Devrimi'ni bastırıp Kamışlo, Derik gibi yerlerde hakim olup, hatta bunları Güney Kürdistan'a bağlama gibi bir hesap içinde olacağını düşünmek gerekmektedir. Türkiye Rojava'da Kürtlerin kesinlikle kendi Kürt politikasını etkileyecek bir sonuç elde etmesine karşı çıkacaktır. Ancak mecbur kaldığında KDP ile ilişkiler çerçevesinde Rojava'nın bazı bölgelerinin Güney Kürdistan'a katılmasına onay vermesi de gündeme gelebilir. Türkiye müdahale gücü olursa kendisine yakın çeşitli güçlerin Suriye genelinde ve Rojava'da hakim kılınarak Rojava Devrimi'ni bastırıp Kürtlere özyönetim, anadilde eğitim gibi varlığını ve özgürlüğünü güvenceye alacak adımların olmadığı, Kuzey Kürdistan'da Kürtler için kendisi neyi uygun görüyorsa Kürtlerin kazanımlarını bunlarla sınırlayan bir Suriye politikasını hakim kılmaya çalışacaktır. Herhangi bir müdahale olması durumunda Türkiye'nin Suriye ve Rojava Kürdistan'da izleyeceği politika bu olacaktır. Bu açıdan müdahale sürecinde Rojava Kürdistan'ın durumu büyük bir mücadele alanı haline gelecektir. Bunun da şimdiden öngörülmesi gerekmektedir. Kuşkusuz devrimci güçler Rojava'da güçlüdür. Toplumun çoğunluğunu kazanmışlardır. Ama Türkiye ve KDP dahil ABD'nin de içinde olduğu birçok dış güç Rojava Devrimi'ni boğup bu devrimci demokratik gücü ortadan kaldırarak kendilerine bağlı, kendi çıkarlarını gözeten yeni bir Suriye yaratmak için bir çaba ve mücadele içinde olacaklardır.

Ortadoğu ve Suriye'deki bu gelişmeler tabii ki Önderliğimizin başlattığı demokratik kurtuluş ve özgür yaşamı inşa hamlesini de yakından ilgilendirmektedir. Önder Apo bu hamleyi belli yönleriyle de Ortadoğu'daki bu gelişmeleri dikkate alarak gerçekleştirmiştir. Suriye'de Rojava Devrimi'nin gerçekleştiği, AKP'nin sıkıştığı ortamda çatışmasızlığı sağlayıp geri çekilme iradesini de ortaya koyarak Türk devletine ve AKP'ye adım attırmak istemiştir. Dolayısıyla bu adım attırmada 2012'deki Devrimci Halk Savaşı'nın yanında Rojava Devrimi'nin etkisini de kullanmak istemiştir. Önder Apo'nun 'Demokratik Kurtuluş, Özgür Yaşamı İnşa' olarak tanımladığı adımı bir politik hamle olarak değerlendirmek gerekiyor. Bazılarının sandığı gibi Önder Apo'yla devlet güçleri arasında bir anlaşma olmamıştır. Anlaşılmış bir çözüm projesi de ortada yoktur. Ancak sıkışan devletin gelip Önder Apo'yla konuşma sürecinde şöyle olursa hükümet de şöyle adımlar atabilir, devlet de bazı adımlar atabilir gibi yaklaşımlar çerçevesinde Önder Apo hükümetin, devletin de sıkıştığını görerek böyle bir politik hamle yapmıştır. Bunu bir politik hamle, bir politik taktik ya da mücadelede politikanın kullanılması olarak değerlendirmek gerekir. Önder Apo zaten kırk yıllık mücadele içerisinde defalarca hamleler yapmıştır, politik hamlelerle hemen özgür ve demokratik yaşam sağlanmasa da, özgür ve demokratik yaşamın sağlanacağı adımları bir bir döşeme politikası izlemiştir. Bu açıdan Önder Apo'nun geçmişte yaptığı politik hamleler mücadeleye önemli şeyler kazandırmıştır. Barış grupları Türkiye'ye gitmiştir. Belki barış gruplarının Türkiye'ye gitmesiyle Türk devleti çözüme hazır olmamıştır, ama Özgürlük hareketimizin nasıl bir çözüm istediğini, gerçekten demokratik bir çözümden yana olduğunu kamuoyuna ve dünyaya göstermiştir. Bugün eğer dünyada PKK'nin Kürt sorununu demokratik temelde çözmek istediği, makul bir çözüm arayışı içinde olduğu biçiminde bir eğilim varsa, bu eğilim geçmiş yıllardaki hareketin politik hamlelerinin yarattığı sonuçlardır.

Newroz'daki açıklamayla ortaya konulan ve daha 2012'nin sonbaharında başlayan bu hamle de Önder Apo'nun kırk yıllık mücadele içinde sürekli yaptığı politik hamlelerinden biri olarak görülmelidir. Bu politik hamleyle Türk devleti çözüme zorlanmak istenmiştir. Çatışmasızlığın ve geri çekilmenin karşılığı olarak hükümetin çözüm yönünde adımlar atmasını sağlamaya çalışmıştır. Bunu yaparken sadece iyi niyetle değil, bunları yaparım, hükümet de adım atar biçiminde bir yaklaşımla da değil, 2012'deki Devrimci Halk Savaşı'nın, kırk yıllık mücadelenin sonuçları ve Rojava Devrimi'nin Türkiye üzerindeki etkisi ve Türkiye'nin iç ve dış politikadaki sıkışıklığı temelinde bu hamleyi yaptığının bilinmesi gerekir. Politika budur. Politika ya da devrimcilik sadece sürekli savaşmak değildir; belirli anlarda belirli politik hamleler yaparak belirli projeler ortaya koyarak bunlara halkın, toplumun, kamuoyunun sahip çıkmasını sağlayıp bu temelde gelişmeler yaratmaktır. Politikanın bir de böyle bir karakteri, işlevi ve rolü vardır. Özellikle de şu anda Kürtlerin yürüttüğü mücadele gibi mücadelelerin karakterinde bu tür hamleler de vardır. Karşılıklı iki gücün şiddetli savaş süreçlerinde mücadelenin yarattığı birikim ve etkiler üzerinden karşılıklı çeşitli politik hamleler yaparak, politikalar ortaya koyarak kendi pozisyonunu güçlendirip karşıdakinin pozisyonunu zayıflatarak ya da karşıdakinin zayıf pozisyonunu görerek kendi güçlü pozisyonundan yararlanarak tabii ki sonuç almak isterler. Önder Apo'nun Newroz'daki çözüm hamlesini de böyle görmek gerekir. Devletle anlaştı, hükümetle anlaştı, AKP adım atacak, atmalıdır gibi yaklaşımlar süreci doğru anlamama yaklaşımlarıdır. Ancak demokrasi güçleri güçlü olursa, devrimci güçler güçlü olursa, Kürt halkı örgütlü gücüyle, politik gücüyle güçlü olursa devlet, AKP çözüme zorlanabilir. Yoksa kendiliğinden çözümün gelmesini beklemek yanlıştır.

Özgürlük hareketi üzerine düşenleri yapmıştır sıra devlettedir

Politik hamle süreçlerinde güçlüysen o politik hamleler sonuca ulaşabilir. Yine mücadele ediyorsan, mücadele güçlerini açığa çıkarıyorsan karşı güçler üzerinde örgütlenmenle, mücadelenle, eylemlerinle baskı kurabiliyorsan o politik hamlelerin başarıya gitme şansı vardır. Yoksa zamanında ve yerinde yapılmış politik hamleler böyle bir politik mücadele süreciyle birleşmezse sonuçsuz da kalabilir. Bu açıdan demokrasi güçlerinin bu sürece sahiplenmesi gerekir, Kürt halkının ve Kürt özgürlük hareketinin sahiplenmesi gerekir. Ancak sahiplenmeyle bu süreç başarıya götürülebilir. Sahiplenme olmadan kendiliğinden bu sürecin başarıya gideceğini sanmak, bu süreçten hiçbir şey anlamamak olur, bu sürecin politik karakterini görmemek olur, Önder Apo'nun politik hamlelerle süreci üretme kişiliğinin bilinmemesi olur. Bu açıdan da bu süreç başarıya ulaşacaksa demokrasi güçlerinin, Kürt halkının ve Kürt özgürlük hareketinin bu sürece sahiplenmesi ve mücadelesiyle olacaktır. Ya da özgürlük ve demokrasi güçlerinin pozisyonu güçlü olursa devlet ve AKP adım atacaktır. Pozisyonlarını sürekli güçlendirirse devlet ve AKP'nin adım atması gerçekleşebilir. Bir politik hamle yapılacak, ama devrimci demokrasi güçlerinin pozisyonu zayıflayacak! O zaman tabii ki bu politik hamleden bir başarı, sonuç beklenemez. Bu yönüyle Önder Apo'nun başlattığı sürece doğru yaklaşmak çok çok önemlidir. Bu konuda gerçekten yanlış yaklaşımlar var. AKP çözemez, çözmesi mümkün değildir, AKP ne söz verdi ki bu adımlar atıldı, biz zaten AKP'nin çözemeyeceğini, adım atmayacağını biliyorduk gibi yaklaşımlar apolitik yaklaşımlardır, ciddi olmayan yaklaşımlardır. Kimse bu yaklaşımlarla kendisini kurtaramaz. Biz böyle demiştik, biz zaten olmaz demiştik tutumları gerçekten doğru değil, bunları dinlemek de doğru değil. Hatta bunları söylemek Kürt halkının özgürlük mücadelesine karşı, Önder Apo'nun demokratik kurtuluş ve özgür yaşamı inşa hamlesine karşı bir suç işlemektir. Ya da niyet ne olursa olsun bu politikayı boşa çıkaranlar içinde yer almaktır. Demokrasi güçleri sahiplenmeyecek, sol sosyalist güçler sahiplenmeyecek, bu hamlenin başarısı için var güçleriyle yüklenmeyecekler, ama herhangi bir gelişme olmasa da biz dememiş miydik, diyecekler! Bu tür yaklaşımlar ciddi yaklaşımlar değildir. Ne demokratik ne de devrimci yaklaşımlardır.

Önder Apo'nun bu hamlesine Özgürlük hareketi, Kürt halkı sahip çıkmıştır. Bu konuda birinci aşama denen hamleler yapılmıştır. Bu yönüyle Özgürlük hareketi ve Kürt halkı kendi üstüne düşeni yapmıştır. Kürt halkı böyle bir çözüm sürecine destek de vermiştir. Ancak AKP hükümeti Önder Apo'nun çağrısıyla hareketimizin yaptığı hamlelere cevap vermemiştir. Önder Apo bu süreci politikayla çözmek istemiştir, demokratik siyaseti devreye sokarak çözmek istemiştir. Demokratik siyaset politikanın devreye girmesidir, halkın devreye girmesidir, sivil toplum örgütlerinin devreye girmesidir, tabii ki meclisin de devreye girmesidir. Önder Apo bunların devreye girerek Kürt sorununun çözümünün sağlanmasını istemiştir. Birinci aşama dediğimiz Özgürlük hareketinin attığı adımların, hamlelerin hepsi devlete, AKP hükümetine, demokrasi güçlerine, sivil toplum örgütlerine demokratik siyaset temelinde Kürt sorununu çözme fırsatı vermiştir, önlerini açmıştır. AKP'ye çatışmasızlığı yarattım, silahlı güçlerimi geri çekme iradesi ortaya koydum, o zaman sen de çözme iradesi göster ve adımlarını at demiştir. Sana bu çözüm fırsatını tanıyorum, bu zemini sunuyorum demiştir.

Demokrasi güçlerine de çatışmasızlığı yarattım, silahlı güçleri de geriye çekme iradesi ortaya koydum, sizin daha etkili harekete geçmenize zemin hazırladım, sizin demokratik siyasette güçlü olmanız için koşullar yarattım, bu koşulları değerlendirerek siz de bu sürece sahip çıkarak Türkiye'nin demokratikleşmesini ve Kürt sorununun çözümünü sağlayacak bir aktivite gösterin, bu konuda inisiyatif alın, rolünüzü yerine getirin, demiştir. Bundan daha iyi bir politik hamle olabilir mi? Bundan daha büyük bir sorumluluk anlayışı olabilir mi? Halklarımıza karşı bundan daha büyük sorumlu yaklaşım olabilir mi? Açıktır ki Özgürlük hareketimiz üzerine düşen görevleri yapmıştır. Hem devlete çözüm için zemin sunmuştur, hem de demokrasi güçlerinin demokrasi mücadelesi yükselterek Türkiye'nin demokratikleşmesi açısından rolünü oynamaları fırsatını ve imkanını sunmuştur. Ama şunu belirtebiliriz ki, bu sürece demokrasi güçlerinin yeterince sahiplendiği söylenemez. Devlet de, AKP hükümeti de bu zayıflığı görerek Önder Apo'nun hamle yaparak devlete adım attırma politikasına bir karşılık vermemiştir.

Gelinen aşamada artık Özgürlük hareketimiz ve halkımız devletten ve AKP'den adımlar beklemektedir. Bu adımların atılması zamanı gelmiştir, hatta geçmiştir de. Çünkü haziranın başı itibariyle de Kürt özgürlük hareketinin kendi üzerine düşeni yerine getirmiş, demokratik çözüm için zemin ve fırsat sunma gerçekleşmiştir. Bu açıdan sıra hükümete gelmiştir. Anayasal ve yasal adımların atılması ve Kürt sorununun çözümünün ciddi bir biçimde ortaya konulması zamanı gelmiştir. Önder Apo bu konuda eğer adım atılmazsa, adımların ciddiyetini görmezsek devletin ve hükümetin çözüm zihniyetinde olmadığını düşünürüz ve bu da sürecin gözden geçirilmesini gerektirir demiştir. Hatta kendisinin geri çekilebileceğini de ima etmiştir. Bu açıdan süreç kritik noktaya gelmiştir. AKP'nin artık eskisi gibi oyalama, zaman kazanma kredisi kalmamıştır. Geçmişte Önder Apo da, Kürt özgürlük hareketi de devleti ve toplumu çözüme hazırlama açısından AKP'nin bu yaklaşımlarına belli düzeyde göz yummuştur. Ancak artık Kürt sorununun çözüm zamanı gelmiştir. Kürt sorununda anlaşılmayan hiçbir şey kalmamıştır. Kürtlerin talebi de açık ve nettir, makuldür. Bu yönüyle Kürt sorununun çözümü önünde hiçbir engel kalmamıştır. Geçmişte hep gerekçe yapılan Türkiye toplumu da Kürt sorununun çözümüne ve bu temelde Türkiye'nin demokratikleştirilmesine hazırdır. Tabii ki her zaman karşı çıkanlar olabilir, ama eğer Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümünde kararlı olunursa, böyle bir siyasi irade ortaya çıkarsa karşı çıkanlar destekleyenler karşısında sesini çıkarmaz. Ya da karşı çıkanların çözümü engellemesi mümkün olamaz. Bu açıdan gelinen aşamada sorun gelmiş devletin ve hükümetin bir çözüm iradesi ortaya koyup koyamamasına dayanmıştır.

AKP açısından denizin bittiğini, artık tutumunu net ortaya koyması gerektiği bir aşamaya gelmiş bulunuyoruz. Zaman verilmiştir. Zaman şunun için verilmiştir; oyalama yapma, çözüm için niyetin varsa açık ortaya koy denilmiştir. Çözüm niyetinin olup olmadığı bu zaman içinde belli olacaktır. Artık biraz daha zaman verin, birkaç ayda çözülemez denilemez. Kesinlikle bunlar doğru şeyler değildir. On bir yıldır AKP böyle söylüyor. Yıllar böyle geçti. Bu sorunun artık çözülmesinin zamanı gelmiştir. Eğer çözülmüyorsa çözüm niyeti yoktur. Yoksa sorun zaman sorunu değildir. Diyelim anadilde eğitim olacak, bir yıl sonra ya da iki yıl sonra devreye girebilir. Ama önemli olan irade gösterebilmektir, karar almaktır. Çözüm iradesi olduğunu ortaya koymaktadır. Şimdi bunun netleşme zamanıdır. Eylül ayı bunu netleştirecektir. Eğer bu konuda ciddi bir tutum ortaya konulmaz, oyalamaya devam edilirse, ben oyalarım, seçime kadar giderim, ondan sonra da 2011 seçimlerinde olduğu gibi yeniden pozisyonumu güçlendiririm saldırırım deniliyorsa bu tabii ki Önder Apo tarafından da Kürt özgürlük hareketi tarafından da bir tasfiye yaklaşımı olarak görülecek ve kabul edilmeyecektir.

Önder Apo'yla görüşmeler yapılıyor, gidilip geliniyor ama Önder Apo'nun durumunda hiçbir değişiklik yok. Kimseyle görüştürülmüyor. Sivil toplum örgütleriyle görüştürülmüyor. Akil İnsanlar topluluğu oluşturuldu ve belirli bir çalışma yürüttüler, ama bu Akil İnsanlar topluluğu bile Kürt halkının iradesini temsil eden, eğer çözüm olacaksa çözümün tarafı

“Gelinen aşamada artık Özgürlük hareketimiz ve halkımız devletten ve AKP'den adımlar beklemektedir. Bu adımların atılması zamanı gelmiştir, hatta geçmiştir de. Çünkü haziranın başı itibariyle de Kürt özgürlük hareketinin kendi üzerine düşeni yerine getirmiş, demokratik çözüm için zemin ve fırsat sunma gerçekleşmiştir. Bu açıdan sıra hükümete gelmiştir.”

olan bir Önderlikle bile görüştürülememiştir. Çatışmasızlığı bu Önderlik yarattığı halde, silahlı güçlerin geri çekilebileceği iradesini bu Önderlik ortaya koyduğu halde bu Önderlikle hiç kimsenin görüştürülememesi Akil İnsanların bile adaya gidememesi, hala Önderliğin avukatlarının adaya gidememesi, Önderliğin düşüncelerinin ne olduğunun kamuoyunda bilinmesi için fırsat tanınmaması AKP'nin, devletin bu sürece ciddi yaklaşmadığını gösteriyor. Bu açıdan Önder Apo "artık bana araçsal yaklaşılamaz; ölümleri durdurmak önemliydi, çatışmasızlık yaratmak önemliydi, bunu sağlamak için böyle yaklaşılmasını kabul ettim, bugüne kadar da kabul edilebilirdi, ama bundan sonra artık çözüm aşamasıdır, çözüm sürecinde bana araçsal yaklaşılamaz; ben çözümün stratejik aktörüyüm, bu süreci ben başlattım, Kürt sorununda çözüm olacaksa benim de irademin süreç içinde rolünü oynaması gerekir," demektedir. "En makul yaklaşımı gösteren de benim; örgüte de, topluma da söz dinleten de benim; eğer bana ciddi yaklaşılmıyorsa bu sorun nasıl çözülecektir? Bu bakımdan bana ciddi yaklaşılmalıdır, araçsal değil, stratejik yaklaşılmalıdır," diyerek tutumunu ortaya koymuştur. Çünkü Önder Apo'ya eğer doğru yaklaşılmıyorsa çatışmasızlığı yaratan, Kürt tarafının temsilcisine, baş müzakerecisine doğru yaklaşılmıyorsa bu bir çözüm yaklaşımının olmadığını ortaya koyar.

AKP sıkışınca ancak adım atıyor

Önder Apo'ya yaklaşım çözüme yaklaşımdır. Önder Apo'nun özgürlüğü Kürtlerin özgürlüğüdür. Dünyanın her yerinde bu böyledir. Mandella'yla görüşülmeden Güney Afrika sorunu çözülebilir miydi? Yaser Arafat'la zamanında görüşülmeden, doğru ve stratejik yaklaşılmadan, gerçekten bir çözüm tarafı gibi dikkate almadan Filistin'de müzakereler başlayabilir miydi? Ya da İrlanda'da, Doğu Timur'da, birçok yerde toplumu temsil eden önderlere doğru yaklaşılmasaydı çözüm gelişebilir miydi? Buralardaki önderlere stratejik yaklaşılmıştır, çözümün temel aktörü görülmüştür, çözümün bir tarafı görülmüştür, bu nedenle de çözüm için gelişmeler yaratılmıştır. Şimdi bu olmayacak, İmralı'da bir tutuklu gibi yaklaşılacak, Kürt sorununun çözümünde rol verilmeyecek, biz tek taraflı şunları yaptık denilerek Kürt sorununun çözüleceği sanılacak! Bu mümkün değildir. İşte itiraz edilen budur. Çünkü Kürt sorunu tek taraflı iradeyle yaratılmıştır. Türk devletinin Kürtlerin iradesini dikkate almayan, Kürtleri insan yerine, toplum yerine koymayan yaklaşımı bu sorunu yaratmıştır. Bu yaklaşım her türlü baskıyı da, her türlü zulmü de her türlü soykırımı da yapmıştır. Bu açıdan tek taraflı davranan bir hükümet, bir devlet doğru bir çözüm üretemez. Çünkü tek taraflı yaklaşımlar, Kürt'ün iradesini dikkate almayan anlayışlar Kürt sorununu yaratmıştır. Kürt sorununu yaratan yaklaşımlardan, zihniyetlerden, tutumlardan Kürt sorununun çözümü beklenebilir mi? Bu açıdan paket yapacağız diyor, açıklayacağız diyor, ama bu pakette ne olduğunu kimse bilmiyor. Kürtlerle görüşülmemiş, Kürt siyasi temsilcileriyle konuşulmamış, sadece açılınca göreceksiniz, hoşunuza gidecek denilmiştir. Böyle olabilir mi? Dünyada böyle bir çözüm yaklaşımı var mıdır? Demokrasi bu mudur, demokratlık bu mudur? Demokratik zihniyeti olmayan, demokratik yaklaşım göstermeyenin sorunları doğru çözeceğine kim inanır? Dolayısıyla AKP'nin tek taraflı adımları kabul edilmeyecektir. Çünkü tek taraflı adımlar,

biz sizi tasfiye edeceğiz; bizim politikamız tasfiyedir, anlamına gelmektedir. Zaten Fethullahçılar PKK'yi dikkate almayın, bunları dikkate almayın, ne yapacaksanız siz yapın, demiyor mu? Bu bir tasfiye politikasıdır, çözüm politikası değildir. Aynısını AKP de uygulamaktadır. Fethullahçılar nasıl ki Kürt özgürlük hareketi ve Önder Apo'yu saf dışı edip tasfiye etmek istiyorlarsa aynı yaklaşım ve politikayı AKP hükümeti de göstermektedir. Bu açıdan şu anda AKP'nin soruna yaklaşımı ciddi değildir, çözüm yaklaşımı değildir; tamamen çözümsüzlüğü yaratacak, süreci tıkayacak ve daha şiddetli mücadeleler, çatışmalar yaratacak bir zihniyeti dışa vurmaktadır. Tarihte bütün büyük savaşlar adil olmayan barışlar ya da tek taraflı dayatmalar sonucu gelişmiştir. Onun için adil olmayan her barış, tek taraflı her dayatma büyük savaşların yaratılmasına, çekişmelerin, çatışmaların yaratılmasına zemin sunmaktan başka bir rol oynamaz. Şu anda AKP'nin politikalarını da böyle görmek gerekir, böyle ele almak gerekir.

AKP hükümeti geçen süreçteki çatışmasızlığın sağlanmasını çözüm için bir zemin değil de bir rahatlama fırsatı olarak ele almıştır. Bu AKP'nin ancak sıkıştığı takdirde adımlar atabileceği gerçeğini bir daha göstermiştir. AKP'nin demokratik zihniyeti yoktur; demokratik anlayışı yoktur. Tamamen belirli oyalamalarla özü değiştirmeyen, kültürel soykırımı engellemeyen yumuşatmalarla bu süreci geçiştirmek istemektedir. Rojava'daki devrimin durumunu da bu politikası doğrultusunda kullanmaya çalışmaktadır. Hatta Rojava'daki çeteleri saldırtıp devrimi zorlayarak bu çözüm sürecindeki oyalama politikasını sürdürebilecek bir siyasal durum ortaya çıkarmaya çalışmaktadır. Kendisine göre çeteleri saldırtırsa Kürt özgürlük hareketinin Kuzey Kürdistan'da, Türkiye'de herhangi bir şey yapamayacağını, oraya yoğunlaşamayacağını düşünmektedir. İşi gücü fırsatçılık, zaman kollama olduğundan aklı böyle şeylere ermektedir. AKP zaman kazanma, zamana göre adımlar atarak, bazen hamle yaparak, bazen geriye çekilerek kendi iktidarını sürdürmeye çalışmaktadır. AKP'nin işi gücü iktidarını sürdürme çabasıdır, gayretidir. Türkiye'nin sorunlarını çözme gibi bir yaklaşımı yoktur. Türkiye'nin sorunlarını sadece kendi iktidarını sürdürmek için oyalama vesilesi yapmaktadır. Kürt sorununda da böyledir, başka sorunlarda da böyledir. Sorunları çözümsüz bırakma, ama diğer taraftan da ben çözerim yaklaşımıyla hem devleti hem muhalefeti, hem Kürtleri, hem alevileri, hem başkalarını oyalayarak 11 yıldır olduğu gibi iktidarını sürdürme isteği vardır. Eğer yakın zamanda AKP'nin tutumunda, politikasında ciddi değişiklik görülmezse böyle davrandığı, böyle yaklaştığı kesinleşecektir. Bu durum AKP'nin bitişini de getirecektir. Çünkü AKP'ye verilen bütün krediler bitecektir. Kürtlerin artık AKP'ye bir daha bu şansı, krediyi vermesi mümkün değildir. Yeni bir çözümsüzlük, Önder Apo'nun geri çekilmesi kesinlikle çok şiddetli bir savaş anlamına gelecektir. Bunun böyle olacağını şimdiden söylemek gerekmektedir.

AKP'nin çözüm politikası olmadığı, son zamanlardaki Türk Başbakanı'nın AKP sözcülerinin ve danışman dediklerinin sözlerinden belli olmaktadır. Erdoğan Kürt sorunu gibi temel sorunlarda bunlar yapılmaz demektedir. Anadilde eğitim olmaz demek bunların başında gelmektedir. Kürtlerin kendi kendini yönetmesini kabul etmeyiz, devlet içinde ayrı devlet olmaz gibisinden yaklaşımlar ortaya koymaktadır. Halbuki çatışmasızlık sağlanmıştır, yapılacak en büyük hamle yapılmıştır. Çatışmasızlık sağlamanın yanında geri çekilme iradesi de ortaya konularak Kürt tarafının yapacağı fedakarlıkların tümü yapılmıştır. Ama buna karşı bile bir teşekkür etme, olumlu bir cevap verme yaklaşımı yerine, sanki çatışmasızlık olmamış, sanki güçler hiç geri çekilmemiş gibi, geri çekilenler de çoluk çocuktur, yaşlıdır diyerek ipe un sermektedir, adım atmamalarına gerekçe bulmaktadır. Kürt sorununda demokrat olmadığını, çözme niyetine olmadığını bundan daha iyi gösteren bir yaklaşım olamaz. Öte yandan konuşturulan, yazıp çizdirilen danışmanlarının söyledikleri ve yansıttıkları var. Şimdiden süreci boşa çıkaran ve çözümsüzlükte ısrar eden politikalarına gerekçe bulmaya çalışıyorlar. Çaldıkları minareye kılıf bulma çabaları var. Öyle ki Önder Apo'nun ve Kürt özgürlük hareketinin şu zaman içinde çözüm bulun, şu şu adımları atın, demesine "zaman vermekle yanlış yapıyorlar, Başbakana ve hükümete hakaret ediyorlar" biçiminde karşılık vererek hükümetin ve Türk Başbakanı'nın çözümü değil de çözümsüzlüğünü ortaya koyan tutumlarının eleştirilmesini, bu tür kavramlar içine sıkıştırarak tersine çevirmeye çalışmaktadır. Bu tutumlar ve basit kurnazlıklar, kelimelerle oynamalar çözümsüzlük politikalarını ortaya koyduğu gibi, çözümsüzlük politikalarına Kürt halkı ve Kürt özgürlük hareketi karşı çıktığında kendilerini sorumluluktan sıyırıp sürecin başarısızlığını Özgürlük hareketine yüklemeye çalışma telaşından başka bir anlama gelmemektedir. Şu anda böyle bir gayret içinde olmaları bile çözüm politikaları olmadığını, zaman kazanmak istediklerini ve süreç ilerlemediğinde Kürt özgürlük hareketi ve Önder Apo AKP'nin bu politikasına tutum koymasına adım atmayarak süreci kendileri bozmuşken, Kürt tarafını, Özgürlük hareketini suçlamaya hazırlanmaktadır. Tabii bunların belki günlük politikada bir etkisi olabilir, ama gerçekler her zaman gerçektir. Kimin ne yaptığını toplum da biliyor. AKP'nin de ne yapıp ne yapmadığını herkes görüyor. Nasıl ki 1999'da güçler geri çekilmiş, çatışmasızlık sağlanmış, ama buna rağmen devlet ve hükümet adım atmamışsa ve daha sonra devletin ve hükümetin adım atmaması eleştirilmişse, sorumlu olarak devlet ve hükümet görülmüşe, bu süreç bozulursa yine sorumlu görülecek devlet ve hükümet olacaktır. Çünkü 1999'dan sonra en önemli çatışmasızlık süreci bu süreçte sağlanmıştır. Bunu herkes kabul etmektedir. Kaldı ki bazı gerçekleri reddetmek mümkün değildir. Bu açıdan AKP gerçekten Türkiye halklarına da sorumsuz yaklaşmaktadır. Mevcut politikalarıyla Türkiye'de sorunları çözen değil, sorunları ağırlaştıran, sorunların üst üste yığarak daha da çözümsüz hale gelmesini sağlayan bir hükümet olarak tarihe geçecektir.

Ulusal birlik Kürtler için çok önemlidir

Kuşkusuz Önder Apo ve Kürt özgürlük hareketi sonuna kadar AKP'nin çözüm adımı atmasını istemektedir, bu konuda sorumlu davranmasını istemektedir. Bunu da istemeye, söylemeye devam edecektir. Belli bir zaman daha söyleyecektir, bu zaman içinde çözüm olmazsa gereken tutum göstereceğini de kamuoyuna duyuracaktır. Bu da Kürtlerin hakkıdır. Ezilen bir toplumun, baskı altına alınan bir toplumun, kültürel soykırıma uğratılan bir toplumun bu politikadan vazgeç, Kürt sorununu çöz, adım at demeye hakkı vardır. Şu tarihe kadar adım at demeye de hakkı vardır. Niye adım atmıyorsun? Niye oyalıyorsun? Adım atmanın önünde ne engel var? Atmanın önündeki tek engel AKP hükümetinin zihniyetidir. Bunun dışında engel kalmamıştır.

AKP adım atmazsa tabii ki dünyanın sonu olmayacaktır. Kürt özgürlük hareketi de AKP'nin bu politikalarına karşı Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümünde ısrar edecektir. Bunun araçlarını yaratmaya çalışacaktır. Türkiye'deki demokrasi güçleriyle daha fazla bütünleşme, ortak hareket etme imkanını geliştirecektir. Gezi Parkı direnişi bunun imkanının daha da fazla olduğunu ortaya koymuştur. Türkiye'de de toplumun AKP hükümetinden rahatsız olduğu netleşmiştir, görülmüştür. Türkiye'deki demokrasi güçleriyle Kürt demokrasi güçleri birleştiğinde, ortak bir demokrasi hareketi yaratıldığında Türkiye'nin demokratikleşmesi uzak olmayacaktır. Bu açıdan Kürt özgürlük hareketi HDP'nin kendisini daha da genişleterek, bütün muhalif kesimleri içine alarak Türkiye'nin demokratikleşmesini hedefleyen bir demokratik toplum partisine destek verecektir. Böyle bir demokratik topum partisinin içinde olacaktır, buna güç verecektir. Düne kadar oluşmayan bu demokrasi hareketi önümüzdeki süreçte oluşursa bu Türkiye'nin demokratikleşmesi açısından çok önemli bir hamle olacaktır. Türkiye'nin özgürlük güçleri, demokrasi güçleri yürüttükleri mücadelelerle, ödedikleri bedellerle Türkiye'nin demokratikleşmesini sağlayacak demokratik birikimi, özgürlük birikimini yaratmışlardır. Ama bunu bir araya getirecek, öncülük yapacak, demokratikleşme hedefine götürecek bir partiye ihtiyaç vardır, bir harekete ihtiyaç vardır. İşte HDP ile bu yaratılmaya çalışılacaktır. Önümüzdeki dönemde Kürt özgürlük hareketi Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde ortaya çıkacak böyle bir partiye, böyle bir harekete güç verecektir. Artık böyle bir hareketin bileşeni olacaktır. Kesinlikle Türkiye'nin esas demokratik gücü olarak HDP esas alınacaktır. Bunun da Türkiye siyasi tarihinde yeni bir dönem başlatacağını şimdiden söylemek gerekmektedir.

Kürt özgürlük hareketi AKP'ye, Türk devletine karşı böyle bir demokratik çözüm hamlesi ve demokratik siyaset izlerken ve demokratik siyasal yollarla Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümünü sağlamaya çalışırken tabii ki Kürtlerin de birliğini sağlayarak böyle bir birikime güç vermeye çalışmaktadır. Kürtlerin birliği ve ortak politika sağlandığında Kürt sorununun çözümü açısından çok önemli bir adım atılmış olacaktır. Çünkü şimdiye kadar sömürgeci güçler Kürtlerin parçalanmışlığı üzerinden, bırakalım parçalanmışlığı, Kürtlerin birbirine karşı kullanılması üzerinden kendi kültürel soykırımcı sömürgeci politikalarını sürdürebiliyorlardı, yürütebiliyorlardı. İşte Önder Apo bir Ulusal Kongre'yle bunun önüne geçmek, Kürt sorunu çözümü açısından Kürtler içindeki zayıflığı da ortadan kaldırarak sadece Türkiye'yi değil, bölgedeki bütün devletleri Kürt sorununun demokratik çözümüne zorlamaya çalışmaktadır. Bu kongre tabii ki sadece Kürt sorununun çözümünü sağlayan bir kongre olmayacaktır; bölge halklarıyla Kürtlerin sorunlarını çözme konusunda da doğru politikayı ortaya koyarak, yine bölge halklarıyla doğru ilişki ortaya koyarak, Kürtlerin birlik içinde bölge halklarıyla doğru ilişki içinde olması ve bu temelde gerçekleşecek politikalarla sadece Kürt sorununun çözümünü, Türkiye'nin demokratikleşmesini değil, bütün bölgede Kürt sorununun çözümünü ve bir bütün olarak Ortadoğu'nun demokratikleşmesini hedefleyen, ona zemin olan bir kongre olacaktır. Bu kongrenin bırakalım bölge halklarına, ülkelerine karşı olması, aksine bölge ülkeleriyle daha iyi, daha demokratik bir ilişki çerçevesinde demokratik Ortadoğu'nun kurulmasında güçleri birleştirecek, bu da dış güçlerin, kapitalist modernist güçlerin oyunlarını bozarak demokratik zihniyet temelinde halkların kardeşliğine dayalı Kürt sorununun çözümünü sağlayıp demokratik Ortadoğu'nun ortaya çıkmasının önünü sonuna kadar açacaktır.

TARİHE GERİ DÖNÜŞ

Serxwebûn: *Kürt özgürlük hareketinde birçok tasfiyeci eğilim açığa çıktı. Bunların ideolojik, siyasal ve toplumsal kaynakları nelerdir?*

Duran Kalkan: Özgürlük hareketimizin tarihinde birçok tasfiyeci eğilimin açığa çıktığı, bunlara karşı sürekli bir mücadele halinde olunduğu ve hep tasfiyeciliğin tasfiye edilmesi temelinde bir gelişmenin yaşandığı doğrudur. Bunlar çeşitli eğilimler biçiminde, yine öncülük eden kişilerin şahsında da tanımlanmış ve eleştirilmiştir. İlk olarak Haki Karer arkadaşın şehadetinde parmağı var bu tür eğilimlerin. Daha propaganda aşamasındayken, ulusal demokratik gelişmeyi tehlikeli gören ve yok etmek isteyen inkarcı sistemin izlerini taşıyor. Onun amacı doğrultusunda böyle bir eğilim gelişmiş oluyor. Onun örgüte dönüşmeye çalıştığı aşama, Tekoşin grubunun ortaya çıkışı oldu. Hareketi ikiye bölmek amacını güdüyordu. Bölerek tasfiye etmeyi, güçsüzleştirmeyi öngörüyordu. İzlediği yöntem de ilginçti, komplocu bir tarz vardı. Hem Haki Karer arkadaşın şehadetine vesile oldular, saldırgan gruba içten destek verdiler, yani katliamı planlayıp yürüttüler hem de Haki arkadaşın adına sahiplenerek, Önderliğe karşı çıkmaya çalıştılar. Kendilerini "Hakiciler" olarak tanımlamaya çalıştılar. Komploculuk düzeyi böyledir. Bu önemli bir durumdur. Siyasal mücadelede başvurulan tehlikeli bir yöntemdir. Kürdistan'da da zaman zaman görülen, inkarcı sisteme dayanan bir eğilim oluyor. Bunlar açığa çıkartıldı. Bunlar somut bilgilerdir, birer iddia değildir.

12 Eylül darbesi ardından Semir provokasyonu biçiminde kendini ortaya koydu. Bir kaçkınlık eğilimiydi. Ufuksuz, soluksuz, kaypak, lümpen özelliklere dayanmak, 12 Eylül darbesi karşısında hareketi bir mülteci konuma düşürmek istedi. Daha sonra da Fatma, avukat Hüseyin Yıldırım ile birlikte belli bir girişimde bulundu. Yine Mehmet Şener'in Doğu Perinçek grubuyla işbirliği içinde cezaevine dayalı bir girişimi gelişti. Şemdin Sakık uzun süre zaten işbirlikçi çeteci eğilim dediğimiz bir eğilimi örgüte dayattı. Çeteciliğin kalıntıları komplodan sonra da sürdü. 2003'te Osman-Nizammettin ikilisinin geliştirdiği komplocu, provokatif, tasfiyeci eğilim hareketi çizgiden uzaklaştırmak ve tasfiye etmek istedi. Bunların toplumsal dayanakları işbirlikçi egemen sınıftır. İşbirlikçi kesime, daha çok da özümsenmiş feodal komprador sınıfa dayanıyor, buna özümsenmiş burjuvazi de diyebiliriz. PKK bunu "maket burjuvazi" olarak tanımlamıştı. Kendisini tümüyle Türk burjuvazisinden sayıyordu. Sadece işbirlikçilik konumunda da değil, ajanlık konumundadır. Kürdistan üzerindeki sömürgeci egemenlik böyle bir ajan sınıf yaratmıştır. Ajanları, işbirlikçileri var, teslim aldığı, zayıflattığı, bastırdığı kesimler var. Böyle bir kategorileşme yaratıyor toplumda.

Kürdistan'ın diğer parçalarında da benzer eğilimler var. Kuzey'deki kadar açık ve ileri düzeyde olmasa da, geriden seyretse de sömürgeciliğin gelişimine bağlı olarak böyle bir eğilim, böyle bir sosyalleşme var. Tasfiyeciliğin, provokasyonun, inkarcılığın toplumsal tabanı bunlardır, bu ajan kesimlerdir. Burjuva, küçük burjuva, biraz da işbirlikçiliktir, inkarcılıktır. Asimile olanlar, inkar edenler bu temelde "aydınlanma" yaşayanlardır. Onlar bu tasfiyeciliğin sosyal temelidirler. Kürt egemen sınıfına dayanıyor. Geçmişte aşiretçi feodal kesimdi, işbirlikçiydi. Bunlar sömürgeci kapitalizmin gelişmesi ortamında biraz ayrıştı. Bir kısmı feodal komprador sınıfı oldu, bir kısmı maket burjuva dediğimiz, tümüyle kendini Türk burjuvazisinden sayan, ama Kürt olan ve Kürdistan'da egemenlik sürdürmeye çalışan ajan bir kesim. Bu sadece burjuvalaşmada olmadı, benzer bir durum küçük burjuvalaşmada ve aydınlaşmada da var. Tasfiyeciliğin sosyal temeli bunlardır. Tek bir sınıfa bağlı değil, Kürdistan üzerindeki yabancı egemenlikle bağlıdır. Onun siyasal dayanağı oluyor.

Bazıları Kürt söylemini de hep ileri sürdüler, bu sadece PKK'yi bölebilmek içindi. Aslında başka türlü bölemezlerdi. Fırsat bulduklarında tümüyle yabancı egemenlikle bütünleşen bir konumu ifade ediyorlar. İdeolojik, siyasi özellikleri budur. Çeşitli kılıflar altında ortaya çıktılar, ama özü yabancı egemenliği temsil etmedir. Dolayısıyla inkar ve imhanın uzantısı olmadır, asimilasyonu başarıya götürmek istemedir.

– Önder Apo bu tasfiyeci eğilimlere nasıl yaklaşmıştır?

– Önderlik bu eğilimleri her zaman çok tehlikeli buldu. Fakat Kürdistan üzerindeki yabancı egemenliği ve Kürt egemen sınıfını iyi tanıdığı, iyi çözümlediği için bu tür eğilimlerin ortaya çıkabileceğini de bekliyordu. Dolayısıyla ortaya çıktıkları zaman şaşırmadı. Tehlikeyi sezdi, anladı ve derhal çözümledi. Ona uygun yaklaşım gösterdi. Yaklaşımının özünde çözümlemek, ideolojik, siyasi anlamını ve toplumsal temellerini açığa çıkartarak mahkum etmek vardır. O anlamda bu provokatif tasfiyeci eğilimi baştan itibaren çok yönlü bir çözümlemeye tabi tutmuştur. Tarihsel temellerini, sosyal dayanaklarını, amaçlarını, yöntemlerini netçe ortaya koymuştur. Bununla kadroları, örgütü ve halkı eğitmeye çalıştı. Bir örgüt ve halk tutumu geliştirmek istedi. Mücadele yöntemi olarak böyle bir aydınlatma temelinde teşhir ve tecrit etmeyi esas aldı.

Tekoşin ortaya çıktığında, Antep'te etkiliydi. Antep'teki hemen hemen bütün kadrolar böyle bir provoke edilmişliği yaşıyordu. İçimizden bazıları onların üzerine cepheden gitmeye kalktı, hiç çözümlemeden, tepkiyle gittiler. Önderlik bu yöntemi tehlikeli buldu, derhal el koydu. Bizzat kendisi gitti. Çok riskli ve tehlikeli olmasına rağmen onlarla toplantılar yaptı. Aydınlattı, açıkladı, çözümledi ve onlarcasını etkileyip kazandı, birkaç elebaşı kaldılar, onlar da teşhir ve tecrit oldular. Antep'teki örgüt yapısı tekrar harekete kazanılmış oldu. Elebaşılık yapanlar da yüzleri açığa çıkıp maskeleri düşünce düşmanla birleştiler. Cepheden bir düşman ajanı gibi saldırıya geçtiler. Hep öyledir, onlar da öyle oldu. Semir, Avrupa emperyalistleriyle birleşerek öyle yaptı. Bizzat polisle çalıştı. Biz Almanya'da tutuklandık, o davadan da yargılandık. İsveç polisi geldi, şahitlik yaptı ve mahkemede Semir'le birlikte çalıştıklarını açıkça söyledi. Semir'in kendi adamları olduğunu söylediler. Onun için PKK'ye nasıl düşmanlık yaptıklarını gösterdiler.

Bunlarla mücadele her dönemde farklılık da arz ediyor. İçinde bulunulan dönemde düşman sınıfından sayılanlarla nasıl mücadele edilmişse bunlarla da öyle mücadele edilmiştir, ama esas yaklaşım çözümleme, teşhir ve tecrit etme, örgütü ve halkı bilinçlendirme, böylece temellerini, dayanaklarını kurutma biçiminde olmuştur. Böylece tasfiyecilik, tasfiye edilmiş, etkisizleştirilmiş, örgütün birliği korunmuştur.

Tüm tasfiyeciliklerin amacı PKK'yi yok etmekti

– Bu tasfiyeciliklerin amaçları neydi? Nereye kadar hareket içerisinde iz bırakabilmişlerdir?

– Bu tasfiyeciliklerin amacı PKK'yi yok etmekti. Semir "PKK nasıl doğmuşsa öyle de toprağa gömülmelidir" demiştir. Yani ayrı bir örgüt kurmak, PKK'nin şu veya bu görüşlerini benimsemeyip farklı görüşleri öne çıkartmak değil, PKK'yi yok etmek. Onun için 'inkar ve imha sisteminin bir uzantısıdır' diyoruz. Bu kesindir. Dikkat edilirse, hiçbir tasfiyeci eğilim örgüt haline gelemedi, taban bulamadı. Bu, onların istememelerinden değil, çaba harcamamalarından da değil, ama tümden PKK'yi yok etmek amacıyla yola çıktıkları için bu amaçları kolayca teşhir edilebildi. PKK tabanını, halkı bölemediler. Yüzlerini gizleyemediler, maskeleri düştü. Avrupa devletleri çok destek verdi. Türkiye, Şahin Dönmez, Yıldırım Merkit'e çok destek verdi. Cezaevinde kendilerinden başka kimseyi kazanamadılar. Almanya, Fransa, İsveç bütün Avrupa devletleri provokatörlere çok destek verdiler. PKK'den kaçanları birleştirmek için çaba harcadılar. Bir Fransız aydını vardı, bir açıklama yapmıştı "dünyanın en zor işi PKK'den kaçanları birleştirmektir" diyordu. Adam ömrünü buna vermiş. O kadar çaba harcıyor, ama başaramadı. Bunu onların kariyerizmine yoruyordu, ama öyle değil. Yüzleri açık, halk düşmanıdırlar, amaçları PKK'yi dağıtmaktır, yok etmektir. Öyle bir tutumun PKK tabanında ve Kürt halkında taraftar bulması mümkün değildi. Bu tasfiyeci eğilimlerin amacı PKK'yi yıkmak, düzen içine çekmektir. Yani ideolojik, siyasi çizgisinden uzaklaştırıp, düzen içine çekip eritip yok etmektir. Semir bunu açıkça söyledi, Fatma-Avukat (Hüseyin Yıldırım) hareketı aslında bir planla birlikte gelişti. Önderlik, gerilla, yurtdışındaki PKK yönetimi tasfiye edilecek, PKK'nin tabanına ve halka Fatma ile Avukat sahip çıkacaklardı PKK Devrimci Birlik adıyla, "PKK budur" diyeceklerdi. Böylece düzenin içine çekip tasfiye ve yok edeceklerdi. Bu plan temelinde 1988'de gerillaya çok büyük saldırılar oldu. Yurtdışında PKK yönetimi tutuklandı, Önderliğe komplolar yapıldı. Alman hükümeti, Suriye devletinden Önderliği yargılamak için iadesini istedi. Hepsi bir plan dahilindeydi. Onlar bu planın parçasıydılar.

Şener yine öyleydi. Doğu Perinçek'in yüzü açığa çıktı. Doğu Perinçek'i tutuklayıp cezaevine koydular, Diyarbakır Cezaevi'ndeki arkadaşları etkilesin diye. Başka hiçbir nedenden dolayı değil. Doğu Perinçek kaç defa Önderliğin yanına gitti. Etkilemeye, taraftar bulmaya, en azından örgütün içine girmeye çalıştı. Amaç oydu.

Şemdin Sakık'ın durumu biliniyor. Gerillayı yıkma, tasfiye etme eğilimiydi. Dörtlü çete eğiliminden geliyor. Bunlar gerillaya dayatılan işbirlikçi çete eğilimiydiler. Gerillayı parti çizgisinden çıkartarak eşkıyalaştırma, böylece amaçtan kopartıp tasfiye olmasını sağlamaya çalışıyorlardı. Özü ona dönüktü.

En son Nizamettin-Osman eğilimini gördük. Örgütü Önderlik çizgisinden çıkartarak, Amerika'nın hizmetine sokmak istediler. Amerika'nın hizmetine sokamazlardı, KDP, YNK'nin hizmetine sokmak demekti. O da eşittir tasfiye. Türkiye, İran ve Suriye'nin hizmetine sokmaktır. Çünkü KDP'nin hizmetinden ayrı kalamazdı. Öyle olsaydı KDP, YNK Kuzey'e dönük örgüt kurardı, kuramıyorlar. Sanki örgütü ayrı bir yere götürüyorlarmış gibi sanılıyor, ama öyle değildir. O çizgide örgütün kalma imkanı yoktur. Tasfiye olacaktı, eriyip yok olacaktı. Nitekim bütün yönetim onlarlaydı, yüzde yetmiş, seksen. Her şeye hakim olmuşlardı. Büyük destek de gördüler. Ama sonuçta teşhir ve tecrit olmaktan öteye gidemediler. Halktan ve örgüt tabanından taraftar bulamadılar. Kendilerini gizledikleri, maskeledikleri sürece biraz etkili oldular, hemen maske düştü, "takke düştü, kel göründü" gibi bir durum oldu. Gerçek yüzleri göründü, ondan sonra teşhir ve tecrit oldular, etkisiz hale geldiler.

Bunların bir çizgi gibi duruşları var. Bir örgüt olma durumları, bütünlükleri yok, ama inkar ve imha sistemini içten harekete dayatmaları olarak hep bir eğilim gibi vardı. Dönem dönem ortaya çıkan, özellikle ağır baskı dönemlerinde, hareket zorlandığı zaman ortaya çıkan, benzer amaçlar taşıyan, farklı kişiliklerde de olsa hareketi yıkmayı öngören bir eğilim biçimindeydiler. Öyle aynı kişilerin örgütlü bir eğilimi değil de dayanakları örgütlüdür, inkar ve imha sistemidir. Semir bunu iyi ifade etmişti "PKK nasıl doğduysa öyle gömülmeli" demişti. Doğumu yanlış olmuş, yani terstir diyordu. Bunu Türkiye'de kızılelmacılar söylüyor. Kızılelmacıların eğilimlerini, yaklaşımlarını, amaçlarını temsil ediyorlar.

Önderlik gerçeği hep mücadele içinde oldu

– Önder Apo'nun bu tasfiyeciliklerin üstesinden başarıyla gelebilmesinin sırrı nedir? Taktik önderlik, kadro ve halk, tasfiyeciliğin tasfiyesinde ne kadar rol oynadılar?

– Önderliğin tarzını ifade ettik. Gerçekten çok sabırlı, çok ideolojik, politik ve örgütsel bir yaklaşım gösterdi. Hiç farklı bir biçimde ele almadı. Hep aydınlatmayı, teşhir ve tecrit etmeyi öngördü. Bu, başarı sağladı. Aydınlatabildi, maskeleri düşünce, teşhir ve tecrit oldular. Önderlik gerçeği ise hep mücadele içinde oldu. İnsanların Önderliğe büyük bir güveni bu mücadele içinde oluştu. Her türlü çamuru attılar, küfrü ettiler, Önder Apo için aleyh-

te her şeyi söylediler, fakat pratik onların sözünün yalan olduğunu gösterdi. Bu, örgütte ve halkta Önder Apo'ya güveni arttırdı, bağlılığı geliştirdi. Bu tür eğilim ve çizgiler çok daha fazla tasfiye oldular.

Bu konuda kadro ve halkın tutumu açısından şunu söyleyebilirim: Halk her zaman Önderlikten yana oldu. Çok az bir süre bu tür eğilimler az bir kesim üzerinde etkili oldu o da geçmiş dönemdeydi. Hareket kendisini tam olarak anlatamamıştı, pratik deneyimler ortaya çıkmamıştı. Halk biraz da isyanlardan gelen, geçmişteki Kürt isyanlarındaki bastırılmada ihanetin oynadığı olumsuz rolden dolayı belli bir sezgi ve bilince sahip olduğu için, bu tür şeyleri hiç affetmedi. Kürt halkının böyle bir özelliği var. Oldukça dikkate alınması gereken önemli bir özelliktir. Dolayısıyla halktan taraftar bulamadılar. Halk, Önderliğe destek verdi. Önderlik ihtiyaç duyduğunda halkı aydınlattı, çağrıda bulundu. Bu tür kişilikler halk içine çıkamaz oldular.

Fakat hareketin yönetimi ve kadroları açısından aynı durum söylenemez. Kadrolar da genelde Önderliği izledi. Çizgi doğrultusunda tavır aldılar, ama bu tür eğilimlerin ortaya çıkmasını kadronun sağlam bir duruşu olsaydı, önlerdi. Cüret edemezlerdi ya da böyle tehlikeli çıkışlar olmazdı. Bazen sansasyonel çıkışlar oldu, bu örgütü zorladı. Bu kadronun zayıflığından kaynaklandı. İkincisi, bazıları bir dönem örgütlenerek, içten açığa çıktılar. Ona fırsat vermeyebilirdi. Kadro doğru anlayabilse, sağlam durabilseydi gizli kalamaz, kendilerini örgütlemeye çalışamazlardı. Semir de, Şener de öyle yaptı, Osman-Nizamettin ikilisi de öyle yaptı. Hep içte gizli ihanet grupları oluşturdular. Halbuki kadro çizgide sağlam dursaydı, bu tür gruplaşmalara asla yer ve fırsat olmazdı. Ya cesaret edemezlerdi ya da yalnız başlarına kalırlardı. Hiç kimseyi etkileyemezlerdi. Örgütten kopartamazlardı. Zarar verdiler. Semir de bazı kadroları bu biçimde eritti, örgütten koparttı, zarar verdi. Bu önlenebilirdi.

Diğer bir husus yöntem konusudur. Yöntemde de Önderliği tam uygulamayan duruşlar oldu daha Tekoşin zamanında. Bazı kadroların tutumları farklı oldu. Amatörlük de oldu. Fakat doğru ve yeterli çözümleyemeyen, dolayısıyla doğru yöntem geliştiremeyen tutumlar oldu. Sert, sekter, şiddet yanlısı tutumlardı. Önderlik ise hep çözümleme, aydınlatma, insanları kazandırma, teşhir ve tecrit etmeyi temel bir mücadele yöntemi olarak öngördü. Dolayısıyla kadro ve yönetimin tutumlarında zayıflıklar ve dalgalı durumlar olmuştur. Biraz da onların zayıflıklarından dolayı provokasyon ve tasfiyeci eğilimler gelişti. Yöntem konusunda Önderlik yöntemini, tarzını tam esas alma ve başarıyla uygulamada yönetim ve kadrolar düzeyinde yer yer farklılıklar, hatalar gözüktü. Ama genel planda teşhir ve tecrit olunca, kadro topluluğu da hep Önderlikten yana tavır aldı. O konuda bir sorun olmadı. Tavır almak ayrı, ama bir de onun yürütücüsü olmak, Önderlik tarzının, yöntemlerinin uygulanması ve bu temelde tasfiyeciliğin tasfiye edilmesinde mücadeleci olmak ayrı. Mücadele yürüten olmada kadroların belli bir zayıflığı yaşanmıştır.

Düzen içerisine çekmenin temel iki yolu kadın ve paradır

– Genel olarak tasfiyeciler yaratılan değerlere saldırıp, üzerinde oynuyorlar. Ama neredeyse tümü özellikle kadın özgürlüğünü hedefliyor. Bu bir tesadüf mü yoksa bunun özel nedenleri mi var? Kadın özgürlüğü neden tüm tasfiyecilerin hedefi haline geliyor?

– İnsan zayıflığına seslenme oluyor her ikisi de. Sınıflı, cinsiyetçi toplum içinden geliyor insanlar. Onun özellikleriyle dolu, onun alışkanlıklarını taşıyorlar. Bu özel mülkiyet dünyası, yeme içme, keyfiyet dünyası. Dolayısıyla bir alışkanlık oluyor. Komünalizm içine alındığında, parti içine gelindiğinde eski alışkanlıkları aşmada zorlanmalar, zayıflıklar oluyor. Bunlara seslenerek, kolaylıkla etkilemede bulunuyorlar. Diğer yandan kadın durumu da öyledir. Kadın hareketi ince ve nazik bir hareket. Yine kadın kesimi saf, yeni bilinçlenen, gelişen bir kesim oluyor. Dolayısıyla hem onları daha kolay etkileyebileceklerini sanıyorlar hem de orası bir zayıflık alanıdır. Cinsiyetçi toplum içinden çıkılıyor, özgürlük ilkeleriyle eğitiliyor, öyle bir yaşam içine alınıyor, ama cinsiyetçi toplum özellikleri çok fazla var. Ruhta, duyguda, anlayışta, alışkanlıklarda var. O zayıflıklara hitap etmeyi içeriyor. İnsanların zorlukları, zayıflıkları ve alışkanlıklarını göz önüne getirip öne çıkartarak, onlara hitap edip etkilemeye çalışıyorlar. Onun için değerleri ve kadın hareketini çok fazla öne çıkarıyorlar. Her zaman da oraya dayanıyorlar. Çünkü insanların siyasi bir varlık olmaktan çıkıp, cesareti, fedakarlığı kaybedip, düzen içinde eriyecekleri yer orasıdır. Bir kere oraya çekildi mi eriyor, kayboluyor, iradesi kalmıyor, mücadele gücü kalmıyor, teslim oluyor, teslimiyete gidiyor. İnsanın iradesi, gücü bitiyor.

Öyle bir yaklaşımın, eğilimin Kürdistan'da örgüt kurması, mücadele etmesi mümkün değil. Zaten edemediler. Sen sistemi aşamazsan, sistem ölçüleriyle inkar ve imha sistemine karşı çıkamazsın. Hiyerarşik, devletçi ölçülerle bu mümkün olmadı. Ortaya bir sürü lider çıktı, bir sürü parti kurdular, ama hiçbir gelişme olmadı. İnkar ve imha sisteminin özellikleriyle sistemi yenemezlerdi. Çok örgüt kurdular. Kökleşmiş inkar imha sistemi karşısında benzer ölçü, özellik ve yöntemlerle örgüt olmak, ayakta kalmak, direnmek, onu yenilgiye uğratmak mümkün değildir, hemen dağılır ve yerle bir olur. Öyle de olmuştur. O bakımdan PKK'yi en kolay dağıtma yöntemi olarak onu gördüler. Düzen ölçüsü içerisine çekersen, eritirsin. Amerika da o noktaya vardı. Düzen içerisine çekmenin temel iki yolundan biri kadın, biri de değer alanıdır, yani paradır. Özel mülkiyet dünyasına, yani hiyerarşik, devletçi düzen içine çekeceksin. İradesiz kadına çekecek, köleliğe dayalı kadın erkek ilişkisini geliştireceksin. Önderlik buna *"kul evliliği"* dedi. Diğer yandan özel yaşam arayışlarını geliştireceksin, o zaman cesaret, fedakarlık, özgür irade bitiyor. Bu durumda olan birisinin inkar ve imha sistemi karşısında durabilmesi, güç oluşturabilmesi, ayakta kalabilmesi mümkün değildir.

İnkar imha sistemi küresel bir sistemdir

– Önder Apo'nun felsefi mücadelesi ve etkinliği arttıkça komplolar da artıyor ve kapsam kazanıyor. Bu, 15 Şubat komplosuna kadar da götürüldü. Yapılan komploların felsefi, düşünsel nedenleri ve tarihsel kökenleri hakkında neler söyleyeceksiniz?

– Provokatif tasfiyeci eğilimlerin gelişimini ifade ettik. Fakat esas olarak Önderlik ve PKK gelişimi karşısında inkar ve imha sisteminin yüzü açığa çıktı. Dikkat edelim, ideolojik grup döneminde ajan provokatör güçler gruba saldırdılar. Haki Karer'in katledilmesi öyle ortaya çıktı. Daha propaganda dönemindeydik. Hareket onu aştı, partileşme sürecine girdi, siyasal bir güç haline geldi, kitleleri etkiledi, eyleme çekti. Devlet ajanlarla gelişmeyi engelleyemedi. O zaman 12 Eylül faşist askeri darbesi oldu. Devlet doğrudan müdahale etti, 12 Eylül faşist askeri darbesine karşı 15 Ağustos Atılımı gelişti. Türkiye devleti atılımı bastıramayacağını anlayınca, özel savaş sistemini geliştirdi ve aynı zamanda da sorunu NATO'ya götürdü. NATO'dan aldığı destekle 1987'den itibaren Olağanüstü Hal Bölge Valiliği sistemini, yani bir özel savaş sistemini geliştirerek, on yıl boyunca yoğun bir saldırı yürüttü. Çok kapsamlı bir savaş yaşandı. Bu, gerillanın gelişimini engelleme ve ezme savaşıydı. Başta ABD ve Almanya olmak üzere NATO'dan askeri ve siyasi destek aldı. 1990'ların başından itibaren bunu topyekün savaş konseptiyle birlikte yürüttü. Bütün orduyu, savaş araçlarını devreye koydu. Bununla da PKK'yi tasfiye edemeyince, PKK varlığını sürdürüp de Kürdistan'ın diğer parçalarına ve yurtdışına yayılınca, bu sefer sistemin tümü devreye girdi. 1992'de Güney Savaşı'nda, bir işbirliği halinde saldırdılar, bir cephe oluştu. O yetmedi, 1998'de uluslararası komplo biçiminde bir saldırıya geçtiler.

"Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sistemi Türkiye'nin geliştirdiği bir sistem değil. Bölgedeki devletlerin, Kürdistan üzerinde egemen olan devletlerin sistemi de değil. Bir uluslararası sistem, bir küresel sistem. I. Dünya Savaşı ile oluşan kapitalist dünya sistemi, aslında Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sisteminin kendisidir."

Şu açığa çıktı; demek ki Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sistemi Türkiye'nin geliştirdiği bir sistem değil. Bölgedeki devletlerin, Kürdistan üzerinde egemen olan devletlerin sistemi de değil. Bir uluslararası sistem, bir küresel sistem. I. Dünya Savaşı ile oluşan kapitalist dünya sistemi, aslında Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sisteminin kendisidir. Türkiye, Irak, İran devletleri bunların hepsi, sırtını bu dünya sistemine dayayarak inkar ve imha politikalarını uyguladılar. Kürdistan'ın parçalanması, inkar ve imha altına alınması bir uluslararası mutabakata dayanıyor. Şu veya bu devletin işi değil.

PKK mücadelesinin gelişimi, uluslararası komploya kadar bu gerçeği açığa çıkardı. Uluslararası komplo gösterdi ki, Kürt sorunu uluslararası bir sorundur. I. Dünya Savaşı ardından oluşan dünya sistemi bu sorunu ortaya çıkardı. Kürt sorununu ortaya çıkaran Fransa ve İngiltere'dir. Çok fazla Kürt dostuymuş gibi görünüyorlar, kendilerini Kürt sorununu çözermiş gibi gösteriyorlar, ama bu bir yalandır. İkiyüzlülük var. Tersine, sorunu yaratanlar onlardır. Onların oluşturduğu dünya sistemi bu sorunu yarattı. Yoksa ondan önce Kürt sorunu yoktu. Kürdistan böyle bölünmüş de değildi. Kürtler üzerinde böyle bir inkar ve imha süreci uygulanmıyordu. Demek ki bir dünya sistemidir. Onun için uluslararası komplo böyle örgütlenebildi.

ABD'nin, Önder Apo'ya karşı komployu bu düzeyde yürütmesi bu sistemin var olmasındandır. Destek aldı, destek alamadıklarını süpürdü, hiç kimse karşı çıkamadı. Hem uluslararası güçler, hem bölge devletleri hem de işbirlikçi Kürt milliyetçiliği sistemin ucudurlar. Sistemin ucu olmaları, burada kendini çok daha somut bir biçimde gösterdi. İlkel milliyetçilik sistemin ucuydu. Milliyetçilik, devletleşme nereye gider, biraz değişiklik yaratır, o ayrı bir meseledir. Fakat ilkel milliyetçilik kesinlikle öyleydi, sistemin ucuydular, onun için ABD birçoğunun desteğini aldı, destek alamadıkları da susturuldu. Önder Apo'nun bu kadar yalnızlaştırılması ve 15 Şubat komplosunun geliştirilmesi buradan kaynaklanıyor. Bu açığa çıkmıştır. Aslında komploların arkasında inkar ve imha sistemi var bu bir. İkincisi, aşiretçi feodal yapı var, yani feodalizmin komploculuğu var. Çok yöntemsiz, ilkelerden yoksun, kendi iktidarı için her şeyi mubah görüyor. Kişi iktidarına dayandığı için komploculuk, biraz oradan geliyor. İçte de feodal komploculuk oldu.

15 Şubat komplosu aslında hem Kürdistan üzerindeki sistemi ortaya çıkardı, Kürt sorununun nasıl bir uluslararası sorun olduğunu gösterdi hem de Kürt özgürlük hareketinin ne kadar büyüdüğünü, geliştiğini gösterdi, yani yenilmezliğinin ispatı oldu. O kadar etkileyemezse, büyümezse, gelişmezse, her türlü saldırıya rağmen ayakta kalmasaydı böyle bir komplo süreci gelişmezdi.

Bölge statükosuna karşı ilk müdahaleyi PKK yaptı

– Önder Apo esaret altına alınmasını değerlendirirken, "Ortadoğulu bir kişilik olduğum için benim üzerimde bu komplo geliştirildi" diyor. O'nun düşünceleri Ortadoğu üzerindeki hesaplar açısından bir engel miydi?

– Aslında ABD'nin Irak müdahalesiyle birlikte birçok gerçek açığa çıktı. Bölgedeki mevcut mücadele durumu yeni ortaya çıkmıyor. Var olan bölge statükosuna karşı mücadele ve müdahale de yeni gelişmiyor. Bu, önceden beri var olup gelişen bir durumdur. Bölge statükosuna karşı ilk müdahaleyi PKK yaptı, Kürt özgürlük hareketi yaptı. 15 Ağustos Atılımı'ndan sonra gerillanın Kuzey'de kökleşmesiyle birlikte, PKK bütün Kürdistan'ı etkiler hale geldi. Güneybatı Kürdistan'dan güç alıyordu, Güney Kürdistan zaten gerillanın hareket alanı haline gelmişti. Doğu'yu etkiliyordu. Dolayısıyla Ortadoğu'yu etkiliyordu. Ortadoğu sistemini, Kürtlerin inkarı ve imhasına dayanan bu statükoyu değişime zorlayan en temel dinamikti. 1990'lara doğru bölgeyi sarsar hale de geldi. Örneğin bu statükonun en güçlü yanı Türkiye devletiydi. 1990'ların başında çok ciddi bir sarsıntı geçirdi. Neredeyse Kürdistan üzerindeki egemenliğini devam ettiremez hale geldi. Bu süreçte Sovyetlerin çözülmesiyle birlikte bölgede ABD müdahalesi başladı. Körfez savaşı ABD müdahalesinin başlangıcıdır. İkinci bölge müdahalesi de ABD'nin müdahalesidir. Burada ilginç bir şey oldu; ABD, Saddam'ı Kuveyt'e çekti. Kuveyt'te vurdu, gücünü ezdi, fakat Bağdat'a girmedi. ABD neden Bağdat'a girmedi? Neden 1991'de değil de 2003'te girdi? Bunu anlamamız, doğru tahlil etmemiz gerekiyor. ABD 1991'de Bağdat'a girmeye hiç hazır değildi. Zaten 2003'te de bir sürü hata yaptı, başarılı olamadı. Diğer yandan 1991'de eğer ABD Bağdat'a girseydi, PKK bütün Kürdistan'da yeni bir sistem kuruyordu ve Ortadoğu'yu kendi sistemi doğrultusunda ilerletiyordu, bu kesindi. Şimdi Bağdat'taki cumhurbaşkanı Celal Talabani değil de başkaları olabilirdi. Çünkü gelişen güç PKK'ydi. Eğer o zaman Bağdat'ta, 2003'te olduğu gibi devlet

sistemi parçalansaydı, Kürdistan'da ve Irak'ta, dolayısıyla tüm bölgede PKK önü alınamaz bir biçimde gelişecek, Sovyet devrimini kat kat aşacak kadar çevreyi etkileyecek büyük bir devrimsel gelişme, Kürdistan'a dayalı olarak Ortadoğu'da gerçekleşecekti.

Önder Apo bunu o zaman değerlendirdi. Buna fırsat vermemek için Bağdat'a girmedi ABD. Saddam'la on yıl daha yaşadılar. Saddam'a razı oldular hazırlanmak için. Kendilerini hazırlamak, KDP, YNK'yi hazırlamak, PKK'yi sınırlandırmak için. Aslında komplo o zamandan başladı, Türkiye'ye her türlü destek verildi, KDP, YNK güçlendirildi, Çekiç Güç ile Güney Kürdistan'da bir statü geliştirildi. Saddam kontrol altında tutuldu, PKK daraltıldı, sınırlandırıldı. Böylece 1998'de ikinci bir hamle oldu, daraltılmış, sınırlandırılmış PKK'yi daha da tasfiye etmek için uluslararası komplo saldırıya geçirildi. KDP, YNK'nin PKK'den boşalacak yerleri dolduracak güçte oldukları var sayılıyordu. Öyle saldırı oldu. Bu tam olmadı, fakat PKK epeyce daraltılmış oldu. 2003'te Bağdat vurulunca, KDP, YNK ele geçirdi, PKK değil. Celal Talabani Bağdat'a başkan oldu. Mesut Barzani Güney Kürdistan'a yönetim oldu. Şimdi Kürdistan genelini etkilemeye çalışıyorlar. O zaman çok dar bir bölgesel hareket bile değildiler. 1988'den sonra Kürdistan'ı terk edip gitmişlerdi aslında. Kürdistan'da herhangi bir etkileri bile yoktu. Demek ki, Önderliğin Ortadoğu için yeni bir alternatif çizgi geliştirmesinden, Ortadoğu'yu kültürel kökleri üzerinde yeni bir uygarlığa çekecek hamleleri yaptırabilecek bir potansiyeli ortaya çıkarmasından dolayı Önderliğe saldırı oldu. Yoksa sadece dar bir Kürt ulusal sorunuyla, onu çözmekle ilişkili değil. Yine sadece Türkiye içindeki bir mücadelenin sonucu da değil.

– Önder Apo kapitalizmin Ortadoğu'da daha önceden yarattıklarına mı müdahale etti, yoksa bugün Irak'ta yaşananlara mı müdahale etti?

– Ortadoğu demek uluslararası sistem demektir. Zaten I. Dünya Savaşı Ortadoğu'da oldu. Kapitalist dünya sistemi Ortadoğu üzerinde şekillendi. Şimdi yenisi de Ortadoğu'daki savaşla şekillendirilmek isteniyor. Neden? Çünkü uygarlığın kökleri buradadır. İnsanlık da, sınıflı toplum uygarlığı da buradan gelişip dünyaya yayılmış. Sistem burası üzerinde şekilleniyor, ayakta kalıyor. Dolayısıyla Doğu'yu ayağa kaldırdığı, Doğu'yu kültürel kökleri içerisinde yeniden dirilten bir ideolojik, siyasi çizgiyi var ettiği için Önderliğe saldırı oldu. Önderlik her zaman Doğulu olduğunu söyledi. *"Ben Doğulu bir kişiyim, politikacıyım, Doğu'nun değerlerine sahibim, Doğu'nun değerlerini temsil ediyorum"* diyor ve Doğu'da sürekli var olan özgürlükçü düşüncelerin günümüzde örgütlü ve sistemli hale getirilmesini sağladığını ifade ediyor. Bu bakımdan Önderliğin müdahalesinin engellenmesi için komplo yapıldı.

Aslında PKK, Ortadoğu'yu kökleri üzerinde yeni bir uygarlık geliştirerek emperyalizmin elinden almak istiyordu. Uluslararası komplo da Ortadoğu'yu PKK'nin elinden alma hareketi oluyor. Clinton Türkiye meclisinde konuştuğunda Önderlik, *"beni buraya koydurttu, kendisi benim söyleyeceklerimi meclis-te söylüyor"* dedi. Yani Ortadoğu PKK'nin elinden alınmak istendi. Komplo böyle bir hareketti ve bu konuda işbirliği vardı. ABD kendini hazır hale getirdiğinde ve PKK'yi daralttığına inandığında Irak'a müdahale etti. KDP, YNK'yi güçlendirdi. Güney Kürdistan'ı geliştirdi, Türkiye'yi güçlendirdi. Uluslararası komployu yaptırdı. Önderliği etkisiz hale, pratik yapamaz hale getirdi. Onun üzerinden Bağdat'a saldırabildi. Bağdat yönetimini yıkma koşullarını yarattığına inandı, yıktı, ama hakim olamadı. Hala da bu durumu yeterli olmadı.

Uluslararası komplonun Irak müdahalesiyle çok yakından bağı var, onu çok iyi biliyoruz. ABD yönetimi daha 1998 aralık ayında Türkiye'den resmen Irak müdahalesine destek istiyordu. Bu yazılı olarak var. Askeri destek değil, ama Irak politikasında destek istiyor. Saddam yönetiminin değiştirilmesi gerektiğini vurguluyor, bunun için Türkiye'den destek istiyor ve alıyor. ABD, Önderliği Ecevit hükümetine verirken de, Ecevit'ten Irak politikasına destek sözü alıyor. 15 Şubat 1999'da saat 11.00-12.00'de Ecevit bizzat CIA'ye sözlü güvence veriyor, "Irak politikanızı destekleyeceğiz" diyor. Bu destek nedir, destek ne olacak, o çok belli değil, ama destek sözü veriliyor ve Önderlik beş saat sonra Türkiye'ye teslim ediliyor. Bu kadar birbirine bağlıdır. Buradan şu sonuç çıkıyor; demek ki ABD'nin Ortadoğu'ya müdahalesi 11 Eylül 2001'den sonra başlamadı, ABD'nin Irak'a müdahale kararı vermesi bu süreçten sonra değildir, 2003'te değildir. Aslında 1991'de müdahale etti de başaramayacağını gördüğü için durdurdu. Ondan sonra müdahalenin koşullarını hazırlamaya çalıştı. Kendini güçlendirdiğini sandığı zaman da müdahaleyi gerçekleştirdi. Dolayısıyla uluslararası komployla Irak'a müdahale arasında birebir bağ vardır.

Yetersiz yoldaşlık Önderliği yalnız bırakan yoldaşlıktır

– Önder Apo'nun dostluk ve yoldaşlık anlayışı nedir?

– Önder Apo'nun dostluk ve yoldaşlık anlayışı ve ilişkileri ilginçtir. Bilinmeye, anlaşılmaya değerdir. Gerçekten bu konuda çok saf ve açık olduğunu söyleyebilirim. Kendisini ziyarete gelen, kendisiyle ilişkilenen, gören herkese, kim olursa olsun, kim olduğuna bakmadan her şeyi söyleyebilmiş, her şeyi tartışabilmiştir. Bazen siyasetçiler ve basın organları şaşırırlardı. Herhalde 'oyun yapıyor' diyorlardı, yani 'bunları söyleyemez' diyorlardı. Oysa hepsi çok açıktı. Örgütün en gizli yanlarını bile herkese rahatlıkla söylüyordu. Önderlik zaten savunmalarda da söyledi, *"kim bana geldiyse, isterse öncesinde baş düşmanım olsun, bir Doğulu politikacı ve kişi olarak karşıladım. Her türlü misafirperverliği gösterdim, bu benim ilişki ahlakımdır"* dedi. Gerçekten de öyle yaptı ve öyle bir dostluk anlayışı vardı. Herkesle her şeyi konuşabilmiş, çok açık davranmıştır. Öyle ki örgüte dair söylemediği hiçbir bilgi yok. "Önderlik, polise örgüt hakkında bilgi vermiş" diyorlar. Bizim örgütümüzün hiçbir gizli yanı yoktu ki bilgi vermiş olsun. Bu anlamda bilgi verilmiş deniliyorsa önceden de veriyordu. Zaten röportajların hepsi öyleydi. Kim geliyorsa ve ne soruyorsa cevap veriyordu. Bir kişi diyemez ki 'ben gittim, filan soruyu sordum da bana cevap vermedi', yoktur. Ne sorulmuşsa cevap verilmiştir. Hatta soru soranların 'isterseniz cevap vermeyebilirsiniz' demelerine rağmen Önderlik yine de cevap vermiştir. Dostluk anlayışı böyledir. Doğulu toplumların temel özelliğini derinliğine temsil ediyor. Doğu'nun misafirperverliğini, ilişki tarzını temsil ediyor, Batılılar gibi gizli, hileci, hurdacı değil.

Yoldaşlıkta da öyle oldu. Dostlukla yoldaşlık arasına çok fazla fark koymadı. Kim kendisine bir merhaba demişse onun hatırına halel getirmedi, hani 'bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır' derler ya, buna hiçbir zaman halel getirmedi. O tür ilişkide olduğu herkese, hep saygıyla yaklaştı. Onları değerli tuttu, saygıdeğer tuttu. Yoldaşlık açısından da öyle oldu. PKK hareketini Haki Karer'in anısına geliştirdiğini hep söyledi. Şehitlerin anısının yarattığı bir örgüt olarak ortaya koydu. *"Bir intikam örgütüdür"* dedi. Savunmalarında, *"18 Mayıs 1977'de, Antep'te Haki Karer arkadaşın katledilmesi olmazsa PKK'nin nasıl gelişeceği belli değildi"* dedi. *"Böyle gelişmeyebilirdi, başka yönde de gelişimini sürdürebilirdi"* dedi. Saldırı karşısında böyle bir çizgi izlemiştir. O anıya sahip çıkmanın gereği olarak böyle bir adım geliştirildi.

PKK'yi şehitlerin geliştirdiği bir hareket olarak koyuyor. Bir zincirin halkaları gibi eklenen, şehitlerin anısına sahip çıkan, bu temelde büyüyen, gelişen bir hareket olarak tanımladı. *"Şehitler partisi"* olarak tanımladı. Bu yoldaşlığa verdiği değeri gösteriyor. Hiçbir zaman mücadeleye katkı sunmak istemiş ya da sunmuş olanların isteğini de, emeğini de görmezden gelmedi. Her zaman değer biçti, takdirle andı. Kim ki biraz hizmet etmek istiyorsa, ona fırsat verdi, kim biraz hizmet ettiyse, onu hep saygıyla andı. Kesinlikle böyledir. Bu anlamda o güçlü hafızasını ustaca kullandı. Herkesi çalışmaya sevk etti, kattı, katılmalarını istedi. *"Kim ne kadar katkı sunabiliyorsa sunsun. Bir dua edebilen varsa dua etsin, gönlü bizimle olmak isteyen ve elinden gelen ne varsa onu yapsın, o da değerlidir, başımız gözümüz üstünde yeri var"* dedi. Böyle karşıladı.

– Önder Apo, esaretine "sahte dostlukların ve zayıf yoldaşlığın" neden olduğunu ifade ediyor. Neden sahte dostluk ve zayıf yoldaşlık ortaya çıktı?

– Önder Apo komployu, sahte dostluk ve yetersiz yoldaşlığın yol açtığı bir sonuç olarak tanımladı. Bu önemlidir. Kendisinin böyle bir dostluk ve yoldaşlık anlayışı karşısında aynı karşılığı bulamadığı anlamına geliyor. Sahte dostluk, o zamana kadar Önderlik etrafında dolananlar çoktu. Yunanistan'dan, Avrupa'dan, Rusya'dan çok sayıda gelenler, gidenler, Önderliği davet edenler vardı. Suriye'den çıkarken de davet üzerine çıktı. Fakat bu Suriye'den çıktıktan sonra devam etmedi. Hatta gizli pazarlıklara dönüştü. Ruslar sattılar, Yunanlılar sattılar. Türk-Yunan ilişkileri gelişti. Rus-Türk ilişkileri gelişti. Ekonomik pazarlıklar, gaz-boru hattı oldu. Türkiye'nin AB'ye girişini komplonun üzerine geliştirmeye çalışıyorlar. Avrupa bazı çıkarları sağlamayı öngördü. Önderliğin o kadar değer verip, açık davrandığı dostluk ilişkisini sattılar.

Biraz da kuşkulu bakmak gerekiyordu. Özellikle Yunan milliyetçiliğine, Rus milliyetçiliğine bakmak lazım. Mesela Jirinovski gibi birisi, adam tüccardır. Önderlik öyle bakmadı, anlamadı mı? *"Yetmiş yıldır yarattıkları sosyalizm değerlerini satanlar, bize ne yapmazlar ki"* diyordu. Yine Yunan milliyetçiliği çok gericidir. PKK ideolojisiyle bir ilişkileri olamaz. Onlar, PKK'nin Türkiye'ye karşı özgürlük istemiyle yürüttüğü mücadelenin dayattığı politik ortamı kendi çıkarları için kullanmak istediler. Kimisi geldi katıldı, kimisi adını Agit koydu. Gerçekten de çok ikiyüzlüceydi. Sahte dostluk budur.

Yetersiz yoldaşlığa gelince; yoldaşlığın yeterli olup olmaması, Önderlik çizgisinin yeterli, doğru özümsenip, görev ve sorumlulukların yerinde ve zamanında yerine getirilmesini içeriyor. Uzun bir mücadele süreciydi. Daha baştan Mehmet Hayri arkadaş, *"borçluyuz, Önderliğe ulaşamadık"* dedi. Bu, ciddi bir tespitti. 15 Ağustos sürecinde bu kendini daha çok gösterdi. Gerillanın gelişiminde çok ciddi zayıflıklar, hatalar oldu. Neredeyse gerillanın kapıları işbirlikçi çete eğiliminin saldırısına ardına kadar açıldı, parti öncülüğü korunamadı. Partinin gerilla çizgisine sahip çıkılamadı. Gerillaya, Önderlik çizgisi yeterince dayatılamadı. 1990'ların başında bir devrim yaşandı. Diriliş devrimi diyoruz, ama bu, siyasal bakımdan Kürt sorununu da çözebilirdi. Gerçekleştirilemedi, çok zayıf kalındı. Önderlik, *"birkaç kez devrimi başardığımız halde siz hep bizi tekrar geriye götürdünüz"* dedi. 1990'ların başında o devrimci dalga ilerletilse, büyük bir siyasi, askeri örgüte dönüşse, Kürt sorununun siyasi çözümünü dayatsaydı, tabii ki uluslararası komploya gerek kalmazdı. Artık inkar ve imha sistemi aşılır, kırılır, parçalanırdı.

Önderlik daha sonraki süreçte de taktik başarılara dayanarak stratejik gelişme sağlamak istedi, ama yönetim, komutada bunu anlayan, ustaca taktiği uygulayan olamadı. Bundan dolayı Önderliğin planlayıp, hazırladığı bütün girişimler ağır aksak, yetersiz kaldı. En son 1998'deki durum daha belirginleşti. Bir yandan uluslararası komplo saldırıya geçmiş Önderliği imhaya çaba harcarken, örgüt bundan çok uzak kaldı.

VI. Kongre gerçekten de Önderlikten kopuşun gözle görülebilecek kadar açık olduğu, Önderlikle örgüt mesafesinin ne kadar büyük olduğunun en çok görüldüğü kongredir. Avrupa örgütü de öyleydi. Önderlik komployu boşa çıkarmak için halka çağrılar yapıyor, nefes nefese mücadele yürütüyordu, Avrupa örgütü ise kariyer savaşı içindeydi. Kim daha fazla yetki alacak, kim örgüt imkanlarının sahibi olacak, bunun mücadelesini yaşadı. Onun için izlemedi. Komployu zamanında görmedi. Komploya karşı mücadele etmedi, direniş geliştiremedi. Komploya karşı Önderlik mücadelesiyle birleşemedi. Uzak kaldı. VI. Kongre en kopuk kongredir. Bambaşka şeylerle uğraşıyordu. Komplo Önderliğe saldırırken, bu konuda bazı provokatör girişimleri de oldu. Daha doğrusu dünya istihbarat örgütlerinin kötü biçiminde kullandığı kişilikler olumsuz rol oynadılar. Mesela Mahir Welat, Rusya'da Rus ajanları tarafından kötü kullanıldı. Ne kadar onlarla işbirliği yapmış, ne kadar bilerek yaptı, ne kadar bilmeden yaptı bilemiyoruz, ama Önderlik her zaman *"objektif ajanlık, sübjektif ajanlıktan daha kötüdür"* dedi. Yine *"gaflet ihanetten daha tehlikelidir"* dedi. Örgütün genel duruşu gafletti. Bazı kişiliklerin duruşu da ihanetti, ajanlık duruşuydu. Yunanistan'da bir bayan, Avrupa'da Kani Yılmaz kötü bir rol oynadı. VI. Kongre'ye geldi, Önderliğin güvencede olduğunu, her şeyi hazırladıklarını, sorumlusunun kendisi olduğunu, nerede olduğuna dair kendisine soru sorulmamasını güvence olarak söyledi. İnsanlar da biraz güvendiler. Öyle bir güvenle durulurken birdenbire 15 Şubat açıklaması geldi ki, bütün örgüt şok oldu. Yanılttı. Bilerek mi yaptı, bilmeden mi yaptı, bilemiyoruz. Ama ne olursa olsun örgütü yanılttı. Bir de Yunanlılarla görüşme yapmıştı. Aslında Yunanistan ve Kenya süreci ondan alınan güvenceyle –açık gizli bilemiyoruz– yapıldı denebilir. Budur yetersiz yoldaşlık. Zamanında görevlerini başarıyla yerine getiremeyen, devrimi başarıyla yürütmeyen, hep Önderlikle mesafeli duran, çizgiye tam girmeyen, dolayısıyla da Önderliği yalnız bırakan yoldaşlıktır. Bırakıp, gitmiyor, kopmuyor, ama ulaşmıyor da Önderliğe. Dolayısıyla görev ve sorumluluklarına tam sahip çıkamıyor, başarıyla yerine getiren de olmuyor. Uluslararası komplo gerçeğinde gördük ki bu durum çok fazla zarar veriyor.

SÜRECEK

HEP KAVGAYDI YAŞAMIM

SAKİNE CANSIZ (SARA)

Uzun bir kış gecesi, D.K o gece konuğumuzdu. Meto kuru fasulyeyi yakmıştı. Ne şanssızlık! O gece yemek yanık kokuyor. Utanarak durumu izah etmeye çalışıyorum. Onu telafi etmek için turşu sofraya koyuyorum, çayı iyi demlemeye çalışıyorum. Hepimiz fır dönüyoruz. Çünkü D.K yani A. ağabeyimiz o gece misafirimizdi. O güne kadar daha uzaktan ve mesafeli konuşmuş, ayaküstü birbirimizi sormuştuk. Eve daha çok da Veli onlar gelir giderdi. Bu defaki ziyaret basit bir ziyaret değildi. Kesin bir şeyler söyleyecek, yeni bir haber verecek hissi doğmuştu, bir beklenti vardı.

Yemekten sonra hepimiz yakınında oturmuş merakla ne konuşacağını bekliyorduk. O gece Hıdır amca ve Tonton ananın gelmemesi iyiydi. Ama D.K ilk giriş sohbetinde onları da sorarak, yaklaşımlarımı öğrenmeye çalışıyordu. Tabii aslında tahmin de ediyor. Gece gündüz eve geliş gidişlerinden bile beni ne kadar sahiplendiklerini ya da denetlediklerini görmek zor değildi.

"Siz bu kadar kişisiniz kimse size baskı yapamaz isteseniz, onları rahatlıkla atlatırsınız. Onlar yaşlı başlı insanlar. Her şeye hükmedecek kudrette değiller. Her şeye hükmetmek istemeleri zaten en büyük yanlış" diyor.

Yine annemin evde olmayışının yarattığı etkiyi öğrenmek istiyor. Onun olduğu süreçte ilişkiler daha sınırlıydı. Çekingen yaklaşıyorduk. Gideli beri durum değişmişti. Bu fark ediliyordu. Bizim anneme yönelik şikayet ve sitemlerimiz karşısında D.K:

"Anneniz iyi bir kadın. Diğer kadınlar bizimle pek konuşmazdı, ama o her zaman bize selam verir, sorardı. Selamımızı alırdı" diyor ve bizim kolaycı yaklaşımımıza parmak basıyor.

Biz hemen atılıyoruz tabii. Öyle ki kimse kimseye sıra vermiyor. "İyi ki babam onu Almanya'ya götürdü, çok fenaydı, her şeyi engelliyordu" diyoruz. Meto:

"En çok da ablama baskı yapıyordu. Siz bilmiyorsunuz! Bize fazla bir şey yapmıyordu. Biz sabah gider, akşam gelirdik. İyi ki o burada yok! O olsaydı sen böyle rahat gelebilir miydin?" diyor.

D.K buna gülüyor. Oldukça sakin, sabırlı ve rahat. Hepimize cevap yetiştiriyor. Bizi de sakinleştiriyor. Daha doğrusu bizi kızdırmadan yanılgılarımızı anlatıyor. Daha çok da her soruna çözüm olduğunu basit anlaşılır örneklerle, somut gelişmelerin yarattığı sonuçlarla kavratmaya çalışıyordu. Arada da bizim kendilerinden okumak için aldığımız romanlara konuyu getiriyordu. Onları nasıl okuduğumuzu ne kadar anladığımızı da ölçmeye çalışıyordu.

Daha önce buna ilişkin değişik değerlendirme ve yorumlar yapmışlar. Onu da bu vesileyle netleştirmek istiyor. En son okuduğumuz Çimento romanından bahsediyor. Bize, en çok etkileyen yanlarını soruyor. Kendisi de yer yer olayları açarak bizi sınadığını fark ettirmemeye özen gösteriyor. Biz de en çok etkileyen yanlarıyla anlatıyoruz. Bunda da birbirimize sıra vermiyoruz haliyle! Tabii kitabı eleştirel okumamıştık. D.K oradaki ilişki düzeyinin sosyalist yaklaşımla bağını açmış, bizim kitap okurken eleştirel olmamız gerektiğini vurgulamıştı. Kitabı dikkatli okumadığıma, D.K gibi anlamadığıma utanmış, hayıflanmıştım. Fakat doğruyu ortaya koymada ölçü neydi? Bunu bilmek gerekiyordu. Çimento toplumsal içerikli bir kitaptı. Devrimci yazarlar tüm romanlarında da doğruyu yazmak zorundaydı. Yaklaşım ölçülerimiz böyle olduğu için, olayların özüne inemiyorduk. Yine de her kitabı kime ait olursa olsun dikkatle okumak gerektiğini o gece öğrenmiştik. Bu tıpkı Dersim'de birçok gruba yaklaşımlar gibi olmalıydı. Onlar da 'biz devrimciyiz' diyorlardı. Fakat hemen hepsi farklı sınıf eğilimlerini temsil ediyorlardı. Ve ideolojik, sınıfsal bir mücadele vermiyorlardı. Verdiklerini söyleyenler de ağırlıkta bunu çok kaba, biçimsel yapıyordu. Herkes, biz doğruyuz, haklıyız iddiasındaydı. Herkes doğru olabilir miydi? Mümkün değil. Sosyalizm tek doğruydu. Herkes sosyalist olduğunu iddia ediyordu, fakat acaba bunu göre yaşıyorlar mıydı? İşte temel mesele bu soruda gizliydi. Sosyalizme göre, yani inandığın değerlere göre yaşamak temel ölçüydü.

D.K okulda, sınıfta, mahallede, akraba çevresinde hangi eğilimin fazla olduğunu anlamak istiyordu. Aynı zamanda bizim bu konuda ne kadar duyarlı, ne kadar ilgili olduğumuzu, öğrenmek istiyordu sorularıyla. Böylelikle bizi hem daha yakından tanıyordu, hem de duyarlı kılmaya itiyordu.

Amca çocuklarımızın her biri ayrı siyasettendi. TİKKO, PDA, HK, TKP... Hemen hemen o dönemdeki Türk solu siyasetlerinin her birisi aile ve akraba çevremizde vardı. Komşular aynı şekilde karışıktı. Sınıfta daha çok PDA'cılar vardı. Fakat biz henüz herhangi bir freksiyona veya gruba dahil olmadığımızı da söyledik.

Kendisi Ankara Gazi Eğitim'de okuyordu. Fakat çabuk dönmüştü. Okullar tatil olmadığı halde Dersim'deydi. Belliydi ki devrimcilik görevi öncelikteydi. Metin de o okulda okuyordu. Birbirini tanıyorlardı. Fakat ondan bahsederken, fazla memnun olmadığını fark etmiştim. "Metin'i tanıyorum. Sessiz, pasif işe yaramazın teki. Hala CHP çevresiyle ilişkili" diyor açıkça.

Daha fazla açmasa da, üzülmüştüm bunu duyduğumda. Benim tepkilerimi öğrenmek istediği her halinden belliydi. Ben de çok fazla bir şey belirtmemekle birlikte tepkimi gizlememiştim.

Böyle birçok konudan söz ederek girmişti esas konuya. Hepimiz pür dikkat dinliyorduk. Yavaş yavaş, tane tane, bizim anlayacağımız biçimde anlatıyordu. Halk, ulus kavramlarını açıyor; Vietnam, Angola, Küba'dan söz ediyor. Onların ulusal kurtuluş mücadelelerinden, önderliklerinden çarpıcı örneklerle anlatımını sürdürüyor. Ho Chi Minh, Castro, Cabral, Lenin, Stalin'den alıntılarla anlatımlarının doğruluğunu kanıtlamaya çalışıyor. Bize masal mı anlatıyordu, bir kitap mı okuyordu belli değildi. Ya da sanki tarih dersiydi.

Kürtlerin Ari ırkından geldiklerini, yerleştikleri alanları Mezopotamya'yı, Misak-ı Milli'yi, sömürgeciliği; tarihleriyle neden ve sonuçlarıyla uzun uzun anlattı. En çok da '38 Dersim isyanı üzerinde durdu. Oraları daha geniş değerlendirdi. Babam, annem, dayılarım, ya da ninemin kopuk kopuk anlatımları ile karşılaştırılamaz bile. Katliamların iç yüzünü, bir halkın, bir ulusun yok oluş tarihini çok çarpıcı örneklerle ve insanı sarsan bir biçimde ortaya koyuyordu. Olayların acı veren yanları ayrıydı: Tecavüzler, toplu imhalar, sürgünler, ihanetler her biri ayrı bir acı veriyor. İliklerime kadar ürpertiyor beni. Durgunlaşıyoruz hepimiz. Nasıl bu kadar süre bir halkın varlığı yok sayılmış? Hiçbir tarih kitabında Kürdistan yoktu. Ülkemizin adı Kürdistan'dı ve biz yıllardır Türkiye Cumhuriyeti diyorduk. D.K devam ediyor. Kürdistan'ın nasıl dört parçaya bölündüğünü, Sevr'i, Lozan'ı Kürt isyanlarını.. Bitmiyor... Konular o kadar akıcı ve etkileyici ki bitmesini istemiyoruz. Evet ders kitaplarında Sevr ve Lozan Antlaşmalarını okumuştuk. Bazı maddelerinde Kürtler ve Kürdistan sözcükleri de yer alıyordu. Bunlar sadece o kitaplarda kalmış olan sözcüklerdi. Biz şimdi ülkemizin Kürdistan olduğunu, sürekli klasik sömürge statüsünde tutulduğunu öğreniyoruz. Tanımlar konuşmaların içinde daha da netlik kazanıyor.

Kürdistan sömürge ve yarı feodaldir... Ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı her halk için olduğu gibi Kürdistan halkı için de vazgeçilmezdir... Kürdistan'da somut koşulların somut tahliline göre bir örgütlenme ve mücadele gerekir... Bunlar anlatılırken sık sık Vietnam örneğinin verilmesi Vietnam'a karşı da özel bir ilgi geliştiriyor. Vietnam'ın da, Güney ve Kuzey olmak üzere iki parçaya bölündüğünü, önce Kuzey'in kendi devrimini gerçekleştirdiğini, Güney'in de süreç içinde yeni tip sömürgeciliğe karşı mücadelesini vererek Kuzey'le gönüllü ve demokratik bir biçimde birleştiğini; Afrika'daki sömürgelerden Gine, Angola, Mozambik vb ülkelerin de aynı süreçleri izlediğini, hala bir çoklarında ulusal kurtuluş mücadelelerinin devam ettiğini belirtiyor. Bunlar uzayıp gidiyor. Kafamda Kürdistan'ı anlamaya çalışıyorum. Almanya'da gittiğim bir gecede renkli Kürdistan haritasını görmüştüm. Şimdi Kürdistan'ın aslında benim, tüm Kürtlerin ülkesi olduğu gerçeğini kavramaya başlıyordum. Kavradıkça da 'onlar!' oluyordum.

Her bakımdan çeken merak uyandıran bir avuç insandı onlar

Aradığımı bulmuş gibiydim. Bazı tarihler ayrıntılar daha o anda unutulmuştu. Ama 'Kürdistan sömürgedir. Kürt halkı kendi öz gücüne dayalı, kendi öz örgütlülüğü ve önderliğiyle ulusal kurtuluş mücadelesini verecek: Bağımsız birleşik demokratik, özgür ve müreffeh bir Kürdistan kurulacaktır...' belirlemeleri kafamda tekrarlanıp durdu. Kürt halkının kendi öz evlatları bu davayı yürütecek, 'öz evlatları... öz güç... öz örgüt...' Hiç kimse o güne kadar bu sözcükleri kullanmamıştı.

"Türkler bizim düşmanımız değil. Türk halkı bizim kardeşimiz, dostumuzdur. Mücadelemiz onlarla ortak gelişecek, ama biz kendi özgün koşullarımıza uygun olarak örgütleneceğiz. Örneğin bir mide hastası ile bir kalp hastasına aynı tedavi uygulanmaz. Ayrı ayrı yöntemler gereklidir." Bu noktada enternasyonalizmi, yurtseverliği kavratmaya çalışıyor. Yine Kürdistan'ı anlatırken Leyla Kasım'dan, Dersim'deki Bese'nin '38'deki kahramanlığından bahsediyor. Devrimciliğin sadece erkeğe ait olmadığını kadın ve erkeğin omuz omuza mücadelesiyle ulusal kurtuluşun başarı kazanacağını belirtiyor. Kadının da ezildiğini, horlandığım, bu anlamda en çok onun devrimciliğe ihtiyaç duyacağını üzerine basarak söylüyor. Bunları daha çok bana bakarak anlatıyor.

Bir gecede ve sanki bir solukta anlatılmıştı bunları. Saatler epeyce ilerlemişti. Ve kendisi 'şimdilik yeter!' dediği ana kadar da hepimiz can kulağıyla dinlemiştik. Duygularımız altüst olmuştu. O güne kadar neden Kürt ve Kürdistanlı olduğumuzu bilmediğimizin utancını derinden yaşamıştık. Ama aslında bildiğimiz, olduğumuz şeyi bu şekilde öğrenmek müthiş keyif vermişti bize. Kürt'tük biz ve kendi ülkemiz halkımız için mücadele vermeliydik, diğer tüm ezilen halklarla birlikte ortak bir mücadele rotası belirlemeliydik. Çok güzel bir duyguydu bu. Aynı zamanda sevindik de; 'iyi ki de başkalarının etkisine girmemişiz" dedik birbirimize.

Fakat kafamıza takılan şeyler vardı. Mesela D. K kimin adına konuşuyordu. Onların hareketinin, ya da freksiyonunun ismi neydi. Biz kendimize ne diyecektik? Gerçi "bu davayı Kürdistan Devrimcileri omuzlayacaktır" demişti. Ad önemli miydi? O kalkıp gittikten sonra bu soru aklımıza gelmişti. Fakat, ondan daha da önemli olan başkalarıyla tartıştığımız da bizim görüşlerimizdir diyebileceğimiz tahlillerdi. Onları anladığımız kadarıyla tekrarlamaya çalışıyorduk. İsme ilişkin olarak da, 'belki de gizlilikten dolayı söylemedi' yorumunu yapıyorduk.

Bütün bunları temel alacaktık. İdeolojik mücadeleyi güçlü yürütmek için, marksizmi-leninizmi iyi kavramak, ulusal kurtuluş mücadelelerini iyi incelemek lazımdı. Devrimcilik öğrenmekti, anlamaktı, bilmekti.

Sınıfta, mahallede yeni öğrendiğim şeyleri ateşli bir şekilde tartışmaya başlamıştım. İlk tartıştıklarım Türkan Ç., Ayten Ö., Fidan A. Fakat konuşmalarımla onları ikna edemedim... Bu yüzden iyi olacağını düşünerek, onları eve davet ettim... Sonra da D.K ile Veli'yi eve çağırdım. Uzun süren bir tartışma oldu. Türkan onlar giderek yumuşadılar. Oysa benimle tartıştıklarında görüşlerinde çok iddialılardı ve müthiş saldırıyorlardı. Onlar teorik olarak daha etkindi, demogoji de yapıyorlardı. Öğretmen Okulu'nda tartışma imkanı daha fazlaydı. Bu geliştiriyordu kişileri, araştırmaya itiyordu. Ayrıca evde baskı ortamı yoktu; daha serbest dolaşabiliyorlardı. Bazı konularda araştıracaklarını, zaman tanınması gerektiğini daha sonra tekrar tartışabileceklerini belirterek gittiler.

Fidan daha temkinliydi, Türkan ve Ayten yeni ve ilginç buldukları bazı noktalarda araştırmayı, tartışmayı yürütmeyi istemişlerdi ve bu olumluydu. Bu iki kişiyi daha kazanmak demekti. Her tartışma, her konuşma mutlaka etkiliyordu. Bu görüşler doğruydu ve gerçekten devrimcilik yapmak isteyenler mutlaka bu görüşlerde buluşacaktı. Bu bir dilek, duygusal bir istem değildi, kendimizden de biliyorduk, biz de bu doğrulardan etkilenmiştik...

İdeoloji yeni yeni aktarılmaya, anlatılmaya başlanmıştı. Ama duymayan kalmamıştı... 'Kürtçüler...' 'Ulusalcılar'... çıkmış deniliyordu. Diğer gruplar alaylı söz ediyorlardı. 'Kürtçüleri' merak ediyordu herkes. Tartışmaya başlanıldığında ilk sorulan örgüt adıydı. Anlatılanlar alışılagelmiş sol grupların yaklaşımından farklıydı onlara göre. Adla, gazeteyle ün yapma, kafa kol ilişkilerini esas alma ve genel doğruları dogmatik bir şekilde propaganda etme tarzına tamamen zıt bir devrimcilikti. Bu ideolojiyi savunanlar rastgele kişilikler değildi, her bakımdan etkileyen, merak uyandıran 'bir avuç' insandı onlar. İd-

dialı, kendinden emin, olgun, dürüst yaklaşımları ve kararlılık, kesinlik ifade eden konuşmalarıyla bir çekim merkezi olmuşlardı. Gençlik her ne kadar saf belirlemişse de; henüz işin başında, teorik etkilenme düzeyi derin değil. Düzene duyulan tepkiler, artık herkesin kahramanı olan Denizler, Mahirler, İbrahim Kaypakkayalara duyulan bağlılık, özgürlük için hayatını kaybeden diğer şehitler, sol rüzgarın tüm dünyanın yanı sıra Türkiye ve Kürdistan'ı etkilemesi gençliği örgütlenmeye açık bir düzeye getirmişti. Özellikle Dersim'deki tüm gençler adeta solun insan kapma yarışının merkeziydi.

Ama en çok Öğretmen Okulu dikkati çekiyordu. Bazı sol gruplar, halk içinde oradaki olayların özünü saptırarak propaganda yapıyordu. Okuldaki faşistlere karşı eylemlilikler ve yine HK'lilerin saldırgan, tahrik edici yaklaşımlarına karşı tavır geliştiğinde: 'Bunlar Urfa'dan gelen bir grup Kıro'dur, Tunceli'de karışıklık yaratıyorlar. Bunlar solcu, devrimci değil! Türkeşçilerdir! Bunlar da kendilerine Kürtçü diyorlar!... Aslında okuldan atılması gerekenler onlardır' denilerek halk kışkırtıyorlardı. Yönetici kadroları bizzat bu okullarda öğretmendi. Bu yolla kendilerine sempati duyan, taraflar olan çevreleri kendilerine bağlamaya ve onların farklı arayışlarını engellemeye, önünü kapatmaya çalışıyorlardı. Bu şekilde karalama, teşhir etme propagandaları aslında birçok kesimde tersi bir durumu, ortaya çıkartıyor; hatta Kürdistan Devrimcileri'ne ilgiyi artıyordu.

Mazlum Doğan'la sohbet

Lisede Türk sol grupları çoğunluktaydı ve çoğu kez tartışmalar çok sert ve kavgaya dönüşüyordu. Bizim sınıfta sadece benim dışımda kimse yoktu. Bir de Zülfo yakınlık duyuyordu. Abisi Kamer Özkan da grupla ilişkili olduğu için, biraz daha ateşli, teorik izahlar yerine kestirmeci kavgacı özelliğini konuştururdu. Diğerleriyle ders aralarında çok şiddetli tartışmalarımız oluyordu. Bildiğim birkaç cümlelik belirlemeleri kendime esas alıyor ve sonuna kadar inatla tartışıyordum. 'Milliyetçilik' suçlamalarına tahammül edemiyordum. Bana milliyetçi diyenlere, ulusal inkarcı, asimilasyona uğrayarak kendini kaybetmiş, Kürtlükten utanan vb sözlerle misilleme yapıyordum.

DDKO'lu hocamız Abdullah, Muşluydu. Onunla tartışmalarımız daha olumlu oluyordu. Kürtlük, Kürdistanlı olmak ortak yanlar olarak görülüyordu. Öğretmen olduğu için tartışmayı ileriye götürmek istemezdi. Ama benim Kürtçülüğüme içten içe sevinirdi. Daha çok ilgilenirdi. Genelde tüm derslerde tartışmalar oluyordu. Ama özellikle bazılarında daha da ateşleniyordu. Bunlara hocalar da katılıyordu. Yine fizik hocamız, bizim laboratuvar da ders görülmesine tepkilerimize anlam vermez, eleştirirdi.

"Devrimciliği yanlış anlıyorsunuz, fizik dersi bilimseldir yararlanmıyorsunuz. 'Burjuva eğitimidir istemiyoruz' demekle yanılıyorsunuz. Birçok deney yapma imkanı vardır. Hatta birçok patlayıcı yapmayı hem teorik olarak, hem pratik olarak öğrenme fırsatını kaçırıyorsunuz. Oysa bunlar çok lazım olacak" diyordu.

Bu noktada kendisine hak veriyorduk. Hatta zaman zaman laboratuvar denemeleri olduğunda giriyorduk. Fakat ilgisizlik ağırlıkta oluyordu.

Evde çalışmaları engelleyecek bir durum yoktu artık. Tartışmalarda birbirimize yakın şeyler varsa o bizi, küçük çaplı tartışma toplantılarına, evlerde bir araya gelmeye kadar götürüyordu. Bu konuda en uygunu bizim evimiz oluyordu. Başka evlere gitmek sorun olabiliyordu. Eve gelen gidenler çoğalıyordu, T., A., N., K., C. ve K. M.'ler vb. Bir süre sonra bir grup olduk. Ve ardından da eğitim çalışmalarına başladık. Haftada bir iki gün birkaç saatliğine bir araya geliyorduk. Bunlar programlı, planlı bir şekilde yürüyordu. Her defasında ayrı bir evde eğitim çalışmasını yapmak daha güvenliydi. Biz de öyle yapıyorduk. Eğitimlerde ağırlıkta; Felsefenin Temel İlkeleri, diyalektik ve tarihsel materyalizm, toplumlar tarihi vb klasikleşmiş kitapları okuyor ve tartışıyorduk.

12 Mart 1975'te Dersim ilke defa Kürdistan Devrimcileri'ni tanıdı. İlk kez grubun kadroları, sempatizanları, taraftarları bir yürüyüşte bir araya gelmiştik. Liseden başlayan yürüyüş Hükümet konağının önünden, aşağı mahalleye ve köprüden Öğretmen Okulu'na kadar sürmüştü. Tüm polis ve asker alarmdaydı. O gün sanki tüm Dersim ayaktaydı. Kortejin önü köprüde, arkası Hükümet konağının altındaki caddedeydi. Çok görkemliydi. 12 Mart askeri faşist cuntası lanetleniyordu. 'Kahrolsun 12 Mart!' ortak slogandı. Bu slogan en ahenkli, en öfke dolu slogandı.. Bir de ilk kez, 'ji Kurdan re azadî' sloganı atılıyordu. Bir grup arkadaş başlatmıştı. Ellerine aldıkları kefiyelerini sallıyorlardı. Birçoğu da başını kefiye ile bağlamıştı. Bu grubun çoğu Urfalı arkadaşlardı. Direnişin, ayaklanmanın sembolü kefiyeleri ilk kez Filistinlilerde görmüştüm. Televizyonda, gazetelerde uçak kaçırma eyleminde kendilerini gizlemede bir maske olarak kullanırlardı. Ayrıca bir semboldü. Bu arkadaşlar çok heybetli, çok gür, çok kararlı ses tonlarıyla sık sık 'ji Kurdan re azadî' diyorlardı. Biz de aynı sloganı haykırıyorduk. Bu slogan kortejdeki yerimizi giderek netleştirmişti. Kimlerin bizim arkadaşlar olduğunu atılan sloganla ayırt edebiliyorduk. Yanımda C. M. vardı. Sloganı birlikte atıyorduk. Ama biz sloganı her attığımızda özellikle Öğretmen Okulu'nda okuyan bir grup, sloganı bastıran şoven içerikli başka sloganlar atıyordu. Hiç unutmam PDA'lı bir kız kulağımın zarını patlatırcasına, ağzını adeta kulağıma dayayarak 'kahrolsun milliyetçiler!' diyerek karşılık vermişti. O sesin yankısı bir süre kulağımda uğultu yaratmıştı. "Kuyrukçular! Ulusal inkarcılar! Utanmadan saldırıyorsunuz'' diyerek 'ji kurdan re azadî' sloganını atmaya devam etmiştim. Çevrede polis vardı, uygun olsaydı belki de farklı şeyler gelişirdi. O an suratının ortasına yumruğumu indirmek istiyordum. Çok zoruma gidiyordu bu tip sosyal şovenlerin tavırları. O kadar inkarcılık, kendini ret nereden doğmuştu? Ama 'bunu senin yanına bırakmayacağım' demiş ve bu ortak eylemliliğin hatırına herhangi bir şey yapmamıştım. Kimi, neyi temsil ettiklerini bilmiyorlardı bile. Acı olan buydu. Neden bu kadar öfkeliydi, neye

kızıyordu hiç anlayamıyordum.

Sloganlar atıldığında grupların nicelik durumu daha iyi görülebiliyordu. Bizimkilerle bir aradayız, fakat bir kısmı da aralara dağılmış. Herhalde bunu da bilinçli yapmışlardı. Çünkü her şey yürüyüş değildi. Herkesin deşifre olması gerekmiyordu. Türkiye sol gruplarının uzantıları ulusal inkarcılar tam tersine kelle sayısına oldukça önem veriyorlar. Adeta varlarını yoklarını yürüyüşlerde ortaya koyuyorlardı. Ne kadar kalabalık olurlarsa o kadar kendilerini güçlü, haklı sayıyorlardı.

Yürüyüş Öğretmen okulunda son bulacaktı. Saygı duruşu yapıldı ve konuşmalarla günün önemi belirtildi. Ahmet bizim adımıza kısa bir Kürtçe konuşmayı araya sıkıştırmıştı. Gruplar dağılmış, biz dikkati çekmeyecek şekilde pansiyon odalarına gitmiştik.

Mazlum Doğan, oradaydı. İlk kez onu yakından görüyordum. Dağ mahallesindeki o evde hiç görmemiştim onu. Tanıştığımızda konuşma imkanı da bulmuştuk. Bazı sorular sormuş, cevaplar almak istemiştim. Özellikle Kürdistan'daki yarı feodal yapı, modern revizyonizm ve 'ji kurdan re azadî' sloganı üzerinde sorular sormuştum. Mazlum arkadaş;

'Ji Kurdan re azadî' sloganı çok yanlış bir slogan değil. Atılabilir... Fakat dar ve milliyetçiliği içeren bir özelliktedir. Sadece Kürtlere özgürlük yetmez! Kürdistan'daki tüm halkları kucaklamalı!" demişti.

Bu açıklama bizim slogana ilişkin ayaküstü tartışmalarımızı ve belirsizliğimizi bir anlamda gidermişti. Yine "ne Amerika, ne Rusya!" "Sovyet sosyal emperyalizmi!" belirlemeleri grubun Sovyetler hakkındaki görüşlerini öğrenmeye itiyordu bizi. Mazlum arkadaş; Sovyet sistemini 'Modern revizyonizm olarak tanımlayabileceğimizi' söylemiş orada yaşananları birçok örnekle anlatmıştı. Bu ideolojik doping böyle bir yürüyüşten sonra hepimizi canlandırmıştı. Akşama kadar bu tartışmaları kendi içimizde genişleterek sürdürmüştük. Bu arada Nurhayat, Urfalı arkadaşlardan Ahmet, Cuma Tak, S.G ve daha birçok arkadaşla tanışmıştık. O gün hemen hemen Kürdistan'ın birçok yerinden değişik arkadaşları toplu halde görmek bana büyük bir moral ve güç vermişti.

Tehlike çanları çalıyordu artık

Yürüyüş dönüşü eve geldiğimde beni çok merak eden Hıdır amca ve Tonton anayla karşılaştım. İkisi de beni asık bir suratla, öfkeli bir şekilde karşıladılar. Ben ise tam tersine gayet moralliydim. O yüzden söylediklerini çok önemsemedim. Yürüyüşün yarattığı moral ve heyecan, Öğretmen Okulu'ndaki arkadaşlarla tanışmak keyfimi yerine getirmişti. Yaşamımda çok önemli bir adım daha atmıştım o gün. O yıl attığım birçok adımın yanı sıra bu adım da yaşamımı ve kişiliğimi bir bütünen değiştirecekti. Hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı artık benim için.

Öyle ki artık eski özentilerim bile yoktu. 'Cızlavit' ayakkabı giymeye başlamıştık mesela. Kıyafetlerim değişmiş, daha sade, daha sıradan giyinmeye başlamıştım.

Tabii bu da kızdırmaya başlamıştı Hıdır amca ve Tonton anayı. Akraba çevresi, komşular da şaşırıyordu bendeki bu değişime. Öyle çok bilinçli, planlı bir şey değildi aslında bu. İçine girdiğim grubun etkisiydi. Onların sadeliği beni de sadeleştiriyordu.

Ciddi anlamda kendimi yeni bir yaşama kaptırmıştım. Onun anlamı her boyutuyla yetiyordu bana. Eski olan her şeye tepki farkında olmadan birçok yönüyle değiştiriyordu beni. İşin ilginci hiç kimse bana şöyle giyin, şöyle yap demiyordu. (Aile, akraba çevresi dışında.) Kendimi ait hissettiğim grubun giyim ve yaşam tarzına kendiliğinden bir uyum vardı. Mevcut ilişki düzeyi, ilgiler, arayışlar iç dünyamı da yeniden düzene sokuyordu. Yani her şeyde topyekun bir değişim yaşanıyordu. Arkadaşlarla ilişkiler sıklaştıkça bu daha da hızlanıyordu. Hatta bu sayede bir düzene kavuşuyordum.

Artık eğitim çalışması bizim için en kutsal çalışmaydı, en anlamlı birliktelikti. Verilen gün ve saatte mutlaka kararlaştırılan yerde olmak gerekiyordu. Bu bir görevdi. Kaldı ki kolay olmuyordu, çaba fedakarlık, dikkat, sorumluluk istiyordu. Bir süre eğitim grubumuzu H.Y yönetti. Eğitimde önce kitabın belli bir bölümü okunur, sonra tartışılırdı. H. dışındakilerin hepsi genç kadındı. K., C., T., A., N., ben olurduk genellikle. H.'nin okuması da, anlatımı da fazla canlı değildi. Bir kadın grubuna eğitim vermekten sıkılıyor, utanıyordu... Gruplarımız arada karışık da olurdu. Fakat her grup kesin erkek bayan karışık olmayabiliyordu. Çevrede de göze çarpmamasına dikkat ediyorduk. Yalnız karışık olması bir avantajdı. Tartışmalar daha da zengin oluyordu çünkü. Ayrıca bayan arkadaşların teorik düzeyi iyiydi hatta bazıları gelişkindi. H. başını kitaptan kaldırmazdı, çevreye söz hakkı verdiğinde ya da istendiğinde sadece bakardı. Onun bu utangaçlığı bizde espri konusu olurdu. Bazen çalışma içinde bile işaretlerle onun o halini birbirimize anlatmaya çalışıyorduk. En çok da çalışmadan sonra daha serbest konuşur, yorum yapardık... Yalnız çalışmalar tartışmalı geçerdi. Kesin kavramadan başka konulara geçilmezdi. Bu konuda merak, istek, öğrenme, bilinçlenme hevesi ve sorumluluğu çok çarpıcıydı ve en güzel yandı. O grupların yoldaşlığında öğrenme, öğretme bilinci, onun olgun, kararlı devrimciliği ortak bir ruh güzelliği yaratıyordu. Bilinçli bir araya gelme, bilinçte derinleşme... Davayı, onun büyüklüğünü, ağırlığını, zor yanlarını bu ruh güzelliği ve kararlılığıyla omuzlamak böyle bir devrimciliğin özelliğiydi, özgünlüğü ve gereğiydi. Devrimci yurtseverlik temeli böyle atılıyordu...

Bizim evde birkaç kez eğitim çalışmamız sabote olmuştu. Eve gelenleri ben karşılamak zorundaydım. Evde birilerinin oluşu da hemen dikkat çekiyordu. Evin kapısı caddeye bakıyordu ve çevreden o eve giriş çıkışlar rahatlıkla kontrol edilebiliyordu. Tabii en çok da Tonton anaların dikkatini çekiyordu. Bu yüzden de en rahat onlar gelip, neler olduğunu öğrenmek istiyorlardı. Onlar geldiklerinde biz normal misafircilik oynuyorduk! Bunu yapmak sıkıcı oluyordu, canımızı sıkıyordu. Zor bela yakaladığımız zamanı değerlendirmeye çalışırken, onun bu şekilde boşa çıkmasına tahammül edemiyordum. Bir de aslında ne kadar rol yapsak da onlar da işin farkındaydı. Birkaç kez evin bir dernek haline geldiğini, giren çıkanın belli olmadığını söylemiş, bu yönlü rahatsızlıklarını dile getirmişlerdi... Metin'e eskisi gibi mektup yazmayışım da dikkatlerini çekmişti. Deyim yerindeyse onlar için "tehlike çanları çalıyordu artık!"

Birkaç eğitim çalışmasından sonra bu defa C. grubun sorumlusu oldu... Babası Dersim'de zengin bilinen biriydi. Çocukları çok, ailece kalabalıklar... Birkaçı öğretmen... Y., C., K., K... Topluca PDA'dan bize geçmişlerdi... Her biri farklı bir kişilik yapısındaydı. Bizim ev fazlasıyla deşifre olunca, eğitimleri daha çok onların evine kaydırmak zorunda kaldık. Onların mahallesi Der-

"Yürüyüş Öğretmen okulunda son bulacaktı. Saygı duruşu yapıldı ve konuşmalarla günün önemi belirtildi. Ahmet bizim adımıza kısa bir Kürtçe konuşmayı araya sıkıştırmıştı. Gruplar dağılmış, biz dikkati çekmeyecek şekilde pansiyon odalarına gitmiştik. Mazlum Doğan, oradaydı. İlk kez onu yakından görüyordum. Tanıştığımızda konuşma imkanı da bulmuştuk. Bazı sorular sormuş, cevaplar almak istemiştim."

sim'in orta sınıfının oturduğu bir mahelle olduğu için gayet sakindi. Müteahhitler, mağaza sahipleri vb aileler ağırlıkta orada oturuyordu. Bir de üç dört genç kızı olan bir aileye bir o kadar kızın daha gitmesi, fazla dikkat çekmiyordu... Çok disiplinliydi çalışmamız. Saatinde başlardı. Ara verildiğinde sigara içilirdi.. İlk dönemlerde arada çay da içilirdi. Daha sonra kalktı; zaman kaybına yol açan şeylerden sakınılıyordu.. O düzen diğer yaşamımıza da yansıyordu, etkiliyordu. Bir terbiyeydi. Oturulurken resmi oturulurdu, söz hakkı alınarak konuşulurdu... Bunları kimse dayatmıyordu ya da öyle tartışılarak, konuşularak uygulatılmıyordu. Bir gereklilik, bir yaşam biçimi, çalışmanın ağırlığını, önemini ifade eden bir çalışma düzeniydi.

Grup giderek kalabalıklaşıyordu. Sonra S.K da eklendi gruba. Her geçen gün güçlenen, bilinçlenen, belli düzeye gelen bir gruptuk. Hatta ilk kadın grubuyduk. Zaman içerisinde günlük olarak eksikliklere yönelme, eleştirme, yanlışlara müdahale de gelişmeye başlamıştı. Grup bilinci oluşuyordu yani. Diğer sol gruplarla tartışmalarda, ilişkilerde nelere dikkat edilmesi gerektiği özellikle vurgulanırdı. Tahrik edici, itici davranışlardan sakınılması, onların tahriklerine, provokatif çabalarına kapılınmaması, insanları ikna etmek için kazanımcı bir tarzda ilişkilerin geliştirilmesi her defasında belirtilirdi. Ama diğer gruplar ilginç bir yöntem seçmişlerdi. Devrimcilikten uzak bir yöntemdi bu. Sempatizan, taraftar düzeydeki bireylerin bizimle tartışmalarını yasaklamışlardı... Ya da bizden etkileyici konuşan, tartışan arkadaşları dinlemelerini engellerlerdi. Kendilerince tartışmada zorlayabilecekleri veya demagojiyle güç gösterisi yapabilecekleri ortamları tercih ederlerdi ve o çevreyi kendilerine bağlamayı esas alırlardı. Tartışma ortamını bu şekilde bozmak istemeleri kötüydü, ama hiçbir yöntem ideolojimizin yayılmasını engelleyemiyordu. Grubun kararlılığı, ortama hiçbir engel tanımadan girişi, kendine güveni ve coşkusu; yanlışı, eskiyi, olumsuzu kırıp geçiyordu. Kavga da olsa, provokatörlük de olsa, tahammülsüzlük de olsa bizi engelleyemiyordu. Kimse bu inanç, irade karşısında durumaz, engel olamazdı. Buna inanıyorduk ve bu temelde mücadelemizi yürütüyorduk.

Gerçekten ilahi bir güç gibiydi. Bu grubun en sıradan taraftarı, sempatizanı korkusuzca ve büyük bir aşkla her ortama girebiliyor, her düzeydeki insanla tartışabiliyordu. Herkesi şaşırtan da buydu. Ne adı var, ne gazetesi veya dergisi var, ne de derneği vardı! Ama hepsinin refleksleri, hepsinin davranış bütünlüğü aynıydı. Nerede haksızlık varsa, nerede kavga gerekiyorsa, nerede sahiplenmek, korumak gerekiyorsa orada kendini ortaya koymak bambaşka bir ruh haliydi... Başta, 'üç beş Kürtçü' diyorlardı, alay etmek için. Sonra Kürdistan Devrimcileri, en son Apocular demeye başladılar.

Giderek çoğalıyordu sayımız. Kürtlük bilinci, ulusallık gelişiyordu. Devrimciliğin kıstasları, ülke-ulus-halk gerçekliği sorgulanıyordu. Tabii bir de düşman kimdi? Kimlerdi? Onlara karşı nasıl mücadele edecektik? Hangi parti, ordu, cephe ile bunları yapacaktık? Bütün bu sorular en yalın biçimde, alay edilen bu küçücük grubun büyük devrimciliğinde gerçek ifadesini bulacaktı. Bunu hisseden, az da olsa bu gerçekliği, başlangıçtaki bu özgünlüğü fark eden herkes hızla bu zemine kayıyordu.

Umudu özlemi gerçeğe yol eyliyorum

Kadınlar ve genç kızlar genelde bu sürece yoğun katılıyorlardı. Okullar devrimciliğin okulu oluyor, katılımlar buradan başlıyor, giderek yayılıyordu. Kadın katılımı baştan beri olduğu için hiç yadırganmıyordu. Özellikle Dersim özgülünde bu noktada sorun hiç yoktu. Kadına baskı, onu erkek çocuktan farklı görme olmazdı. Hatta kız çocuklar daha çok sevilirdi. Ama bu iş farklıydı. Siyasete atılmak erkek için bile çok tehlikeliyken, kadının devrimci olması düşünülemezdi. Bu noktada toplumsal değer yargılarında ciddi çözülmeler başlamış, deyim yerindeyse düğüm açılmıştı. Fakat bu defa da kardeşler, eşler, nişanlılar, sevgililer aynı ideolojik gruplarda toplaşmış, varolan feodal ilişkiler bu hareketlere de sirayet etmişti. Kimse de bunu düzeltmek için çaba sarf etmiyordu. Sadece bizim grubumuz feodal ilişkileri benimsemiyor, bununla mücadele ediyordu. Bu tür etkilenmeler yeni bağlarla (devrimci bağlarla) biçim kazandığı oranda, bir sakınca arz etmezdi. Ama içinde ölçü olmazsa çok tehlikeliydi.

'Ulusalcılar,' 'Ulusal Kurtuluşçular' ya da kısaltılarak 'UKO'cular adlarıyla anılan devrimci grubumuz daha bu dönemde düşmanın dikkatini çekmişti. Halk da, farkı giderek görüyordu. Polise karşı devrimci, radikal çıkışlar, ideolojik mücadeledeki kararlılık ve o kabına sığmayan güzel, anlamlı coşku; gruba

"Gerçekten ilahi bir güç gibiydi. Bu grubun en sıradan taraftarı, sempatizanı korkusuzca ve büyük bir aşkla her ortama girebiliyor, her düzeydeki insanla tartışabiliyordu. Herkesi şaşırtan da buydu. Ne adı vardı, ne gazetesi veya dergisi, ne de derneği! Ama hepsinin refleksleri, hepsinin davranış bütünlüğü aynıydı. Nerede haksızlık varsa, nerede kavga gerekiyorsa, nerede sahiplenmek, korumak gerekiyorsa kendini ortaya koymak bambaşka bir ruh haliydi..."

sempatiyi, ilgiyi artıyordu. Adı, sanı önemli değildi. Öyle ki küfürle anılmaları bile ilgi, sempati vesilesi oluyordu. Hatta kendilerine devrimci diyen birçok hareket, çevre, UKO'cuları 'Türkeşçilerden beterler' diye tanımlıyor, antipropagandasını yapıyordu. Koyu bir inkarcılık içinde devrimci yurtseverliğin yeşermesi ile insanlığın, halkaların en yüce değerlerini gerici, ırkçı, politikalarla yok etme amacı dışında hiçbir fonksiyonu olmayan katil çetelerle aynı kefeye koymak ne kadar inandırıcı olurdu? Söyleyenlerin kendileri de inanmıyordu bunlara tabii. Teorik, ideolojik temeli olmayan, devrimciliğe, solculuğa sığmayan böyle temelsiz saldırılar mevcut grupların niteliğini daha çabuk açığa çıkarmaktan öteye bir rol oynamıyordu.

Bazı teorik tanımlamalarda farklı şeyler söyleyen bu grupların tümü ulusal kurtuluşçu ideolojisi ve onun savunucularına karşı çok çabuk birleşiyorlardı. Kendi içlerinde de tutarlı bir birliktelikleri yoktu. Alabildiğine ilkesiz ve tutarsız, günü birlik, anlık ilişkiler çok yoğundu. Bu nedenle birbirlerine de kolayca saldırabiliyorlardı. Denizler, Mahirler, İbrahim Kaypakkayaların adları üzerinde süren yarışın özünde onların geleneğine de saldırı vardı; ondan uzaklaşma, devrimci değerleri parçalama, dağıtma vardı...

Denizlerin idam edildiği 6 Mayıs'ta okullarda formlar yapılmıştı. Lisede hepimiz katılmıştık buna. Grupların bu büyük insanlara, onların yiğitliğine sadece kendilerinin sahip çıktıklarını sanmaları, adeta o günü tekellerine almak istemeleri kabul edilecek bir durum değildi. Onlara bağlılık halk gerçekliğine, devrimci değerlere, mücadelelerine sahip çıkmaktı. 'Yaşasın Türk ve Kürt halklarının mücadelesi!' sloganına en anlamlı yanıtı Kürdistan Devrimcileri kendi teorik ideolojik yapılanmalarıyla, örgütlenme ve tarihsel çıkışlarıyla vermekteydiler. Onları anlamak da, anmak da, hatta uygulamak da bu şekilde olurdu ancak.

Lisedeki forma katıldıktan sonra saygı duruşu yapılmış ve konuşmalara geçilmişti. Konuşmalardan sonra "6 Mayısı unutmayacağız! ...Deniz, Hüseyin, Yusuf ölümsüzdür!... Kahrolsun faşist diktatörlük!" sloganları atılmış ve dağılmıştık. Ama Halkın Kurtuluşu gövde gösterisi yapmak istiyordu. Bu sebeple kendi taraftarlarını Dağ mahallesinde toplamıştı. Bu mahallede etkinlik onlardaydı. Hatta 'bizim mahallemiz' diyorlardı Dağ mahallesine... Okuldaki forumdan sonra yeni bir forum koymaları herkesin tepkisine sebep olmuştu. Dersim'in mahalleleri merkezden çok uzak olmadığı için, kalabalık bir grup bağırsa her yerden duyulurdu. Dağ mahallesinde yapılan mitingte de haliyle sloganlar atılınca sesler duyulmuş ve polisler mahalleyi ablukaya almıştı. Tabii polis gelince halka öncülük yapması gerekenler kaçmış, kadınlar ve çocuklar ortada kalmıştı. Polis de onları döverek dağıtmaya çalışıyordu... Daha çok da gençleri kovalıyorlardı. O sırada polisler birini kovalarken bizimle karşılaştılar. Durumu öğrenmek üzere bir üst caddeye çıkmıştık.. Bazı komşu kadınlar ve Çingeneler de olayları izliyor, yine bir kısım insan da balkonlardan, pencerelerden bakıyorlardı...

Bazı kadınlar gençlere kızıyor, bazıları da polislere kızarak, küfürler ediyorlardı. Bu yüzden polisler kadınlara yönelmişti. Zorla tutmuş götürmeye çalışıyorlardı bir kadını. Tanıyordum. Komşumuzdu. İsmi Elif'ti. Hemen müdahale ettim ve polisin elinden almaya çalıştım Elif teyzeyi. Bu defa bana yöneldi polisler. Elif teyze, Çingene kadınlar bir taraftan ikiz kardeşlerim diğer taraftan beni tutuyor, polisin almasını engellemeye çalışıyordu. Kardeşlerim bir yandan da ağlıyordu. Elif teyze bir yandan beni çekiştirirken, diğer taraftan; "beni götürün, o kızcağızdan ne istiyorsunuz! Bu kızın bir şeyle ilgisi yok" diyordu.

Ben de ağlayan kardeşlerimle ilgilenerek, onları susturma bahanesiyle geri geri gidiyordum. Polisler Elif teyze ve Çingene kadınların tepkisi karşısında öylece kalakalmışlardı.

Çingene hayranlığım

Elif teyze dul bir kadındı. Büyük çocukları Almanya'da çalışıyordu. Yaman bir kadındı. Polisleri kovaladıktan sonra, bu defa bana çıkıştı. "Hemen evine, git sen nişanlı bir kızsın bu saatte dışarda dolaşma" dedi, sonra da evine gitti. Ben de Çingenelerin teklifi üzerine kardeşlerimle birlikte onlara gittik. Çingenelerle bir yer sofrası hazırladı , oturup yemeğimizi yedikten sonra uzun uzun konuştuk. 'Erzincan'da da devrimcilerle polislerin çatışmasında mahalledeki devrimcileri koruduklarını' söylüyorlardı... Erkeklere kızıyorlardı;

"Balkonlardan seyreden erkek korkaktır, bu köpekler kim ki '38'i başınıza yeniden getiririz' diyorlar, erkeklerin korkaklığından cesaret alıyorlar.. Biz, seni alırlarsa saldırır alırız diye karar vermiştik. Neyse ki götürmediler..." diyorlar.

Sonra konu kadının devrimcileşmesine kayıyor, kadının düşmana karşı kinini örgütlemesi halinde çok şey yapabileceğini konuşuyoruz. Çingene kadınlarının yamanlığını, yırtıcılığını, konuşuyoruz. Öteden beri Çingenelere olan hayranlığımı söylüyorum. Ninemlerin köylerine yakın yerlere onlar da gelir çadır kurarlardı. Munzur'un hemen kıyısında, kavak ve söğüt ağaçlarının, o güzel yeşilliğin içinde kurarlardı çadırlarını... Erkekleri daha çok kalaycılık yapardı. Çevre köylerin hepsi bakır kaplarını oraya getirir, kalaylatırlardı. O süre içinde orada kalır, sonra yeralan değiştirirlerdi. Kadınları toplayıcılık yaparlardı. Sırtlarında bebeleri ve heybeleri ile dolaşır un, yağ, buğday vb şeyler toplarlardı. Gezdikleri alanların maddi durumuna göre isteklerde bulunurlardı. Geçimlerini bu toplayıcılıkla sağlarlardı... Bazı kışlar ninem onlara köydeki boş evleri verir, korurdu. Ninem köyü bu şekilde kalabalıklaştırırdı. Baharda köy doğalında kalabalıklaşırdı. Şehirlerde kalanlar yaz sürecini köyde geçirirlerdi. Çingenelerin yaşamı bana özgür bir yaşam gibi gelirdi hep. İstedikleri şekilde dolaşıyorlardı çünkü. Yerleşiklikleri yoktu... Yoksullukları, horlanmalarına da hep acır, onları her zaman eve misafir ederdim. Bir gün yine kalabalık bir Çingene grubunu eve almış geniş bir yer sofrası kurmuştum. Onlar henüz sofradayken annem misafirlikten dönmüştü. Kıyamet koparmıştı. Onların yanında olmadık sözler sarf etmiş, evi bu şekilde kullanmayıevin düşmanlığı olarak değerlendirmişti. Daha da ileri giderek "sen bu evin düşmanısın" demişti. Çoğu zaman da "çok seviyorsan seni onlara vereyim git!" diyordu. Bunu hem kızarak söylemişti, hem de daha sonraki süreçte bir espri konusu yaptığı için sık sık tekrarlamıştı. Ben de "giderim" diyordum. Bazılarıyla tanışmıştık sürekli gelirlerdi. Bu defa evde annemin yokluğundan da yararlanmış annemin giysilerinden, kardeşlerimin ve kendi giysilerimden onlara vermiş, öyle yolcu etmiştim.

Çingene kızları, kadınları çok güzeldi. Bazılarının o parçalanmış elbiseler, o yoksulluk içindeki güzellikleri gerçekten büyüleyiciydi. Özellikle genç kızları, daha çok bakımlı olurlardı. Saçlarının her iki tarafına onlarca renkli toka takar, zülüflerini kıvırarak farklı bir hava verirlerdi. Yanık esmer tenleri, kimi zaman da soğuktan kabuk bağlamış yanakları onları çekici kılardı. Ama her şeyleriyle doğallardı. İlgi uyandıran da bu özellikleriydi. 'Biz her zaman sizin yanınızdayız' demişlerdi. Tabii onların da çıkarları vardı. Bir kader değildi, sonuna kadar toplayıcılık olmazdı. Belki ilerisi için bu kadar geniş düşünmüyorlardı ama Bağımsız Kürdistan'da onlar da özgürce yer alacaklardı. Hem bunlar diğer Çingenelere fazla benzemiyorlardı. Almanya'da da Çingeneleri görmüştüm, onlar daha farklı. Yaşam standartları, toplumdaki yaklaşımlar bu kadar geri değildi. Kendilerine özgü yaşamları vardı. Ve onları bu özgünlükleriyle seçmek zor değildi. Onları da seviyordum. Aslında Çingeneler özgür değildi. Neresi özgür olacaktı ki? Ama toplumdaki kuralların dışandaydılar. Mevcut sisteme aldırmazlardı. Kendi kuralları vardı ve daha çok ona uyarlardı. Aslında hoşuma giden, beni çeken yan buydu. Mevcut düzenin ya da ailenin kurduğu sistem, onun insanı cendereye koyan yanlarına olan tepkilerim, Çingenelerin bu kendine göre 'özgürlüğüne' hayranlığa dönüşüyordu. Salt bu yönüyle de olsa hala onların yaşamlarında güzellik görüyorum.

SÜRECEK

Kültürel soykırım kıskacında Kürtleri savunmak

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan değerlendiriyor

4- Demokratik ulusta özgür eş yaşam

Canlı yaşamın her biriminin üç temel fonksiyonu olduğunu bilmekteyiz. Bunlar beslenme, varlığını koruma ve soyunu sürdürmedir. Sadece canlı yaşam dediğimiz biyolojik birimlerin değil, kendilerine göre canlılık işlevi olan her evrensel varoluşun benzer fonksiyonları vardır. Bu temel fonksiyonlar insanda farklı bir aşamaya gelir. İnsan toplumunda rasyonalite öyle bir gelişim aşamasına varır ki, eğer oluruna bırakılırsa, diğer tüm biyolojik canlıların varlığını sona erdirebilir. Biyolojik evren belli bir eşikte durdurulursa, zaten insan türünün sürdürülemezliği de kendiliğinden gerçekleşir. Bu ciddi bir paradokstur. Daha şimdiden nüfusu yedi milyara varan insan türü bu hızla çoğalmaya devam ederse, çok kısa bir süre sonra biyolojik eşik aşılır ve insan yaşamının sürdürülemezliği ortaya çıkar. Bu duruma yol açan, insan rasyonalitesidir. Dolayısıyla aynı rasyonalitenin biyolojik eşiğe varmadan insanın aşırı çoğalmasını da durdurması gerekir. Varoluş ve çoğalma garip bir olaydır. Doğanın aklı diyebileceğimiz bir makine hep dengeleyici rol oynayarak, varoluş ve çoğalma arasındaki dengeyi sağlar. Fakat insan rasyonalitesi ilk defa bu denge mekanizmasına karşı durur. Tanrılaşma kavramı da aslında bu rasyonaliteden doğmuştur. Tanrı, rasyonalitede sınır tanımayan insan demektir. İnsanın rasyonel özellikleri tanrılar, dinler ve diğer yaratıcı sistem inşalarına yol açmıştır.

Tek hücrelinin yok olmaya karşı kendini hemen bölüp çoğaltması yaşamın sürekliliği açısından anlaşılırdır. İnsana kadar her canlı birimin çoğalma güdüsü sonsuz yaşam arzusunu ifade eder. Sonsuz yaşam arzusu, bilincine varılmamış bir arzudur; bilincine varma yeteneği de son derece sınırlıdır. Yaşam arzusunun bilincine varmanın gerekli olup olmaması ayrı bir tartışmadır. Fakat yaşam arzusunun bilincine varıldıktan sonra, soy sürdürmekle yaşamın anlamına varılamayacağı da anlaşılır. Bir kişinin de, milyonlarca kişinin de yaşamı aynıdır. Çoğalma yaşamı anlamlandırmadığı gibi, ortaya çıkan bilinç gücünü de çarpıtabilir ve zayıflatabilir. Kendisi hakkında bilinç sahibi olmak, hiç şüphesiz evrende harika bir oluşumdur. Boşuna tanrısallık unvanı da yakıştırılmamıştır. Kendisi hakkında bilinç gücüne kavuştuktan sonra, insan için temel sorun soy sürdürmek olamaz. Bilinçli insanın soy sürdürmesi sadece dengeyi diğer tüm canlıların aleyhine bozmakla kalmıyor, insanın bilinç gücünü de tehlikeye atıyor.

Özcesi, bilinçli insanın temel sorunu soy sürdürmek olamaz. Doğa, insanda öyle bir aşamaya gelmiştir ki, kendi soyunu sürdürmeyi bir sorun olmaktan çıkarmıştır. Denilebilir ki, her canlı gibi soy sürdürme güdüsü insanda da bakidir ve hep devam edecektir. Doğrudur. Ama bilinç gücüyle çelişkiye düşen bir güdüdür bu. Dolayısıyla bilince öncelik vermek kaçınılmaz olur. Eğer evren bilebildiğimiz kadarıyla kendisi hakkında ilk defa insanda en üst düzeyde kendini bilebilme gücüne erişmişse, bundan büyük bir heyecan duymak, yani evreni anlamak belki de yaşamın gerçek anlamıdır. Bu da artık yaşam ölüm döngüsünün aşıldığı anlamına gelir ki, bundan daha büyük coşku ve insana özgü bayram düşünülemez. Bu bir nevi Nirvana'ya, Fenafillah'a, mutlak bilince erişmedir ki, bundan daha öte ne yaşamın anlamı kalır ne de mutluluk gereği!

Kürt toplumunda yaşamın tükenişini en çok kadın olgusu etrafında gözlemlemek mümkündür. Yaşam ve kadın adını gerçekçi olarak birleştiren bir toplumsal kültürde (Jin, jiyan, can, şen, cihan sözcükleri hep aynı kökten çıkar ki, hepsi yaşam ve kadın gerçekliğini ifade eder) kadında yaşamın tüketilişi, toplumsal tüketilişin de temel göstergesidir. Tanrıça kültürüne yol açmış kadın etrafında uygarlığın temelini atmış bir kültürden geriye kalan, kadınla yaşam konusunda kocaman bir körlük ve güdülere teslim olmuş düşkünlüktür. Geleneklerin, imha ve inkarın peşindeki kapitalist modernitenin kıskacındaki toplumsal yaşam, tümüyle kadın çaresizliğine mahkum edilen yaşamdır. Sanki elinde kalan son savunma mevzisiymiş gibi, kadına dayalı namus anlayışı, aslında nomos = kural veya kanun anlamından uzaklaşmış bir hali ifade eder. Çok keskin kadın namusçuluğu, çok keskin bir toplumsal namussuzluğu ifade eder. Ne kadar toplumun namusundan, yani onu ayakta tutan temel değerlerden uzaklaşılmış veya uzaklaştırılmışsa o denli kadın namusçusu kesilmek tam bir paradokstur.

Kadının özgürlüğü toplumun özgürlüğüdür

Kürtlerin toplum namusunu yitirdikten sonra kadının namusunu da koruyamayacaklarını kavrayamamaları sadece cehalet değil, ahlak adına ahlaksızlıktır.

Kadın namusu adı altında yaşatılmak istenen namus anlayışı, ahlaki ve politik olarak tüketilmiş Kürt erkeğinin kendini ancak kadın köleliğinde kanıtlama gücünden veya güçsüzlüğünden ileri gelmektedir. Ona ve toplumuna yabancı hakimiyetin yaptıklarının acısını, kendi hakimiyetini kadına dayatarak çıkarmak istiyor. Kendini bir nevi terapi ediyor. Açık ki, dünya genelinde de ağır olmakla birlikte, belki de hiçbir yerde Kürt kadınının statüsü kadar ağırlaştırılmış bir kölelik söz konusu değildir. Genellikle yaşanan çok çocukluluk bu gerçeğin diğer bir yüzüdür. Cehalet ve özgürlüksüzlük, benzer toplumlarda varlığını sürdürmenin tek çaresi veya çaresizliği olarak çok sayıda çocuk doğurmaya götürür. Öz bilincin gelişmediği her toplumda yaşanan bir olgudur bu. Paradoks şuradadır ki, yaşamın diğer vazgeçilmezleri olan güvenlik ve beslenme olmadığı için, çok çocukluluk büyük sorunlara yol açar. İşsizlik çığ gibi büyür. Zaten kapitalist kar sisteminin istediği düşük ücretli köleliği de besleyen bu aşırı nüfustur. Uygarlık geleneği ve modernite el ele vererek, bütün yıkımını kadın üzerinde böylece gerçekleştirir.

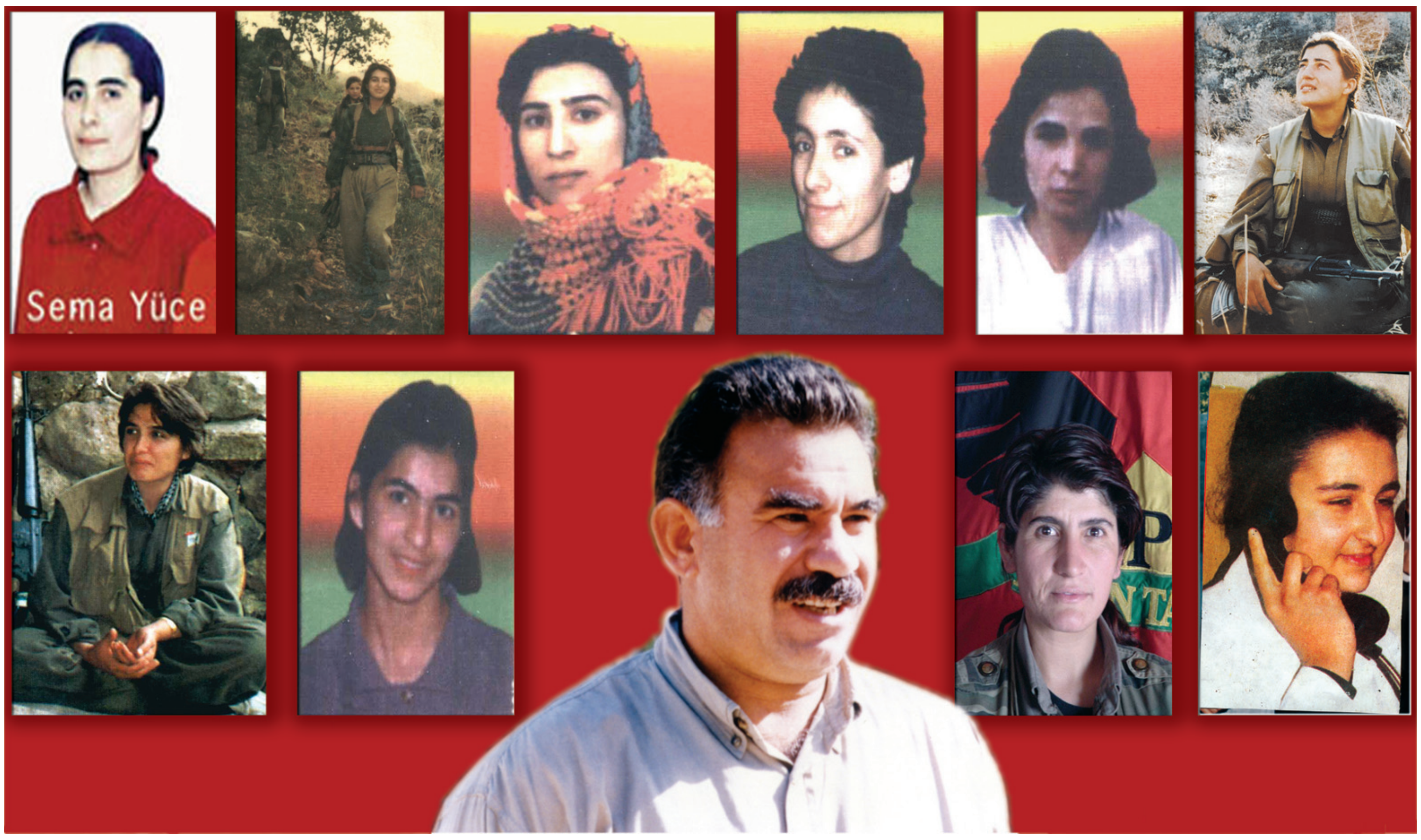
Jin ve jiyanın yaşam ve kadın olmaktan çıktığı koşulların toplumun çöküş ve çözülüşünü yansıttığını hep söylüyoruz. Adına devrim, devrimci parti, öncü ve militan diyebileceğimiz unsurların, bu gerçekliği çözmeden ve özgürlük yoluna seferber etmeden rol oynayabilecekleri düşünülemez. Kendileri kördüğüm olmuş olanların başkalarının kördüğümünü çözmesi ve başkalarını özgürleştirmesi mümkün olamaz. PKK'nin ve devrimci halk savaşımının bu konuda doğurduğu en önemli sonuç, toplumun kurtuluşu ve özgürlüğünün kadın olgusunun çözümlenmesinden, kurtuluşu ve özgürlüğünden geçtiğine ilişkindir. Fakat belirttiğimiz gibi, Kürt erkeği de çok çarpıtılmış olan kendi namusunu veya bilimsel olarak daha doğru bir tanımlamayla namussuzluğunu kadına mutlak egemen olmakta görüyor. Asıl çözülmesi gereken bu yaman çelişkidir. Daha önceki bölümlerde bu yönlü çabalardan bahsettiğimiz için tekrarlamayacağız.

Demokratik ulus inşasına gidişte bu deneyimin de ışığında yapılması gereken, şimdiye kadar namus adına yapılanların tersinin yapılmasıdır. Tersyüz edilmiş Kürt erkekliğinden, biraz da kendimden bahsediyorum. O da şöyle olmalıdır: Kadına ilişkin mülkiyet anlayışımızı tamamen terk etmeliyiz. Kadın sadece ve sadece kendi kendisinin (Xwebûn) olmalıdır. Hatta sahipsiz olduğunu, tek sahibinin kendi kendisi olduğunu bilmelidir. Karasevda, aşk dahil, hiçbir bağlılık duygusuyla kadına bağlanmamalıyız. Bunun tersi de geçerlidir. Aynı biçimde kadın da kendisini bağımlı ve sahipli olmaktan çıkarmalıdır. Devrimciliğin, militanlığın ilk şartı böyle olmalıdır. Bu deneyimden başarıyla geçenler, bir anlamda kişiliğinde özgürlüğü gerçekleştirenler, yeni toplumu ve demokratik ulusu kendi özgürleşmiş kişiliklerinden başlatarak inşa edebilirler.

Tam da burada aşkın gerçek tanımına ulaşıyoruz. Aşk ancak toplumunun çöküş ve çözülüşünü durduramayanın kadın etrafında karşılıklı olarak kurduğu namustan ve bilimsel olarak daha doğru olan namussuzluktan vazgeçip, demokratik ulus inşasına militanca girişmesi halinde toplumsal anlamına kavuşarak, çok zor da olsa gerçekleşme potansiyeline ulaşabilir.

Demokratik uluslaşma sürecinde kadın özgürleşmesi büyük önem taşır. ***Özgürleşen kadın özgürleşen toplumdur***. Özgürleşen toplum ise demokratik ulustur. Erkeğin rolünü tersine çevirmenin devrimci öneminden bahsettik. Bunun anlamı, kadına dayalı soy sürdürme ve egemen olma yerine demokratik uluslaşmanın kendini özgücüyle sürdürmesi, bunun ideolojik ve örgütsel gücünü oluşturması ve kendi politik otoritesini egemen kılmasıdır; kendini ideolojik ve politik olarak üretmesidir. Fiziki çoğalmadan ziyade zihinsel ve ruhsal güçlenmeyi sağlamasıdır. Toplumsal aşkın doğasını bu gerçekler sağlar. Aşkı kesinlikle iki kişinin duygudaşlığına ve cinsel cazibesine indirgememek gerekir. Hatta kültürel anlamı olmayan şekilsel güzelliklere de kapılmamak gerekir. Kapitalist modernite aşkın inkarı üzerine kurulu bir sistemdir. Toplumun inkarı, bireyciliğin azgınlaşması, cinsiyetçiliğin her alanı kaplaması, paranın tanrısallaştırılması, ulus devletin tanrı yerine ikame edilmesi, kadının ücretsiz veya en az ücretli bir kimliğe dönüştürülmesi aşkın maddi temelinin inkarı anlamına da gelir.

Kadın doğasını iyi tanımak gerekir. Kadın cinselliğini biyolojik olarak çekici bulup yaklaşmak, bu temelde kadınla ilişkilenmek aşkın baştan kaybı demektir. Biyolojik birleşmelere nasıl aşk diyemiyorsak, biyolojik temelli cinsel birleşmelere de aşk diyemeyiz. Buna canlıların normal üreme faaliyetleri diyebiliriz. Bu faaliyetler için insan olmaya bile gerek yoktur. Hayvan insanlar zaten en rahat biçimde bu faaliyetleri yürütürler. Gerçek aşk isteyen, bu hayvan insan üremeciliğini terk etmek durumundadır. Cinsel cazibe objesi olarak değerlendirmeyi aştığımız oranda, kadını değerli bir dost ve yoldaş kılabiliriz. En güç olan ilişki, cinsiyetçiliği aşmış kadın dostluğu ve yoldaşlığıdır. Kadınla özgür eş yaşam koşullarında yaşandığında bile, ilişkilerin temelinde toplumun ve demokratik ulusun inşası yatmalıdır. Kadını hep geleneksel sınırlardaki ve modernitedeki gibi eş, anne, kız kardeş ve sevgili rolünde görmeyi aşmalıyız. Öncelikle anlam birliğine ve toplum inşacılığına dayalı güçlü insan ilişkisini hakim kılmalıyız. Bir kadın veya erkek gerektiğinde eşinden, çocuğundan, annesinden, babasından, sevgilisinden vazgeçmeli, ama

"Demokratik uluslaşma sürecinde kadın özgürleşmesi büyük önem taşır. Özgürleşen kadın özgürleşen toplumdur. Özgürleşen toplum ise demokratik ulustur. Erkeğin rolünü tersine çevirmenin devrimci öneminden bahsettik. Bunun anlamı, kadına dayalı soy sürdürme ve egemen olma yerine demokratik uluslaşmanın kendini özgücüyle sürdürmesi, bunun ideolojik ve örgütsel gücünü oluşturması ve kendi politik otoritesini egemen kılmasıdır."

ahlaki ve politik toplumdaki rolünden asla vazgeçmemelidir. Güçlü erkek asla kadına yalvarmaz, peşinden koşmaz, dövmez ve sövmez, kıskanmaz. Kendi eşi ve sevgilisi dahi olsa, ayrılmak istediğinde bir fiske bile vurmaz. Hatta varsa eleştirilerini yaptıktan sonra, istediği gibi yaşamasına yardımcı olur. Kadınla güçlü ideolojik ve toplumsal temeli olan bir ilişki yaşamak istiyorsa, tercihi ve aranmayı kadına bırakması gerekir. Kadının özgürlük düzeyi, özgür tercihi, özgücüne dayalı hareketi ne denli gelişmişse, o kadınla daha anlamlı ve güzel yaşanabilir.

Kadın ile erkeğin en ideal özgür eş yaşamı, günümüz koşullarında, toplumsal gerçekliğimizde, demokratik ulusun zorlu inşa çalışmalarında büyük başarılar sağlandığında yaşanabilir. Günümüz Kürdistanı'nda Kürt toplum gerçeğinde anlamlı bir aşk diyalektiği büyük oranda platonik olmak, yaşanmak durumundadır. Bu aşk değerlidir. Platonik aşk, fikir ve eylem aşkıdır. Bunun için değerlidir. Dünya güzeli bir kadınla her an beraber yaşamak aşk değildir. Zaten aşk olmadığı için, kısa bir birleşme döneminden sonra ikiyüzlülükler sergilenecektir. Çünkü anlamsız kurulmuş veya biyolojik temelli bir ilişki ihtiyacından kaynaklanmıştır. Buna karşılık PKK ve KCK pratiğinde hiç bir arada, birlikte olmamış, dünün kölesi birçok genç kadın ve erkek, halkının demokratik ulus inşasında hep birlikte platonik bir aşkla büyük işler başararak ne kadar güçlü kişilikler olduklarını da kanıtlamıştır. Bu konuda yüzlerce kahraman şehit değerimiz vardır. Bunlar Mem û Zin olmayı başarmış büyük kahramanlardır.

Kendi deneyimlerimi de bu vesileyle dile getirmeyi bir borç bilmekteyim. Hatırlayabildiğim kadarıyla çocuk yaşlarımda ilk oyunlarımda kızlarla birlikte olmayı özgürlüğün gereği saymıştım. Bacılarım da dahil, evlilik süreçlerinde sanki hepsini kaybetmiş gibi bir duyguya kapılmıştım. Biraz büyüyüp toplumun katı namus ahlakıyla karşılaşınca hepten geri çekildim. Ama bu geri çekiliş, kırgınlıkla geçen bir geri çekilişti. Kadınları çoktan kaybettiğimizin yavaş yavaş farkına varıyordum. Kurulan kadın erkek statüsünden hiç memnun olmadım. Bu statünün yanlışlıklar üzerine kurulu olduğuna dair hep şüphelerim vardı. Kabullenmediğim bir statüydü. Bu statüye dayalı olarak kadın istemim hiç gelişmedi. Zannederim bu halimi annem erken yaşlarda fark etmiş olmalı ki, bana "bu halinle kadınla olamazsın" demişti. Bir kadınımın olmasını gerçekten ben de hiç istemedim. İstesem bile nasıl yaşayacağımı hiç bilemiyordum. Büyüdükçe kocaman bir bebeğe dönüşmüştüm. Yanı başımdaki erkekler birer kadın kurdu olmuşlardı. Ben ise bir zavallı gibi kalmıştım. Kadınların bana yönelik ilgilerini hayal meyal hatırlıyorum. Galiba beni bir 'umutsuz vaka' gibi görüyorlardı. Daha doğrusu, sevimli bir yaratık olduğumu, ama zamana göre olmadığımı hissettiriyorlardı. Herkes kendine bir eş, bir sevgili bulurken, ben bu konularda nefes bile alamıyordum. Tanrı benzeri başka şeylere yönelik aşklarım da yoktu. İlgi duyduğum tek husus iyi arkadaşlıklara sahip olmaktı.

Aniden yaşadığım kof evlilik hadisesine gelmeden önce, platonik aşk diyebileceğim ilgilerim vardı. Kadındaki tanrısal güzelliği fark ettikçe derin etkisine giriyordum. Ama bunu karşı tarafa belirtecek ne gücüm ne de istemim vardı. Bu platonik aşkın temelinde ben hep yitik ülkeyi, Kürdistan'ı, kaybedilmiş kimliği ve Kürt'ü görüyordum. Bana göre yitik ülkenin ve kaybedilmiş kimliğin güçlü, arzulu, iradeli ve gerçekleşebilir aşkı olamazdı. Ne yazık ve acıdır ki, bu tespitim doğruydu. Kof ve tehlikeli evliliğimin temelinde duygu yoktu desem yalan olur. Sadece politik amaçlıydı desem ikiyüzlülük yapmış olurum. Duygu da, politik amaç da vardı. O mu yoksa ben mi ilk kapıyı çaldım, bilmiyorum. Tesadüftü desem de pek gerçekçi olmaz. Bana göre bu ilişkinin tek izahı, yitik ülkenin ve kaybedilmiş toplumsal kimliğin aşkının gerçekleşemeyeceğidir. Olup bitenler bu gerçeği doğruluyor. O yıllar aşkın asla gerçekleşmeyeceği yıllardı. Zaten duyduğum Aram'ın müziği de bu imkansızlığı anlatıyordu. Aşkın gerçekleşemez oluşuna duyduğum büyük öfkeyle PKK ve devrimci halk savaşı inşasına giriştiğimi, bundaki rolünü belirtebilirim. Çalışmalarıma çok sayıda kadın kız katıldığında, onlarla yaşadığım kolektif aşktı. Bireysel aşk koşulları yoktu. Benim dışımda PKK içinde ve dışında sayısız kişinin denediği bireysel aşk durumuna hiç cesaret edemedim. Yine korkaklığım tutmuştu. Daha doğrusu, bu tür aşkların imkansızlığını hep düşünüyordum. Bu düşüncem de doğruydu. O zamanlar aklıma hep 'toprağın gelini' fikri gelirdi. 'Benim gelinim' düşüncesine asla yer yoktu. Benden cesur, güzel ve zeki yüzlerce kız vardı. Büyük bir kısmı şehit düştü. Onların olduğumu hep hissettirmek istedim. Ama bu nafile bir çabaydı.

Bu durumlarda bireyde, aşk unsurlarında ülkenin özgürleşmesi, bir toplumun ve ulusun kurtuluşu temsil edilmek durumundadır. Bu ise çok yoğun askeri ve politik savaşlar gerektirir; çok büyük ahlaki ve ideolojik güç ister. Ayrıca estetiksizliği, güzellikten yoksunluğu kabul etmez. Platonik aşk iddiası olanların aşklarını özelleştirip somut yaşamak istediklerinde, tüm bu koşulları karşılamaları gerekir. Bu koşullara güçleri yetmiyorsa ya platonik aşka devam etmeleri gerekir, ya da buna da güç getiremiyor ve anlam veremiyorlarsa, biyolojik kuralların veya kölecil cinsel birlikteliklerin geçerli olduğu uygarlık (geleneksel) ve modernite evliliklerini yaşamaları söz konusu olacaktır. Özgür aşk ile biyolojik kölecil evlilik ya da evlilik dışı ilişkiler bir arada olmaz. Aşkın kanunu bu tür ilişkileri kaldırmaz.

Büyük kadın şehitlerimizden, o yüce değerlerden kadının değerli bir varlık olduğunu sonuna kadar öğrendim. Onlarla yaşanan, belki de yitik ülkenin ve kaybedilen toplumsal kimliğin yeniden ve özgürce kazanılış aşkıydı. Kaldı ki, bu da çok değerli, büyük ve hakiki aşk sayılırdı. Haini ve ikiyüzlüsü de çok olan bir aşktı ki, ben de böylelikle Mem û Zin'in anısını hem canlandırmış hem de gerçekleştirmiş oluyordum.

5- Demokratik ulus ve ekonomik özerklik

Ulus devlet, kapitalist modernitenin azami karı gerçekleştirmeye dayanan ekonomi üzerindeki hakimiyetinin iktidar aracıdır. Bu araç olmaksızın azami kar ve sermaye birikimi gerçekleştirilemez. Uygarlık tarihinde ekonomik talanın azami düzeyde ve belli bir meşruiyet temelinde gerçekleştirilmesini ifade eder. Azami kar ve sermaye birikimleriyle ilişkisi doğru çözümlenmeden, ulus devletin doğru tanımı yapılamaz. Ulus devlet tek başına bir iktidar ve zor sistemi olarak da tanımlanamaz. Devlet iktidarı ancak ulus devlet olarak düzenlendiğinde kapitalist modernite, özellikle onun ekonomi üzerinde gerçekleştirdiği azami kar ve sermaye birikimi gerçekleştirilebilir. Bunun anlamı toplumun ekonomik yaşamı üzerindeki ulus devlet hükümranlığının tarih boyunca en çok artık değer gasp eden devlet payesine erişmesi, bu tür bir devletin gerçekleştirilmiş olmasıdır. Milliyetçilik ve yurtseverlik cilalanması, eğitimle tanrısallaştırılması ve toplumun en ince damarlarına kadar sızdırılması, ekonomi üzerinde gerçekleştirdiği gasp sistemini meşrulaştırmak içindir. Hukuk, ekonomi politik, diplomasi ve diğer alanlarda geliştirilen kavram, kuram ve kurumlar aynı amaçla hep meşruiyet peşinde koşarlar. Ekonomik alan üzerinde amansız bir terör ile azami karın birlikte yürütülmesi, toplumu bir yandan karın tokluğuna ücretli işçiliğe mahkum ederken, diğer yandan büyük kısmını işsizler ordusuna dönüştürür. Düşük ücret köleliği ve muazzam işsizler ordusu azami karın, ulus devletin ve endüstriyalizmin doğal sonucudur. Kapitalist modernitenin bu üç ana unsurunun gerçekleştirilmesi ancak toplumun ekonomik yaşamı üzerindeki özgürlüğünün ortadan kaldırılmasıyla, ücret köleliğine mahkum edilmesi kadar büyük bir kısmının işsizler ordusuna ve ücretsiz-az ücretli kadın köleliğine dönüştürülmesiyle gerçekleştirilir. Kapitalizmin genelde sosyal bilimleri, özelde ekonomi politik bilimi bu gerçekleri görünmez kılmak ve çarpıtmak için düzenlenmiş mitolojilerdir ki, bunlara asla inanmamak ve içyüzünü bilmek gerekir.

Kürdistan ve Kürt toplumu, dünyada belki de kapitalist modernitenin üç ana unsurunun ekonomik yaşamı üzerinde kültürel soykırıma kadar varan bir talan sistemini kurma, asgari ücretli kadınlar ve erkekleri büyük işsizler ordusuna dönüştürme eylemine tanık olunan en temel örneklerden biridir. Kürdistan egemen ulus devletlerin örtülü ve süreklilik kazandırılmış kültürel soykırımının tek taraflı özel savaşıyla ülke olmaktan çıkarılmaya çalışılmıştır. Son iki yüz yıllık tarihi, aslında bu temelde ülke olmaktan çıkarılma ve üzerinde egemenlik kuran ulus devletlerin 'tek vatan' kavramı içinde eritilme tarihidir. Kürt toplumu içinse bu tarih, asimilasyona ve katliamlara maruz bırakılması, işsizleştirilmesi ve en az ücretli kılınmasının, bunun için ekonomik yaşamı üzerindeki özgürlüğünün elinden alınması sonucunda dağılması, nesneleştirilmesi ve kendisi olmaktan çıkarılmasının tarihidir. Kürt toplumu uygarlık tarihi boyunca karşılaştığı fetih, işgal, istila, talan, sömürgecilik ve asimilasyon uygulamalarına kapitalist modernitenin üç ana unsurunun (azami kar talanı, ulus devlet zulmü, endüstriyalizmin teknoloji yoluyla tahribatı) eklenmesiyle birlikte, yaşadığı kültürel soykırım sonucunda kendine sahip çıkmaktan korkar hale getirilmiş bir toplumdur. Ekonomisi üzerinde (tarihte ilk kurulan ve insanlığı besleyen ekonomi) hakimiyetini ve özgür tercihini kaybetmiş, tümüyle yabancı ve işbirlikçi unsurların üçayaklı modern canavarının kontrolüne geçmiş bir toplumdur. Karın tokluğuna çalışması (oltaya takılan balık misali) bile soykırım amacına bağlanmış bir toplum olduğunu gösterir. Ekonomiyi inşa eden kadınların tümüyle işsiz ve en değersiz emek sahibi kılındığı bir toplumdur. Erkeklerinin sözde aileyi yaşatmak için dünyanın dört tarafına savrulmuş olduğu bir toplumdur. Bir tavuk ve bir karış tarla için insanların birbirini öldürdüğü bir toplumdur. Açık ki bu toplum, toplum olmaktan çıkmış, çökertilmiş ve çözülmüş bir toplumdur.

Ekonomik işgal, işgallerin en tehlikelisidir. Ekonomik işgal bir toplumu düşürme, çökertme ve çözmenin en barbar yöntemidir. Kürt toplumu üzerindeki ulus devlet statülerinden çok, ekonomik araçlarına el konularak, denetlenerek nefessiz hale getirilmiştir. Bir toplumun kendi üretim araçları ve pazarı üzerinde kontrolünü kaybettikten sonra yaşamını özgürce sürdürmesi mümkün değildir. Kürtler sadece üretim araçları ve ilişkileri üzerindeki kontrollerini büyük ölçüde kaybetmediler; üretim, tüketim ve ticaretin kontrolü de ellerinden alındı. Daha doğrusu, kendi kimliklerini inkar etme temelinde egemen ulus devletlere bağlandıkları oranda mal varlıklarını kullanmaları, ticaret ve sanayide rol oynamaları mümkün oldu. Ekonomik tutsaklık, kimlik inkarcılığının ve özgürlükten yoksunluğun en etkili aracı kılındı. Özellikle akarsuları ve petrol yatakları üzerinde kurulan tek taraflı işletmeler, tarihsel kültürel varlıkları olduğu kadar verimli arazileri de yok etti. Siyasi ve kültürel sömürgecilikten sonra daha da yoğunlaştırılan ekonomik sömürgecilik, ölümcül darbelerin sonuncusu oldu. Sonuçta gelinen nokta "Ya toplum olmaktan çık, ya da öl!" oldu.

Demokratik ulusun ekonomik sistemi sadece bu barbar uygulamaları durdurmakla kalmaz, toplumun ekonomi üzerinde yeniden denetim kurmasını esas alır. Ekonomik özerklik, ulus devletle demokratik ulus arasında varılacak asgari uzlaşmadır; onun altındaki bir uzlaşma veya çözüm, teslimiyet ve 'yok ol' anlamına gelir. Ekonomik özerkliği bağımsızlığa taşırmak karşı bir ulus devlet anlamına gelir ki, bu da sonuçta kapitalist moderniteye teslim olmaktır. Ekonomik özerklikten vazgeçmek ise, hakim ulus devlete teslimiyettir. Ekonomik özerkliğin içeriği ne özel kapitalizmi ne de devlet kapitalizmini esas alır. Demokrasinin ekonomiye yansımış biçimi olarak ekolojik endüstriyi ve komün ekonomisini esas alır. Endüstriye, kalkınmaya, teknolojiye, işletmelere ve mülkiyete biçilen

sınır, ekolojik ve demokratik toplum olma sınırıdır. Ekonomik özerklikte ekolojiyi ve demokratik toplumu yadsıyan endüstriye, teknolojiye, kalkınmaya, mülkiyete, köy kent yerleşimciliğine yer yoktur. Ekonomi, üzerinde kar ve sermaye birikiminin gerçekleştiği bir alan olarak bırakılamaz. Ekonomik özerklik kar ve sermaye birikiminin asgariye indiği bir modeldir. Pazarı, ticareti, ürün çeşitliliğini, rekabeti ve verimliliği reddetmemekle birlikte, üzerinde kar ve sermaye birikiminin egemenliğini kabul etmez. Finans ve mali sistem ekonomik verimliliğe ve işleyişe hizmet ettiği oranda geçerli kılınır. Paradan para kazanmayı en zahmetsiz sömürü tipi olarak kabul eder ki, ekonomik özerklik sisteminde bu sömürü tipi kendine yer bulamaz. Demokratik ulusun ekonomik özerkliği çalışmayı bir zahmet, bir angarya olarak değil, bir özgürleşme eylemi olarak değerlendirir. İlkesi "çalışmak özgürlüktür." Çalışmanın zahmet ve angarya olarak karşılanması emeğin sonuçlarına yabancılaşmaktan kaynaklanır. Emeğin sonuçları öz kimliğine ve birey özgürlüğüne hizmet ettiğinde, bu seve seve ve mutlulukla katlanılan bir eylem olur.

İstismara yer vermeyen ekonomik faaliyet, başta neolitik toplumda olmak üzere bütün topluluklarda bayram coşkusuyla kutlanmıştır. Demokratik ulusun ekonomik özerkliği, bu coşkunun tekrar gerçekleştiği bir sistemdir. Kürdistan'ın akarsuları üzerinde kurulan barajlar tam bir tarih katliamına ve ekolojik felakete yol açmıştır. Ekolojiyi, verimli toprağı ve tarihi dikkate almayan hiçbir baraja müsaade edilemez; hatta inşa edilenler ömrünü doldurunca yerlerine yenileri inşa edilemez. Mümkünse erken tasfiyelerinden de kaçınılamaz. En büyük toplum ve canlı düşmanlığı olan ormansızlığa ve erozyona tam bir seferberlik ruhuyla karşı durur. Toprağı koruma ve çevreyi ormanlaştırmayı en kutsal emek türleri olarak ilan eder ki, kendi başına bu iki alandaki çalışmalar işsizliği yüzyıllarca ortadan kaldırmaya kafidir. Ulus devlette kar ve sermaye birikimi için en kutsal faaliyet alanı nasıl en çok kar getiren alansa, demokratik ulusta toplumu tarih boyunca yaşatmış toprak ve orman alanları çalışmanın en kutsal alanlarıdır. Kapitalizm ve endüstriyalizm olmadan toplumsal yaşam varlığını sürdürür; ama toprak ve orman olmadan toplumsal yaşam sürmez. Zaten işsizliğin kökeninde kapitalizm tarafından topraktan, köyden ve ormandan koparılmak vardır. Ucuz işgücü ve işsiz deposu kapitalizmin azami karı için hep gerekli olup, bilinçli ve zorla yaratılmış bir olgudur. Tekrar toprağa ve ormanlaştırmaya, kısacası ekolojik yaşama dönüş sadece işsizliği ortadan kaldırmaz; kanserojen kent toplumundan da kurtarır. Böylelikle kenti de kurtarır. Ur gibi büyüyen kent bir kanser hastalığıdır. Zaten bireysel kanserler de diğer birçok hastalık gibi bu kentsel yaşamın ürünüdür. Dolayısıyla toprağa, orman faaliyetine, ekolojik tarıma, gıdaya dönüş sadece işsizliğe temel çare değildir; tüm modernite ve kent hastalıklarının da panzehiridir.

Ekonomik özerkliğin komün ekonomisini devlet kapitalizmi ve ekonomisiyle karıştırmamak gerekir. Reel sosyalizmin kolektifleştirme çabalarına da benzemez. İnsan doğasına ve çevreye en uygun ekonomik birimlerden bahsediyoruz. Komünde angaryaya ve özgürleştirmeyen çalışmaya, emeğe yer yoktur. Toplumun tarih boyunca esas aldığı, kendini var kıldığı, kutsal saydığı ve coşkuyla karşıladığı öz yaşam kaynağından, modelinden bahsediyoruz. Nerede verim, bereket ve coşku varsa, orada komün ekonomisi vardır.

KCK, demokratik ulusun omurgası olarak ekonomik özerkliği ve komün ekonomisini en az toplumun öz savunması kadar gerekli görür ve esas alır. Nasıl öz savunma olmadan toplum varlığını sürdüremezse, ekonomik özerklik olmadan, toprağın korunmasına, ormanlaştırmaya, ekolojiye ve komüne dayanmadan da toplumun beslenmesi, dolayısıyla varlığını sürdürmesi mümkün olamaz.

Ekonomik özerklik için yasal bir temel de gereklidir. Egemen ulus devlet yasalarındaki tekdüzelik ve merkeziyetçilik, hukuk birliği adı altında ekonomik yaratıcılığa, ekolojiye ve rekabete köstek olmaktadır. Özünde ekonomik sömürgeciliğe dayanan bu hukuk anlayışı yerine, ulusal ekonomiyle koordinasyonu dikkate alan yerel ekonomiye ve onun özerk işleyişine şiddetle ihtiyaç vardır. Ulusal pazar olgusunu inkar etmeyen, ama yerel pazar dinamiklerini de göz önünde bulunduran bir ekonomi hukuku elzemdir. Tek merkezi hukuk sistemi en büyük tutuculuk etkenidir. Tamamen siyasi gerekçelidir ve ekonomik mantığı yoktur.

Kürt ulusal sorununun demokratik ulus çözümünün ekonomik boyutunda ekonomik özerkliğin bir yasal statüsü de olmak durumundadır. Ekonomik altyapısı olmadan KCK'nin sürdürülemeyeceği açıktır. Kürt toplumunun varlığını ve özgürlüğünü yakından ilgilendiren ekonomik alanlar üzerinde yerel hukukun geçerlilik oranı hayatiyet arz eder. Mülkiyet düzenlemesi, şirket büyüklüğü, akarsular, yeraltı ve yer üstü maden yataklarının değerlendirilmesi, pazar kuruluşları, banka sistemi, yerel demokratik yönetimlerin bütçe yapısı, vergiler ve benzeri konularda yerel ekonomik yasalar esastır. Ulusal ekonomik yasalarla yerel ekonomik yasaların uyumu sağlanabilir.

KCK'nin ekonomi yönetimi büyük önem taşımaktadır. Ekonomik temeli iflas ettirilmiş bir toplumun yaşama kabiliyeti yoktur. Tam ekonomik bağımsızlık hiçbir zaman gerçekleşemeyecek bir ekonomik ütopya olup, karşılıklı yararlılık temelinde ama iç özerkliği geniş olan bir ekonomi çağındayız. Kapitalist modernitenin küresel finans çağında ne kadar gereksiz, insanlığı tehdit eden ve sürdürülemez bir sistem olduğu açığa çıkmıştır. Buna karşılık, demokratik ulusal birimlere dayalı demokratik modernite ekonomik krizlerden, işsizlikten ve açlıktan kurtuluşun alternatif sistemi olarak anlaşılmak durumundadır.

6- Demokratik ulusun hukuk yapısı

Demokratik hukuk çeşitliliğe dayanan hukuktur. Daha da önemlisi, hukuk düzenlemesine az başvurur ve basit yapılıdır. Egemen ulus devlet, tarih boyunca hukuki düzenlemeleri en çok geliştiren devlet biçimidir. Bunun nedeni toplumun her şeyine karışması, özellikle ahlaki ve politik toplumu tasfiye etmeye çalışmasıdır. Eski toplumlar büyük ölçüde ahlaki ve politik düzenlemelerle sorunlarını çözmeye çalışırlardı. Kapitalist modernite bütün meşruiyetini hukuka dayandırmaya çalıştı. Topluma aşırı müdahalesi ve onu sömürmesi hukuk denilen karmaşık, adaleti biçimselleştiren araca başvurmasına yol açtı. Hukuk çokça söylendiği gibi birey ve toplum haklarını ve görevlerini düzenleyen yasalar bütünlüğü olmaktan çok, kapitalizmin tarih boyunca yol açtığı büyük haksızlıkları biçimsel adalet anlayışıyla meşrulaştırmaya dayalı aşırı sayıda yasalarla yönetme sanatıdır. Ahlaki ve politik kurallarla yönetmek yerine yasalarla yönetmek, daha çok kapitalist moderniteye özgüdür. Ahlakı ve politikayı inkar eden burjuvazi, kendisine muazzam güç sağlayan hukuk erkine başvurur. Burjuvazinin elinde hukuk büyük bir silahtır. Kendisini hem eski ahlaki ve politik düzene, hem de alttaki emekçilere karşı hukukla savunur. Ulus devlet gücünü büyük oranda tek taraflı düzenlenmiş hukuk erkinden alır. Hukuk ulus devlet tanrısının bir nevi ayetleridir. Toplumunu bu ayetlerle yönetmeyi tercih eder.

Demokratik ulus bu nedenle hukuka, özellikle anayasa hukukuna karşı duyarlıdır. Demokratik ulus, hukuk ulusundan çok, ahlaki ve politik ulustur. Ulus devletlerle ortak bir siyasi çatı altında uzlaşarak yaşama esas alındığında hukuka ihtiyaç duyulur. Ulusal yasalar ve yerel yönetim yasaları ayrımı önem kazanır. Tek yanlı merkezi bürokratik çıkarları esas alan ulus devlet hukuku sürekli demokratik yerel ve kültürel grupların direnişiyle karşılaştığında, zorunlu olarak yerel yönetim yasalarını benimser. Başta ABD ve AB ülkeleri olmak üzere, dünyanın birçok ülkesinde federal ve federe hukuk sistemleri geçerlidir. Merkezi bürokrasi ve tekelci kapitalizme karşı yerel halkın çıkarlarını dengeleyen sistemler daha çok gelişmektedir.

Kürdistan ve Kürtlerin varlığı inkar ve imhayı yaşadığından, kendilerine özgü bir hukukları olmamıştır. Osmanlı sisteminde hem yazılı hem de geleneksel bir hukukları vardı. Ulusal kurtuluş sürecinde de Kürt ve Kürdistan kimliği, hatta Kürt reform yasası resmen kabul edilmesine rağmen, 1925'ten itibaren komplo, darbe ve asimilasyon yöntemleriyle kimlikleri yok sayılıp tarihten silinmek istendiler. PKK'nin direnişi Kürt varlığını kesinleştirmesine karşılık, yasal tanımını henüz sağlayamamıştır. KCK dönemi ya ulus devletlerin Kürt varlığını yasal olarak da tanımalarını ya da kendi özerklik hukukunu tek taraflı geliştirmeyi esas alacaktır. KCK ulusal anayasalar içinde kendine yer bulmaya birincil öncelik tanıyacaktır. Bu öncelikte kendi demokratik özerklik statüsünün ulusal demokratik anayasalar içinde ifade edilmesine çalışacaktır. TC'nin katılmaya çalıştığı AB'nin birçok üye ülkesinde bu yönlü düzenlemeler mevcuttur. Zaten Kürt sorununun barışçıl ve demokratik çözümünden kastedilen de demokratik özerklik statülü (yasalı) ulusal demokratik anayasal uzlaşmadır. Irak'ta gerçekleştirilen, Türkiye ve Kürdistan'da yoğun olarak tartışılan bu yönlü bir çözümdür. KCK öncelik verdiği uzlaşmaya dayalı Demokratik Özerklik statülü ulusal demokratik anayasal çözümünde başarılı olamazsa, ikincil öncelik tanıyacağı yol olan tek taraflı Demokratik Özerklik Yönetimi'ne geçiş yapacaktır. Kürdistan'da Demokratik Özerklik Yönetimi bir ulus devlet hukuk yönetimi olmayıp, yerel ve bölgesel çapta demokratik modernite yönetimidir.

"Hukuk çokça söylendiği gibi birey ve toplum haklarını ve görevlerini düzenleyen yasalar bütünlüğü olmaktan çok, kapitalizmin tarih boyunca yol açtığı büyük haksızlıkları biçimsel adalet anlayışıyla meşrulaştırmaya dayalı aşırı sayıda yasalarla yönetme sanatıdır. Ahlaki ve politik kurallarla yönetmek yerine yasalarla yönetmek, daha çok kapitalist moderniteye özgüdür."

7- Demokratik ulus kültürü

Kültürel boyut ulusların oluşumunda önemli bir unsurdur.

Kültür dar anlamda toplumların geleneksel zihniyet ve duygusal hakikatini ifade eder. Din, felsefe, mitoloji, bilim ve çeşitli sanat alanları dar anlamda bir toplumun kültürünü oluşturur. Toplumun bir nevi ruhsal ve zihniyet durumunu yansıtır. Ulus devlet veya devlet eliyle uluslar oluşturulurken, kültür dünyası büyük bir çarpıtma ve kırıma uğratılır. Kapitalist modernite, geleneği olduğu gibi bütün hakikatiyle kabul etmez. Ondan işine geleni süzerek ve kendi çıkarları temelinde dönüşüme uğratarak alır. Kültürel tarih diye kendi damgasını vurup toplumun ve bireyin önüne koyduğu bambaşka bir şeydir; tarih adına tarihsizlik, kültür adına kültürsüzlüktür. Diğer bir deyişle tüm insanlık tarihini ve kültürünü kapitalizmin çıkar gözlüğü ve güdüsüyle seçime tabi tutarak, yeni bir resim çizer gibi önümüze serer. Kapitalist modernite ve onun en önemli unsuru olan ulus devlet, bu anlamda muazzam bir geleneği, kültürü karartma ve çarpıtma hareketidir. Hakikat olarak tarihe ve kültüre büyük bir darbedir. Çünkü gerçekleştirdiği azami kar ve sermaye birikim kuralını başka türlü meşrulaştıramaz. Modernite ve ulus devlet, tarih ve kültürü kendine göre yeniden inşa etmeden kendini gerçekleştiremez. Ortaya çıkan modernite ve ulus devlet gerçekliği, tarih ve kültürden farklı bir gerçeklik, hakikat olarak farklı bir anlam ifade eder.

Demokratik ulus tarihe ve kültüre gerçek anlamını iade ederek kendini oluşturmaya çalışır. Saptırılmış ve kırıma uğratılmış tarih ve kültür, demokratik uluslaşmada adeta Rönesansı'nı yaşar. Zaten Avrupa'da ortaçağdan çıkışta yaşanan Rönesans, Grek ve Roma tarih ve kültürünün yeniden canlanması veya doğuşu anlamına gelmekteydi. Daha sonra Avrupa'nın tüm ülkeleri ve kavimleri İtalya örneğinden yola çıkarak, kendi Rönesanslarını gerçekleştirip demokratik uluslaşmayı başardılar. Her halkın kendi öz tarihi ve kültürüyle yeniden buluşması (katolikliği yani evrenselliği aşarak) ve kendini demokratik ulus olarak inşa etmesi anlamına gelmekteydi. Avrupa uluslaşmasında başlangıçta tarih ve kültürden kaynaklanan unsurlar hakimdi. Bu unsurlar da esas olarak halklar ve kavimlerin tarihi ve kültürüydü. Dolayısıyla oluşan uluslarda demokratik eğilim ağır basmaktaydı. Daha sonra burjuvazinin sınıf eğiliminin gelişmesi ve özellikle Fransız Devrimi'nde hegemonyasını kurması, demokratik ulus karakterini iktidar ve devletin damgasını taşıyan devlet ulusuna dönüştürdü. Aslında başta büyük Fransız Devrimi olmak üzere bütün Avrupa devrimlerinde –buna gecikmeli de olsa Rus Devrimi de dahildir– yaşanan, demokratik ulusa ve demokratik ulus devrimine karşı ulus devlet karşıdevrimiydi. Ulus devlet Avrupa halkları ve emekçilerinin büyük demokratik devrimlerine karşı gerçekleştirilen en büyük karşıdevrim hareketiydi. Avrupa'da ve daha sonra tüm dünyada her ulus devlet veya devlet eliyle gerçekleştirilen ulusçuluk, kapitalizmin ve burjuvazinin sosyalizme ve proletaryaya, onların demokratik ulus devrimlerine, devrimci uluslar ve halklar dayanışmasına, enternasyonalizmine karşı birer büyük karşıdevrim hareketidir.

Özcesi, her ulus devlet bir karşıdevrimdir. Kapitalizmin, burjuvazinin ve ortaklarının diktasıdır, faşizmidir. Kapitalist sistem ve kurucusu burjuva sınıfı her ne kadar daha verimsiz bir sistem olan feodalizme ve onun temsilcisi feodal prenslikler ve krallıklara karşı devrimci maske takındılarsa da, bunlara karşı savaşanlar özünde halklardı; halkların devrimci demokratik ulus hareketleriydi. Zafer de bunların hakkıydı. Burjuvazi tüm bu halk devrimlerine ve demokratik ulus hareketlerine sızdı. Ekonomik gücünü kullanarak, demokratik ulus devrimlerine karşı milliyetçi, milli devlet ve devletçi ulusun karşıdevrimini çok yönlü geliştirerek kendi hegemonyası altında çağa damgasını vurdu. Kapitalist çağın dünya çapında yeni uygarlığının yani modernitesinin hegemonyasını kurup yükseltti.

Bilimsel sosyalizmin kurucuları K. Marks ve F. Engels'in en büyük hataları 19. yüzyılın ortalarında en son Almanya ve İtalya'da zafere erişen bu ulus devlet karşıdevrimlerine karşı çıkacaklarına desteklemeleri oldu. Bu hata günümüze kadar halkların demokratik ulus devrimleri ve hareketlerine karşı burjuvazininkinden sonra vurulan en büyük darbe oldu. Sonuçlarından bütün emekçiler, halklar ve uluslar büyük kayıplar ve acılar yaşadılar.

1919-22'de Anadolu ve Mezopotamya'da gelişen demokratik ulus devrimleri gerçekten halkların eseriydi. Bu devrimlerin zaferini halkların ittifakı sağlamıştı. Bu devrime önderlik eden M. Kemal'in o dönemdeki bütün demeçleri bu gerçeği ifade eder. Ulusal devrimin iki asli unsuru Türk ve Kürt halklarıydı. İdeolojik ve politik olarak da Türk, Kürt, Yahudi (sabetayist) ve Çerkez yurtseverliği, islam ümmetçiliği ve komünistlik ittifak halindeydiler. Dolayısıyla bu ittifakla kazanılan zafer emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı bir demokratik ulusal devrimdi. Peki, burjuvazi diyebileceğimiz klik ne yaptı? Yani Jöntürkler (ezici çoğunluğunun Türklükle ilgisi yoktur) denilen ve İttihat ve Terakki Cemiyeti adı altında bir araya gelen Masonik burjuvazi kimlerden oluşuyordu ve hangi komplolarla iktidara ve ulusal devrime damgasını vurdu? İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin bir komplo ve darbe örgütü olduğunu bütün vicdanlı bilim adamları ve aydınlar bilmektedir. İktidarı gasp ederek önce II. Meşrutiyet Devrimi'ne, I. Dünya Savaşı'nda da tüm iktidara damgasını vurduğunu konuyla ilgili herkes bilmek-

"Kapitalist modernite ve onun en önemli unsuru olan ulus devlet, bu anlamda muazzam bir geleneği, kültürü karartma ve çarpıtma hareketidir. Hakikat olarak tarihe ve kültüre büyük bir darbedir. Çünkü gerçekleştirdiği azami kar ve sermaye birikim kuralını başka türlü meşrulaştıramaz. Modernite ve ulus devlet, tarih ve kültürü kendine göre yeniden inşa etmeden kendini gerçekleştiremez."

tedir. 1919-22 ulusal devrimine nasıl sızdıklarını, özellikle İngiliz hegemonyasıyla işbirliği içinde olanların komplo, suikast ve darbelerini de çok iyi bilmek gerekir. TKP (Türkiye Komünist Partisi) Önderi Mustafa Suphi ve on beş kişilik tüm Merkez Komite üyelerini komployla Karadeniz'de boğduranlar bunlardı. Halbuki temsil ettikleri Bolşevikler, ulusal devrimin başarısında stratejik rolün sahibiydiler. Yine komployla Yunan ordusuna sığınmak zorunda bıraktıkları Çerkez Ethem ve güçleri, ulusal devrime gidişte birçok karşıdevrimci ayaklanmayı bastıran güçtü. Yobaz diye öldürdüklerinin büyük kısmı yine ulusal kurtuluşta stratejik rol oynayan islam ümmetçileriydi. Zaferden sonra sürgüne gönderilen Mehmet Akif ve Said-i Nursi zafere kadar ulusal devrimin hizmetindeydiler. Koçgiri'den Dersim'e, Süleymaniye'den Diyarbekir'e kadar M. Kemal'in stratejik ittifak çağrılarına olumlu yanıt veren alevi ve sünni Kürtlerini, ulusal devrimin zaferindeki rolleri stratejik olmasına rağmen, gerek devrim sırasında ve gerekse devrim sonrasında acımasızca imha ve inkar edenler de bu komplocu güçlerdir. Önce İzmir suikastıyla, sonra mitolojik tanrısallıklarla M. Kemal'i etkisizleştirenler ve derin bir bunalıma itenler de bunlardır.

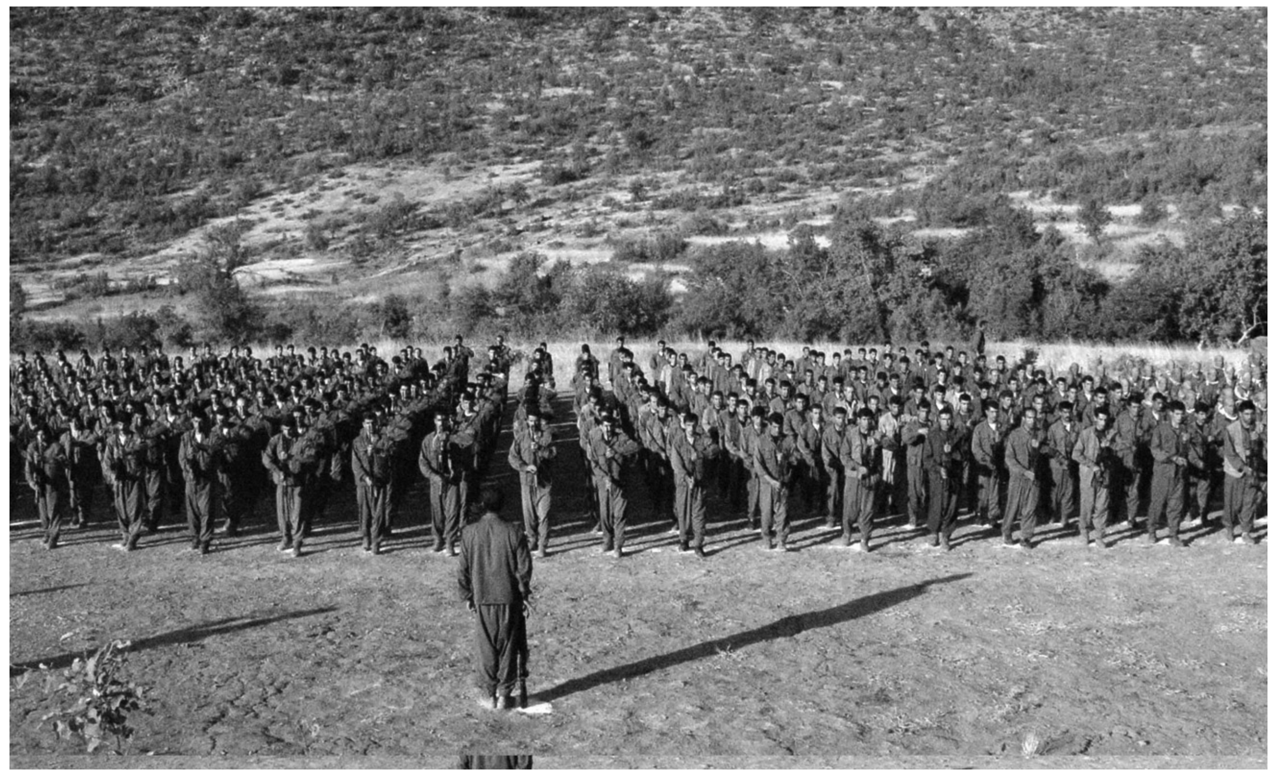
Kimdir bunlar? Ağırlıklı kesimi Türk olmayan Beyaz Türkler diyoruz bunlara; İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin artıkları diyoruz. İsmi önemli değil, özü önemlidir bunların. Çok açıktır ki, bunlar ele geçirdikleri devlet iktidarı vasıtasıyla burjuvalaşan, hem meşrutiyet hem de cumhuriyet süreçlerinde gelişen demokratik ulusal hareketi komplolar, darbeler ve suikastlarla vuran ve kontrolünü ele geçiren, Hitler'in bile kendilerini örnek aldığını itiraf etmekten çekinmediği devlet ulusçu karşıdevrimcilerdi. Eğer Anadolu ve Mezopotamya'nın, Türkiye ve Kürdistan'ın modern tarihini, ittifak halinde gerçekleştirilen ulusal devrimini ve demokratik ulusal toplumunu gerçekçi olarak anlamak istiyorsak, devlet ulusçu karşıdevrimi ve bu karşıdevrimin karşıdevrimcilerini çok iyi tanımak zorundayız. Başka türlü yakın tarihi ve cumhuriyet tarihini doğru kavrayamayız. Özellikle insanlık tarihi kadar eski bir tarihe ve kültüre sahip olan Anadolu ve Mezopotamya halklarının inkar edilen ve imhaya uğratılan tarihlerini ve kültürlerini doğru ve yeterli olarak öğrenemeyiz. Öğrenip özümsemedikçe de aynı coğrafyalarda halklarımızın demokratik ulus ittifaklarını ve hareketlerini başarıyla inşa edip geliştiremeyiz.

Kürt sorununun demokratik ulus çözümü öncelikle Kürt tarihinin ve kültürünün doğru tanımlanmasıyla bağlantılıdır. Tarihinin ve kültürünün doğru tanımlanması, toplumsal varlığının tanınmasını beraberinde getirir. Ulusal toplum olmak, tarih ve kültür bilincine ve ruhuna sahip olmak demektir. Cumhuriyet tarihinin Kürtleri inkarı ve imhası (diğer ulus devlet tarihleri de benzer uygulamalara sahiptir,) ilkin Kürt tarihinin inkarı ve kültürel varlığının imhasıyla başlatılmıştır. Önce manevi kültürel unsurlar, daha sonra maddi kültür unsurları tasfiyeye uğratılmıştır. PKK'nin inşasına tarih ve kültür bilinciyle başlaması bu nedenle doğru bir başlangıç olmuştur. Kürt tarih ve kültürünü dünya halklarının tarih ve kültürüyle mukayese ederek açıklamaya çalışması, bunu Kürdistan Devriminin Yolu adlı manifestoyla ilan etmesi Kürt tarihi ve kültürünün yeniden yaşam bulmasında devrimci Rönesans rolünü oynamıştır. Denilebilir ki, Kürtlerin demokratik uluslaşması bu manifestoyla radikal bir başlangıç yapmıştır. 1984 Ağustos Hamlesi'yle savaşta denenen Kürt kültürel varlığı, birçok kahramanlık olayıyla yaşamsallığını kanıtlamıştır. Eğer PKK ve öncülük ettiği halk savaşçılığının ideolojik politik çizgisi doğru olmasa ve Kürt tarihini ve kültürünü doğru yansıtmasaydı, Kürtler varlıklarını sürdüremezlerdi. Nitekim bu dönemde birçok grup ve kişilik benzer idealarla soruna yaklaşmışlar, ama hepsi Kürt tarihine ve kültürüne doğru sahip çıkamadıklarından tasfiyeye uğramaktan kurtulamamışlardır.

Kürt demokratik ulusunun inşası, milliyetçi ve devletçi yaklaşımlarla geliştirilmek istenen ulus inşasından nitelik bakımından farklıdır. Egemen ulus devlet ulusçuluğundan farklı olduğu gibi, Kürt milliyetçi ve devletçi yaklaşımlarından da farklı olup, onlara karşı emekçiler ve halkların tarihlerine ve kültürlerine dayalı alternatif ulus inşası olan demokratik ulus inşasını ortaya çıkarır.

Kürt demokratik ulus inşacılığı, cumhuriyet tarihi boyunca inkar edilen ve Kürtlerin asli unsur olarak katıldığı 1919-22 ulusal devrimindeki rolüne sahip çıkar. Ulusal devrim Türklerin olduğu kadar Kürtlerin ve katılım gösteren diğer müttefiklerinin de ulusal devrimidir. Daha sonraki süreçlerde müttefiklerin dışlanmasını, tarihleri ve kültürlerinin inkar edilmesini devrimin halkçı karakterine karşı darbe sayar. Bu darbeye karşı Kürtlerin direnişini meşru, ilerici ve özgürlükçü olarak değerlendirir. Ayrıca Kürtlerin Türklerle Malazgirt Savaşı'yla (1071) başlayan stratejik ittifakının gönüllülük esasına dayandığını, çeşitli kopmalara uğratılsa da, bu tarihten beri iktidar ve devlet oluşumlarında Kürtlerle Türklerin iki esaslı ortak olduğunu, dolayısıyla her iki halkın tarihi ve kültürü arasında sıkı bir ortaklık ve iç içelik bulunduğunu beyan eder. Türklerle Kürtlerin Ortadoğu'nun son bin yıllık tarihinde ortaklaşa stratejik bir rol oynadığını kabul eder. PKK ve KCK, Kürt tarihine ve kültürüne ilişkin bu savunmada kapsamı daha da açılan görüşleriyle ideolojik ve politik yaklaşımlarını daha da netleştirip güçlendirmiştir. Diğer halklarla ucu açık demokratik ulus anlayışıyla daha geniş demokratik ulusal birlikler ve ittifaklara açıktır. Tarih boyunca Ortadoğu kültüründe yaşanan birlikleri, evrensellikleri (en açık örneği islam ümmetçiliğidir) güncelleştirip inşa etmeyi Ortadoğu halklarının gerçek kurtuluş ve özgürlük yolu sayar.

KCK döneminde giderek daha da yapısal bir nitelik kazanacak olan Kürt demokratik ulusu, tüm boyutlarıyla Ortadoğu halklarına model olacak bir yeniden ulusal inşa deneyimi sunacaktır. Batı modernitesinin ajanlığı rolünü aşamayan ulus devletlerin tarih ve kültür inkarcılığına karşı devrimci ve demokratik ulus Rönesansı'yla yeni bir çağı, demokratik modernite çağının yükselişe geçişini başlatacaktır.

8- Demokratik ulusun öz savunma sistemi

Canlılar dünyasında her türün kendine göre bir savunma sistemi vardır. Savunmasız tek bir canlı türü yoktur. Hatta evrendeki her elementin, her parçacığın varlığını korumak için gösterdiği direnci öz savunma olarak yorumlamak mümkündür. Bozunmaya, kendisi olmaktan çıkmaya karşı gösterdiği direnç açık ki öz savunma kavramlarıyla ifade edilir. Bu direnç yitirildi mi o element veya parçacık bozulur, kendisi olmaktan çıkar, başka bir unsura dönüşür. Canlılar aleminde ise öz savunma direnci kırıldı mı, o canlı ya başka canlılara yem olur ya da ölür.

Aynı sistem insan türü ve toplumu için de fazlasıyla geçerlidir. İnsan gibi narin bir tür ve toplumu gibi tehditlere açık bir varoluş, güçlü bir öz savunma olmadan varlığını uzun süre ayakta tutamaz. İnsan türünde savunma biyolojik olduğu kadar toplumsaldır. Biyolojik savunma her canlı varlıktaki savunma güdüleri tarafından yerine getirilir. Toplumsal savunmada ise, topluluğun tüm fertleri ortaklaşarak kendini savunur. Hatta savunma olanaklarına göre topluluğun sayısı ve örgütlenme biçimi sürekli değişir. Savunma topluluğun asli bir işlevidir. Onsuz yaşam asla sürdürülemez. Bilindiği gibi, canlılar dünyasının diğer iki asli işlevi beslenme ve üremedir. Beslenme ve üreme olmadan nasıl ki canlı varlıklar yaşamlarını sürdüremezlerse, öz savunma olmadan da yaşamlarını sürdüremezler. Canlılar dünyasının öz savunmasından çıkarabileceğimiz diğer önemli bir sonuç, bu savunmanın sadece varlıklarını korumaya yönelik olmasıdır. Kendi türünden, hatta başka türlerden varlıkların üzerinde hakimiyet kurma ve sömürgeleştirme sistemleri yoktur. İlk defa insan türünde hakimiyet ve sömürge sistemleri geliştirilmiştir. Bunda sömürü olanaklarına yol açan insan türünün zihniyet gelişmesi ve buna bağlı olarak artıkürün elde edilmesi rol oynar. Bu durum varlığını korumayla birlikte emek değerlerini savunmayı, yani sosyal savaşları da beraberinde getirir.

Kürtler açısından öz savunma yaşadıkları somut koşullara göre, tarih boyunca hep büyük önem taşımıştır. Neolitik devrimi en derinlikli ve uzun süreli yaşayan toplulukların birinci elden ardılları oldukları için hep saldırılara maruz kalmışlardır. Verimli Hilal'deki tarım devriminden kaynaklanan ürün fazlalıkları, saldırılara sürekli davetiye çıkarmıştır. Binlerce yıl böyle geçmiştir. Ürün fazlalıklarına dayalı uygarlık sistemleri geliştikçe, kent, sınıf ve devlet yapılanmalarına dayalı güçlerin sistemli ve planlı saldırı dönemi başlamıştır. Sümer uygarlığından günümüzdeki hakim uygarlığın son hegemon gücü ABD'ye kadar sayısız uygarlık gücünün aynı bölgeye ve topluluklara dolaylı ve direkt saldırıları hiç eksik olmamıştır.

Kapitalist moderniteyle birlikte gelişen son iki yüz yılın saldırıları farklı bir nitelik almıştır. İlkçağdan beri kabile ve aşiret birimleri halinde dağlık alanlarına dayalı olarak geliştirdikleri varlıklarını koruma, yani öz savunma sistemleri, kapitalist sisteme dayalı saldırı araçları karşısında yeterli olamamıştır. İlk defa varlıklarını yitirme tehlikesi gündeme girmiştir. Kapitalist modernitenin ulus devlet yapılanması Kürtler açısından sadece özgürlüklerini yitirmelerine değil, varlıklarını yitirme tehlikesiyle de karşı karşıya gelmelerine yol açmıştır. Siyasi sınırlar içinde 'tek dil, tek ulus, tek vatan' yaratma program ve eylemi, o sınırlar dahilindeki diğer diller, uluslar ve vatanların inkar ve imhayla karşılaşmalarına yol açmıştır. Kürtler zorla bölündükleri tüm vatan parçalarında, ulus devletler tarafından inkar ve imha sürecine alındılar. Hegemonik güçler tarafından desteklenen ulus devletler, Kürtleri ve Kürdistan'ı tasfiye etmeyi temel politika bellediler. Yetersiz kalan öz savunma direnişleri kırılınca, sıra toplumun çökmesi ve çözülmesine, asimile edilerek tasfiyesine geldi.

Bütün yoğunluğuyla sürdürülen bu sürece tepki olarak doğan PKK hareketi, başlangıç itibariyle esas olarak Kürt halkının öz savunma hareketidir. Önceleri ideolojik ve politik olarak yürütülen öz savunma hareketi, kısa sürede karşılıklı şiddete dayanan bir öz savunma aşamasına geçti. Başlangıçta sadece kadro ve sempatizanların varlığını savunmaya dayalı silahlı savunma, 15 Ağustos 1984 Hamlesi'yle halkı da kapsamına alarak genişledi. Halkın öz savunma savaşına dönüşen hareket, tüm ilgili hegemonik güçlerin, özellikle NATO gladio güçlerinin planlı saldırılarına uğradı. Kürdistan'da kendi kaderi üzerinde söz sahibi olacak Kürtlerin bölgedeki dengeyi alt üst etmelerinden çekinen tüm güçler, bu saldırıların arkasında yer aldılar. Buna rağmen, bu direnme savaşları dayatılan inkar, imha ve asimilasyon politikalarına büyük darbe vurdu. Halkın kimliğine sahip çıkma ve özgür yaşama arzusunda ısrar etme tavrını kesinleştirdi. Ulus devletlerin Kürt halkı üzerindeki eski tasfiyeci emelleri tümüyle sona ermemişse de, eskisi kadar iddiaları kalmamıştır. Kimlik kabulü ve özerk yaşama saygı aşamasına gelinmiştir. Bu durum öz savunma savaşı açısından yeni bir durumdur. PKK bu yeni durumu KCK aracılığıyla değerlendirmeye çalışmıştır.

KCK'de demokratik ulus inşa programının önemli ve vazgeçilmez bir başlığı da öz savunmanın nasıl kalıcı bir sistematiğe bağlanacağı hususudur. Tek silahlı güç tekeli olan ulus devletlerin fırsat buldukça uygulamaktan kaçınmayacağı yeni inkar, imha ve asimilasyon politikaları KCK'nin öz savunma sistemini kalıcı olmaya zorlamıştır. Ulus devletlerle ortak yaşamanın asgari koşulu, Kürt öz kimliğinin ve özgür yaşamının anayasal güvenceye kavuşmasıdır. Anayasal güvence yetmez, ayrıca yasalarla belirlenecek statülerle bu güvencenin somut koşulları aranacaktır. Dışa karşı ortak ulusal savunma dışında, güvenlik işlerinin bizzat Kürt toplumunun kendisi tarafından karşılanması gerekir. Çünkü bir toplum iç güvenliğini en iyi ve ihtiyaçlarına en uygun biçimde ancak kendisi sağlayabilir. Dolayısıyla ilgili ulus devletlerin (Türkiye, İran, Irak ve Suriye merkezi ulus devletleri) iç güvenlik politikalarında önemli reformları gerçekleştirmeleri gerekir. KCK'nin de barış ve demokratik çözümün sağlanması halinde, öz savunma güçlerini yani HPG'yi (Halk Savunma Güçleri) yeniden düzenlemesi gerekir. Şüphesiz yeniden düzenlenme yeni yasalar gerektirir. Eski Hamidiye Alayları ve yeni 'köy korucuları' gibi bir sistemin söz konusu olamayacağı açıktır. Ancak ulus devletlerle uzlaşmaya dayalı ve yasal olan iç güvenliğe ilişkin yeni güç düzenlemeleri yapılabilir.

İlgili ulus devletlerle uzlaşma olmazsa, KCK tek taraflı olarak kendi demokratik ulus inşasını bütün boyutlarıyla koruma temelinde, kendi öz savunma güçlerinin nicel ve nitel durumunu yeni ihtiyaçlara göre düzenlemeye çalışacaktır. Yeni düzenlenen HPG güçleri, demokratik uluslaşmayı her alanda ve her boyutta savunmakla yükümlü olacak, demokratik ulusal otoriteyi layıkıyla tesis edecektir. Demokratik ulus birey yurttaşlarının can ve mal güvenliğinden sorumlu olacaktır. Kültürel soykırımlara kadar varan bütün ulus devlet uygulamalarına (askeri, politik, kültürel, sosyal ve psikolojik savaşlarına) karşı sürekli savaşım halinde olacaktır. Kürdistan'ın ve Kürtlerin varlığı ve özgürlüğü öz savunmasız olamaz.

SÜRECEK

"KCK tek taraflı olarak kendi demokratik ulus inşasını bütün boyutlarıyla koruma temelinde, kendi öz savunma güçlerinin nicel ve nitel durumunu yeni ihtiyaçlara göre düzenlemeye çalışacaktır. Yeni düzenlenen HPG güçleri, demokratik uluslaşmayı her alanda ve her boyutta savunmakla yükümlü olacak, demokratik ulusal otoriteyi layıkıyla tesis edecektir. Kürdistan'ın ve Kürtlerin varlığı ve özgürlüğü öz savunmasız olamaz."

Demokratik kurtuluş ve özgür yaşamın inşasında kadın II

Demokratik kurtuluş ve özgür yaşamı inşa süreci Kürt sorunun demokratik çözümünü içermekle birlikte, esasta bir rejim değişikliği olarak gelişmektedir. Çok köklü, kapsamlı siyasal ve toplumsal değişiklikleri öngörmektedir. Hem Kürt sorununun çözümü anlamında ve hem de rejim değişikliği anlamında bu değişimin çok sınırlı bir kısmı devletle alakalı olmaktadır. Bu devletin atacağı adımlar ve yapacağı değişikliklerin anlamsız ve önemsiz olduğu anlamına gelmemektedir. Yeni bir anayasanın oluşturulması, bütün etnik dinsel ve sosyal kültürel yapıların kendisini bu anayasada herhangi bir ayrıcalığa veya dıştalanmaya uğramadan bulması, seçme seçilme, temsil hakkından, barajlanmaksızın özgür örgütlenme ve ifade hakkına, basın özgürlüğüne kadar özgür yurttaş devlet ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bütün bunların içerisinde kadının bu anayasa kapsamında devletle olan hukukunun da ele alınması ve içeriğinin doğru ve güçlü doldurulması önemli olmaktadır.

Kadın devlet ilişkisi konunun hassasiyeti açısından kuşkusuz kapsamlı ve dikkatli ele almayı gerektiriyor. Kadının bedeni, emeği ve ruhuyla tam bir istismar, tasarruf ve ideolojik politik malzeme haline getirilerek toplumun iradesizleştirilmesi bizzat devlet eliyle gerçekleşmektedir. Kadın devletin bir sömürgesi ve kölelik alanı gibidir. Süreklileşen bir iktidar üretme aracıdır. Bu bağlamda kadın devlet karşısında tam bir toplum kimliğidir. Devlet egemenlikli erkek kimliğinin en üst düzeyde ifadesi olmaktadır. Burada kadın kendisini devlet karşısında siyasal ekonomik ve diğer bütün alanlarda nasıl bir formasyona kavuşturacak? Devletle yurttaşlık bağları kadın için nasıl formüle edilecek? Genel bir yurttaşlık tanımı zaten olacaktır kuşkusuz. Kadın da bunun içerisinde olacaktır. Fakat kadının devlet karşısındaki konumu kesinlikle radikal demokrasi çerçevesinde ele alınmak durumundadır. Bu bağlamda bakıldığında devletten bekleyen, hak ve özgürlüklerini talep eden, korunmadan tutalım, güvenliğinin sağlanmasına, kültürel sosyal haklara kadar devletten isteyen bir konumda olamaz. Denilebilir ki, kadın devlet toplum ilişkilerinin sınırlarında en önemli pozisyonda adeta demokrasinin ölçeği, termometresi konumundadır. Bu anlamda devletin kadına "azami müdahalesizliği" ilkesini hedeflemek esastır.

Önderliğimiz erkeğin bir bütünen "azami müdahalesizliğinden" bahsetmektedir. Bu ilkesel yaklaşımı özelde devlet karşısında da geliştirmek önemli olmaktadır. Başta mevcut anayasadaki kadını ilgilendiren bölümlerinde kapsamlı bir temizliğin yapılması gerekmektedir. Kadının tecavüzcüsü ile ilişkilerini belirlemeye kadar varan yasalar, namus adı altında gerçekleştirilen kadın cinayetlerinde cezayı hafifletici, zorlaştırıcı hatta önalıcı unsurlar, kadını mülkleştiren, kürtaj, evlilik-boşanma gibi mevzuatlarda kapsamlı arınmaların yapılması gerekmektedir. Arınma, mevcut yasaları revize etme anlamında değil, esasta devletle hukuk bağlamında anayasada kadınla ilgili bu tür yasaların devlet alanından çıkarılmasıdır. Örneğin medeni kanun denilen yasalar bütününde evlilik-boşanma ile ilgili kararların devletten ziyade yerel yönetimlerin alanı haline getirilmesi –ki bunlar esasta kayıt işlemleri olabilir– gerekmektedir. Bu zeminde kadını koruyucu ve haklarını güvenceye alan düzenlemeler olabilmelidir.

Kadın her türlü temsiliyet zeminlerinden dıştalanmış durumdadır

Kadının siyasal temsili konusu ayrıca ele almayı gerektiriyor. Bu bağlamda kadınla ilgili sorunların Kadın ve Sosyal İşleri Bakanlığı biçiminde sadece bir bakanlığa bağlanması, kadının meclis içerisinde %10'a bile varmayan temsili, erkek ağırlıklı partileşmeler, aşırı erkek kimlikli tekçi ve totaliter parti liderlikleri tersinden kadının tümden dışlanmasını ifade etmektedir. Kadın her türlü temsiliyet zeminlerinden dıştalanmış durumdadır. Bunun nedenleri ve arkasındaki zihniyet sorunlarına çok girmeyeceğiz. Fakat bu konularda kimi köklü düzeltmeler ve düzenlemelere gitmek mümkün. Geliştirilebilecek en önemli adımlardan birisi bütün partilerin kadın temsilinden ve meclis kadın üyelerinden oluşan bir paralel veya içkadın meclisi biçiminde kadının meclis örgütlenmesinin geliştirilmesidir. Kadınla ilgili sorunlar ve kararların kadın meclisinde ele alınması ve burada kararlara bağlanması olabilir. Mevcut partilerin kadınla ilgili konularda cinsiyetçi ve erkek eksenli yaklaşımları ve yapılanmalarının aşılması ideolojik ve politik karakterleri itibariyle zor. Partilerde ve diğer bütün kurumlarda eşbaşkanlık sisteminin oturtulmasının hedeflenmesi ve bunun için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması önemli olmaktadır. Fakat toplumun yarısının, hatta yarısından fazlasının kadın olduğu ve sorunların esasta daha ağırlıklı sosyal zeminde ve kadın etrafında geliştiği göz önüne getirildiğinde bu düzenlemelerin de yeterli olmadığı belirtilebilir. Bu anlamda kadın partilerinin oluşturulması ve seçimle meclise girerek temsilini bulması Türkiye siyaseti açısından önemli bir demokratikleşmeyi ifade edecektir. Tüm bunlara bağlı olarak özellikle anayasal düzeyde cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve güvenceye bağlanması gerekmektedir. Şimdiden başta kadın hareketleri ve kadın sivil toplum örgütlenmeleri, kadın barış girişimi, kadın akademisyenler ve kadın siyasetçilerin bu konularda kapsamlı tartışma platformları, konferans ve ortaklaşmaları aciliyet arz etmektedir. Bunun zeminlerini yaratmak, çok darkatı ideolojik ve marjinal yaklaşımlardan uzak en esnek siyasal ortaklaşmayı sağlamak, bunun için çalıştaylardan tutalım en esnek tartışma platformlarına kadar girişimlerin geliştirilmesi önemli olmaktadır. Kadının çok etnik, sınıfsal ve dar siyasal sınırlara takılmadan aktif ve canlı bir tartışma ve ortaklaşma sürecine girmesine ihtiyaç vardır.

"Siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel, eğitsel, sağlık, aile, sanat, medya gibi alanlar kesinlikle devletin alanları değildir. Devletin bu alanlara müdahil olma, düzenleyici aşırı merkezci denetleyici rol oynama gibi bir varlık gerekçesi yoktur. Bunlar toplumun alanlarıdır. Toplumun bu çerçevede kendi iç sözleşmeleri, iç hukuku olabilir. Biz buna toplumsal sözleşme diyebiliriz."

Genel olarak süreç; devlet açısından yeniden bir düzenleme ve şekillenme sürecidir denilebilir. Devletin toplum karşısında nereye kadar, hangi sınırlarda kendisini var edeceği, nasıl ve hangi araçlarla var edeceği en önemli sorulardır. Devletin bu anlamda bu kadar hukuk alanını kendi hakkı görmesi ve onu işgal etmesi yeni anayasa ile aşılmak durumundadır. Devlet hukuksal olarak da "hukuk devleti" olarak da bu kadar topluma el atar, toplumsal alanları işgal eder, yaşamın en ince ayrıntısına ve hatta yatak odalarından, kadın bedenine, gençlerin şekil şemaline, çocukların sayısına ve psikolojisine kadar el atar ve şekillendirir pozisyondan çıkarılması anayasanın da temel ruhu olmak durumundadır. Bunlar zaten başlı başına bir tecavüzü ifade etmektedir. Devlet her şeyimize el atma "hukukunu" oluşturmuş. Bu konuda devletin kendi sınırlarına, yani askeri siyasi ve diplomatik alanlardaki varlığının sınırları belirlenmiş pozisyona çekilmesi temel bir husus olmaktadır.

Siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel, eğitsel, sağlık, aile, sanat, medya gibi alanlar kesinlikle devletin alanları değildir. Devletin bu alanlara müdahil olma, düzenleyici-aşırı merkezci denetleyici rol oynama gibi bir varlık gerekçesi yoktur. Bunlar toplumun alanlarıdır. Toplumun bu çerçevede kendi iç sözleşmeleri, iç hukuku olabilir. Biz buna toplumsal sözleşme diyebiliriz. Fakat devletin bu alanlar karşısındaki sorumluluğu, müdahalesi ve bu çerçevede oluşturmuş olduğu aşırı kurumsallaşmasının dizginlenmesi ve hemen ortadan kaldırılamazsa da, asgariye indirgenmesi lazım. Devletin bu gibi konularda demokrasiye duyarlı hale gelmesi, toplumun kendi iç sözleşmeleri karşısında engelleyici ön alıcı veya yasakçı, hatta bu alanları şekilsizleştiren, kriminalize eden, karşıtlaştırıcı, ötekileştirici tutum ve yaklaşımlarından uzak tutulması esaslı bir ilke olmaktadır. Bu konudaki devlet kurumlaşmalarının gözden geçirilerek revize edilmesi, küçültülmesi ve giderek uzaklaştırılması gerekmektedir. Bu çerçevede yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, aşırı merkezi idari yapılanmaların aşılması, hatta valiliğin giderek seçimle belirlenmesi, yerel belediye veya il meclislerinin güçlendirilmesi ve özellikle sosyal zeminde daha geniş imkan ve yetkilerle donatılması önemlidir. Başta da neredeyse il ve ilçeleri bile işgal eder düzeydeki askeri varlığının geri çekilmesi, gerektiği kadar karakollara çekilmesi ve bunların da sayısının giderek normalleşmeye bağlı olarak en asgariye indirilmesi gerekmektedir.

Yine devlet eliyle geliştirilmiş toplumu militarize eden, resmi, ya da gayri resmi paramiliter güçlerinin ortadan kaldırılması diğer bir husus olmaktadır. Rejim değişikliği bu çerçevede salt devletin biçimiyle alakalı bir değişim olmamaktadır. Toplum alanının sınırlarının yeniden belirlenmesi, devletin bu sınırlardan çıkarılması; bunun siyasal, ekonomik, sosyal anlamda geniş bir öz-yönetimin; biz buna yerel yönetimler de diyebiliriz –ismi çok belirleyici değildir, içeriği daha önemlidir– gelişimi en esaslı değişim olacaktır. Demokratik model bu anlamda devlet özgür yurttaş ilişkisi bağlamında en esnek bir hukuku kapsamaktadır. Her birey devlet yurttaşı olabilir ve bu noktada herkes eşittir; fakat birey esasta toplumsal bağlamda

en geniş kimliğini ve yaşam alanlarını bulmaktadır. Bir toplumsal sistemin ve çerçevenin içerisinde varlık bulmaktadır.

Rejim değişikliği çok kısa süreli ve hızla gerçekleştirilecek bir şey değildir. Fakat giderek buraya doğru evrilecek bir süreç olacaktır. Bunun hızı sağlamlılığı ve yönünü belirleyecek olan kesinlikle toplumsal alanda yaratılacak en geniş siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel örgütlenmelerdir ve demokratik mücadeledir. Bu anlamda kalıcı ve köklü örgütlenmelere gitmek gerekiyor. Şimdiden atılacak her bir adım özünde gelecek rejimin temellerini atmaktadır.

Kadın özgürlük hareketinin ve gelişiminin en belli başlı varlık ve biçim kazanacağı alan da yine bu siyasal-toplumsal alan olmaktadır. Demokratik kurtuluş ve özgür yaşamı inşa anlamında kadının muazzam bir gelişme-genişleme ve kurumsal örgütlenme alanları ve imkanları doğmaktadır. Hatta kendisini çok acil olarak dayatmaktadır.

Kadın özgürlük hareketi hızla gelişen bir meşrulaşma, Ortadoğululaşma ve büyüyen bir gövde kazanma yolundadır. Ortadoğu çapında kadın siyaset bağlamında aslında yeni bir doğuş yaşanmaktadır. Çok renkli ve kendi içerisinde yapılaşmamış, oldukça farklılıkları barındırmaktadır. Feminist, antikapitalist, müslüman, anarşist, akademisyen, sivil toplum örgütlenmelerinin kadın yapılanmalarının ve örgütlenmelerinin giderek daha fazla bir araya gelme, ortak paydada buluşma arayışları var. Tabii henüz ortaklaşmış, tek vücut bir hareket değildir. Fakat zaten bir sosyal harekettir. Giderek çok daha etkili ve daha kapsamlı yansımaları siyaset alanına olacaktır. Sadece Türkiye ve Kürdistan zemininde değil; Afganistan, Pakistan, Tunus, Yemen, Fas, Mısır, Hindistan gibi Ortadoğu ülkelerindeki kadın hareketleri ve örgütlenmeleri, temsilleri de bu gelişimden etkilenmekte ve giderek ortak örgütlenme zeminleri yaratılmaktadır. En son tarihte ilk gerçekleştirilen Ortadoğu Kadın Konferansı büyük bir ortaklaşma ve mücadele alanını ortaya çıkarmıştır. Ortak koordinasyonlara gidilmiş ve önemli diplomatik, siyasal sonuçları olacaktır. Geniş ve kapsamlı bir gelişim alanı ve zemini açığa çıkmış durumdadır. Bunu nasıl değerlendireceğiz? Demokratik kurtuluş ve özgür yaşamı inşa çerçevesinde hangi projelere dönüştüreceğiz?

Yerelden köy, ilçe, mahalle, semt, il kadın meclislerinin oluşturulması, varolanlarla birlikte bunların karar ve uygulama gücüne kavuşturulması, içeriğinin güçlendirilmesi kuşkusuz işin temelini oluşturmaktadır. Yine kadın sivil toplum örgütlenmeleri; kadın evlerinden, kadın sosyal psikolojik danışma merkezlerine, dernek, kültür merkezleri ve mesleki örgütlenmelerine kadar, kadın siyaset, kadın estetik akademilerine, kadın üniversitelerine, kadın kütüphanelerine kadar birçok örgütlenme geliştirilebilir. Bunların bir kısmı zaten gerçekleştirilmiş, fakat bunları güçlendirmek, daha etkili ve işlerli hale getirmek önemlidir. Bu çerçevede projeleri somutlaştırmak gerekiyor. Başlı başına bir alan gibi özgür kadın belediyeciliğini ele almak önemli olmaktadır. Özgür kadın belediyelerinin sayısının artırılmasından tutalım, kadın belediyeciliğinin daha özgün, etkili kılmak ve farklılaşmasını yaratmak özellikle demokratik siyasetin gelişimi açısından en çarpıcı alanlardan birisidir. Özgür kadın belediyeciliğin yönetim tarzı ve anlayışını daha çarpıcı kılmak gerekiyor. Bu konuda yetersizlikler olabilmektedir. Yine genelde yerel yönetimlerde kadın temsilini güçlendirmek, eşbaşkanlık sistemini burada da oturtmak gerekiyor. Her alanda eşit kadın temsili sistemini oturtmayı hedef olarak geliştirmek önemlidir.

Konunun belki de en önemli boyutu; toplumsal alan olmaktadır. Belli oranda bir toplumsallaşma, toplumsal örgütlenme alanları yaratılmış durumdadır. Kadın özgürlük ilkeleri yürütülen mücadele içerisinde önemli bir kadın iradesini ortaya çıkarmıştır. Şimdiye kadar sömürgeciliğe ve kadın köleliğine karşı önemli bir direniş duruşu açığa çıkmıştır. Bununla birlikte toplumsal gerilikler, sosyal toplumsal sorunlar, ailenin yaşadığı çıkmazlar, çocukların psikolojik eğitsel gelişim sorunları, gençliğin çok derin yaşam arayış ve sorunlarının devlet eliyle her türlü yozlaşma ve iradesizleşme alanlarına kanalize edilmesi, çok ciddi yoksulluk, bilinçsizlik, cehalet, toplumsal ahlakın bilinçli ve planlı bir şekilde tahrip edilmesi, genel olarak savaşın yarattığı toplumsal yıpranmalar ve travmalar gibi kapsamlı sorunlarla karşı karşıyayız. Toplumsal irade, örgütlülük, gelişim ve yaşam standardının gelişimi gibi konularda oldukça zorlu ve kapsamlı çalışmalara henüz örgütlü ve sonuç alıcı el atabilmiş değiliz. Tarihsel sosyal değişimler bu sürecin en stratejik konusudur. Çok yönlü sosyal devrimlerin geliştirileceği bir süreçten geçiyor. Bu konuda öncülük misyonu ile karşı karşıyayız. Günümüze kadar çok sınırlı bir şekilde el attığımız alanlardır bunlar. Esasta siyasal yönleri olmakla birlikte, giderek sosyal yönleri daha çok öne çıkacaktır. Mevcut durumda da kendisini bir kriz halinde dayatmaktadır. El atılan her alanda köklü ve canalıcı sosyal sorunlar adeta bir sıkışmayı yaratmaktadır. Bu konuda özellikle hükümet, cemaat ve devlet aktif durumdadır. Hatta denilebilir ki, savaş bundan böyle sosyal alanda verilecektir. Toplumun özgür yaşama evrilmesi büyük ve kapsamlı mücadeleyi dayatmaktadır. Aile, bağnaz, erkek egemenlikli, gerici ve iktidarcı islamın "mütasıp" ailesi mi olacak? Yoksa demokratik, eşitlikçi bir özgür eş yaşam ailesi mi olacak? Çocukların eğitim ve sağlık sorunlarını ve gelişimini devlet mi belirlemeye devam edecek, yoksa kadınlar bu konuda özgürlükçü bir anlayışla alanın devasa örgütlülüğünü geliştirebilecek mi? Yurt çapında kapsamlı eğitim ve bilinç yükseltme seferberliğinden tutalım, özgürlük kültürünün geliştirilmesine kadar çok kapsamlı görev ve sorumluluklar ortaya çıkmaktadır. Barış, özünde radikal toplumsal sosyal mücadele anlamına gelmektedir. Bunun hem zihniyeti, hem de yapılanması esasta kadın öncülüğünde gelişecektir.

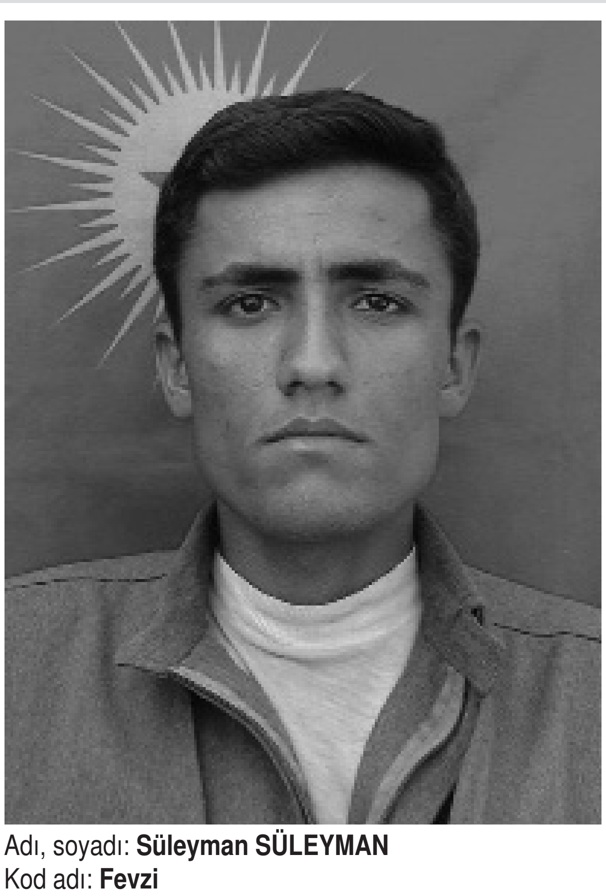
Bu süreçte en önemli sahalardan birisi kuşkusuz ekonomi alanı olmaktadır. Kadın kooperatifleri, orta çaplı iş merkezleri yanında gerçekten kadın için yaşam alanları olabilecek ekonomik, ekolojik, eğitsel, kültürel içerikli projeler geliştirmek önemlidir. Örneğin organik tarım, hayvancılık ve çeşitli üretim alanlarını da içinde barındıran ve eğitim-kültür komplekslerini içeren kendine yeterli örnek kadın köyü yaratılamaz mı? Bunun imkanları ve olanakları var. Bazı deneyimlerden faydalanılabilir. Özgür kadın belediyeciliği kapsamında kadın bütçelerinin oluşturulması, bazı ekonomik girişimlerin desteklenmesi mümkündür. Ayrıca Kadın hareketinin bu konuda bazı somut örgütlenmelere gitmesi gerekmektedir. Kadın ekonomi kurulu, tarım-su projesi çerçevesinde bir kadın tarım kurulu olmak durumundadır. Kadının ülkeyi ağaçlandırma projelerinin özellikle kadın belediyeciliği çerçevesinde geliştirilmesi mümkündür. Kadın kooperatifleri vs geliştirilir; bununla birlikte özellikle onbinlerce kadın mevsimlik işçi olarak kendi köyünden binlerce kilometre uzağa gidip, kazalarda ölerek, horlanarak, dıştalanarak geçimini sağlamaya çalışıyor. Buna ilişkin kimi çalıştay ve konferanslar gerçekleştirildi. Fakat insanların yaşam ve üretiminin hem insanca sağlanması hem de kadın bilinci ve eliyle gerçekleşmesi kadın özgürleşmesi açısından çok önemlidir. Bu açıdan bizzat kendi üretim alanlarının yaratılması gerekiyor. Bu tür konuların sadece siyasileştirilmesi, eleştirilmesi yeterli olmamaktadır. Ciddi alternatif projelerle bir kadın özgürleşme alanı olarak ele alınması aciliyet kazanmaktadır. Bunun için bir kadın ekonomi kurulu şart. Giderek Kadın özgürlük hareketinin ekonomik olarak bütçelendirilmesi, varolan imkanların ortaklaştırılarak örgütlendirilmesi ve merkezileştirilmesi önemlidir. Kadın hareketinin ekonomik gelirlerinin bir bütçe halinde artık örgütlendirilmesi, bir ortak kadın havuzunun geliştirilmesi gerekiyor. Özellikle Önderlik ekonomi alanının tümüyle kadın eksenli bir sistem haline getirilmesinden bahsediyor. Bunun gerekli düzenlemeleri ve kurumlaşmasının yaratılması şart. Sadece kadın hareketinin kendi ihtiyaçlarını karşılaması anlamında değil, tümüyle bu alanda kadın örgütlenmesi ve yürütülmesinin de imkan ve zemini yaratılmalı.

Yaşanan kadın cinayetleri, tecavüzleri ve saldırılar öz savunma örgütlenmesinin hızla geliştirilmesini dayatmaktadır. Saldırılar karşısında sadece protesto konumunda olmak, devletin buna ilişkin adımlar atmasını talep etmek kesinlikle yeterli değildir; hatta çok özgürlükçü ve demokratik bir tutum olarak da tanımlanamaz. Protesto konumu kendi içerisinde tepki barındırmakla birlikte; öz iradeyi ve öz örgütlülüğü ortaya çıkarmadığından demokrasi ve özgürlüğü fazla ifade etmemektedir. Sadece bu konu ile alakalı değil; bir bütün olarak sadece direnç içerisinde olmak, dayanmak ve protesto etmek bu sürecin temel mücadele veya tutum anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Öz savunmamız devlete veya erkeğe bırakılamayacak kadar hayatidir. 30 yılı aşkın bir süredir mücadele yürütmüş bir toplum ve kadınlar olarak kendimizi savunabilecek kadar bilinç ve donanıma sahibiz. Bunun örgütlenme zeminleri, meşruiyeti ve olanakları mevcuttur. Bu konuda da anayasal düzeyde meşru müdafaa kapsamında kimi adımların atılması gerekir. Burada sadece özsavunma anlamında değil, bir bütünen yürütülecek kadın örgütlenme ve yaşamı inşa çalışmalarında kesinlikle kadının esas alacağı ölçü veya çerçeve meşruiyet zemini olmaktadır. "Devlet izin versin," "devlet adım atsın" ya da "devlet müdahale etsin," "korusun" gibi yaklaşımların kadının mücadele ve yaşam alanlarını daralttığını ve küçülttüğünü bilmek gerekiyor. Sadece küçültmekle yetinmemekte, aynı zamanda kadının özgürlük doğrultusunu ve anlayışını da zedelemektedir. Oysa kadının esas hareket alanı meşruiyet zemini olmalıdır. Toplumsal sorunların ele alınışında ve bunlara müdahale tarz ve yöntemlerinde de bu zemin esas alınmak durumundadır.

Bütün bu konular kuşkusuz kapsamlı mücadele ve çalışma konularıdır. Kadın özgürlük hareketinin bu anlamda bir hareket olmaktan öte, giderek kadın toplumsallığının siyasal, ekonomik, kültürel, sosyal örgütlenme ve ifadelerine kavuşması gerekiyor. Bunun sistemi nasıl olmalı; kurultay, meclis yapılanması ve en geniş esnek örgütlenmeleri nasıl olacak? Bunları ayrıca ele almak gerekiyor. Fakat dar kadro yapılanmaları, örgütlenmeleri ile karşılanabilecek bir dönemeç değildir.

BİTTİ

EMEKLE BÜTÜNLEŞMİŞ BİR MİLİTANDI

Adı, soyadı: **Süleyman SÜLEYMAN**
Kod adı: **Fevzi**
Doğum yeri ve tarihi: **Efrîn, 1983**
Katılım tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **31 Haziran 2007, Kela Memê Botan**

Fevzi yoldaş, yurtseverliğin çok gelişkin olduğu, Kürdistan'ın en güzel şehirlerinden birisi olan Afrin'de dünyaya geldi.

Burada yaşayan her ailenin ayrı bir öyküsü vardır. Kimisi Türk faşizminin elinden kaçıp gelmiş, kimisi sürülüp gelmiş, kimisi de zaten ezelden beri sahibidir bu toprakların.

Buralar toprakla haşır neşir olan Hurrilerin diyarıdır. Afrinliler bugün bile halen topraklarıyla haşır neşir, emeğe sevdalı insanlardır. Afrinli demek, emek, fedakarlık, kendini sınırsız ve hesapsız katmak demektir. İşte bundandır ki Afrin, Kürdistan ulusal kurtuluş yolunda en çok şehit veren yerlerden birisidir. Çünkü buralarda yurtseverlik derindir. Fevzi yoldaş da işte böyle bir gelenekten gelmektedir.

15 Şubat, Kürt tarihinde kara bir gündür. Çünkü Kürtlere, özlem duydukları özgürlüğü tattıran Önderlikleri esir düşmüştür. Fevzi yoldaş için bu durum, bardağı taşıran son damladır. Bu tepkisini ortaya koymak için gerillaya katılır. Önderliğin özgürlüğü için dağlara akın eden binlerce gençten birisi olur. Fedai tarzda, hiçbir kaygı taşımadan katılan gençler, gerilla koşullarına kolay adapte olurlar. Fevzi yoldaş da bu tarz katılımıyla taburda göz dolduran bir arkadaştı. Yerinde durmaz, her iş için koşuştururdu. Örgüt kültürünü ve ahlakını içselleştirmişti.

Pratik olarak kendini daha fazla geliştirmek için sürekli Kuzey sahalarına gitmek için öneriler yapardı. Nitekim önerisi 2003 yılında kabul edildi ve yeni bir hamlesel dönemini öngören örgüt perspektiflerini almak için yoğun bir eğitime tabi tutuldu.

Eğitimde sürekli anlamak için çabalıyordu. Gerilla tarzı üzerine çok yoğunlaşıyordu. Eğitime katılımda kimler en çok çaba sahibiyse, bu arkadaşlar gönderilirdi. Sürece cevap olamayacak izlenimi bırakanlar gönderilmezdi. Kuzeyde zorlanmamaları için daha da yoğunlaşmalarına fırsat verilirdi. Fevzi arkadaş da bu dönemde 'Kuzey vizesini' alanlardandı.

Aynı yıl Gabar'a geçti. Araziye olan hakimiyeti nedeniyle ön plana çıktı. 2007 yılına kadar Gabar'da kaldı. 2007 yılında eğitim için Kato'ya gönderildi. Burada yaşadığı bir olay dikkat çekicidir. Şöyle ki;

Bir gün Fevzi arkadaşın da içinde yer aldığı grup bir köye gider. Köye girdiklerinde askerlerin de burada bulunduğunu fark ederler, ama geri çıkmak için artık geçtir. Arkadaşlar sivil giyimlidir. Fevzi arkadaşın üzerinde kepenek (çobanların giydiği keçe) vardır, ancak haliyle Türkçe bilmemektedir. Geriye dönmek mümkün olmadığından silahını kepeneğin altına koyup askerlere doğru yürümeye devam eder. Köylüler askerlerin onlara ateş edeceğini düşünerek kaygılanır. Askerlerin yanına gelen Fevzi arkadaşa askerler "sen kimsin" diye sorunca Fevzi arkadaş; "ben çobanım" der. Oldukça soğukkanlılıkla hareket eden Fevzi arkadaştan şüphelenmezler bile. Bir eve girince, ev halkı şaşkınlık içinde "sen nasıl kurtuldun askerlerin elinden" diye merakla sorarlar. İşte ölümle burun burunayken bile soğukkanlı olacak kadar cesurdu Fevzi arkadaş.

Güney'de eğitim görüp, burada daha faydalı olmak için geri dönmekti amacı. Hasta ve yaralı arkadaşlardan oluşan bir grupla yola çıktığında, geçiş sırasında Kelê Memê'de düşmanla temasa girdiler. Burada arkadaşların tümü destansı bir direniş sonucunda şehit düştü. Çatışma sonrası düşman komutanları bizzat itiraf etti bunu.

Arkadaşlarımızın tümü Botan alanının zorlu koşullarında çalışmaları omuzlamış olan arkadaşlardan oluşuyordu.

Sekiz kişiden oluşan grubun şehadeti her arkadaşı derinden etkiledi. Sergiledikleri direniş, onlardan bize miras kaldı.

Biz de, Fevzi arkadaş ve onunla şehit düşen diğer arkadaşların yürüdüğü yoldan yürüyerek, onların ideallerini yerine getirerek, anılarına sahip çıkabiliriz. Onların bize bıraktıkları direniş mirasını sürdüreceğimize dair verdiğimiz devrimci sözümüzü yineliyoruz.

Mücadele arkadaşları

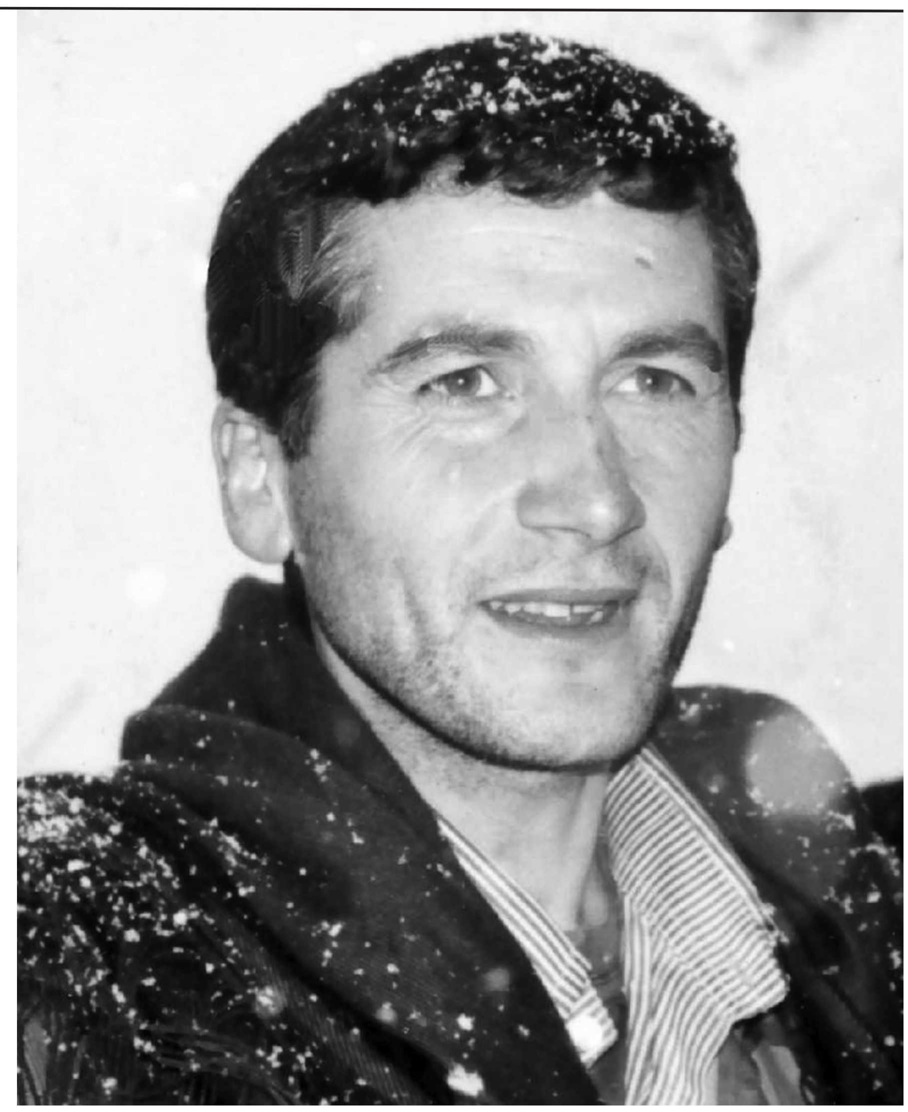
DAĞLARIMIZIN GÜLEN YÜZÜ

Günlerce yağan yağmur altında yürüyüp, bir sonbahar günü Cudi dağının yamacındaki gerilla noktasına ulaşmıştık. Her şey hayal ettiğim gibi ilerliyordu yorulma, açlık ve gülen yüzler, daha önce kurduğum hayalleri daha gerçekçi kılıyordu. Doğa sarı, kızıl ve turuncu renklerle süslenmişti. Bu renkler Cudi dağına daha efsunlu bir hava katmıştı. İlk gerilla günlerimi yaşıyordum, her şeyi sanki ilk defa yaşayacakmışım gibi bir toyluk yakamı bırakmıyordu, çok düşüyordum kendimi yeni doğmuş gibi hissediyordum, öncesiz ve sonrası belirsiz bir his taşıyordum içimde. Yepyeni bir dünya ile tanışmıştım.

Benimle beraber katılan arkadaşlarım bana göre daha sağlıklı ve güçlüydüler, ben ise dizimin altında oluşmuş kistleri yeni aldırmış, ameliyat yerinin tam iyileşmesini beklemeden dağa atmıştım kendimi. Sanki o zamanın doğurduğu fırsatı da kaçırırsam bir daha asla gerilla olamayacağımın korkusu ve can havliyle nefes nefese ulaşmıştım dağa. Şimdi tam da isteğim yerdeydim, hala buna inanamasam da. Arkadaşlarım bazen kendilerini unutup sivil isimle birbirlerini çağırıyorlardı. Ama ben çok dikkat ediyor, aynı hatayı yaşamamak için herkese ***heval*** diyordum. Bir de çok seviyordum heval demeyi. Heval sözü bana farklı bir heyecan yaşatıyordu. Artık bu sözü günde onlarca kez telaffuz edeceğimi bilmek bana farklı bir huzur veriyordu. Heval beni yaşama bağlayan sihirli sözcüktü.

Cudi'nin o büyüleyici atmosferine kendimizi kaptırdığımız ve oturduğumuz yerde sivil elbiselerimizdeki kurumuş çamuru tırnaklarımızla tırtıkladığımız ve kim en çok düştü tartışması yürüttüğümüz bir zamanda; orta boylu, kumral, tez canlı, güler yüzlü bir arkadaş yanımızda durup gülümseyerek "merhaba heval hoş gelmişsiniz" dedi. Hepimiz ona dönüp ayağa kalkarak "merhaba" dedik. "Oturun oturun uzak yoldan geldiniz gerçi hiç yorulmuşa bezemiyorsunuz" dedi güler yüzlü heval. Biz de başımızı sallayıp onayladık ve anladık ki bu arkadaş bir komutan. Çok arkadaşça bir havası vardı, sanki hepimizi yıllarca tanıyormuş, duygularımızın derinliğinde ne yaşadığımızdan haberdarmış gibiydi. Birkaç dakikaya varmaz hepimizi çok güzel samimi bir havaya koydu. İsimlerimizi sordu bir arkadaşta "heval senin ismin nedir?" diye sordu, soran arkadaşın omzunu tutup sarsarak "Erdal" dedi. Hepimize sorular sordu bazı cevaplarımıza kahkahayla güldü. Hepimizin sivilden arkadaş olduğunu öğrenince "gerçekten siz birbirinizi seven arkadaşlarmışsınız yolunuzu birleştirmişsiniz beraber gelmeniz çok anlamlı" dedi. Biz birbirimize bakıp tebessüm ederken "size bir soru sarayım" dedi hepimiz başımızı evet anlamında salladık. "Ama doğru söyleyeceksiniz tamam mı?" deyince merak içinde hep bir ağızdan "tamam" dedik. "Çetelendiniz mi?" anlamaz bir edayla yüzüne baktığımızı görünce "valla siz daha gerilla olmamışsınız" diyip bize çetelenmenin ne olduğunu anlattı. Bazı arkadaşlar "valla biz kaşınıyoruz, biz gerilla olmuşuz" diye ısrar edince o başını, Cudi dağı gibi havaya kaldırmış gülüyordu. Yanımda oturan ve çocukluğumdan tanıdığım Mazlum arkadaş kulağıma eğilip "çok şirin bir arkadaş ben onun yanına gideceğim" diyince ben de "söyle beraber gidelim" dedim. Mazlum "sen daha küçüksün" dediğinde kıyamet koptu yüksek bir sesle "ben küçük değilim" diye haykırdım heval Erdal bana dönüp gülümsedi "kim sana küçük diyor bakayım" parmakla Mazlum arkadaşı gösterdim ve aramızda geçen sohbeti de bir çırpıda anlattım. Mazluma dönüp "Mazlum, arkadaşlar sana bir kleş verecekler sen kurye arkadaşlara yardım edeceksin sınırda birbirinizden kopmayın sonra da seninle görüşür beraber de kalırız" dedi ve Mazlum havalara uçtu hepimizden önce onun silahı olacaktı. Bana dönerek "sende yanımızda kalacaksın" gözlerim doldu ağlayacak gibi oldum. Arkadaşlarımdan kopmak istemiyordum. Erdal arkadaş beni arkadaşlarıma işaret ederek gülümsüyor, arkadaşlarıma ne kadar sevildiklerini benim sulu gözlülüğümle göstermeye çalışıyordu. Baktı ki durum ciddi "arkadaşlar senin ayağının ameliyatlı olduğunu söylediler kendini zorlama, ayakların iyileşince beraber gideceğiz ben seni arkadaşlarının yanına götüreceğim" dedi. Kabul ettiğimi başımı sallayarak gösterdim. Bu arada bir arkadaş yine beni eski ismimle çağırdı döndüğümde heval Erdal "bu senin sivil ismin mi?" diye sordu biraz şaşkındı "evet" dedim ailemi kast ederek "sizinkiler devrimci mi?" "evet" "ismin güzel bence değiştirme" dedi. "Ama ben gerilladaki ismimin yeni bir isim olmasını istiyorum" dediğimde gülümseyerek "hele sen ayağını aç bakayım ne olmuş" dedi. Ben buna hazırlıksız yakalanmıştım bir güzel yutkundum, kim ona söylemişti, korkuyla "yok acımıyor" dedim "tamam acımayan ayağına bakalım o zaman" dedi. Kurtuluş olmadığını anladığımda ayakkabı bağcıklarımı açmaya kalkıştım ama daha önce gizlice bakmıştım ve ayağımın çok kötü olduğunu biliyordum. Ameliyattan sonra üstünde günlerce yürüdüğüm ve davul gibi şişmiş ayaklarımdan çoraplarımı çıkarmaya çalıştım ama çıkaramayacağım bir hale gelmişti. Heval Erdal bana yardım etmeye çalışırken ve ayağımın halini görünce şaşkınlıkla yüzüme baktı "sen bu ayaklarla nasıl yürüdün neden arkadaşlara bu durumu söylemedin" diyip kızgınlığını yansıtınca "beni eve gönderecekler diye korktum" dedim. Artık rahatlamıştım. "Yapma yahu bizim sizin gibi canlı ve yeni arkadaşlara ihtiyacımız var siz taze kansınız" deyip gösterdiğim iradeye övgüler diziyordu. Bu arada ayağımı da çoraptan kurtarmıştı. Ayağım gerçekten çok kötü olmuştu. Sanki asit dökülmüştü. Derisi soyulmuş, tırnakları olduğu gibi dökülmüş, kıpkırmızı bir et parçasına dönmüştü. Heval Erdal yüzünü muzipçe buruşturuyor, ağlayacak mıyım diye merak eden bir eda ile yüzüme bakıyordu. Ağlamadığımı görünce de mutlu oluyordu.

Ben ise ona hayran kalmıştım insanın yüreğinde hemen yerini yapıyordu, moral verip en samimi arkadaşın gibi paylaşıyordu, sana büyük bir insan olduğunu hatırlatarak küçüklüğe tenezül etmemene sebep oluyordu ve bu onun ne kadar büyük bir insan olduğunu ortaya koyuyordu. Çok sevmiştim heval Erdal'ı biraz uzaklaşınca ben de uzaklara bakıyordum. Beni başka bir yerde olan kadın arkadaşların yanına götürmüşlerdi, heval Erdal'da diğer arkadaşlarımı Güney sahasına uğurlayıp beni ziyarete gelmişti, ama çok kötü bir zamanda gelmişti. Doktor arkadaş ayaklarımı tavana bağladığı bir falakaya yerleştirmiş, pansuman yapmaya çalışıyordu. Arada bir de "heval biraz acıyacak kusura bakma yanımızda ayağını uyuşturacağımız bir şey yok diyordu." Heval Erdal araya girerek "ya o acıya alışık, baksana günlerce böyle yürümüş. Neymiş onu eve göndereceklermiş" deyip gülüyor, gurur duyduğunu hissettirerek bana bakıyordu. Doktor arkadaş bu arada ayağımdaki bütün çürük etleri kesiyor eli ve neşter arasında kanlar sızıp duruyordu. Yüzümü heval Erdal'ın olduğu taraftan diğer tarafa çevirmiştim, çığlık atmak istiyordum, ama ondan utanıyordum. Baktım ki heval Erdal başımı avuçlarının içine alarak kaldırdı ve dizlerinin üstüne koydu. Gözlerimin içine bakarak "eğer bağırmak istersen bağır, bizim arkadaşlar yaralandığında bize küfür ediyorlar doktorlara bağırıp çağırıyorlar, çocuklar gibi oluyorlar" diyerek, bazı örnekler vererek beni güldürüp varolan acıdan millerce uzağa götürmüştü. Sohbeti ve cana yakınlığıyla, esprileriyle kendimi unutmuştum. Bir ara canımın bedenimden çekildiğini hissettim, doktordan yana bakınca gördüm ki ayağım köpükler içinde bir sıvı döküyordu ve ayağım adeta kaynıyordu, pembe bir sıvı aşağı doğru süzülüyordu. Gözlerimi yumdum ama yaşlar süzülüp kulaklarımdaki çukurlara boşalıyordu. "Sen iyileşince sana bir pezkuvi vuracağım, enerji topla ki arkadaşlarına ulaşabilesin, sonra eğitim göreceksiniz ben gelip sizi ziyaret edeceğim bakalım ne kadar gerilla olabileceksin" dediğinde, "yok vurma" diye refleks gösterdimse de işe yarmadı ve heval Erdal başladı Cudi ve pezkuvinin bağlantılarını anlatmaya ve ekledi "Cudi'de pezkuvi eti yemeyen gerilla olamaz, sen gerilla olmak istemiyor musun?" diye sorunca artık ısrar etmedim zaten daha fikirlerimi savunacak kadar da kendime güvenmiyordum. Baktı ki ona kafa tutacak gücüm yok bu defa sohbeti benim anlayacağım dilde devam ettirdi "gerillada en çok ne dikkatini çekti söyle bakayım," diye sordu. "Arkadaşları çağırdığımda efendim demiyorlar, bir şeyi onayladıklarında "doğrudur" diyorlar, evet demiyorlar onun yerine "ê ê" diyorlar" gülmekten gözleri yaşarmıştı, "başka" diye ısrar edince omuz silktim. "Biz efendilere karşı savaş açmışız niye efendim diyelim" deyip ara ara gülmesini sürdürüyordu. İnsanla ilişki geliştirme konusunda tam bir usta olan Erdal arkadaşa hayran kalmıştım. İçimden insan kendini onun yanında değerli hissediyor diye geçiriyordum.

Arkadaşlar ayağımı sardıklarında heval Erdal bana nasıl iyi bir gerilla olunacağını anlatıyordu arada da doktor arkadaşa "çok sarma yapışmasın" diyordu.

On güne yakın Erdal arkadaşın komutanı olduğu gücün yanında kaldım, onlar kendilerine Cudi taburu diyorlardı, çok güzel insanların bir araya geldiği bir bileşimdi. Heval Erdal her fırsatta beni ziyarete geliyordu moral veriyor, anılarını anlatıyor, gerillaya olan sevgimi keşif edip gelecekte nasıl bir gerilla olmam gerektiğini anlatıyordu. Gelmediği günler onu özlüyordum. Bir gün yine gelmemişti ben bir arkadaşa "beni heval Erdal'ın olduğu yere götürebilir misin?" diye sordum "yürüyebilecek misin?" "evet" "ê tamam gidelim" dediğinde çok sevinmiştim. Mangaya vardığımızda heval Erdal kitap okuyordu, beni görünce "vay ayaklanmışsın tamam yarın gidiyoruz" diyip ayağa kalktı ve gülümseyerek bize doğru geldi. Manganın önündeki düzlükte oturduk, aşağıda bir grup arkadaş toplanmış hararetli bir şekilde tartışıyordu. Parmağını onlara doğru uzatarak "onlarda sizin gibi sivilden arkadaşlar" dedi. "Biz de beraber mi olacağız" diye sordum. "Eğer ahbap çavuşluk yapmasanız kalabilirsiniz " diye cevapladı, ama ben ahbap çavuşluk nedir bilmiyordum henüz, fakat iyi bir şey olmadığını anlamıştım. Kendimden emin "yapmayız" dedim. "Söz mü?" "söz" "ê tamam" diyip yarın yola çıkacağımızı söyledi.

Yola koyulduğumuzda heval Erdal'ın hemen arkasında yürüyordum, bazen elimi tutuyor, bazen de dürbünle etrafa bakıyordu. Benim hep dağların zirvesine baktığımı görmüş ve içimi okumuş olacak ki; "ben gerillaya ilk geldiğimde hep tepelere bakarak ben burayı nasıl çıkacağım diyip gözümde büyütüyordum. Sonra kendime dedim ki ben artık hiç zirvelere bakmadan yürüyecek, zirveye ulaşınca da nasıl çıkarım sorusu yerine burayı ben çıktım diyip aşağılara bakacağım dedim ve hala da öyle yapıyorum" dedi. Ben de başımı önüme koyarak yürümeye başladım baktım ki zirveye ulaşmışız. Heval Erdal elimden tutarak "gel aşağıya bakalım" diyip beni küçük bir kayanın üstüne çıkardı "burayı sen çıktın ne kadar yüksek olduğunu gördün mü daha çok çıkacak ve derin nefesler alacaksın" dedi. Kendime o kadar güvenmiştim ki dünyayı toza dönüştürecek gücü içimde hissediyordum. O güven duygusuyla ilerlemeye devam ederken buralarda her şey ne de çabuk değişiyor diye düşünüyordum. Gerçekten de insanlar, fikirler ve koşullar çok hızlı değişiyordu. Ama tuhaf bir şekilde insanı yaşlanacağı duygusu terk ediyor ve sanki gerilla olmuşsan artık yaşlanmayacakmışsın gibi bir duygu gelip içine yerleşiyordu.

Uçurumlu bir patikada ilerlerken heval Erdal'ın ani bir hareketle diz çöktüğünü ve silahını karşı tarafa doğrulttuğunu gördüm. Korku içinde yanına çömeldiğimde gözlerini kırpıştırarak gülümsediğini gördüm ne olup bittiğini anlamıyordum. Onun nişan aldığı yere bakıyor bir şey göremiyordum. Birden bir mermi sesiyle irkildim. Çatışmaya girdiğimizi düşünüyorken ve ne yapacağımı bilmiyorken kendimi heval Erdal'ın yeleğini sıkıca tutmuş bir halde gördüm. Silahından bir daha ses çıktığında iyice koltuk altına sığınmıştım ayağa kalkıp başımı göğsüne bastırdı "korkma sana bir pezkuvi vurdum" dediğinde, duyargalarımın ne kadar zayıf ve dağa göre olmadığını gördüm. Çünkü beraber yol aldığımız diğer gerillaların hepsi de pezkuvileri fark etmiş onlar da olduğu yerde çömelmiş ateş açmıştı ve onlar da başka bir pezkuvi vurmuştu. Ben bu durumdan hoşnut olmadığımı yansıtıp somurttum. Heval Erdal bu durumu anlamıştı, "biz gerillalar doğadan faydalanmak zorundayız, şimdi arkadaşlar söylemiyor, ama yanlarında sadece biraz tuz ve şeker dışında bir şey yok, biz mecburuz bazen bu şekilde beslenmeye tamam." "Tamam" desem de somurtkanlığım geçmedi. Heval Erdal uzaklara daldığımı görünce "sahi kaç yaşındasın" diye sordu. "On altıya gireceğim" dedim "yani on beş Mazlum haksız değilmiş" diye takıldı. Bu arada Hêzil suyunun kenarına doğru iniyorduk ve aşağının cennet dedikleri yer olduğuna inanmaya başlamıştım. Heval Erdal "sudan korkuyor musun?" diye sordu. "Evet, benim bir arkadaşım yanımda suda boğuldu ve ben hiçbir şey yapamadım." "İsmi neydi?" "Canê" dedim. "Yaşasaydı o da seninle gerillaya gelir miydi?" "Bilmiyorum" dediğimde gülümsedi.

Aşağı doğru indiğimiz için ayaklarım eziliyor sökülmüş tırnaklarımın sızısı dayanılmaz bir hal alıyordu. Ayakkabım kan içinde kalmıştı. Biraz geride kaldığımı gören heval Erdal beni bekleyip ayaklarıma doğru baktı, bileklerime doğru pıhtılaşmış ve kızıl bir çember oluşturmuş kanı görünce yeni oluşan ve henüz ince olan ayak derimin bu yürüyüşe dayanamadığını anladı. "Biz şimdi arkadaşların yanına gideceğiz. Kesin şimdi ateş yakmış, kuvileri pişirmişlerdir. Yemeğimizi yer sonra dinleniriz. Nerede akşam orada sabah" deyip elimi tutarak peşinden indirdi. Onun yanında kendimi güvende hissettiğim kadar başka hiçbir yerde kendimi bu kadar güvende hissettiğimi

hatırlamıyordum. Onun yanındayken annemi bile özlemiyordum. İnsana huzur veren, sabır veren, irade ve güç veren bir duruşu vardı. Onun yüzündeki sürekli tebessümü görünce bütün yorgunluğumu unutuyordum. İnsan ona kızamıyordu, birazcık uzaklaşınca hemen özlüyordu, onunla geçen zaman anlamlı ve unutulmaz oluyordu.

Bizimle yürüyen Serhatlı adı Ferhat olan ve sırtında aynalı acayip bir şey taşıyan bir arkadaş da vardı. Heval Erdal uzaklaşınca o yanımda kalıyordu, sırtındaki şeyin ne olduğunu merak ediyor, sormaktan çekiniyordum, ama merakım çekingenliğimi yenmişti; "heval sırtında taşıdığın nedir?" "Güneş enerjisi, heval Erdal bunu telsize bağlayıp arkadaşlarla konuşuyor" diye cevapladı ve artık başka sorular sormanın yolu açılmıştı. "Heval Erdal büyük bir komutan öyle mi?" "Öyle" diyip gülümsedi. Sonra "heval Erdal'ı sevdin mi?" diye sordu. "Evet, çok sempatik" dedim. "Öyledir onun olduğu yerde arkadaşların morali asla bozulmaz, tuttuğu sözü kesinlikle yerine getirir" deyip onunla övündüğünü hiç gizlemiyordu. Hêzil kenarına vardığımızda arkadaşlar gerçekten köz yapmış, etleri deriden sıyırmışlardı. Bazı arkadaşlarda etleri geçirip pişirmek için kestikleri dallardan şiş yapmaya çalışıyordu. Gözüm kenara konulmuş, kesik başlara ilişti, gidip pezkuvilerin başının konduğu yerde durdum, gözleri açıktı her an uçurumdan düşeceklermiş gibi bakıyorlardı. İçim sızlamıştı çömelip ilk defa bir pezkuviye dokundum, tuhaf bir ürperti tüm benliğimi sarmış, birazdan benimle konuşacakmış gibi bir his yaşadım. Aynı somurtkanlık gelip yüzüme oturmuştu. Oturduğum kuytu yerde ağlamamak için kendimi bastırıyordum. Bana doğru gelen hışırtıya döndüm baktım ki heval Erdal silah şişine geçirdiği ve pişirdiği bir et parçasıyla yanıma doğru geliyor. "Kuvinin kalbini sana pişirdim al ye" dedi. " Heval ben onu yiyemem" dedikçe o ısrar ediyor "niyeymiş" diye üsteliyordu. "Sadece bunu ye yürümek için" diye ısrar ettikçe ben "yürürüm" deyip kurtulmaya çalışıyordum, ama heval Erdal'dan kurtulmak kolay değildi. "Tamam gerilla olmak için ye" diyince ben ağlamaya başladım, benimkisi bir duygu patlamasıydı o yaban keçisinin az önce benimle konuştuğunu duyumsuyordum. Ve biliyordum ki heval Erdal zorla da olsa bana o eti yedirecek. Küçük bir parça kesip bana uzattı "sadece bunu ye" dediğinde artık ısrarı beni utandırmıştı ani bir hareketle elindeki küçük et parçasını aldığım gibi ağzıma attım ve çiğnemeden yuttum. "Tamam, gerilla oldun" diye sevincini belirten heval Erdal karşısında kızarmış bozarmıştım, sanki bir taş yutmuş gibi olmuştum. Gerçekten mideme bir ağırlık çökmüştü.

O gece biraz yukarı çıkıp dinlemek için durduk gruptaki herkes şaşkındı. Normalde isteseler o gece Haftanin'e varabilirlerdi, ama heval Erdal ayağımın durumunu görünce dayanamamış durma kararı almıştı. Bir kayanın yanında durarak "ben sen ve Ferhat arkadaş burada yatalım" dedi. Sonbaharın soğukları kendini iyice hissettiriyordu daha akşam saatlerinde olmamıza rağmen terimizin soğumasıyla üşümeye başlamıştık. Heval Erdal bana bakıp "seni inatçı bir şey yemedin ve şimdi aç yatacaksın annen bilse kendini ağlamaktan öldürür." Sonra yanındaki Ferhat arkadaşa "heval arkadaşın ayağını pansuman yap sonra açık bırak derisi daha incedir kanamış belki sabaha kadar biraz iyi olur sonrada git arkadaşların yanından biraz şeker getir şerbet yap içsin, arkadaşımızın yas tutacağı tutmuş et yemiyor pezkuvinin yasındadır" diyip merhametle yüzüme baktı. Bana kavratamadığı gerçeklerin zaman istediğini bilen bir sabırla gülümsüyor, tavrımı da anlamsızlaştırmamaya çalışıyordu. Ayağımı pansuman yapan Ferhat arkadaş dudağını ısırarak ve incitmeden yapmaya çalışıyordu, heval Erdal Ferhat arkadaşı göstererek "o da senden aşağı değil biraz daha uğraşsa ağlayacak" dedi. O gece huzur içinde annemin kucağında yatar gibi başımı heval Erdal'ın çantasına koyarak yattım. Rüyamda pezkuviler sekip duruyordu bir ara uyandığımda heval Ferhat kolunda silahı ayakta durmuş, kenara baktım heval Erdal uyuyor, "heval Ferhat niye ayaktasın" "nöbetçiyim, üşüdün mü?" "Yok." "Ayağın mı ağrıyor." "Yok." "Niye kalktın o zaman." "Rüya gördüm pezkuvi buraya gelmişti" dedim. Heval Ferhat şaşırarak "gerçekten az önce karşı yamaçtan sesler geliyordu kesin suya iniyorlardı sabaha doğru suya geliyorlar, sen rüya gördüysen bizimkiler şimdi kabus görüyordur" diyip ağzını kapatarak gülüyordu. "Tekrar yukarı çıkarlar mı?" diye sorduğumda "kuvileri mi soruyorsun" dedi. "Evet." "Çıkarlar ama nerden çıkarlar bilmiyorum kuvilerinde yaşamı gerillaların yaşamına benziyor gizli ve kurallıdırlar" dedi ve ekledi "yirmi dakika sonra arkadaşları kaldıralım gideceğiz seni kadın arkadaşların yanına götüreceğiz şimdi git tulumu topla hazırlan" diyen heval Ferhat'a doğru bakarak "kuviler geçerse beni çağır" dedim, gülerek "tamam" diyip arkasını döndü.

Sonraki zamanlarda kuvileri yukarı çıkarken çok gördüm. Heval Erdal beni arkadaşlarımın yanına götürdü, gittiği o toplantıdan dönerken gelip bizi ziyaret etti. Bize bir toplantı yapıp ne kadar gerilla olduğumuzu anlamak için bizi sınayacak sorular sorup gülüyor bizi de güldürmekten kırıyor, "hepiniz rêş olmuşsunuz, ter kokuyorsunuz artık gerilla ve heval olmuşsunuz" diyordu. Sonradan da ahbap çavuşluk yapmayacağımızı garantileyerek çoğumuzu aynı bölüğe düzenledi. Bizi ziyarete geldiği zaman heval Ferhat'ın "tuttuğu sözlerini yerine getirir" sözü aklıma geldi. Gerçekten de söz verdiği her şeyi yapmıştı. Bizimle vedalaştığında silahının namlusunun yukarı doğru olarak omzumda olduğunu gördü. Silahımı omzumdan indirip namlusunu aşağı doğru sarkıttı ne olduğunu anlamayan halimi görünce "sosyalistler silahlarının namlusunu aşağı doğru tutar ve silahlarını sol omuzlarında taşırlar" diyip gülümseyerek arkasını dönüp gitti. Bu yaşam ustası, güler yüzlü güzel yoldaşı bir daha nerde ve nasıl göreceğimiz meçhuldü buruk bir gülümsemeyle uğurlayıp arkasından alkışlar çaldık. Elini havaya kaldırıp son kez bizimle vedalaştı. Onunla tanışmak büyük bir güç vermişti, şimdi daha iyi anlıyorum ki onunla tanışmak aslında dağla, gerillayla, yoldaşlıkla, militanlıkla, anlamla ve özgürlük ütopyalarıyla tanışmaktı…

Yıllar sonra onun yazdığı bir söze rastladım şöyle yazıyordu; "Militan militanlığının gerekliliğini yerine getirmelidir." Bu söz yaşamı onsuz düşünemeyen bütün yoldaşların aklında ve yüreğinde hala taptazedir. Belki de bu yüzden ulaştığımız her tepenin başında onu yanımızda hissederiz. Belki de bu yüzden her gerilla tebessümü heval Erdal'ı hatırlatır bize. Aradan geçen yıllara rağmen onula yaşanmış her anı sanki saniyeler önce yaşanmış gibi canlı. Onunla yaşanmış anılarda, onun karakterinde bir unutulmazlığa sahipti.

Gecikmiş bir yazı

Toplumsal devrim, kolektif emeğin ürünü ve aynı zamanda kendisini devrime adamış yiğitlerin eseridir. Kuşkusuz devrim maratonuna katılan ve geride kalanlarında toplumsal mücadelelerin kesintisiz sürdürülmesinde ve başarıyla sonuçlanmasında payları vardır. Ancak yine de göğsünü ölüme açarak en önde yürüyenlerin ardıllarına cesaretle yol almaları için verdikleri ruhun gücü yadsınamaz.

Toplumsal mücadelelerde her şeyin anlamı yeni yaratılanın içinde açık ve gizli durur. Bu açıdan devrimciler mücadeleleri ile toplumsal yenilenmenin mayasıdırlar. Bu maya tutarsa toplumsal devrimler gerçekleşmiştir. Önderliğimizin yeni paradigmasıyla tanımladığı devrim ve devrime yaklaşım olgularına bu açılardan baktığımızda devrimin birden bire olup biten değil en yüksek hassasiyetle mayası atılmış ve sabırla beklenen bir "qatıx" olduğudur.

Maya; yaratılıştır ve nefistir aynı zamanda. Her yaratılış bir zamana gereksinim duyar. İlahi kudrettin bile yaratılışı yedi günde tamamladığını belirtmesi her yaratılışın bir zamana gereksim duyduğunun kutsal dile ifadesidir. Nefis ise yaratılışın zaman aralığında alınan şekildir. Bu yorumlarımızı toplumsal diyalektiğin diline göre belirtirsek, maya mücadele, yaratılış mücadele zamansallığı içinde ortaya çıkanlardır. Nefis ise kişilerin aldığı biçimdir, kültürdür, kişiliktir, terbiyedir.

Her yaratılışın bir zaman aralığına gereksinim duyduğunu belirttik. Bilindiği gibi zaman hareketle fark edilen ve anlam kazanan bir olgudur. Hareket özünde değişimdir. Değişim olunca biz bir şeylerin hareketlendiğini anlar ve görürüz. Tüm bu oluşumların gerçekleşme aralığıdır zaman. Toplumsal zaman, yaşamın anlamında değişimlerin yaşanması süresidir. Toplumsal yaşamda anlam değişimi aynı zamanda bireylerin sahip olduğu öykülerinin de değişmesidir. Bu anlamıyla toplumsal mücadeleler aynı zamanda toplumda var olan öyküleri değiştirmektir de.

Toplumsal mücadelelerde her şeyden önce "göğüslerini ölüme açarak en önde koşanların" hayat öyküleri değişmeye başlamıştır. Onlar yeni kurulacak hayata en önde yol alanlardır. Bir diğer anlamda rehberdirler. Bu kanundan ötürüdür ki devrimler yeni hayat öyküsü yazmayı başaran devrimcilerin eseri olmuştur. Bu her devrimin önce devrimcilerin hayatlarında gerçekleşmesi ilkesidir. Yani daha sonra yapmak istediklerini devrim önce onların hayatlarında gerçekleştirir. Onlarda bu biçimde devrimi yaşayarak devrim yaparlar. İşte bu gerçekleşmede önderlikler ve şehitler belirleyicidir. Bunun için nereden bakılırsa bakılsın hangi anlatım yöntemi kullanılırsa kullanılsın devrimci mücadelede hayat öykülerinin sonu şehitlikle biten her birey devrimin kendisi olmuştur. Toplumsal manada devrimci mücadelelerde ölüm yoktur. Çünkü devrim yeni bir yaşam yaratma işidir. Devrim; klasik manada olaylar toplamının oldu bitti anı değildir. Devrim sürekli akan bir hayat ırmağıdır. Akıştır devrim ve sürekli yaşamı devindirir. Zorluğu da yüceliği de bundandır.

Anlatmaya çalıştığımız hususları Kürdistan ülkesine ve toplumuna uyarladığımızda her şeyin çok daha fazla yakıcı yaşandığını görürüz: Ne kadar çok yaşam toprağa düşmüştür ve ne kadar çok yeni yaşam filizlenmiştir bu topraklarda. Ne kadar çok eski öykü kitabı yakılmıştır ve ne kadar çok yeni öyküler yazılmıştır ülkemiz de. Acılarını ve öfkelerini, uğradığı haksızlıkları yazmak için Dicle'yi mürekkep gibi Harran defterine akıtsan yetmez.

Zaferleri de çoktur Kürdistan'ın. En büyük zaferi özgürlükteki ısrarı büyük vicdanıdır Kürdistanlıların. Bu büyük zaferleri olmasaydı Önder Apo çıkar mıydı? Kürt "qatıxında" PKK mayası tutar mıydı? Yaratılış ve nefis gerçekleşir miydi? Kürdistan'da yazılması gereken asıl öykü budur işte. Bu öyküye hayatlarını katanlardır asıl yazılması gerekenler. Anbean yazılmayı hak eden o kadar çok hayat vardır ki bu topraklarda. Ve bunu hayatların yeşerdiği bu topraklara kulak vererek yazmak! Sara yoldaş 'Kavgasını' yazarken "yeniden yaşadım demişti." Kürdistanlılar "bost bı bost axa welatemın der" böyle yazılmalıdır. Çünkü Kürdistan'daki yeni yaşam için Kürdistanlı yiğitler ve fedakarlar "bost bı bost" mesafesinde tohum olup ekildiler bu topraklara.

Devrimde insanı en çok acıtan hata zoruna giden şey gecikmedir. Bazen değişmesi gereken hayat öyküleri geç değişmeye başlar. Bu zorlayıcıdır ve zordur. Bazen de değiştikleri halde yeniden yaşanmak için kaleme alınması gereken öykülerin yazılması gecikmiştir. Bu da acı veren bir gecikmedir. Telafisi, geç de olsa onu devrimci mücadele sahifelerine yazmak biz geride kalanların borcudur. Hayat öyküsünü zamanında değiştirmeye başlamış hatta Kürdistan topraklarına en önde tohum olmuş hayatlardan birinin öyküsünü yazayım derken bu cümleler döküldü, eski anıların yeniden canlanması hatırasına. Bu satırlarla eski bir yoldaşı olarak öyküsü geç yazılan bir hayattan bahsetmek istiyorum. Söz konusu yaşam öyküsü Kürdistan halkının yaşadığı özgürlük devriminin ilk değişen hayatlarından birinindir: Abdullah Kıran. Evet Mêrdîn bölgesinde, 1977'de daha sonra doğacak PKK devrimini ilk hissedenlerden ve ona emek verenlerinden biridir Abdullah Kıran yoldaş. Kelimelerle ifade etmeye çalıştığım yukarıdaki tüm güzel vurguları kendisine atfediyorum. O tüm bu vurgulardan çok daha fazlasını hakkeden biriydi.

Abdullah Kıran, 1955 Derîk Tilbisim köyünde doğmuştu. Mêrdîn'de daha sonra PKK adıyla partileşecek olan önder Abdullah Öcalan'ın fikirlerini ve yurtseverliğini 1977'de tanıyarak bu düşüncelere pratiği ile katılma onuruna sahiptir. O dönem alanda devrimci düşüncelerle tanışan ve mücadele eden Mahmut Güden ve Kerim Baytar yoldaşlarla beraber Mêrdîn bölgesinin ilk Apocularından biri olma özgünlüğü de ona aittir. Bilindiği gibi PKK daha bir parti olarak kurulmadan önce yürütülen devrimci mücadele daha çok aktif, inisiyatifli yaratıcı ve gözü pek kişilerle anılırdı. İşte Mêrdîn bölgesinde ilk Apocu guruplar içinde adından söz ettiren biri de Abdullah Kıran arkadaştı.

Mêrdîn öğretmen lisesinde öğrenci iken bölgeye gelen ilk Apocularla okulda tanışmıştı. Bir genç yurtsever olarak Apoculukla ilişkilenir ilişkilenmez alanın en aktif devrimcilerinden biri oldu. Cesareti ve emekçiliği yanında o genç yaşta toplumsal ilişkiler kurmadaki yeteneği bir çok köy ve insanın apocularla tanışmasına yol açtı. Mêrdîn bölgesinde Mustafa Gezgör, Şexmus Yiğit, Mehmet Emin Aslan, Ferhat Kurtay gibi önder devrimciler ile birlikte çalıştı. Daha sonra parti kaynaklarından da teyit ettiğimiz gibi alana ilk giden kadroların İlk ilişkilendikleri arkadaşlardandır Abdullah Kıran.

Abdullah Kıran yoldaş Mêrdîn, ama özellikle Dêrîk bölgesinin yurtseverliğe açılmasında hatırı sayılır bir rol oynadı. Mazlum Doğan yoldaşın 1977nin sonbaharında ilk defa Dêrîk'e gelirken yanındaki yerel ilişkiydi. Daha önce Dêrîk'e üç kişilik bir birimin gelip gittiğini duymuştuk. Ancak ilk grup daha çok alanı tanıma, örgütlemeye ön hazırlık diye bileceğimiz tarzda giriş yapmıştı. Fakat Mazlum Doğan yoldaşın gelişi ve sonrasında örgütlemeye dönük daha kalıcı adımlar atıldı. Bir grup genç olarak biz de o zaman katıldık. O dönem içimizde partinin halka ulaşmasında rolü ve katkısı en çok olan arkadaslardan biriydi Abdullah Kıran arkadaş oldu. Özellikle Dêrîk merkezde ve Tılbısım, Germıka Jor, Sûsıke köylerinde geniş bir aile çevresi vardı. İlk önce bu çevre içinde faaliyetlerini yürüttü. Önderlik fikirlerine ilkin bu kesim içinde taraftar kazanmaya çalıştı. Kısacası Mêrdîn yurtseverliğinin gelişmesinde ve PKK ile ayağa kalkmasında rolü büyük olan bir arkadaş oldu.

Mücadele genişledikçe alana değişik kadrolar gelip gitmeye başlamış ve partileşme ile beraber ilk grup ilişkileri yerini daha profesyonel parti resmi ilişkisine bırakmaya başlamıştı. Sayı arttıkça ve düşmanın yönelimleri artıkça arkadaşlar olarak birbirimizi daha az görmeye başlamıştık. Bir ara Mêrdîn alanında "bir grubun partiye yerelci ve dar yaklaşığı" iddiaları ile partiden uzaklaştırıldıkları söylentisi yayıldı. Bu gurupta isimi geçenlerden biride Abdullah Kıran arkadaştı. O zaman alan sorumlusu olarak Baki Karer vardı.

Ancak Abdullah Kıran arkadaş kendisine "neden partiden atıldın" biçimindeki sorulara "ben örgüte yeterince güç getiremediğim, eksikliklerim olduğum için" atıldım. "Bana haksızlık yapılmamıştır, parti doğru neyse onu yapar" diyerek örgütü savunacak kadar ruhen katılım yapmış bir militandı. Zaten partiden atılmış denildiği dönemlerde de her zaman mücadele içinde yer alıyordu. Kuzeydeki birçok aktiviteye katılmaktan hiçbir zaman geri durmadı. Yine öğretmenlik maaşından alanda çalışan parti birimlerine her zaman yardım etmeye devam etti.

Devrimlerde talihsizlikler, zamansızlıklar ve beklenmedik kötü tesadüflerde az değildir. Abdullah Kıran arkadaş tüm bu talihsizlikleri yaşadı. Ve hiç alışık olmadığımız ve beklemediğimiz bir biçimde 13 Aralık 1980'de şehit oldu. Şehadet tarihinin üzerinden on yıllar geçti. Bunca yıla rağmen unutulmadı. Ancak geç yazıldı. Unutulmaması onun devrimciliğinin büyüklüğünün göstergesidir. Biz yoldaşları geç yazdığımız için kusurluyuz. Bu anlamda gecikmiş de olsa yazdığım bu satırlar kendisini bir kez daha yeniden içimize katma manasındadır. Çünkü yazmak yeniden yaşamaktır. Yazmak biraz da hakkını teslim etmektir. Ben tüm yoldaşları adına gecikmişliğin yaratığı kusurumuzun özeleştirisini az da olsa bu yazıyla veriyorum. Yine Abdullah Kıran yoldaşın ölümsüzler kervanına katılan biri olmasından kaynaklı ona karşı kutsal bir görevi bu biçimde de olsa yerine getirmeye çalıştım.

Şehitlerimiz ülkemizde yeşermiş özgür insanlık abideleridir. Ruhunuz her zamandan daha çok topraklarımızın bereketi olmuştur yoldaşlar….

Mücadele yoldaşları adına
Ferhat Mêrdîn

KÜRT HALK ÖNDERİ ABDULLAH ÖCALAN DEĞERLENDİRİYOR

15 AĞUSTOS ATILIMI VE DOĞRU DEVRİMCİ SİYASETİNİN ZAFERİ

baştarafı 32'de

Ancak devrimci eylemlerimizi böyle değerlendirip saldıranlar, yalnızca Türk sömürgecileri değildi. İcazetli sol ve Kürt küçük burjuva reformistleri de, hep bir ağızdan bu eylemlerin provakasyon olduğunu ve demokrasiye dönüş çabalarını baltalayacağını ileri sürerek, en alçakça saldırılarla yöneldiler. Liberal burjuvazinin peşine takılmış olan ve tüm planlarını 1988 seçimlerine göre yapan bu sahte sol güçler, ortamın kızışmasından son derece rahatsız olarak, kendilerine de bir mücadele çağrısı olan bu soylu eylemlere, kraldan daha kralcı kesilerek saldırdılar. Düzene karşı durması gereken bu güçlerin, sosyal şoven, reformist anlayışlarından dolayı gerçekler karşısında kör ve sağır kalmaları, hatta bununla da kalmayarak direnişe saldırmaları ve devrimci hareket karşıtı kutsal ittifaklar oluşturmaları, kendileri açısından gerçek bir talihsizlik olmuştur.

Bütün bu tutumlar, bu güçlerin PKK'nin önderliğindeki silahlı direnişin, Ağustos Atılımı'nın değerini düşürme ve onu örtbas etme çabalarının ifadesi olmakla kalmamakta, halkların çıkarlarına ne kadar ters düştüklerini de ortaya koymaktadır. Onların bu konumları, halklarına karşı yerine getirmeleri gereken, ancak ısrarla kaçındıkları görevlerinin neler olduğunu da ortaya koymaktadır. Ve bu aynı zamanda, bölgemizde, tarihte ve günümüzde, emperyalizmin işbirlikleri vasıtasıyla karma karışık bir hale getirdiği çelişkiler yumağının, nasıl çözüme kavuşacağı konusunda da birazcık sağduyu sahibi olan insanlar için, zengin deneylerle doludur.

Binyıldan beridir süren mücadele konusunda, başta Türk basını olmak üzere, onunla beraber neredeyse nağmelerine kadar aynı telden çalan sahte sol ve reformist akımların yayın organları, inkarcılığa başvuruyor ve çarpıtmalarda bulunuyorlar. Ne pahasına olursa olsun yaşamak isteyen, haklı olan ve saygı duyulması gereken halk gerçekliğimize saldırmaktan çekinilmiyor. "Eşkıyaların hareketi, bölücü çıkış, yıkıcılık" Türk burjuvazisinin kendi katliamlarını gizlemek için, basını, radyosu ve televizyonunda tekrarladığı günlük nakaratlardır. Diğer taraftan PKK'ye, Apoculuğa karşı kutsal ittifaklar kuran, yerli, işbirlikçi, reformist kesimler ve her zaman onunla işbirliği içinde olan sosyal şovenizmin, sorunları çarpıtması, gerçeğin ismini bir türlü koymak istememesi, sanki gelişmeler bir önderlik olmaksızın kendiliğinden ortaya çıkıyormuş gibi davranmaları, Türk burjuvazisi kadar olsun namuslu olamamaları, ne pahasına olursa olsun direnişe isim olarak sahip çıkmaları, ama onu gerçekleştiren gücü ve direnişin kahramanlarını yerle bir etme konusunda, her türlü çılgınlığa başvuracak kadar sağduyu yoksunu olmaları gerçeği... Bu konuda söylenecek çok şey vardır. Akıtılan her damla kanın, toprağa düşen her direniş kahramanının söyleyeceği, bu iflah olmazlara kabul ettireceği çok şey vardır.

15 Ağustos yüce atılımını ve sonrasındaki gelişmelerle, PKK kendi önderliğinde halkımızın makus talihini yıkma yolunda, tarihsel bir adım atmıştır. Yüreğimiz üzerindeki pası, ondan da öte Türk burjuvazisinin deyişiyle beton kalıplarını parçalanmış, halkımızın başucuna dikilen mezar taşlarını alıp fırlatmış, ölümü pek de kolay kabul etmeyecek bir halk gerçekliğinin ifadesi olmasını bilmiştir...

Tarihte direniş gerçekliğimiz ve bazı özellikleri

PKK hareketi, bir direniş hareketi olarak doğdu. Onun doğuşundan bugüne yükselttiği mücadelesine damgasını vuran da yine bu direnişçi ruhudur. Bu ruh, yüzyıllardır toplumumuzda egemen kılınmak istenen yabancılaşma ve ihanete rağmen, onları yerle bir ederek yükselen ve bu temelde de toplumumuzun yeniden doğuşuna damgasını vuran yüce bir ruhtur. Bu ruh, partimizin silahlı direnişi ile daha da billurlaşan ve 15 Ağustos Atılımı'yla zirveye ulaşarak, mücadelemizi dönülmez bir noktaya ulaştıran bir ruhtur ve tarihsel anlama sahip bir yüceliğe ulaşmıştır. Bu temelde gelişen ve tüm toplumumuza dalga dalga yayılan silahlı direniş mücadelemiz, yüzyıllara sığmayacak değerler yaratarak halkımızın kaderine damgasını vurmuş ve tarihsel bir rol oynamıştır...

15 Ağustos Atılımı, herhangi bir atılım değildir. Tarihimizin, 12 Eylül faşist, barbar Türk sömürgeciliği tarafından, bir daha dirilmemecesine karartılmak istendiği, ama aynı zamanda halklarımızın son kurtuluş umutlarının da filiz vermeye başladığı, doğru devrimci bir politikayla, önderlikle uygun hazırlıklar zemininde ve özgücüne güven temelinde, nihai zafer doğrultusunda, tarihe en anlamlı girişin yapılması için, elden gelen tüm gücün seferber edildiği bir direniş olgusudur. Tüm eksiklik ve yetersizliklere rağmen, tarihimizde çokça görülen ve bugün de kendi devrimci pratiğimizde hortlatılmak istenen işbirlikçiliğe, teşhir ve tecrite meydan vermeden, direniş alevini bir an bile söndürmeden, düşmanca dayatılan özel harbe karşı, Kürdistan halkının öz savaşım biçimini kazanma azmiyle gerçekleştirilen bir direniştir. Bugüne kadar süregelen ve adeta kaçınılmaz bir kural haline gelmiş bulunan direnme ve yenilme kanununu, bu kez tersyüz etmenin, nihai zafer yolunda direnmenin ve tarihimizin olumsuzluklarını bir kez daha tekerrür ettirmemenin adıdır şanlı 15 Ağustos Atılımı.

15 Ağustos Atılımı, aynı zamanda olağanüstü pratik çabaların biçimlendirdiği bir eserdir. İlerde bu dönemi hazırlayanların ve yaratanların anıları derlendiğinde, bu eser uğruna sarf edilen pratik çaba ile gösterilen cesaret ve fedakarlık daha ayrıntılı bir biçimde ortaya konulacaktır. Ama bir cümleyle ifade etmek gerekirse, 15 Ağustos Atılımı direniş tarihimizde aynı zamanda bir emek kahramanlığı olarak geçecektir.

> "PKK hareketi, bir direniş hareketi olarak doğdu. Onun doğuşundan bugüne yükselttiği mücadelesine damgasını vuran da yine bu ruhtur. Bu ruh, yüzyıllardır toplumumuzda egemen kılınmak istenen yabancılaşma ve ihanete rağmen, onları yerle bir ederek yükselen ve bu temelde de toplumumuzun yeniden doğuşuna damgasını vuran yüce bir ruhtur."

Ülkemizin coğrafya ve diğer özellikleri bakımından en çetin ve geri koşullarında, son derece çorak ve bilinçten yoksun, orta Kürdistan topraklarında gerçekleştirilen 15 Ağustos devrimci atılımı, büyük karlı dağlar aşılarak, günlerce aç kalınarak, aylarca yürünerek ve sonsuz propaganda ve ikna gücü kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Kendini, tarihini ve çağı tanımayanlara, ulusal, toplumsal gerçeklerimizi ve mücadelemizi tanıtmak ve onları kendi savaşlarına kazanmak için, büyük bir maratona kalkılarak ülke boydan boya dolaşılmış, sınırlar, coğrafya engelleri ve feodal aşiretçi çitler bir bir aşılmıştır. Denilebilir ki bir anlamda, bu alanın muazzam maddi ve manevi zorluklarına karşı, büyük bir savaş verilerek yaratılan 15 Ağustos devrimci atılımı, özellikle de küçük burjuva reformizminin soysuz, rahat yaşam anlayışlarıyla, devrimci safları çürütmeye çalıştığı bir ortamda "en yüce değer emektir" şiarını en parlak bir biçimde doğrulamıştır.

Doğanın zorlukları ve her alandaki geriliklere karşı savaşta, PKK kadro ve sempatizanları, bu savaşın tüm zorluklarını başından gönüllüce kabul ederek, sabır, fedakarlık, bilinç ve cesaretten oluşan büyük bir direniş örneği göstermiş, gerektiğinde hayatlarını ortaya koyarak inanç ve özverileriyle, halkımız nezdindeki güvenilirlik ve inanılırlıklarını dokunulmaz kılmışlardır. İşte böylesi bir yoğun emek temelinde gerçekleşen 15 Ağustos devrimci atılımı, doğal olarak kitleler üzerinde derin izler bırakmış ve halk saflarında kökleşmiştir.

Ancak, atılımın gerçek özelliklerini görmeyen Türk burjuvazisi, hareketi yakın tarihimizdeki Seyit Rızaların ve Şeyh Saitlerin direnişine benzeterek, belli bir hazırlıktan yoksun, kendiliğinden bir isyan hareketi zannetti ve avaz avaz bağırmaya başladı. "Vahşiler, eşkıyalar ayaklandı, gericilik hortladı." Bu güçlerin soldaki borazancıları da, başta Ecevit olmak üzere, "feodal kalıntıların son çırpınışı" diye eşlik ettiler. Ve yerli işbirlikçi, hain, reformist maskelere bürünmüş yarasalar, kendi halkına –ki bunların artık Kürt halkından olduğundan da şüphe edilir– ulusal değerlerine, en küçük bağlılık sahibi bir kişinin bile saygı duyacağı bu eylemlere, Kürt ulusal değerlerini saat saat yüceltecek tüm dünyaya duyuran bu eylemlere, sağanaktan boşanırcasına saldırılar yönelttiler. Birçok gerici ruh yeniden ayaklandı.

Yine eski yöntemlerle bastırabileceklerini sandılar, yürüdüler ve aylarca, manşet üstüne manşet, haber üstüne haber yayınladılar. "Eşkıya kıstırıldı, Herekol Dağı kuşatıldı, 72 saatlik ömürleri kaldı. Tükenmek üzereler, teslim olmak üzereler..." 72 saat yerini aylara ve aylar yerini bir yıla bıraktı. Sonuç; son elli yılın en acımasız kışına, rağmen özel savaşı her türlü oyununa rağmen direniş kırılamadı, giderek daha da boyutlandı. Tam tersine Kars'tan Antep'e, Dersim'den Hakkari'ye kadar, TC tarihinde görülmemiş bir genişlikte ve yoğunlukta, sayısı 100'lere yakın karakolun basılması, 1000'lere varan ajan, işkenceci, subay ve polisin cezalandırılması, kan akıtılmadık tek bir il ve ilçenin bırakılmayarak, ülke topraklarının yüce şehitlerin kanıyla sulanması temelinde, bu bir yıl içinde eşsiz bir destanın yazılması söz konusudur.

Son bir yılda, PKK'nin şanlı direnişi zirveye çıkartılarak, dosta düşmana karşı, en mert bir tarzda temsil edilmiştir. Bunlar büyük gerçeklerdir, soylu gerçeklerdir, dost ve düşman tarafından saygı duyulması gereken kutsal gerçeklerdir. TC'nin de kabul etmek zorunda kaldığı bu gerçeklik, kendisini dayattığı özel savaşa karşı, Kürdistan halkının yükselttiği kutsal direniş gerçekliğidir. Ve 15 Ağustos yıkılmadı. Ardı arkasına yoğunlaştırılarak devam etti. Büyük bir olay bu. Bugün Temmuz ayını geride bırakıp, 15 Ağustos'a yaklaştığımız şu sıra görüyoruz ki, Temmuz ayı Hayrilerin, Kemallerin, Akiflerin, Alilerin o soylu direnişlerinde somutlaşan halkımızın yaşam tutkularının, büyük bir hesap soruşa dönüşerek boydan boya, tüm Kürdistan'da düşmana ses çıkartmayacak, onu susturacak gelişmelere tanıklık etti.

Evet bu ay içerisinde yalnızca Dersim'de 10'a yakın karakol, polis birimi basıldı, onlarca hain cezalandırıldı. Yalnızca Dersim katliamının sınırlı bir intikamı alınmakla kalınmadı, aynı zamanda TC için çok anlamlı bir direniş gösterildi. Tüm bu gelişmelere karşın, sömürgecilerden tek bir ses yok, ancak her şeye rağmen tüm halk bu gelişmelerden haberdardır. Kars'ta da aynı türden gelişmeler sürüyor. Tüm Kürdistan'da onlarca şehrin, devrimcilerin direnişiyle çınlaması söz konusu. Fakat TC'den hiçbir ses yok. Yalnızca "şurada 2 bölücü, burada 5 bölücü, yine orada 3 bölücü imha ettim" türünden haberler vermekle yetinmekte, gerçekleri gizlemekte ve hele kendi kayıplarını vermekten ısrarla kaçınmaktadır. TC'nin bu suskunluğunun anlamı çok açık değil mi? İşler umduğu gibi gelişmedi. Neden bu? O eylül, ekim, kasım ayları boyunca sıraladığı manşetleri ve tüm dünyayı ayağa kaldıran haberleri neden yok şimdi? Eylemler daha mı az? Açık ki hayır, aksine tüm ülke karış karış kaynıyor. Esas neden gelişmelerin TC'nin aleyhine dönmesi ve işine gelmemesidir. Susuyor, çünkü gerillanın oyununa gelmek istemiyor. Susuyor, çünkü böylece propagandanın etkisini kırmayı amaçlıyor ve böylece akıllı politika uyguladığını sanıyor.

İşte 15 Ağustos Atılımı'nın 1. yıldönümü, böylece en zayıf bir anında halkımızın susturulmayan dili ve yükselen direnişiyle, görkemlice karşılanıyor. Kürdistan tarihinde ilk defa bir direniş bastırılamayarak, dallanıp budaklanmakta, derinleşip genişlemektedir. Büyük umudu doğuran, birçok şeyin altının çizilmesini sağlayan düşünce ve davranışı, kökünden etkileyen ve bundan sonra da etkilemesi kaçınılmaz olan gerçeklik de budur. Hiçbir ukalanın örtbas edemeyeceği kadar açık olan bir gerçekliktir bu...

Gerçekler örtbas edilmemeli

PKK'nin bu direnişi yeniden yükseltirken, tek başına ve çok sınırlı bir donanımla hareket ettiği doğrudur. Fakat bu neyi değiştirir? Eğer bir dava haklıysa, başlangıçta belirleyici olanın sayı ve teknik donanım olmadığı açık değil midir? Tarihteki her soylu dava, başlangıçta en az donanımla ve birkaç kişi tarafından başlatılmamış mıdır? PKK'nin direnişinin salt bununla da kalmadığı, daha şimdiden milyonlara mal olduğu gözler önündedir. Üstelik düşmanın en üstün teknolojisi karşısında ve iki ordu, 40 bini aşkın özel komando ve helikopter birliklerinin kuşatması altında olunmasına rağmen, direniş bir yıldır sürekli genişlemekte, derinleşmekte ve daha geniş kesimleri kapsamaktadır. Evet bu direniş gücünün nasıl geliştiği, nasıl gelişeceği ve ardında haksızlık olan üstün bir teknolojinin ve sayısal üstünlüğünün nasıl aciz kalacağı, geçmiş bir yıllık direniş sürecinde açık bir şekilde sergilenmiştir.

Buradan çıkarılması gereken ders, halklarımızın haklı davasına, canı gönülden insanların 15 Ağustos Atılımı karşısında objektif düşünme ve davranma dürüstlüğünü ve üstünlüğünü göstermeleri gerektiğidir. Türk ve Kürt halklarının direniş tarihleri doğru özümsenmeli ve desteklenmeli, yüceltilmesi gereken yönler selamlanmalıdır. PKK'nin hatırı için değil, halklarımızın hatırı için bu yapılmalıdır. PKK'nin bazı eksik ve yanlış uygulamaları bahane edilerek, yücelik lekelenmemelidir. Birçok hatalarımızın olması kimseye bu hakkı vermez...

Gerçekler örtbas edilmemeli, çarpıtılmamalı, Sezar'ın hakkı Sezar'a verilmelidir. PKK başlangıçta, çok güç koşullarda siyasetini inşa edip uygularken, birçok hatalar yaptı, kendisini bir türlü uygulama noktasına getiremedi. Ve 15 Ağustos'a girildiğinde de bunlar önemli oranda devam ediyordu. Ancak bütün bunlara rağmen, yaratılan sonuçları hiç bizim iddia etmemize gerek kalmadan, TAZ'a (Tageszeitung) Avrupa'daki çeşitli güçlerin, bir ara PKK'ye karşı çok iyi kullandıkları bu gazeteye başvurarak görelim. Serge Arnold imzası ile 19.7.1985 tarihli Tageszeitung'da yayınlanan bir makalede şu görüşlere yer verilmektedir:

"...Güneyden bölgeye doğru gelen biri için, durumun ciddiyeti henüz Dicle kenarında bulunan Cizre ilçesinde başlamaktadır. Halkın ezici çoğunluğunu Kürtlerin oluşturduğu Muş ve Bitlis dışında, tüm bölgelerde sıkıyönetim hükmünü sürdürürken, burada ise savaş hali yaşanmaktadır. Mevcut asker sayısı,

> "Doğanın zorlukları ve her alandaki geriliklere karşı savaşta, PKK kadro ve sempatizanları, bu savaşın tüm zorluklarını başından gönüllüce kabul ederek, sabır, fedakarlık, bilinç ve cesaretle bir direniş örneği göstermiş, gerektiğinde hayatlarını ortaya koyarak inanç ve özverileriyle, halkımız nezdindeki güvenilirlik ve inanılırlıklarını dokunulmaz kılmışlardır."

diğer bölgelere nazaran çok daha kabarıktır, askerlerin ruh hali çok daha asabi, endişeli, tehditkar ve baskıcıdır. Yapılan kontrol, arama ve taramalar gittikçe yoğunluk kazanmaktadır. 'Aşağı in, sıraya geç, kimliğini ver, ellerini kafa üstüne koy, bacağını yana doğru aç' vb hitap etme biçimleri, günlük yaşamın birer görüntüsü halinde. Erkekler, tepeden tabana çok sıkı aramadan geçirilmekte. Kadın ve çocuklar şimdilik erkekler için kaide haline gelen bu uygulamaların dışında kalmaktadır. Tek sıra halinde dizilmiş kişilerin üzeri iyice arandıktan sonra, aramada bulunan güvenlik güçleri mensupları, tekrardan sıranın başına gelerek, arananların kimliklerini alıp ellerinde bulunan çok sayfalı arananlar listesi ile karşılaştırmaktadırlar. Birkaç kilometre ileride, aynı muamele yeniden başlayarak durum öyle sürüp gitmektedir. Buradan Şırnak ve Uludere yörelerine geçerken, iki yeni gerilla kalesiyle karşılaşılmaktadır. Şırnak ve Uludere'de yol sona ererken, 3000 metre yüksekliğindeki dağlara doğru yükselen korkunç engebeli ve inanılmayacak zorluklarla dolu, yeni bir alan başlamaktadır. Dağ tepelerinin en yüksek geçit noktalarına kurulan jandarma karakolları, gerçek bir savaş durumunun yaşandığı izlenimi vermektedir. Askeri karakolların hemen çevresinde kazılan mevzilerde saklanan askerler, kafalarında II. Dünya Savaşı'ndan kalma miğferler olmak üzere, otomatik silahlarını vadilere ve dağ sırtlarına uzatmış beklemektedirler. Hemen hemen tümü, Türkiye'nin diğer bölgelerinden geldiklerinden, sanki cehennemden farksız bir yaşam içinde gibidirler...

Beytüşşebap tam bir yıldan beridir Güneş operasyonunu her saat yeniden yaşamaktadır... Yörede bulunan tek yol üzerinde devriye gezinen özel askeri birlikler, otomatik silahlar ve telsizler elde olmak üzere, mütemadiyen üç sıra halinde nişan almış vaziyette, hazır ve ateş açmak için tam siper saldırı durumunda beklemektedirler. Her birinde tepeden tırnağa kadar silahla donanmış 10'ar asker bulunan ve kum torbalarıyla korunmaya çalışılan, üstü açık küçük askeri araçlar sürekli dağlara doğru hareket halindedirler.

Yavuz adında konuştuğumuz bir köylü, bir yıldan beridir her gün tekrarlanan bu manzaraları, soğuk ve asık bir çehre ile izlemekteydi. Bu duruma katlanamayacağını ve katiyen alışamayacağını belirtiyordu. Bu süre zarfında köy halkının çoğunluğu gibi, kendisinin de Apocuların davasına kazanıldığını, hiç gizlemeden ifade ediyor ve şöyle diyordu; 'Onlar, Apocular en güçlüdür. Dağlarda Türk askerleri onlara karşı hiçbir şeydir.' Bölgede yaşayan halkın büyük çoğunluğu, Kürdistan'ın bu kesitinde bulunan köylerde, pratik bir savaşın yaşamakta olduğu düşüncesindeydi. Parlamenter, sol muhalefette olan Halkçı Partinin Mardin'deki bir temsilcisi şu açıklamada bulunuyordu: 'Kürtler ve Türkler arasında, artık dönüşü olmayan bir noktaya varılmıştır.' Yine Türkiye'nin batısından gelen ve şu anda Van çevresinde görev yapan bir doktor, 'geçmişte halkın büyük çoğunluğu isyancılara karşı idi, çünkü halk mücadelelerinin Kürtler arasındaki iç çatışmaları da yansıttığını gözardı etmemekteydi. Ancak özellikle Güneş operasyonunun başlatıldığından bu yana, sadece Apocular Türk ordusuna karşı savaştıklarından, halkın PKK'ye olan sempatisi hızla güçlenmektedi' demektedir."

Evet, alıntıdan da açıkça görüldüğü gibi, diğer güçler kalmadı ve direnen, bu temelde de halkın desteğini kazanan tek güç olarak PKK varlığını sürdürmektedir, hem de, her geçen gün Türk sömürgecilerinin aleyhine dönüşen bir savaşı yaratarak. Geçmişten bu yana PKK'yi diğer sol güçlere karşı saldırılar düzenlemekle, hep solcuları vurmakla suçladılar. Şimdi nerede o solcular, devrimciler neye karşı, kiminle mücadele ediyor, kime karşı ittifaklar oluşturuyorlar? PKK'nin geçmişten bu yana, kimlere karşı mücadele ettiği, hangi güce darbe vurduğu, artık hiçbir çarpıtmaya ve demagojiye yer bırakmayacak kadar açık değil midir? Evet, PKK geçmişten beri Türk sömürgecilerine karşı mücadele etmektedir ve bugün de TC'ye tarihinde tanık olduğu en önemli ve sonuç alıcı darbeleri vurmaktadır. Bunu kimse artık inkar edebilir mi!

Partimizin siyasetimiz 15 Ağustos Atılımı'yla bir kez daha doğrulanmıştır

15 Ağustos Atılımı ile başlayan ve I. yıldönümüne dek uzanan süreç içinde Partimizin doğru devrimci siyaseti, parlak bir şekilde birkez daha doğrulanmıştır. Evet, bir çokları sayısız defa doğruluğu pratikte kanıtlanmış olan parti çizgimizin başarısızlığı için çok şey yaptılar. Çeşitli güçler ulusal ve uluslararası alanda görülmedik ölçülerde bir teşhir ve tecrit faaliyeti yürüttüler. Ama devrimimiz tüm engelleri aşarak gelişiyor ve şunu kesin biçimde doğruluyor, eğer bir siyaset doğruysa, yetersiz bir uygulaması bile büyük gelişmeler ortaya çıkarabilir. Yine eğer bir siyaset doğru ve buna uygun bir uygulamaya kavuşmuş ise, engeller ne denli çok olursa olsun, zafer yolunda yürüyebilir. 15 Ağustos Atılımı ve sonrasında devam eden kesintisiz eylemler, bunu parlak bir biçimde doğrulamıştır.

15 Ağustos Atılımı, salt içinde gerçekleştiği koşulların amansızlığı, karşılaşılan engeller ve zorluklar ile taşınan yetmezlik ve olumsuzluklar dikkate alındığında bile, gerçekte mucizevi bir harekettir. Evet, devrimin bilimine sıkı sıkıya bağlı olanlar için, işin mucizeyle ilişkisi yoktur. Ama Kürdistan koşullarında devrimimize ve hatta varlığımıza biçilen kefeni yırtarak, böylesine bir devrimci çıkışı yapmak da, her gücün harcı değildir. Nitekim teslimiyetçi, küçük burjuvalarımız buna bir türlü inanmak ve sinelerine oturtmak istemediler ve damgayı bastılar "ömürleri bir kaç günlüktür, bir kaç aylıktır." Bu ya içinde bir bit yeniği olan ne idüğü belirsizlerin, boşu boşuna övdüğü maceraperest ve de provokatif bir harekettir, ya da mucizedir. Hayır, devrimci gerçeklikte mucizelere yer yoktur. Aynı şekilde bu kadar korkusuzca ve kahramanca, muazzam güç dengesizliği içinde düşmana karşı yürümenin, maceracılıkla, provokasyonlukla da ilişkisi olamaz. Düşmanın itiraflarından bunu anlamak zor değildir. O halde kabul edilmelidir ki, olan şey parti siyasetimizin en çarpıcı bir şekilde doğrulanmasıdır.

Evet, 15 Ağustos Atılımı Kürdistan'da uygulanacak doğru devrimci siyasetin ne olması gerektiğini bir kez daha ortaya koymuştur. Geçmişte ve günümüzde Kürdistan'da birçok defalar direnmeye teşebbüs edildi, ancak bunların hemen hepsinde de yenilgi yaşamaktan ve ezilmekten kurtulunamadı. Bu şüphesiz ki, uygulanan siyasetle yakından bağlantılı bir olaydır. Geçmişte aşiretçi feodal önderliğin, sınıfsal ve ideolojik politik konumu, yenilginin en temel nedeni olarak karşımıza çıkarken, yakın geçmişte de, özellikle ulusal ve toplumsal gerçeklerimizi ret, ya da ince bir tarzda, inkar temelinde yola çıkan ve ister bilinçli, ister bilinçsiz olsun, böylesi bir konum içinde bulunanların Kürdistan'da giderek gelişen bir direnmeyi gerçekleştiremeyecekleri ortaya çıkmıştır.

Özellikle, Kürdistan'ın coğrafya ve insan yapısının, silahlı mücadele için çok elverişli olmasını göz önüne alarak, Türkiyeli birçok direniş önderi de, 1970'lerde bu alanda mücadeleyi geliştirmek istemiştir. Ancak sosyal şoven düşünce tarzı ve ulusal gerçekliğimizi hesaba katmayan ve sınıfsal tahlile dayanmayan bu anlayışlarla, salt gerilla mücadelesini doğru kurallar temelinde uygulamayı gözeten bu çıkışlar, sınırlı bazı gelişmeler sağlamış olsalar da, ulusal bir direnişi tutuşturamayacaklarını ve olsa da sürekli kılamayacaklarını ortaya koymuşlardır. Gerek Sinanların Nurhak'taki, gerekse İbrahim Kaypakkaya'nın Dersim ve diğer alanlarda gerçekleştirmek istedikleri direnişleri, onca soylu çabaya, fedakarlığa ve cesarete rağmen, doğru bir ideolojik politik temele dayanmadığı yine doğru sınıfsal tespitlere ulaşılamadığı için, gerillacılık ve silahlı mücadele doğru ele alınmış olsa bile, yenilgiye uğramaktan kurtulamamıştır. Bu yalnızca teknik nedenlere objektif koşullara bağlanamaz, aksine altında siyasi bir hata yatmaktadır. Bir ulusal ve toplumsal gerçekliği, doğru bir tarzda ve yerli yerine oturtamama durumu vardır ve yenilgi esas olarak burada aranmalıdır.

Buna karşılık PKK, Kürdistan'da silahlı mücadeleyi esas alır ve geliştirirken, bunun her şeyden önce ulusal gerçekler ve doğru bir sınıfsal tahlil temelinde ele alınması, parti siyasetinin bunu esas alması, Türkiye'nin farklı sosyoekonomik ve ulusal koşullarıyla, Kürdistan'ın koşullarının birbirinden ayırt edilmesi ve Kürdistan'ın diğer parçalarıyla Kuzey Batı parçasının aralarındaki farkın göz önüne getirilerek bir mücadele hattı oluşturulması gerektiğini ilan etmiş ve pratiğini bu doğrultuda geliştirmiştir. Böylesine sağlam bir ideolojik politik temele dayandığından yetersizliklerine, özellikle de silahlı mücadele konusunda deneyimsiz olmasına rağmen, giderek gelişmeleri hızlandırmayı bilmiştir. Bizde partimizin güçlü bir ideolojik politik etkinliği olduğundan çokça söz edilir. Bu etkinlik onun doğru olmasından kaynaklanmaktadır. Gerçeklerimizin doğru dile getirilmesi pratikteki gücünün de esas nedenidir.

Yine çokça söylenen bir şey, silahlı mücadelede birçok hatalar yapmamıza rağmen yine de gelişmelerin durdurulamadığıdır. Evet bunca hataya rağmen, çizgi doğru olduğu için, yetersiz uygulamaların bile objektif olarak birçok gelişmeyi doğurması kaçınılmazdır. Yeterli bir uygulanmasının, Kürdistan'da gerçekten güçlü devrimci atılımların gelişmesini doğuracağı, hiçbir engelin, objektif koşulun bunu engelleyemeyeceği, daha şimdiden ispatlanmıştır. Artık kabul edilmesi gereken gerçeklik, Kürdistan'da silahlı direnişin zaferinin gerçekleşeceği ve ancak bunun Ulusal kurtuluş siyaseti temelinde gelişeceğidir...

Devrimci siyaset ve taktik, gelişmenin kaçınılmaz şartıdır. Ve bu gerçek 15 Ağustos eylemliliği ile bir kez daha kanıtlanmıştır. Çizgimizi bir kez daha doğrulaması yanında 15 Ağustos devrimci atılımı, halkımızın yenilmezliğini ve kahramanlığını, partimizin yüce fedakarlık ve cesaret ruhunu, hareketimizin bu atılım boyunca, kutsal topraklarımıza verdiği yüze yakın değerli evladıyla, en yüksek düzeyde bir kez daha kanıtlamıştır.

Evet, çok kan dökülmüş, büyük acılar çekilmiş, yüksek cesaret ve fedakarlıklar gösterilmiştir. Kaldı ki bundan sonra da hem sorunlar ve hem de kayıplar olacak ve hatta daha da artacaktır. Ama gelişmelerin yönünün artık ortaya çıkarıldığı ve savaş deneyiminin tüm gerçekleri ile kitlelere tattırıldığı günümüz ortamında, bunlar devrimci mücadelenin uğrak noktalarında ödenmesi gereken zorunlu karşılıklardır. Eğer bütün bunlar yeterli ve doğru uygulama temelinde olur, taktik dışı değil, kurallar dahilinde ortaya çıkarsa, bizim için kayıp olmaktan çıkar ve hatta giderek kazanca dönüşür. Mücadelenin bundan başka büyüme formülü yoktur ve bu bizim temel güç kaynağımızdır.

Hareketimiz önündeki en önemli mesele, şimdi 15 Ağustos Atılımı'nın geleceğe taşırılması sorunudur. Hemen belirtmek gerekir ki, tarihimiz gerçek bir yenilenme şansına ilk defa kavuşmuştur. O nedenle de başta Parti Önderliği olmak üzere, onun sorumlu, fedakar ve cesur militanları yakaladıkları halkaya yeni halkalar eklemek, kazandıkları mevzilere yeni mevziler katmak ve bunu da gerekirse kan dökerek, o soylu emek karşılığında elde etmekten çekinmeden gerçekleştirmek, kısacası yaşamlarını sözlerinin eri olarak yaşamak, bunun için de hayatlarını ortaya koymak zorundadırlar.

Direniş şehitlerine bağlılığımız büyüktür

Temmuz ayı, tarihimizin en soylu direnişinin yükseltildiği aydır. Halkımızın büyük direniş değerleri, Hayriler ve Kemallerin tarihimizi yeniden diriltmek için başlattıkları o büyük direniş, üzerinden fazla bir zaman geçmeden onlara layık olmanın ve anılarına bağlılığın bir gereği olarak, bize dayattıkları görevlerin üzerine kısmen de olsa yürünmüştür. Şüphesiz ki, yükselttiğimiz direniş o büyük direnişlere verilen mütevazi bir karşılıktır, ama biraz gecikmeli de olsa, anılara bağlı kalındığı ve gereğinin yapılmaya çalışıldığı ortaya konulmuştur. Direniş şehitlerimizin anılarının gereklerini yerine getirebilmek konusunda hiçbir şeyden sakınılmaz ve bu anılara, ancak yeteneklerin korkunç biçimde ayaklandırılması ile karşılık verilebilir.

Biz ilk ve büyük şehitlerimizden olan Haki yoldaşı kaybettiğimizde bunu bir ulusal direniş ve zafer garantisi yapacağımıza dair, halkımıza ve tüm devrimcilere söz verdik. Gelişmelerin ortaya koyduğu gibi, sözü yerine getirmek için hiçbir şeyden kaçınmadık ve gereken sonuçları da bir bir aldık ve almaya devam ediyoruz. Bugün de 15 Ağustos Atılımı'nın I. yılında toprağa verdiğimiz yüze yakın militanımız için, aynı şeyi söylüyoruz ve aynı ruhla hareket ediyoruz. Onları daha şimdiden yaşamın kaynakları haline getirdik. Tarih, Kürdistan'da, artık bu direniş abidelerinin omuzlarında yükselecek ve hiçbir bozguncu ve inkarcı çabanın gücü, bu gerçeği değiştirmeye yetmeyecektir.

Direnişin gönderinde şerefle dalgalanan bu kahramanlarımızın, bu mertebeye nasıl, hangi koşullarda, ne biçim ihanetlere karşı, nasıl bir savaş vererek ulaştıklarını, burada bütünüyle ortaya koymaya olanak yoktur. Her birinin hikayesi uzun bir romana konu olacak kadar detaylıdır. Devrimci tarih ve edebiyatımız, gelecekte bunları bir bir gerçek yerlerine koyacaktır. Ama biz, bir başka açıdan ve daha şimdiden şunu rahatlıkla söylebiliriz ki, tek tek bireylerin toprağa düştüğünü bile, tarihsel büyük direnişler başlatmanın gerekçesi yapan bir hareket, yüzlerin anısını, bu barbar düşmana karşı korkunç bir patlamaya dönüştürmesini bilecektir. Düşmanın hiçbir çabası, sonucun böyle gerçekleşmesini önleyemeyecektir ve eğer yaşayan devrimciler, şehitlerimizin anılarının yaman bir takipçisi olurlarsa, Hakiler, Halilller, Kemaller ve Hayriler için gecikmeli de olsa, yerine getirilenleri yeni dönem şehitlerimizin anıları karşısında, daha kapsamlı, daha derin ve daha erkenden yerine getirmek hiç de zor olmayacaktır.

15 Ağustos Atılımı'nın şehitleri, büyük kahramanlar olarak, tarihimiz ve belleklerimizde yer edecek, ölümsüz değerlerimiz olarak kalacaklardır.

Onlar şehitler zincirinde, Diyarbakır zindan şehitlerinden sonra, yeni bir doruk noktasını teşkil etmektedirler. Hem Diyarbakır direnişine layık olmanın, hem de yeni bir direniş yaratmanın ifadesidirler. Hiçbir güç onların bu konumunu değiştiremeyecektir. Onlar tarihtir ve halkımızın temel alacağı biricik değerlerdir.

Evet, Mazlum yoldaşın şehadeti ile, bizi her şeyden vazgeçirtecek bir korku ile, zafer yolundan alıkonulmak istendik. Ama o ölüme meydan okuyarak, tüm halkımıza nasıl, nerede ve niçin kan verilmesi gerektiğini gösterdi. 15 Ağustos Atılımı'nın şehitleri, bu yolda yürümesini bilenlerin topluluğu olduğunu kanıtlamıştır.

Onlar 1980 sonrası dönem ile, yeni dönem arasındaki en sağlam köprü oldular. Yeni döneme, onların halkımız ile çağdaş dünya arasında oluşturdukları bu köprüden varılacaktır. Onların direniş ve şehadetlerinin anlamının büyüklüğü, yarattıkları bu tarihsel sonuçlar nedeniyledir.

Şehitlerimiz kendi yaşamlarını sonsuzlaştırırken, önümüze koydukları dönülmez yol ve milyonlara dayattıkları direnişle, biz geride kalanlara daha büyük direnmelerin, nasıl ve hangi alanlarda yükseltilebileceğini adeta emrediyorlar. Zaman geçirilmeden gerçekleştirilmesi gereken bu görevlere nasıl koşulması gerektiği açık. Devrimci teori ile bu gerçeklik yeteri kadar aydınlatılmış, çok rahat kavranabilecek bir olguya dönüştürülmüştür.

Direniş şehitlerine bağlılığımız büyüktür. Evet, her birisine ancak birer zafer abidesi dikilerek layık olunabilir. Fakat bunları bir söz olmaktan çıkarmak ve her gün adım adım pratikte gerçekleştirilen devrimci kazanımlara dönüştürebilmek ve bunun en doğru savaş yöntemleri ile gerçekleştirilmesini sağlamak için, omuzlarımıza yüklenmiş yoğun görevler vardır. Bu görevleri yerine getirmenin şartı ise, 15 Ağustos Atılımı'nı aşan bir yeni atılımın koşullarını ve onu bizzat halkın savaşım gücüne dönüştüren bir eylem yaratmaktır. Varolan temel, bizi bu konumda son derece cesur kılmıştır. Geçmişte olduğu gibi, günümüzde de öncü bu cesareti gereken atılımları yaratarak anlamlandırmalı, somut bir gerçekliğe dönüştürmeli ve asla gerisinde kalmamalıdır. Geçmişte bu çok yüksek boyutlarda yaratıldı. Geçmişin bu konuda örnek alınması ve yaratıcı bir şekilde kavranması gerekmektedir. Şüphesiz ki yapılması gereken, bu geçmişin tekrarı değil, yaratıcı bir tarzda kavranması ve güçlü yeni hamlelerin gerçekleştirilmesidir. Parti militanlarının büyümesi ve hedeflerine ulaşması artık buna bağlıdır.

Partimiz ve yurtsever halkımız da ödünsüz, başı dik ve göğsü onurla kabarmış bir yaşam, o yılmaz, sarsılmaz denen barbarlar sürüsünü dizginlemek, daha onurlu nefes alıp vermek ve buradan giderek makus talihini yenmek için her zamankinden daha fazla bağlılık ve kararlılıkla adımlarını pekiştirmekten ve dökülen bunca kan ile, çekilen bunca acıya kendi direnişimizle karşılık vermekten başka hiçbir yolumuz olmadığını bilmeli, kabul etmelidir.

15 Ağustos Atılımı'nın I. yılını geride bırakırken, kendimizi bu gerçeklerin derin bilinciyle gözden geçiriyor, çok daha üst düzeyde bir atılımı, hem de en kısa zamanda, tüm Kürdistan sahtında, milyonlarımızın yüreği ve ellerinde nasıl tutuşturacağımızın derin hesabı, uyanıklığı ve ustalığı içinde bulunmaya söz veriyor, partimizin tüm cesur ve fedakar militanları ile, büyük dostumuz olan halkımızı, bağlılığını bir kez daha göstermeye, yeni hamlelerimizin büyük gücü olmaya çağırıyoruz.

– Yaşasın şanlı 15 Ağustos eylemi!
– 15 Ağustos Atılımı'nı gerçekleştirenlerin anısı ölümsüzdür ve o anılarda zafer her zamankinden daha yakındır!

Ağustos 1985

ŞEMZİNAN BASKINI

Yeni bir sürece başlarken

Yıl 1982, Temmuz ayının son haftasıydı. Son hazırlıklarımızı da gözden geçirdikten sonra artık uzun yürüyüşe hazırdık. Her şeyimiz tamdı; gerisi irademizi ve tabii ki ayaklarımızı çalıştırmaya kalıyordu. Sonra yürüyüşümüz başladı.

Sömürgeciler sınır hattı boyunca ve ötesinde yoğun güvenlik önlemleri almışlardı. Tecrübeli rêzanlarımızın rehberliğine dayanarak, engelleri salimen aştık; ağır yüklerimizin altında epey yorucu 10 saatlik bir yürüyüşten sonra, Dicle'yi aştık ve güvenli bir bölgeye ulaştık. Burası Cizre'nin kuzey kesimleriydi. Arazisi son derece mükemmeldi. Ova ile dağlık alan Dicle nehri tarafından ortadan ayrıldığı için, dağlar zapt edilmez bir kale gibi görünüyordu. Özgürlük savaşçıları, halkımızın isyan tarihinde önemli yeri olan bu dağ kütlesinden hiçbir zaman eksik olmamışlardı. Ülke ve özgürlük kavgası verenleri hep bağrına basmıştı dağlarımız. Bu yapısıyla da özgür bir havayı yaşatıyorlardı. Daha sonra köylülerle konuştuğumuzda, sömürgecilerin bir türlü buraya girip arama yapamadıklarını öğrendik.

Yönümüz doğu ve giderek güneydoğu istikametinde sürüyordu. Yolu bilmediğimiz için, köylüler bize refakat ettiler. Derin vadiler, sarp yamaç ve dağları aşarak, yeni dönemde bize üs görevi görecek topraklara sağlam olarak yetiştik.

Yol boyu köylülerle karşılaştık; misafir olduk; dertlerini ve acılarını dinledik; onlara ortak olduk ve kısa sürede kaynaştık. Burası harabeye çevrilmiş, yıkıntı köyler üzerinde şekillenen Kürt yiğitliği, mertliği, misafirperverliği gibi değerlerin insanlar üzerinde özgürce yansıdığı bir vatan parçasıydı. İstisnasız her erkek kendisini bir peşmerge sayıyordu. Onların deyimi ile "peşmerge namustur, namus vatandır, o zaman herkes de namusunu gözünün bebeği gibi korumak, hizmet etmek ve ona sahip çıkmakla mükelleftir." Göze çarpan ilk ve belirgin karakter buydu. Atalarından miras kalan topraklara sıkı sıkıya sarılıyorlardı. Onlardaki yurtseverlik duygusu kendilerini şu şiarla bir araya getiriyordu: "An Kürdistan, an neman (ya Kürdistan, ya ölüm!)"

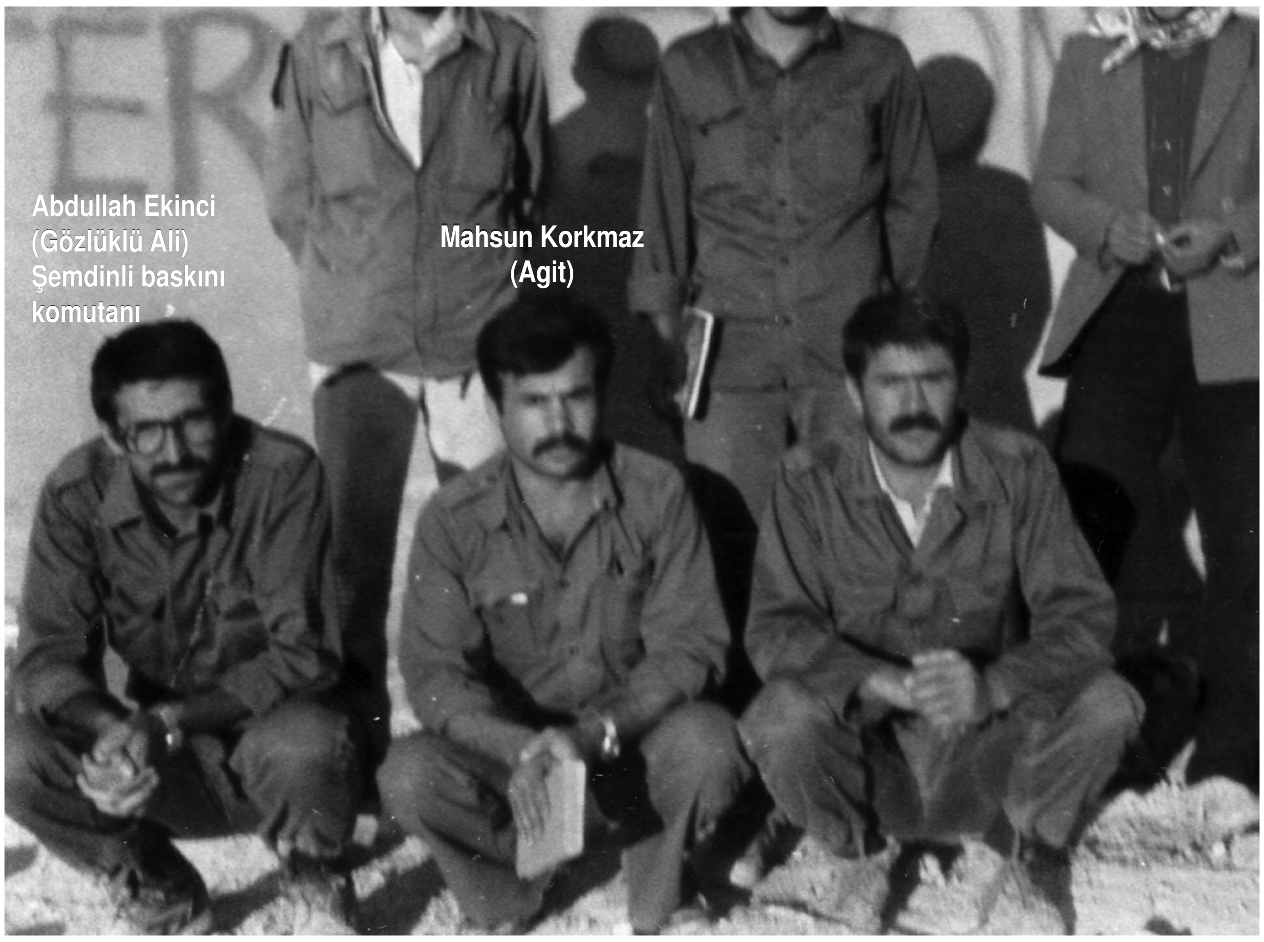
Yurtsever köylülerin deyimi ile "büyük kardeşlerini (Braderen xwe yenmezin)", yani bizleri çok candan karşılamışlardı. Kürdistan'ın direniş tarihinde ilk defa, bütünün parçaları bir araya gelerek, gerçek direnişçi bir özü meydana getiriyordu. Elbetteki bu büyük bir olaydır. Bir yandan önemli tecrübelerden geçmiş, silahlı ve savaşçı bir halk, diğer yandan bütünü tamamlayan direnişçi bir ideoloji ve önderlik. Güney'deki halkımız, hayatın pratiğinde ortaya çıkardığı tecrübelerle Kürdistan devrim sorununun çözümündeki düşüncelerini şöyle dile getiriyordu: "En büyük düşmanımız TC'dir. En büyük nüfusumuz sizsiniz. Ve üstelik, daha gelişkin; en önemlisi de en güçlü önderlik orada gelişmektedir. Bizim kurtuluşumuz sizin güçlenmenize bağlıdır." Yapılan bu tür tahlillerin partimizin çizgisi ile gayet uyumluydu.

Gücümüzün karargah kurduğu yere yetişmiştik. Sayımız giderek kalabalıklaşıyordu. Atılan tarihi adımın son hazırlıkları, kış sürecinde tamamlandı. Sorumlu arkadaş son olarak düşüncelerimizi öğrenmek için, pratiğe gidecek olan küçük gerilla birimimizi bir araya getirdi. Söyledikleri şu çerçevedeydi: "Herkes tavrını özgürce belirtmekte serbesttir. Bu zorlu ve şerefli göreve yürümek isteyen ve istemeyen, son tavrını burada belirlemeli. Eğer, yürüyemeyeceğim diyen varsa, çekinmeden söylemeli ki desteğimizi sunalım, ama yürümek isteyenler de yarım değil, tam bir devrimcilikle yürümelidirler." Kuşkusuz hepimiz bu anı bekliyorduk ve hazırdık. Sadece içimde bir kuşku vardı. Farklı bir sosyal yapıda hareket edeceğimiz için, acaba halkı örgütleyebilecek, mücadelemize katabilecek miydik? Dillerine, örf ve adetlerine olan yabancılığımız, etkili bir çalışma yürütmede ne oranda olumsuz yönde engel olabilirdi? Bunları düşünüyordum.

2 Mayıs'ta tekrar Kuzey'e kaydık; uzun ve sabırlı bir çalışmaya girdik. Coğrafyayı, düşmanı ve kitleyi artık tanıdığımız için, zorluklarımızı önemli oranda aşmıştık. Artık rahat bir nefes alabiliyorduk. Buranın göze çarpan en belirgin özelliği, 3000 metre boyunca yükselen Goste, Govende ve Çarçela denen sarp dağların arasına sıkışarak sınır üçgenini oluşturmasıydı. Derin vadiler boyunca alanı birkaç koldan birbirinden ayıran Yeşil Çay (Raburi Şin) giderek Güney'e doğru akıyordu. Arazinin sarp ve derin vadilerle bölünmesinden dolayı, Güney sınırına yaklaştıkça tamamen bir kıskaca dönüşüyor, birkaç kapı da geçiş için yol veriyordu. Aşiretler, arazide meydana gelen doğal savunma koşullarına göre konumlanmışlardı.

Burada her şey askeri talan ekonomisi biçiminde gelişmektedir. Sömürgecilerin ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel otoritesi zayıftır. Temel geçim araçları olan hayvancılık, halıcılık, meyve ve bahçecilik talan edilenin dışında kalan ürün veya gelir çoğunlukla kendi geçimlerine yetmez. Bir ticari ilişki varsa bile, bu Güney üzeri yapılmaktadır. Bu durum, ulusal değerlerin önemli oranda muhafaza edilmesini sağlamaktadır. Seyit Taha isyanının ardından sömürgeciler aşiretlerin üzerine gittiği için, aşiret otoritesi kalmamıştır, daha çok, kan bağı temelinde bir ilişki biçimi canlı tutulmuştur ve esasen kabilelerin otoritesi söz konusudur. Kurmanç kesimi, ağa kesimi ve mîr kesimi biçiminde bölünen bazı aşiretler içinde mîr kesimi, eskiden beri uşaklığı kabul etmiş önemli bir düşman kesimidir.

Alanı tüm özellikleriyle tanıdıkça, halk ile daha çok kaynaşıyor, sorunlarına çözüm getiriyorduk; giderek karşılıklı güvenimiz artıyordu. Kürdistan sorununa yabancı olmayan bu alandaki kitle, uzun yıllar savaşçı güç, maddi olarak vb tüm varlığıyla Güney'deki mücadeleye destek olmuş, fiili olarak katılıp savaşmıştı. Bazıları hala da savaşıyorlardı. Güney'deki güçler, aralarındaki çelişkilere buradaki kitleyi de alet ederek, Barzani-Talabani tarafları biçiminde halkı karşı karşıya getirmiş, zaten eskiden beri epeyce çelişkili olan yapıya, böylece yeni çelişkiler eklemişti. Bu güçlerden somut sonuçlar elde edilememesi, alandaki halk kitlelerinde Kürdistan sorunu konusunda umutsuzluğu ve ilgisizliği geliştirmişti. Diğer yandan, sömürgecilerin çok önceden beri, çok sayıda bir askeri güçle baskılarını alanda tesis etmeleriyle, ajan yapının varlığı büyük bir engel durumuna getirilmiş ve yurtsever duyguların eyleme dönüşmesi önemli oranda engellenmişti.

Abdullah Ekinci (Gözlüklü Ali) Şemdinli baskını komutanı

Mahsun Korkmaz (Agit)

Şemzinan baskın kararı açıklanıyor

Düşmanın yarattığı bu yapıyı etkisiz hale getirmek için çabalarımızın sonuna gelmiştik; mutlaka bir şeyler yapmak gerekiyordu. Halkın ve savaşçıların istemi, bu suskunluğa bir son vermekti. Ve neticede beklenen an geldi çattı. 14 Ağustos 1984 günüydü. Aniden Şemdinli'deki ufak birimimizin safları kalabalıklaştı. Bir şeylerin olacağının farkında olunduğu için, tüm savaşçıların moralleri yerindeydi. Sevinç ile heyecanı iç içe yaşıyorlardı.

Herkes sabırsızlıkla nereye saldırılacak sorusunu birbirine sormadan edemiyordu. Sorumlu arkadaş Abdullah Ekinci (Gözlüklü Ali) denetiminde genel bir toplantı yapıldı. Önceden ayrıntılı olarak hazırlanan eylem planı, tüm gruba sunuldu. Hakkari'nin Şemzinan (Şemdinli) ilçesi basılarak, devrimci bir operasyon düzenlenecekti. Bir bildiriyle de, Kürdistan Kurtuluş Birliği (HRK)'nin kuruluşu tüm dünyaya ilan edilecekti. Bu duyurudan sonra, tüm savaşçıların kafaları dimdik yukarı kalktı; içlerindeki sevinç ve heyecan taşarak, hep bir ağızdan atılan yaşasın HRK sloganında dile geldi. Savaşçıların o anki sevinç, cesaret ve yüksek moralini anlamak için bu anı yaşayıp tanık olmak gerekiyordu. Eylem hedefinin uzun süredir çalışma yaptığımız alanda seçilmesi ise doğrusunu söylemek gerekirse, ayrıca içten içe bizi gururlandırıyordu.

Eylem planı üzerinde genişçe tartıştık ve sonuçta ortak bir karara vardık. Hedeflere göre gruplar oluşturuldu. Silahlar ayarlandı; saldırı ve savunmada, toplanma ve geri çekilmede, yol alınacak güzergahlar tespit edildi. Tüm şehitlerimizin anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra yönetmeliğimizdeki devrim andını okuduk. Ayrıca HRK bildirisi okundu ve sonunda hep birlikte resim çektirdik. Savaşçıların geçici olarak kitle ile bağı durduruldu. Böylece doğa ve düşmanla baş başa kaldık.

15 Ağustos 1984 günü akşam saat 21:00'da, hedefimize doğru hareket ettik. Bir anda Şemdinli'nin dışarı ile bağlantıları kesildi. İlk etapta bu duruma bir anlam veremeyen, gürültülü ve heyecanlı kalabalığın arasına karışan savaşçılar süzülüp hedeflerine varmayı başardılar. Kasaba üzerinde aniden bir gök gürültüsü duyuldu ve arkasından havayı aydınlatan bir şimşek çaktı. Ardından, sağanak yağmur gibi kurşunlarla savaşçılar hedeflerini ateş hattı içinde tuttular, inisiyatif tamamen ele geçirilmişti. Saldırının neden, nasıl ve nereden olduğunu hiç anlayamayan düşman, paniğe kapılarak hareketsiz ve edilgen bir duruma düşmüştü. Bir anda, HRK Kuruluş Bildirisi'nin dosta güven, düşmana korku veren sözleri sardı ortalığı. Arkasından, "Kahrolsun Sömürgecilik, Bijî Kürdistan, Bijî PKK, Bijî SEROK APO" sloganları yankılanarak, düşmanın tüm duygu ve hayallerini felce uğratıp kasaba sakinlerini saran bir miting ve gösteriye dönüştü.

Düşmanın tamamen şoke olması, onu teslim olmak zorunda bıraktı. Fakat planımızda 400'ü aşan düşman gücünü teslim almak yer almıyordu. Bu nedenle planımıza göre, subay lojmanı ve jandarma karakolu vuruldu; tüm askeri güç etkisiz hale getirildi; HRK Bildirisi okundu; halka hitaben konuşma yapıldı; afişler asılıp, bildiriler dağıtıldı; halkın da katıldığı bir yürüyüşle sloganlar haykırıldı. Kasaba, 21 Mart Silahlı Propaganda Takımımız tarafından devrimci bir operasyonla, 30 dakika denetim altında tutulduktan sonra ilk toplanma noktalarımıza doğru çekildik. Bu arada subay evlerinin önünden geçerken, balkondan bir kadın sesi duyuldu. Bizi asker sanan subay anası, "evladım, yakaladınız mı" diye soruyordu. Arkadaşın biri, "hanımefendi, siz gidin rahat uyuyun; izlerindeyiz ve enselerindeyiz. Mehmetçik'in elinden kurtulamayacaklar; yakalanmaları an meselesidir" şeklinde, onların tabiriyle cevap verdikten sonra kadın "iyi iyi" diyerek içeriye geçti.

İlk toplanma noktamıza vardık, bizden hiç bir kayıp yoktu, düşmandan ise epeyce kayıp vardı. Arkamızda, düşmanda en üst düzeyde yaşanan bir korku, halkta ise sevinç vardı. Kürdistan tarihinde anılacak bir kasaba ile ona damgasını vuracak bir günü bırakıp o yüksek dağları aşıp uzaklaşarak, yeni intikam eylemlerinin hazırlıklarına giriştik.

Devrimci operasyonlarımız, düşmanı tamamen şoke etmişti. Kasabadaki düşman komutanlarının içine girmiş olduğu ruh hali, on katı fazlasıyla ordu, kademelerindeki komutanların, özellikle cunta generallerinin kanlı omuzlarına çöktü. Bunu bir toplu isyan olarak yorumladılar. Büsbütün telaşları arttı.

Sonrasında yoğun bir operasyon süreci yaşandı. Ama nafile bu operasyonlardan hiçbir sonuç alınamadı. Umdukları gibi karşılarında isyana kalkan bir güç yoktu. Hatta ortada yakalayabilecekleri kimse yoktu. Bu yüzden halka yöneldiler. Baskı, işkence gırla sürdü. Ve özel savaş propagandaları aldı başını gitti. Her gün haberlerde şakilerin, eşkıyaların nasıl yakalanacağı, ne zaman yakalanacağı üzerine tarih verip duruyorlardı.

Operasyonların birinci, ikinci, dördüncü ayı olmuştu. Ardı arkasına eylemler yapılıyor, kesintisiz bir mücadele sürüyordu. Türk ordusunda ses soluk kesilmişti. Bu onların bildiği bir savaş tarzı değildi. O yüzden artık operasyonların hızı da düşmüş; birlikler hantallaşmış; saflarında çelişkiler baş göstermişti. Korku ve panik gelişerek moral faktörü sıfıra inmişti. Artık "kuş uçurtmayan mehmetçik" kendisini kayalardan uçuruyordu. Mehmetçik, ensesindeki HRK savaşçılarının korkusunu yaşadığı için, firar ediyor; cinnet geçirerek ordudaki arkadaşlarını vuruyordu. Mehmetçik, Cilo, Herekol, ve Gabar gibi sarp dağlarımıza baktıkça adeta dilini yutuyordu. Çembere alacağı yerde, kendisi çembere düşeceği korkusuyla karakollara sığınıp etrafına teller ve hendekler çekiyor; yüksek duvarlar örüyordu.

Başta cunta generali olmak üzere, tüm ordu komutanları, başbakan ve idari erkanlar durumu değerlendirmek ve mehmetçiğin halini yerinde görmek için, hayli yüklü bir planla, başta Eruh ve Şemdinli olmak üzere bölge gezisi gerçekleştirmişti. Cunta generali, yerinde bir inceleme yaptıktan sonra durumun vahametinin daha çok farkına vardı. Karşısındaki güç, hiç de eski isyanlardaki ve önderliklerdeki gibi hareket etmiyordu. Hiç bir yerde yoktu, ama her yerde de vardı. Şemdinli'de konuşma yapıyordu 'sayın general!'; o an ensesinde tehlikeyi hissetti. Yanılmamıştı da; generale acı haberler ye-

tişmişti. Ferhat Kurtay Silahlı Propaganda Grubu savaşçıları hem de generalin güvenlik işleri görevlisi bir yüzbaşıyı pusuya düşürerek, birçok askerle birlikte cezalandırmışlardı. General, halkın karşısında ensesinden ağır bir tokat yemişti. İliklerine kadar titremeye başlamıştı. Konuşmasını dinlettirmek için, miting alanına süngü altında getirilen Şemdinli halkı, o an generalin ne söylemek istediğini ve ne halde olduğunu çok iyi anlıyordu. Misilleme eylemleri Çukurca ve diğer alanlarda peşpeşe gelişince, generaller tayfası, soluğu tekrar makamlarında almışlardı.

Bir savaşçının özlemini duyduğu an; uğrunda mücadele vermiş olduğu haklı davanın kitleler tarafından benimsenmesi, güven duyulması, destek sunulması ve öncü ile halkın kaynaşması anıdır. 1984 15 Ağustos Atılımı ve sonrasında devam eden devrimci savaş sayesinde bu ortam yaratılmıştı. Kitlenin artık öncüsüne ve kendi gücüne olan inancı pekişiyordu. 1985 kışı boyunca, geceli gündüzlü, köylerin içinde kaldık; alan adeta kurtarılmış bir üs gibiydi. Halk; istisnasız tüm yaşamına bizi ortak ediyordu. Yıllar öncesi hallolmayan, en ufak sorunu ve çelişkisini bize danışıyordu. Savaşçılarına en değerli şeyleri yediriyor; en güzel yatakta yatırıyordu. Düğünlerinde en değerli misafirleri onlar olmalıydı. Cemaatta başköşeye de oturmalı, oyunlarda yine en başta savaşçılar yer almalıydı. Kendi kendime düşünüyordum, acaba bu kadar değere layık mıydık? O an tüm geçmiş yaşantım bir film şeridi gibi gözlerimin önünde canlanı veriyordu; ve şu karara varıyordum: Henüz buna layık olmanın gerisindeyim. Fakat şahsımızda; esasen öncüsü PKK'ye verilen bir güven, destek ve değer olduğu için bu bizi daha cesaretli kılıyordu. Çünkü PKK, yaşamıyla çok daha fazlasını hak etmiştir.

Uzun bir yürüyüşün ardından

1985 yılı, taraflar açısından mücadelenin en zorlu ve çetin geçtiği bir yıl olmuştur. Bizim açımızdan düşünülürse; görevlerimiz büyümüştü, çözümlenmesi gereken sorunlar da o oranda artmıştı. En başta gelen görev; 15 Ağustos direniş ruhunu canlı kılmak; geliştirip süreklilik kazandırmaktı. Başlatılan savaşın anlam bulması bununla mümkündü. Eskisi ile yetinmeyip, mücadeleyi ülkenin her tarafına yaymak ve daha da boyutlandırmak gibi ağır görevler ve sorunlar ile karşı karşıya idik. Düşman açısından ise sorun; ne pahasına olursa olsun atılacak bu adımın engellenmesi ve mücadelenin ülkenin doğu kesiminde sınırlı tutularak imha edilmesiydi. 15 Ağustos ile o güne kadar yemiş olduğu darbelerin acısını çıkarmayı da amaçlıyordu. Süreçten önemli dersler çıkaran düşman, çok yönlü saldırılar geliştirmişti. Güney'de reformist, oportünist ve ilkel milliyetçi güçler, harekete geçirilmiş; teslim olan bazı hainlerden medet umularak, ihanet körüklenmeye çalışılıyordu. İçeride ise, ordunun büyük bir kesimi Kuzey sınırlarına yığılarak, bir kuşatma hareketi başlatılmıştı. Amaç güçleri kuşatarak tecrit etmek ve böylece imhayı gerçekleştirmekti. 1985 kışının sert geçmesinden yararlanan düşman içeride birkaç grubumuzu imha etmişti. Ancak bu yılın bedeli bizim açımızdan acı da olsa, partimiz yeni dönemde önüne koymuş olduğu görevlerinden başarıyla çıktı. Bırakalım düşmanın bu adımı engellemesini, mücadelemiz daha da boyutlandı.

Yeni dönemdeki görevim ülkenin güneyindeki mücadeleye katılmaktı. Benim için çok ağır ve şerefli bir dönem başlıyordu. Fakat gerçekten bu göreve layık olabilecek miydim? Bu kafamı karıştıran bir soruydu; ama yetersizliklerime rağmen bu görevlerin üzerine yürümek kararlılığındaydım. Çetin bir kışın ardından, kalabalık grubumuz ülkenin iç kesimlerine doğru hareket etti. Tüm canlılarda bir hareketlilik başlamıştı. Fakat Kürdistan'ın çetin doğa koşulları, hareketlenmeyi oldukça sınırlıyor ve yaşamı zorlaştırıyordu.

Bu yaşamın çoğu, doğa koşullarına karşı mücadele ile geçer. Dört mevsim karın hiç kalkmadığı yüksek dağların güney eteklerinde bitkiler yeni yeni canlanmaya başlamıştı. Şiddetli nisan yağmurları, derelerde büyük seller oluşturarak Hêzil suyuna karışmış, coşan nehrin sarp, derin ve dar yatağı, bir türlü geçit vermiyordu. İki saatlik bir uğraştan sonra, ağır yüklerimizin altında ipte yürüyen cambazlar gibi, tek bir ince ağaca tutuna tutuna suyu geçtik. Düşman doğudan güneybatıya doğru kıvrılan sınır paralelinde güçlerini konumlandırmış; gerisini pusularla tahkim etmiş; ihtiyat gücünü de hazır tutuyordu. Cephenin güneybatı kesiminde belli bir boşluk bırakmıştı; bundan amaç, güçlerimizi çemberin içine sıkıştırmaktı. Biz bu boşluktan hareketle, rêzanlarımızın tecrübesine dayanarak pusuları atlatıp çemberden çıktık.

100 savaşçıya yakın gücümüz Şırnak'da toplanmıştı. Bunların çoğunluğu eğitimlerini yeni bitirmiş köylü savaşçılardı. Kürdistan köylüsünün savaşçı karakterinin tümünü üzerlerinde görmek mümkündü; neşeli, atak, cesaretli, fedakar ve bağlılıkta adeta birbirleriyle yarışıyorlardı. Günün 24 saati, onlar için durmak yoktu. Onlar bu yapılarıyla yüksek bir moralin kaynağı oluyorlardı. Zaferin önünde, artık hiçbir güç engel olamaz, çünkü kurtuluş savaşımız gerçek karakterine oturmuştu. 5 veya 6 gün müfrezeler halinde köylere girip çıkıyorduk. Düşman bundan haberdar olduğu halde, kalabalık gücümüzün üzerine gelmekten çekiniyordu.

Bazı hazırlıklarımız tamamlandıktan sonra ayrılıp batıya doğru yolumuza devam ettik, artık Eruh topraklarına girmiştik,' dağlar çok ormanlık ve kayalık olduğu için, fazla yol alamadık. Bir keresinde gece bir çoban evine uğrayıp yolu ve yönümüzü sorduk. 8 saat yürüdükten sonra, artık yönümüzü çıkaramaz olduk, arkadaşlardan bazıları artık konaklayalım diyordu. O an biraz altımızda bir ateş göründü. Bir çobandı. Benle bir arkadaş yanına varıp nerede olduğumuzu sorduk. O an gerideki arkadaşların kahkahalarla güldüğünü duyduk. Meğer çoban 8 saat önce yolu sorduğumuz çobanmış ve biz dönüp aynı noktaya gelmişiz. Bir sonraki gün Çirav dağının güney yamaçlarını takip ediyorduk; aynı paralelde batıya doğru Gabar dağı uzanıyordu. O an düşünemezdik ki, Kürdistan direnişinin damarı, canı orda atacak. Kahramanlık destanları orada yazılacak. Bilemezdik ki, Kürdistan halkının beyni ve yüreği yüce komutanlarımızdan Agit yoldaşımız Gabar'dan yeniden filizlenecek.

İki gün sonra gece Eruh'ta bir grup arkadaşımızla karşılaştık. Çok heyecanlı ve sevinçliydiler. O kadar canlıydılar ki, birbirinden ayırt etmek mümkün olmuyordu. Biraz sonra durumu anladık. Bir ajanın evine baskın yapıp henüz cezalandırmışlardı. İki saat da onun yakınları ile çatışmışlardı. Karanlık olduğundan dolayı sadece seslerinden tanıdık; İkisi bayan arkadaştı. Bunlardan biri Hanım Yaverkaya yoldaşımızdı. Çok sonra uzun süredir faaliyet yürütmüş olduğu aynı alanda 3 yoldaşıyla birlikte kahramanca çatışarak şehit olacaktı. İki gün bu arkadaşlarla birlikte hareket ettik, onları yakinen tanıdık. Devrimci yaşamıyla Kürdistan emekçi kadınının örnek temsilcilerinden biriydi Hanım Yaverkaya yoldaş. Savaş arkadaşları genellikle yerli ve yeni savaşçılardı. Onlarla bir devrimci yoldaş gibi kaynaşmıştı. Yoldaşımızın da kendi diliyle anlattığı gibi, onlar sonuna kadar savaşacaklarına ve devrimci anılarına bağlı kalacaklarına dair birbirlerine savaşçı sözü vermişlerdi.

Kurtalan ovasını geçecektik, fakat kalabalık sayı ile tehlikeli olacağından dolayı, Sason'da tekrar birleşmek üzere, geçici olarak iki gruba ayrıldık. Birazcık ihtiyatı elinden bırakan bir grubumuz, bir hain tarafından ihbar edildi. Sabah ihbarı alarak değerlendiren sömürgeciler, geniş bir tecrit çemberi oluşturuyorlar ve yoğun bir güçle pusular kuruyorlar. Çembere düşen birimimiz, 3 yerde çatışarak çemberi yarıp kurtuldu. Çatışmada gücümüzden kaybın olmaması ve üstelik düşmanın iki erinin yaralanması düşmanı temkinli adım atmaya zorladı.

İki grup tekrar birleşti. Birkaç gün Sason'da kaldık. Halkın, düşmanın ve güçlerimizin durumuna yakinen tanık olduk. Nebil (Ali Ozansoy) denilen ulusal hain epeyce tahribata neden olmuştu ve tahribatlar salt bu alanla sınırlı değildi; çevreye de taşırılmıştı. Hain kışın Merete dağında bir grup savaşçının imha olmasında büyük rol oynadığı gibi halktan da birçok kişiyi ele vermişti. Başta Ahmet İbin (Cahit) olmak üzere tüm yoldaşlarımız 3 metre karın içinde 8 saatlik bir çatışmadan sonra şehit düşmüşlerdi. Halkın anlattığına göre, sömürgecilere büyük kayıplar verdirmişlerdi. Kış boyu alanı boş bulan sömürgeciler, kitle üzerinde yoğun baskılar geliştirmiş; bu durum, kitlede belli bir sinme yaratmıştı. Belli bir kesimi ise, bu direnişten çok etkilenmişti. Halkın ihanete (Nebil alçağına Ali Bozar diyorlardı) büyük tepkisi, bize karşı son derece temkinli davranmalarına neden oluyordu. Buradan itibaren yol boyu uğradığımız birçok köyde aynı tavır ile karşılaşıyorduk. Şu iki örnek halkımızın hiçbir koşul altında ihanetçileri affetmeyeceğini ortaya koyuyordu. Ayrı ayrı uğradığımız iki köyde ancak yarım saatlik bir ikna konuşmasından sonra kapıyı açtılar. Kadın, kapının arkasından kocasına hitaben, "Ali Bozar bizi mahvetti. Açma kapıyı, senin yüzünü görmesinler" diyordu. Diğeri ise, 'aman, ne olur! Ali Bozar bizi zindanlara tıktı. Siz yeter ki beni söylemeyin, elimden gelen her şeyi yapmaya hazırım" diyordu. Biz, 8 önderlerinin düşmana karşı en son mermisine kadar çatışarak şehit olduğunu ve bunun da halka, ülkeye ve partiye sarsılmaz bir bağlılık temelinde esas ihaneti yerle bir ettiği gerçekliğini kavrattıktan sonra, halk bize hitaben, "biz direnen partimize ve savaşçılarımıza bağlıyız. Yanlış anlamayın, biz Nebil denen hain yüzünden böyle davrandık" diyordu.

Sömürgeciler, iç kesimlere doğru kaydığımızı artık biliyorlardı. Ve operasyonları içe doğru yoğunlaştırdılar. Genel açısından düşünüldüğünde, bu durum lehimizeydi. Kışa kadar, sömürgeciler, Fırat'a kadar uzanan Güneydoğu Toroslar'da da yoğunlaşarak, sürekli operasyonlar yaptılar. Artık ana grubumuz yetişmesi gereken yere yetişmişti. Sadece biz kalıyorduk.

Bir eylemin provoke edilmesi ve hainin ruh hali

Alanda 10 günlük bir gözlem, araştırma ve inceleme gezimiz oldu. Eskiden kalan grubun bu konudaki bilgilerine de dayanarak, yeni dönemdeki görevlerimizi uygulamak için, sorumlu arkadaşların denetiminde geniş bir durum değerlendirmesi yapıldı. Somut görevlere ilişkin uzun ve kısa vadeli taslaklar hazırlandı. Bu, görevlerimizin içinde acilen öne çıkarılması gereken; yaklaşmakta olan 14 Temmuz'u direniş eylemleriyle kutlamaktı.

Eski bir isyan merkezi olan Genç kazası basılacaktı. Arkasından yine siyasal ve askeri eylemlilik durumu yaşanacaktı. Diyarbakır'ın göbeğinde doğacak böyle bir patlamanın büyük etkisi son derece tartışmasızdı. Kitlelerin durumu buna uygundu. Böylece görev bölümü yapıldı. Aylık bir alan çerçevesinde görevlerimizin üzerine yürüdük. Eylem komutanımız Hidayet Bozyiğit'in denetiminde dört kişilik bir grup keşif, istihbarat ve somut eylem planı çıkarmak için 20 gün önceden Genc'e hareket etti. 20 gün sonra randevulaşılan yerde tekrar birleştik. Somut planımızı ortakça tartıştık ve hedefler üzerinde anlaştık. Bu durumuyla, plan mükemmelin de üstündeydi. Hedeflere göre, silah ve gruplar belirlendi. Ve bir gün sonra hareket edeceğimiz bir noktada konumlandık. Esas istihbaratı getireni de yanımıza o gün almıştık. İkinci gün hedefe yönelecek şekilde, kazanın arkasındaki arazide uygun bir yere yerleştik. Sabah olur olmaz, komando-polis karışımı güçlerin bir operasyonu ile karşılaştık. Onlar daha bize yetişmeden manevra yaparak 45 dakika geriye kaydık.İlk çekildiğimizde, komutanımız dahil bir iki kişide panik durumu yaşandı. Fakat çoğunluğun sakinliği bu durumu bastırdı. Çekildiğimiz noktada, pratik bir durum ve tavır belirleme görüşmesi yaptık. Biz bu durumu, 14 Temmuz'dan dolayı sömürgecilerin aldığı genel bir tedbir olarak yorumluyorduk, fakat bir takım çarpık şeylerin geliştiğini de sezerek, tedbir aldık. Bir hedefimizi plandan çıkararak, diğer hedeflere yönelecek gruplarımızı sayı ve silah olarak güçlendirdik ve hareket halinde savunmalı ve dikkatli davranma özen gösterdik.

Arkadaşların çoğunluğunun tavrı; bu eylemin kesin yapılması, dışımızdaki hiçbir gücün bizi bu eylemi yapmaktan alıkoyamaması doğrultusundaydı. Bunu, söylemeden de savaşçıların yüzündeki ifadede görmek mümkündü, örneğin, birisi maneviyatı bozucu bir öneride bulundu. Hiç ses çıkarmayan diğer arkadaşların yüzü hemen sertleşti; gözlerini dikerek onu bu olumsuz tavrından caydırdılar. Bu durumda, komutanımız Hidayet Bozyiğit; biraz önce içerisine girmiş olduğu sıkıntılı ruh halini bir an unutarak savaşçıların sert bakışları arasında derin bir nefes aldı ve konuşmasına devam etti: "NATO ordularını da yığsalar, tepeleyip geçeceğiz." Arkasından geri bir adım atarak devam etti: "Hiçbir pusuya düşmeden hedeflerimize varacağız." Karanlık basar basmaz, hedefimize doğru hareket ettik. Böyle konuşan Hidayet, önde seçilemeyen bir karartıyla karşılaşır karşılaşmaz, paniğe kapılarak ani bir dönüş ile bizi de 5 metre geriye doğru sürükledi. Ve artık daha fazla ileriye gidemedi. (Onu ancak on gün sonra, nereden çıkarıldığı kimsece anlaşılamayan bir bayanla birlikte bulduk.)

Biz kalan arkadaşlar ilerledik, ancak hiçbir durumla karşılaşmadık. Aradık aradık, ama Hidayet ortalıkta yoktu. Artık eylem sabote edilmişti. Çünkü, hiçbirim z ne araziyi, ne de hedefleri iyi tanıyorduk. Gidilse bile, bu, boş bir yönelme olacaktı. Geriye çekildik ve sabırsızlıkla sabahı bekledik. Sabah olunca, kendi aramızda bir durum değerlendirmesi yaptık. Şu sonuca vardık; Genç eylemi sabote edilmişti, fakat bu eylemlilik durumunun tümden engellendiği anlamına gelmezdi. Buna inisiyatifimiz vb gücümüz vardı. Eylemlilikte karar kıldık; dönemin özelliğinden dolayı bu dayatıcıydı da. Kaldı ki, bir hain bizi eylemsiz ve mücadelesiz kılamazdı. Aynı kararlılık ve duygularla tek yumruk halinde hareket ettik. Alana yabancı oluşumuz, hiçbir ilişki ve araziyi tanıyamayışımız nedeniyle eylem yöntemimiz ancak pusu olabilirdi. İki gün geceli gündüzlü yollara pusular kurduk; fakat düşmanda hiçbir hareketlenme belirtisi yoktu. Bundan sonuç alamayınca, bir karakolu ve bir haini hedefimize koyduk. Karakol; daha önce Mehmet Kara arkadaşımızı katleden; hain ise, Emin arkadaşımızı ihbar ederek yakalattırandı.

Keşif, istihbarat ve eylem, planımızı iç içe geliştirerek, son derece dikkatli bir biçimde önce karakola yöneldik. B-2 ve ferdi silahlarla vurduk; eylem başarı kaydetti. Düşmandan ölü ve yaralılar vardı. Diğer hedefe yöneldik, baskın yaptık; fakat yerinde yoktu. Artık aylık planımızın süresi tamamlanmıştı. Genel bir değerlendirme için tekrar bir araya geldik. Genç'teki olayı da bu sü-

reçte öğrendik. Şöyle ki; eylem istihbaratını getiren kişi sömürgecilerle işbirliği halinde, Genç'e dört gün önceden Bingöl'den komandolar getiriliyor; çevresinde pusular kurulup operasyonlar yapılıyor. Muhtemel saldırı ve savunma noktalarımız tutulmuş. Bir randevu noktamıza günlerce pusu kurulmuş. Eylem gününden bir gün önce konakladığımız yere pusu kurulmuş, ancak kendi aralarında çıkan bir panik sonucu sömürgeciler birbirlerine girmişler; bir ölü, bir de yaralı varmış. Baştan beri planlı üzerimize gelen sömürgeciler istediklerini elde edememişlerdi.

Sömürgeciler neyin telaşını yaşıyor?

Fırat'a doğru gitmesi gereken ufak grubumuzdan ayrılarak yolumuza devam ettik. Dicle'yi geçtik. Sömürgecilerde yoğun bir hareketlenme vardı; "Semih Sancar '85 Tatbikatı" adı altında, merkezi Çermik-Siverek olmak üzere, alana büyük güç yığarak bir saldırı harekatı başlatmışlardı. Dağlar, ovalar ve yerleşim yerlerine yakın alanlar havadan ve karadan bombalanıyordu. Bu sahtekarca başlatılan bir savaştı. Bir hainin daha kaçıp sömürgecilere teslim olması işlerimizi büsbütün zorlaştırdı. Sömürgeciler durumumuzu artık ayrıntılı olarak biliyor; bir avuç grubumuzun üzerine rahatça geliyorlardı. Tatbikatın esas hedefi ortaya çıkmıştı; bunun için büyük bir güçle üzerimize geldiler. Anlaşılan bizi, Fırat'tan geçirmeye niyetli değillerdi. Fakat biz de geçmeye kararlıydık. Bir sonraki gün geniş bir operasyona giriştiler, karşılaştık; çatışmada bir yüzbaşı vuruldu. Tam on gün birbirimizi kovaladık. Peşimizi bir türlü bırakmadılar; keklik arar gibi her taşın altına bakarak, bizi arıyorlardı. Koca Hesaran dağı çembere alınmıştı. Olanaklarımız giderek daralıyordu. Mutlaka karşı saldırıya geçmek gerekiyordu; bu onları birazcık gevşetebilirdi, en azından dağlık kesimde rahat manevra yapamazlardı. Zamanlama açısından da epey önemli bir gündü; 11 Eylül akşamı. Ortak karar alıp iki operasyon aracına pusu kurduk. 1 astsubay, 2 er öldü, 25'i yaralandı. Bunun üzerine sömürgeciler tamamen kudurdular. Çermik, Ergani ve Çüngüş operasyon bölgesi ilan edildi. Tüm köyler ile önemli geçitler tutuldu. Gerger'den Samsat'a kadar Fırat'ın her iki kenarı 6. ve 7. Kolordu güçleri tarafından boydan boya tutuldu; tüm muhtemel geçiş noktalarına pusular kuruldu; kelekler (nehir botu) sahiplerinin elinden gasp edildi.

Operasyonların 15. günüydü; kayalık bir noktada konumlanmıştık. Birden yanı başımızda bir sivil göründü; yüzünden hain olduğu anlaşılıyordu. Bize acıyormuş gibi yapıp, kafasını salladıktan sonra elindeki ekmeği fırlatarak kaçtı. Peşine düştük, ancak kaybettik. Biraz sonra alt taraftaki köye doğru indiğini gördük. Çok geçmeden 12 askeri cemse köye girdi. Hain bizi çoktan ihbar etmişti. Fakat sömürgeciler ihbarı duymazlıktan gelmiş olacaklar ki, üzerimize gelmediler; tüm hınçlarını köylülerden aldılar. Sömürgeci komutanın sesini hoparlörden dinliyorduk: 'Teröristleri barındırıyorsunuz, dağlarınızda barındıkları halde söylemiyorsunuz. Devletimiz güçlüdür, ona yardımcı olun" vb çelişkili konuşmalardan sonra, komutan araziye çıkma yasağı ilan etti. Yüzde yüz, karanlıkta köyün çevresinde pusu kurulacaktı. Muhtemelen, dağın eteklerini de tutabilirlerdi. Bir süre sonra dağın eteğine indik; askerler ayak seslerimizi duydular, buna karşılık, geri dönün dercesine yüksek sesle birbirlerini çağırıyorlardı. Geri döndük ve Fırat'a doğru Hesaran dağı silsilesini takip ederek, iki gün sonra köprüye yaklaştık. Bize darbe vuramayan sömürgeciler, öfkelerini köprüden almışlardı. Gerger-Çermik arasında, Fırat üzerinde yer alan koca köprüyü yıkmış; iskelet haline getirmişlerdi. Geriye yalnızca ince ve yassı birazcık demir kalmıştı; o da beşik gibi sallanıyordu. Oldukça tehlikeliydi. Tek tek, demirlere tutuna tutuna Fırat'ı geçtik. Böylelikle sömürgecilerin çaba ve iddiaları da boşa çıkmış oldu.

İkinci gün, Gerger'deki düşman durumunu öğrenmek ve biraz da erzak ayarlamak için uğradığımız köyde asker vardı.

Biraz ekmek aldıktan sonra hızla uzaklaştık. Ve uzun süre izimizi kaybettirdik. Artık hedefimize varmıştık. Uzun ve yorucu bir yaz mevsimi geçirmiştik ve önümüz artık kıştı. Esas gücümüzü engelleyemeyen ve imha edemeyen düşman, sistemli bir biçimde halka ve taraftarlarımıza yöneliyordu. Biz çalışma alanımızda, Güney'den gelen ufak bir grupla birleşerek kış boyu uzun ve sabırlı bir hazırlık çalışmasına giriştik. Kış epey iyi geçti. Bu fırsattan yararlanarak halkı, coğrafyayı ve düşmanı iyice tanıdık. Kitleden önemli bir destek aldık. Ajanlara yönelik bazı etkisizleştirme girişimlerimiz oldu. Bu eylemler, kış boyu bizim kitle içinde daha rahat hareket etmemizi sağladı. Fakat, düşman da bu sürede boş durmadı. Zaman zaman operasyonlara girişti. Hazırlıklarını daha çok bahara göre sürdürüyordu. Bizse, kış boyu saflarımızı güçlendirdik ve baharla birlikte bir direniş atılımı gerçekleştirdik; düşmana darbe vuruldu ve çok gafil avlandı. Bunca çabasına rağmen hiçbir sonuç alamayan düşman, bu sefer iddialı davranıyordu. Maraş, Antep ve Malatya'dan getirdiği takviye askeri güç ile yöredekileri birlikte harekete geçirdi. 1.5 ay yoğun arama, tarama ve operasyonlar yaptı. Koca dağlar üçlü çemberlere alındı; nehirler, köyler tutuldu; halkın araziye çıkması günlerce yasaklandı.. Düşman güçleri mangalara bölünerek, geniş çember içinde taktik aramalara girişildi; köylerde konumlanıp pusular kuruldu. Arazinin en elverişli yerlerine girilerek, kontrgerilla taktikleri geliştirildi. Operasyonların 20. günüydü; düşman hala bir sonuç alamamıştı. Biz elverişli arazide ve nüfus içinde usta taktiklerle onların geniş çemberinde manevra yapıyorduk. Sömürgeciler sonuç alamayınca, korkutma ve pasifikasyon hareketlerine giriştiler; baskı ve tutuklamaları geliştirdiler. Birlikler tam savaş haline göre büyük silahlarla donatıldılar; uçaksavarlar, tanklar ve toplarla donatılmış güçler konvoylar halinde savaş uçaklarının gösterisi ve helikopterlerin eşliğinde köylere girildi. Ama hiçbirisi sonuç vermedi.

Gücümüzün morali son derece yüksekti. Toplanma, dağılma, karar alma ve uygulama gibi faaliyetlerini normal olarak sürdürüyordu. Halkta moral, cesaret ve güveni geliştirmişti. Düşmanın altı yıldır vahşi bir biçimde kitle üzerinde uyguladığı baskılar, onu duyarlı kılmış ve politikleştirmişti. Düşmanın bu alanda önceden beri geliştirdiği baskıların bir biçimi de şöyle: İnsanlar köy meydanlarına toplatılarak, askeri talim yaptırılmış, birbirine bindirilmiş, dikenler üzerinde gezdirilmişti. Yine, toplanan tüm erkeklerin kendi yakınları karşısında, bıyıkları zorla kesilerek yedirilmeye çalışılmış; insanlar teslim alınmak için namusuyla tehdit edilmişti. Bu onur kırıcı baskı ve hakaretlere dayanamayan bazı insanlar ya aklını kaçırmış, ya da kendilerini öldürmüşlerdir. Biz bu durumlarla karşılaştık; gördük. Fakat düşmanın, bu tür baskıları, halkın çoğunda, düşmana karşı nefret ve kini artırmış, onu politikleştirmiştir.

Yeni bir iddianın ardındaki gerçek

Yeni bir süreç başlıyordu. Çalışma alanlarımızı mutlaka genişletmek gerekiyordu. Bu hem düşmanın dikkatlerini birçok yöne çekecek, hem de güçlerimize geniş bir manevra kabiliyeti kazandıracaktı. Bir arkadaşla beraber 1986 bahar atılımından sonra, Güneye, Pazarcık'a kaydık. Kısa bir keşif, istihbarat ve gözlemimiz oldu. Mevcut durum şöyleydi: Altı yıldır düşman tarafından dayatılan baskı, işkence, sürgün etme, onurla oynama, satın alma vb politikalar, önemli orandan sonuç vermişti. Kitlede korku, güvensizlik ve sinme durumu yaşanıyordu. İnsanlar ürkek, birbirine karşı güvensiz ve birbirinden uzak yaşamaya zorlanmıştı. Köylerde; bırakalım birkaç gencin bir araya gelmesini, komşu komşusunun halini soramaz durumdaydı. Bu durum, kaynaşmayı değil, uzaklaşmayı; sorunların çözülmesi için yardımlaşmayı değil, parçalı bir yaşantı içinde, bünyede yoğun çelişkilerin doğuşunu meydana getirmişti. Kitlede öyle bir ruh hali yaşanıyordu ki, düşman her şeyden haberdardı. Onun için, yaptıklarımı saklamama gerek yoktur, aksi halde sonuç benim için acı olur anlayışı egemen hale gelmişti. Gittiğimiz bazı köylerde, "kimsin, necisin, nerden geliyor nereye gidiyorsun" vb sorularla sorguya çekilirdik. İstisnasız herkes bu soruları sormadan edemezdi. Bilerek veya bilmeyerek her köy sömürgecilerin bir karakolu ve her fert de onun bir polisi konumuna sokulmuştu. Dayatılan politika buydu.

Bir gün sorup soruşturduğumuz bir köyün altındaki elverişli araziye konumlanmıştık. Köylüler bizi görmüş olacak ki, biraz sonra arazi sahibi yanımıza geldi. Uzun süre konuştuk, çok etkilenmişti. Birtakım şeyleri saklamak istiyordu, fakat bunu başaramadı. İki kadın bizi görmüştü, yerinizi değiştirin, diyorlardı. Değiştirdik. Köyde bir ölüm sessizliği hakimdi: Herkes sofasında birikmiş; sanki herhangi bir şeye engel olmak isteyip de ağır bir yükün altında bir türlü kımıldayamayan insanların görünümünü andırıyordu.

Sonra parlayan parlayan bir nesnenin ışığı yansıdı. Evet, karşımızdaki düşman komandosuydu. Demek ki ihbar edilmiştik. Sabahtan beri halkta görülen durum boşuna değildi. İlk aramada karşılaşmadık. İkincisinde, tepemizde görünen bir komando eri, "Komutanım bir şey yok" dedi ve aşağı indi. İkinci komandoyla tam karşı karşıya geldik. Kendisine işaret ederek, sesini çıkarmamasını ve geri dönmesini söyledim. Er bir yandan ölümden kurtulmanın vermiş olduğu sevinci duyarken, diğer yandan kafasından bir balyoz yemiş gibi şok geçirip geri bir atakla, "Kom... Komutanım, kimse burada yoktur" cevabın verdi. Fakat erin yüzünde bunun yalan olduğu okunuyordu. Üçüncü er, istemeye isteme üzerimize gelmeye zorlandı. Fakat bu kadar fırsat onlar için artık yeterdi. Vurmak gerekiyordu ve vurduk. Arkasından bombaları fırlattık ve sloganlar attık. O büyük güç tamamen etkisiz kalmıştı. Askerler çok korktuğu için tek kurşun sıkamamışlardı. Biz de bundan yararlanıp hızla oradan uzaklaştık.

Birkaç gün sonra başka bir yere üstlenmiştik. Çok olumsuz bir zemindi. Fakat her zaman olduğu gibi, kaldığımız yer savunmaya elverişliydi. Bu tip yerleri özellikle seçiyorduk. Bazı ihtiyaçlarımızı bakkaldan temin etmek için, tabancamı alıp köye indim. Bazı eşyalar alarak üslendiğim yere geri dönüyordum. Dikkati çekecek hiçbir durumla ilk etapta karşılaşmadım. Daha sonra öğrendiğim kadarıyla, sadece yabancı bir sivil olmak da yeterliymiş şüphelenilmek için. Çünkü sömürgeciler ilk çatışmadan sonra, tüm muhtarları zorlamış ve ajanları tembihlemişler; gelen yabancılar, tüccar, çoban vb kim ve ne olursa olsun, ya tutuklanacak ya da ihbar edilecekti. Gittiğim köyde, efendilerine yaranmak için yarışan iki kişi varmış, bunlar durumu hemen bildirmişler. Çok sıcak bir yaz günüydü. Sömürgeciler, geçmem gereken ve zaten tek çıkış noktası olan boğazda çember oluşturup, birçok pusu kurmuşlardı. Hiçbir savaşçının kabul edemeyeceği bir hata içine girmiştim; serbest hareket ediyordum ve önemlisi de, köyden çıkarken belli olmasın diye tabancamı elimdeki çıkının içine koymuştum. Belli bir süre sonra birinci pusuları geçmiş ve çemberin tam ortasına düşmüştüm. "Dur" ihtarıyla geri dönüşüm bir oldu. Dört taraftan ateş çemberi içinde kalmıştım. Yapılacak tek şey, geldiğim yerden çemberi yarmaktı. Fakat orası da kapanmıştı. Artık göğüs göğüse gelmiştik. İki asker pusudan ateş ediyor; beni ihbar eden sivil hain elinde taş, üzerime üzerime geliyordu. Silahsız olmamdan cesaret alıyorlardı. Tabancamı çıkarmak istiyorum; ancak çıkını kördüğüm bağladığım için açılmıyor, yırtılmıyordu da. Yapılacak tek şey, taşa sarılmaktı. Bir taş kaptım ve ilk darbede sivile vurdum, tabii ki onunki de bana isabet etti. İlk çemberi aşmıştım. Dağlık kesimin tümü tutulmuş; ova boş bırakılmıştı. Niyetleri beni ovaya çekmekti. Fakat bu zaten imha anlamına gelirdi. Onun için hep çemberi yarıp dağa ulaşmaya çalışıyordum. Ama tekrar çembere düştüm. Bu seferki yer çıplaktı. Her şey burada sonuca bağlanacaktı. Üzerimdeki en ufak eşyam, sömürgecilerin eline geçmemeliydi. Üzerimde epeyce para vardı. Onları yırttım, yazıları imha ettim, saatimi kırmak üzere cebime koydum. Mermilerim azalmıştı. Nasıl olsa vuracaklar. Vurlursa bile çemberi yarmaya çalışırken olmalıydı bu. Slogan atarak önümdeki pusuya ateş açıp aynı paralelde hızla çemberi zorladım, ilk an yoğun ateş altında kalmıştım. Öndeki pusuya yaklaştıkça geridekiler etkisiz hale geldi, çünkü ateş ederlerse birbirilerini vuracaklardı. Öndekine fırsat vermeden çemberden çıktım. Ancak 100 metre gidebildim. Durarak sivili çağırdım. Niyetim o haini vurmaktı, fakat onlarda da bir adım atacak hal kalmamıştı. 3 dakika sonra uzaklaştım. İleride tarlada çalışan köylülerle karşılaştım. Boğazım kurumuştu, sesim çıkmıyordu. Sadece elimi sallayabildim. Bir genç durumu anlayarak, su bidonundu kaptığı gibi, bir solukta yanıma yetişti. Suyun birazını içtim, birazını da kafama döktüm ve teşekkür ederek, gencin emin olarak tarif ettiği yöne kaydım. Asfalta yaklaşıyordum ki, bir sefer daha askerle karşılaştım. Fakat bu sefer çembere düşmemiştim. Yeniden, "Dur" ihtarı, silahla karşılık... Ve hızla ters yöne hareket ettim. Bir süre peşimden geldiler, ancak kayalıklara doğru hareket ettiğim için, serbestçe gelemediler. İlerlediğim yönde, yine tarlada çalışan, fakat o an bir taşın arkasında oturan iki köylüyle karşılaştım. Onları uyararak uzaklaşmalarını söyledim; çünkü hep paniğe kapılan mehmetçik, Apocudur diye onları da vururdu. Yarım saat sonra geriden silah sesleri geldi; iki köylüye ateş edilmiş, ancak tesadüf eseri kurtulmuşlardı. Artık akşam olduğu için peşimden gelemediler.

Evet, Ağustos güneşi altında sekiz saatlik bir çatışma ve kovalamacadan sonra, durum böyle sonuçlandı. İnanamıyordum. Kurtulmam adeta bir mucizeydi. Ama kurtulmuştu.

Üçüncü gündü; erzağım bitmişti. Bu yorucu günün ardından, salt iradi güce dayanarak ayaktaydım. Kulaklarım artık duymuyor; kafama sanki balyozla vuruluyordu. Beni tek düşündüren şey; tek kalan arkadaşıma yetişmekti; onun durumu hakkında epeyce tedirginlik duyuyordum. Ve nihayet gittim, arkadaşımla buluştum.

Daha sonra bazı köylülerle karşılaştık. Bu durumu şöyle anlatıyorlardı: "Devlet bir aydan beri iki kişinin peşinde. Komutanlar çok iddialı. Diyorlar ki, mutlaka bunları imha edeceğiz. Tüm muhtarlar uyarılmış, baskı yapıyorlar; buna rağmen onları yakalayamadılar. Bunlar şeyh soyundandırlar, yoksa şimdiye kadar çoktan ölürlerdi."

Sonuç olarak, bir kez daha sömürgeciler kaybetmişti.

Çarçela
3 Ağustos 1986

ERUH BASKINI

Nice yalçın dağlar aştıktan sonra nihayet derin muhteşem vadileri, bilinmeyen yerlere sürüklenen temiz ve berrak suları, dağların eteklerine serpilmiş muhteşem manzaraları, ormanları, serin suları ve havasıyla insana ayrı bir güç veren yaylalarıyla kendi ülkemizdeyiz. Uzun ve bitmek bilmeyen bir yolculuğa benziyordu yolculuğumuz. Her yeni kilometrede insanı "derinden etkileyen görüntülerle tanışa tanışa sürükleniyorduk. Karşılaştığımız her şey ayrı bir merak uyandırıyor; kendimizi tümden vererek durumu kavramaya ve gerçeklikle aramızdaki mesafeyi bulmaya çalışıyorduk. Yüz yüze geldiğimiz gerçeklik, insanlarımızın yaşantısı, giyimi ve kuşamı, kısacası her şeyiyle insanı coşturan bir gerçeklikti. Geçmişle yapılan her kıyaslama insanda derin bir acı yaratıyordu. Artık her şey değişmişti. Birçok şey yeniden öze ve biçime bürünüyor; tarifsiz bir rahatlık ve yeni umutlarla doluyorduk. Varılacak yere artık varılacaktı, bu kesindi. Hiçbir zorluk, açtık, susuzluk, yorgunluk ve acı bu gerçeklik karşısında ayakta duramıyor, silinip küçülüyordu. İnsanlarımız her görüntüsüyle Kürdistan'ın çilesini, acı dramlarını yansıtıyorlardı. Adeta gözlerinde bir şeyler arıyorduk; nasıl bakıyorlardı yaşama, nasıl karşılanıyorduk? Belli belirsiz bazı umut ışıklarının varlığına rağmen omuzları çökmüş insanımızın derinden bir nefes aldıktan sonra sarf ettiği ilk söz şu oluyordu: "Kurd na bin tiştek (Kürt'ten iş çıkmaz)." İlk karşılaştığımız tablolar genellikle böyleydi. Ancak, bir az daha sabır diyorduk; bilseniz bizim gücümüz nelere kadir, bir bilseniz neler olacak! Bir yandan yüzyılların birikmiş acılarının doğurduğu duruma böylece tanık olurken, bir yandan da içimizde taşıdığımız yüce partimizin umut tohumlarının serpilmesi halinde nelerin olacağını düşünerek içimizden kocaman ve etrafı titreten bir hayırla karşılık veriyorduk mevcut gerçekliğe. Her noktamızı nasıl atağa kaldıracağımız düşüncesine bir cevap bulmak için beynimizi zorluyorduk. Karşılaştığımız tipik bir durum da, halkın bağrında halen bazı beklenti ve özlemlerin derinden de olsa, varlığını koruduğuydu. Eğer bir birleşebilirsek, derindeki isyan tohumlarının nasıl saçılacağını da tahmin edebiliyorduk. Nitekim, alana yerleşen arkadaşların değerlendirmeleri de pratik olarak bunu doğruluyordu.

Güney Kürdistan'a geçecektik. Rehberler ayarlanmış, son hazırlıklar da tamamlanmıştı. Yolculuğumuz epey zorlu olduğu halde, irademizi zorlayarak hedefe varmaya çalışıyorduk. Rehberlerimizden ikisi arkadaşlarımızdı, diğer ikisi ise yerliydi. Biraz ihtiyar, ama yürüyüşü ve dikkatiyle işinde ustalaşmış olan, yaşamı mahkumluk ve pêşmergelik yaparak geçmiş değerli yurtsever Sadık (kendisine kısaca Sadık amca diyorduk. 1985'te düşman askeriyle giriştiği çarpışmada büyük bir kahramanlık örneği sergileyerek şehit düştü.) Irak sınırına kadar bizi büyük bir dikkatle kavuşturmuştu. Burada sınır köylerinden getirdiği bir rehberle bizi Irak'a geçirtti ve kendisi geri döndü. Hiçbir tehlikeyle karşılaşmadan sağ salim varmıştık yerimize. Geldiğimiz alanlardan farklılık gösteren herhangi belirgin nokta bulamamıştık. Kaçak olarak geçirdikleri sürülerle bir suyun başında duran birkaç silahlı adamla, küçük gruplar halinde ilerlediğimiz yöne doğru yol alan pêşmergeler görülüyordu ortalıkta. Biz grup olarak belirli aralıklarla çeşme başlarında verdiğimiz iki moladan sonra arkadaşlarımızın ve diğer örgütlerin bulunduğu bir kampa varmıştık. Şafak henüz sökmemişti. Nemli ve sisli bir hava vardı. Arkadaşların çoğu yatıyordu. Biz de yolculuğun yorgunluğunu atmak için hazırlanan yerimize çekilerek rahat bir uyku uyuduktan sonra diğer bazı işlemlerin de tamamlanmasıyla normal yaşantıya katıldık. Bu arada alanın durumunu ve merak ettiğimiz bazı konuları kavramaya çalışıyorduk. Rahatsızlığım nedeniyle biraz dinlenmem gerektiğinden, kampta kalıyordum; fakat pêşmergelerle arkadaşlarımızın coşkulu sohbetlerine ve her akşam düzenledikleri oyun faslının coşkusuna dayanamayıp aralarına sokuluyordum.

Gerilla pêşmerge farkı

Bir süre sonra buradan ayrılıp bir haftalık yürüyüşten sonra arkadaşların bulunduğu kampa vardık. Derin ve görkemli dağların arasında, Zap suyunun iki yanına kurulmuş olan yeni kamp geçici yerleşim yerlerini andırıyordu. Arkadaşların kaldığı ağaç dallarından yapılmış yazlık eve yaklaşırken ilginç bir şey oldu. Önde yürüyordum. Aniden bir dağ ayısının üzerime geldiğini gördüm.

Bir an şaşkınlık geçirdim. Koşarak yaklaşan ayı aniden üzerime atıldı. İrade dışı elimle ittim, geri gitti. Sonra öyle vahşi bir durumunu göremeyince ve diğer arkadaşlardaki sükuneti fark edince rahatladım. Ayı tekrar ayaklarıma dolandı, elbisemi ağzıyla çekiştiriyordu. Sonra beni bıraktı. Arkadaşlar gülerek seyrediyorlardı. Yaklaşıp tokalaştıktan sonra Agit arkadaş, "Korkmadın değil mi? Bir şey yok, evcildir. Buranın koruyucusudur o" dedi. Sonra oturup gelişmeler hakkında sohbete koyulduk.

Birkaç günlük bir dinlenmeden ve toplantılardan sonra uzun sürecek olan bir yolculuğa daha koyulduk. İran sınırı yakınındaki bir başka kamptı bu seferki hedefimiz. Muhteşem doğa güzelliklerini görmenin zevkiyle yolumuza devam ediyorduk. Her bir parçası ayrı bir güzellik ve şaheserdi. Bütün bu güzelliklerin arasında savaşta harabeye dönmüş köyler ve hakim olan sessizlik ise ayrı bir acı gerçeklikti.

Kampta biraz dinlendikten sonra, eski bir pêşmerge olan Mam Şexo'nun köyüne vardık. Yaşı ileri olmasına rağmen, enerjik yapısı hemen dikkati çekiyordu. Ailece durumlarını görüntülemek için fotoğraflarını çektirdik ve günün yorgunluğunu atmak için hazırlanan yerimize geçtik.

Sıcak ilgi, yurtseverlik ve Kürtlüğün her bakımdan hakim olduğu bu aileyi ve köyü ardımızda bırakarak, yol üstündeki bir başka kampa doğru yola koyulduk. Bir iki mola verip dinlendikten sonra arkadaşların bulunduğu eve vardık. Yüklerimizin bir kısmını burada bırakıp iki günlük bir dinlenmeden sonra son noktamıza doğru harekete geçtik. Bir aya yakın süredir sürekli yürüyorduk ve epeyce bitkin düşmüştük. Buna rağmen, hedefe varmak için kendimizi zorlamalıydık. Dağ yaşantısına yabancı olan birkaçımız daha çok düşmelerine rağmen, yardımlaşarak derin vadiyi takiple son noktamıza vardık. Derin bir vadinin içine serpiştirilmiş yerleşim yerleri, çevresini saran dağları, yeşilliklerle süslü doğası, yalnızlığı, asi ve vahşi görünümü, ortasından akan coşkun su ile ayrı bir duygu yaratıyordu, insan manzaraları bu gerçeğin bir tamamlayıcısıydı. Fazla hareketli görünmeyen yerleşim yerleri, ortalarda dolanan insanlar, hemen her şey yalnız ve uzak bir diyarı andırıyordu. Birçok soruna çözüm bulmak için çok yönlü bir hazırlık çalışması sürdürülüyordu. Bir yandan alana yerleşerek, kış hazırlarını yapmak, diğer yandan lojistik sorunlarını çözmek örgütlenmesi önemli sorunlardı. Başlı başına bilinçli bir uğraşı gerektiriyordu. Bazı olanaksızlıklar, bu konudaki deneyim azlığı, tecrübesizlik ve sorunları önceden kestirememe durumu, yoğun bir iradi direnmeyi zorunlu kılıyordu. Bir yandan, kötü amaç ve planlar peşinde koşanların çabalarını boşa çıkarmak; bir yandan, yaşamın örgütlenmesi ve devamı için bazı fedakarlıklar ve zorlanmalara katlanmak ve bunlarla birlikte esas amaçtan, sorumluluklardan kopmamak çok önemliydi.

Sıcak bir yazı geride bırakmıştık. Artık sonbaharın soğuk yağmurları başlamıştı. Normal yaşam sürüyordu. Bir grup arkadaşla günün yoğun uğraşı sonunda köşemize çekilmiş, bir şeyler okuyorduk. Bir grup KDP pêşmergesi yağmurdan kaçarak evimize sığındı. Epey ıslanmışlardı. Kendilerine hemen yatacakları bir yer hazırladık. Biraz sohbetten sonra, yorgun olduklarını belirtip yattılar. Çok az erzağımız vardı, ancak onlara iyi bir şeyler hazırlıyorduk. Sabah şafakta uyanıp en iyi yiyeceklerimizden oluşan bir yemek yapmaya çalıştık. Beş çay bardağı pirincin içine bir köşede beklettiğimiz kurumuş biber, patlıcan ve domates parçalarını attık. Bize göre, mükemmel bir şeydi bu. Böyle bir çorbayı herhalde beğenirlerdi. Ekmeğimiz ise, içinde en az palamut bulunanı ve yumuşak olanıydı. Biz, bizi tebrik edeceklerini bekliyorduk. En iyi şeylerimizi vermenin gönül rahatlığı da vardı. Komutan yavaşça masaya yaklaştı bir parça ekmek ağzına aldı, çorbadan da bir kaşık tattıktan sonra, "Sağ olun aç değiliz" deyip dışarı çıktılar. Bir taraftan hayal kırıklığına uğramış yutkunurken, diğer taraftan birbirimize bakakalmıştık. Ne yapabilirdik ki? Sonra dışarıdan öfkeli bir ses duyduk ve dışarı çıktık. Komutan, kendine ve kendi sahiplerine okkalı küfürler savuruyordu, "Hepimiz Kürt değil miyiz? Namussuzlar" deyip, ardına bakmadan ıslanmış patikadan aşağı inip yollarına devam ettiler. Herhalde her gün torbalarla ve kazanlarla ekmek ve pirinci nasıl döktükleri gelmişti aklına. Ancak, onur zafer kazanmıştı yine!.. Bir yemeğe, bir onlara bakıyorduk. Sonra bir arkadaş, "boş verin üzülmeyin, kaybettiğiniz bir şey yok, hadi yemeğimizi yiyelim" deyince gülerek oturduk ve biraz da beklemediğimiz bu durum üzerine konuşmaya daldık. Anlamamalarına şaşırmıştık, ama diğer yandan da PKK ve onun insanlarını bir gün tanıyacaklarını biliyorduk.

Gerillacılığa başlıyoruz

Hepimiz baharı büyük bir umut ve heyecanla bekliyorduk. Artık dönmeliydik ait olduğumuz yerlere. Birçok deneyim, tecrübe ve zorlu bir sınavdan sonra her yönüyle gerçekliğimize daha yakın ve objektif düşünebiliyorduk. Taze ve insanı birçok yönüyle duygulandıran, olgunlaştıran, acı-tatlı gerçeklerle yoğuran bir yaşam gerçekliğiydi yaşadığımız.

Akşamın kızıllığında düzenlenen govendleriyle dağları titreten canlı ve enerjik ritimleriyle, insanı coşturan oyunlarıyla, derin üzüntü ve hırs kaynağı Şekiw dağına yaslanmış ruhu ve taze anılarıyla, Zagros'u arşınlayan adımlarıyla bizi hiç yalnız bırakmayan şehit yoldaşlarımızı düşünüyorum. Zagros'un çetin yokuşunda bastonuna dayanarak yavaş yavaş yol alan Ethem AKÇAN yoldaşın, Zagros'un bağrına gömülen Yaşar ORGAN yoldaşın, büyümek ve intikam almak için çırpınan Ercan KILIÇ yoldaşın ve diğerlerinin; Abdulkadir BİÇİM'in', Zeki SÖYLEMEZ'in ve da nicelerinin taze anılarını unutmak mümkün mü? Zagros, bizimle vücut bulan, şehitlerimizle büyüyen yeni dağlarımıza nasıl da teslim ediyor kendisini.

Bir yandan yeni yaşam problemlerinin çözümüne hazırlıklı olmak için yoğun bir çalışma içine girilirken, bir yandan da artık orta sınır bölgesine doğru gruplar yavaş yavaş akmaya başlamıştı. Birçok acı tatlı anıyı geride bırakarak, tüm tazeliği ve güzelliğini hiç gizleme ihtiyacını duymayan doğanın nefis güzelliklerinin tadına vararak yol alıyorduk. Yağmurlu hava, nemlenen toprağın hoş kokusu, yaşanmaya değer bir güzellik ve gerillanın hayalindeki ideal coğrafya... Bahar yağmurlarının coşturduğu vadileri aşmak epeyce zor olmasına rağmen, ilkel yöntemlerle yapılan aletlerle bu geçiş sağlanıyordu. Birkaç gün süren yolculuğumuz sonunda bir başka kampımıza varmıştık. Kamptaki arkadaşların sayısı oldukça kabarmıştı. Grupların tümü buralarda toplanıyordu. Bu arada su kenarında bulunan doğal mağaraların önünde toplanan arkadaşlar çeşitli eğlenceler düzenliyorlardı. Şimdi şehit olan birçok yoldaşımızla beraber 'kaynağa dönüş'ün tarifsiz mutluluğuyla toplantıyı bekliyorduk. Grupları espriler ve klasik türküleriyle coşturan Bozan OKTAY, Emin DAL (Tekin ve K. Hasan) ve diğer yoldaşlar, tipik yöre taklitleri yaparak ve anılar anlatarak zaman doldurmaya çalışıyorlardı. Hemen hemen tüm arkadaşların bir türkü söyleme anı veya fıkra anlatma mecburiyeti vardı. Zap suyu da serin ve hoş uğultusuyla buna eşlik ediyor gibiydi. Tüm gruplar toplantı için dağın zirvesine doğru yol alırken dışarıdan yeni gruplar kavuşuyordu alana. Nihayet toplantımız bitmiş, gruplar yavaş yavaş hazırlıklarının sonuna gelmiş ve kimi gruplar yollara koyulmuştu bile.

Tarih 1984'ün Mayısı'ydı. Toplantı sonrası gruplar tarifsiz bir sevinç ve coşkuyla faaliyet alanlarına doğru yol alıp engin dağ ve vadiler arasından içeri süzülüyorlardı. Yüzyıllardır acı, hasret ve kin ile yoğrulmuş; uğruna yüzlerin, binlerin düştüğü; umut ve hasretin demir parmaklıklar ardında hapsedildiği; şafakta doğacak günün umuduyla yılların, ömürlerin tükendiği; uğruna denizlerin, okyanusların aşıldığı;

"Eylem için her şey tamamdı. Yola koyulduk. Üç kişiydik; iki köylünün de yardımıyla ajan bir unsuru ortadan kaldıracaktık. Ancak kötü bir aksilik ve silahı kullanacak olan şahsın acemiliği yüzünden hedefi ortadan kaldıramamıştık. Daha sonra, benim de dahil olduğum bir tim kuruldu. Görevimiz verilen listedeki acil ve yedek hedefleri ortadan kaldırmaktı."

bir ömür kadar yolların arşınlandığı ülkemiz, bizim ülkemiz Kürdistanımıza doğru yavaş yavaş yol alıyorduk. Tarihin altın sayfalarına yazılacak olan, çağdaş bilincin, cesaretin, fedakarlığın bağırlarında iç içe yoğrulduğu geleceğin büyük yaratıcıları ve umutları olan militanlarını bağrına basmaya hazırdı ülkemiz. Bunun hasretiyle, kızgın Medya toprağı, sabrının doruğundaki taşlar, yatağına sığmayan sular, yeniye susamış beyin, umut ışığı sönmemiş gözler ve tarihimizin ihanet görmemiş tüm görkemli değerleri bağrını sonuna dek açmıştı... Şeref, namus ve onurumuzun abidesi dağlarımızın, sabrını yoğuran amelenin, sabanında bire on umuduyla yaşayan rençberin özleminin gerçek kurtarıcıları, tarihi sorumluluklarının bilincinde, en ücra hücresine akmaya, derman olmaya gidiyorlardı ülkemize...

Agit'in komutasında gerillacılık

Tarih yeni bir sayfa açmaya hazır; insanlık şahidimiz; her karış toprağıyla Medya ülkesi, dağları, taşları, suları ve tek tek ağaçlarıyla yakın tanığımızdı.

Heyecanla karışık bin bir duyguyla A. arkadaşın yanına gidiyorduk. Sakin görünmek için kendimi oldukça zorluyordum.

Agit yoldaşın halen orada olduğunu öğrenince rahatladım. Beraberce ülkeye girecektik. Kısa bir konuşmadan sonra görev yerlerimiz belirlendi. Yanılmamıştım. Agit yoldaşla birlikte girecektik. Botan bölgesi çalışma alanımızdı. A. arkadaş, "nasıl" diye sorunca, beklemeden "çok iyi" dedim. Agit arkadaşın çalışmaları bittikten sonra yola koyulduk. A. arkadaş temel bazı noktalar üzerinde ısrarla durarak yarım saat kadar bize refakat etti. Dağın zirvesine geldiğimizde güneş yeni batmak üzere idi. Gökyüzü kızıllaşmıştı, müthiş bir görünüşü vardı. Bu, dağların asi görünüşüyle birleşince mükemmel bir tablo ortaya çıkıyordu. Aniden durduk. A. arkadaş, "haydi, tamam... Başarılar..." deyince; Agit arkadaş, kısa ve net olarak, "her şey dediğiniz gibi olacak" dedi ve kısa süren bir vedalaşma töreninden sonra yola koyulduk. Birkaç günlük yolculuktan sonra arkadaşların bulunduğu bir noktaya ulaştık. Ancak ben bir gün gecikmeli olarak gitmek zorunda kaldım. Yolda üşütmüş ve kötü bir mide rahatsızlığına yakalanmıştım. Agit arkadaş kalmamın daha iyi olacağını söyleyince kaldım. Yanımda bir de arkadaş kaldı: 1985'te IKP ve KUKSE'den hainlerin pusujsunda şehit düşen Abdülkadir GERGERLİ (Rahmi) arkadaştı. Görevine bağlı, fedakarlık, sevgi ve saygının en iyi örneğiydi. Diğer günün akşamı sağlığım biraz düzelince yola koyulduk bir grup pêşmerge ile. Ancak belli bir mesafeden sonra ikimiz yalnız kaldık. Kampa vardığımızda güvenlik nedeniyle arkadaşların ayrılmış olduklarını gördük. Sonra dağa çıkıp kendilerini bulduk. Hazırlıklar henüz bitmemişti. Grup olarak mükemmel donanmıştık. Ülkeye girmek için birinci girişim rehberlerin hatalarından dolayı ertelendi. İkinci bir hazırlıktan sonra işimizi kolaylaştıran yerli üç kişi de bulununca beklemeden yola koyulduk. Grup epey kalabalıktı. Şimdi anıları önünde saygıyla eğildiğimiz şehit yoldaşlarımız; Sason'da şehit düşen Hasan, Ahmet, Zeki DEMİR; Şırnak'ta şehit düşen Nuri ASLAN (Haşim) yoldaşlar grubun içindeydiler. Komutanımız ise büyük bir direnişle başlayıp öyle "sona" erdiren değerli komutan Agit yoldaştı.

Bir günlük uzun ve yorucu yolculuktan sonra Beytüşşebap ile Şırnak arasında bulunan ormanlık bir alanda konakladık. Yolda grubun kalabalığını gören köylüler asker sanıp kaçmaya başladılar. Bir arkadaş, "mahkumdur hepsi. Bizi asker sandılar" dedi. Sonra bir arkadaşı işaret ederek, "çefiye çıkarıp salla anlarlar" dedi ve bu işaretten sonra ortalığın sakinleştiğini gördük. Daha sonra yola devam ettik.

Uzun bir yolculuktan sonra Eruh-Pervari sınırına gelmiştik. Burada arkadaşlarla randevu gününü beklemeye koyulduk. Koçer aşiretleri yaylalara doğru harekete geçmiş, akın akın geliyorlardı. Dağda stratejik bir noktada konumlanmıştık. Birden nöbetçimiz kadınlı kızlı bir grubun bize doğru geldiğini söyledi, peynirleri için ot topluyorlardı. Türkü söyleyerek bize yakın bir yere gelince, birisi aniden afalladı; bir şey söylemeye fırsat vermeden panik içinde yokuş aşağı kaçmaya başladılar. Feryat ederek, kaşla göz arasında kayboldular. Birkaçı ayakkabısını bırakmıştı. Durumu ve kim olduğumuzu izah için iki üç arkadaşı yanlarına gönderdik. Kötü insanlar olmadığımızı anlamış olacaklar ki, yiyecek birçok şey yollamışlardı. Bu durum ertesi gün de devam etti. Sonra yola koyulup göçtüler.

Arkadaşlarla buluştuktan sonra grubu teslim edip geriye dönmeye hazırlanıyorduk artık. Bu arada tanıştığımız aile ve kişilerle dostluk kuruyor, yeniden buluşmak için ayrılıyorduk. Propagandalarımız epeyce etkili oluyordu. Ancak yine de belli şüpheleri vardı. Yiyecek almak için bir yere uğramıştık. Arkadaşlar dağda bizi bekliyorlardı. Henüz gün batmamıştı. Kürtçeyi bilmiyordum, ama biraz idare edebiliyordum. Yanımdaki arkadaş siminof marka silahıyla beni koruyordu. Kalabalık bir grubun bize doğru geldiğini gördük. Kızgın ve öfkeli bir halleri vardı. Silahımı sıkıca kavradım, aklıma, devlete teslim edilen arkadaşlar gelmişti. İçlerinden birkaç kişi kalabalığı kışkırtıyordu. Durumu ve niyetimizi izaha çalıştım, ancak biraz uyanık davranan ve düzgün Türkçe konuşan biri, Kürtçe bilmememden de yararlanarak bizi yakalamaları için durmadan diğerlerini kışkırtıyordu. Silahımı çekip mermiyi ağzına sürdüm, "Üzerime varırsanız tararım" dedim. Ciddi olduğumu görünce gerilediler. Biz de yavaş yavaş uzaklaştık. Başka bir yere uğrayıp yiyecek aldık ve arkadaşların yanına döndük. Agit arkadaş durumu sorunca, "benim köylere şimdilik tek gitmem doğru olmaz" dedim. "Kürtçe bilmiyorum, yanlış anlıyorlar veya izah edemiyorum. Biraz dil öğreninceye kadar dikkat etmeliyiz" diye ekledim.

Agit arkadaş, "böyle öğreneceksin; öğrenmek zorundasın" dedi. Ben gerçekten kendimi zorlamak durumunda kalıyordum. Çok gülünç durumlara düşe düşe biraz geliştirmiştim Kürtçemi.

Daha sonra Şırnak'a doğru yola koyulduk. Önümüzdeki kalabalık yaylada bir propaganda toplantısı düzenlendi. Agit arkadaştan önemli oranda, etkilenen 20-30 civarında insan bırakarak yola devam ettik. Kısa bir moladan sonra Merge Mahr'ın derinliklerine daldık. Alandaki arkadaşlarla ilişki kurduktan sonra yanımızdaki eğitim adaylarını güneye doğru yola çıkardık. Agit arkadaş ve S. adında bir arkadaşla bir eylemin hazırlıkları için Hêzil vadisine yöneldik. Uludere kesiminde bulunan köylere de uğramalıydık. Bu ara Agit arkadaş midesinden kötü bir şekilde rahatsızlandı. Buna rağmen işi aksatmadan, bize yardımcı olacak insanlarla ilişki kurmak için 3-4 köye uğradık. Uğradığımız Axe köyüne bizi almadılar, evlerine bile oturtmadılar, kötü insanlar olduğumuzu zannediyorlardı. Bunlar devletin MİT'idir deyip duruyorlardı. Arkadaşın tüm izahlarına rağmen tavırlarında ısrar ettiler. Yorgun ve aç olmamıza rağmen yola çıkıp yönümüzü başka bir köye verdik. Fazla uzaklaşmamıştık ki bir kadın önümüzü kesti, "Benim evimde yemek yemeden sizi bir yere bırakmam" dedi. Hayret ettik. Kimdi bu cüretli kadın? Fazla diretmeden köye girip kadının evine gittik. Şahane bir sofra kurulmuştu. Yemekten sonra kadının anlattıklarıyla durumu anladık. Irak'ta kalmış; Bağdat ve Musul'u gezmişti. Bizi Irak'tan tanıdığını söylüyordu. Tecrübeli bir hali vardı. Agit arkadaşla Irak'ın durumu üzerine sıcak bir tartışmaya giriştiler. BBC ve Amerika'nın Sesi'nden alıntı verince ilgimiz büsbütün arttı. Gerçi Guyi kadınının cüretkarlığını duymuştuk, ama bu kadarını beklemiyorduk. İşimizi bitirip vedalaştıktan sonra yola koyulduk. Agit arkadaş, hayret içinde, "bu alanda bunun gibi iki kadın olsa vallahi sırtımız yere gelmez" dedi. Biz de onayladık ve yola devam ettik. Görüşmemiz gereken insanlarla görüşüp, diğerlerine haber verdikten sonra karşı yakaya geçmiştik.

Kurme dare ne ji dare be!..

Eylem için her şey tamamdı. Yola koyulduk. Üç kişiydik; iki köylünün de yardımıyla ajan bir unsuru ortadan kaldıracaktık. Ancak kötü bir aksilik ve silahı kullanacak olan şahsın acemiliği yüzünden hedefi ortadan kaldıramamıştık. Daha sonra, benim de dahil olduğum bir tim kuruldu. Görevimiz, verilen listedeki acil ve yedek hedefleri ortadan kaldırmaktı. Gerekli hazırlıklardan sonra Uludere'ye doğru yola çıktık. Hedef hakkında bilgi aldık. Saat 7-9'a doğru eve yaklaştık. İki arkadaşı koruyucu olarak bıraktık ve biz, iki kişi hızla içeri daldık. 4-5 kişilik bir cemaatti. Hepsini etkisizleştirdik. Hedefi tanıyorduk ancak tüm uyarılarımıza rağmen dışarı çıkmadı. Bu ara bir köylü üzerime yürüdü; ayağımla bir darbe vurup yere yıktım. Artık işi bitirmeye karar verdik. Arkadaş, hainin yakasından tutmuş dışarı çıkarmaya çalışıyordu, ancak direnince vazgeçtik, orada cezasını verdik. Dışarı çıkıp hızla uzaklaştık. Her şey tamamdı. Bu hain birkaç ay önce PKK'li üç kadroyu oyun düzenleyip devlete teslim etmişti. Karşı devrimci yapılanmaları cesaretlendiren bu yapıya darbe vurmak, acil bir hal almıştı. Eylemimiz önemli bir etki bırakmıştı. Yüzbaşı köylüleri toplayıp, "size silah verelim, vurun. Sizi destekleriz. Korkmayın, vurun yeter ki" demesine rağmen, bu alçakça çağrıya kimse cevap verme cesaretini gösteremedi. Aksine, sempati dalgası ve ilgi giderek artıyordu. Karşılaştığımız her insan sevinç içindeydi ve bir tek bu noktada bir bütünlük ortaya çıkıyordu. Kökleri derin olan bir düşünceydi bu; "Kurme dare ne ji dare be, dar zu bi zu hişk nabe" düşüncesi halkta egemendi.

Hızla Kela Meme'yi tırmanıp, aşırı yorgunluğun etkisini kırmak için zirvenin uygun bir noktasında konakladık. O kadar yorulmuştuk ki, öğle yemeğine kimse kalkmadı. Akşama doğru yola koyulduk. Yolda değerli bir yurtsever olan ve daha önceden tanıdığımız ... ile karşılaştık. Bizi görünce, hepimizi tek tek kucaklayıp öptü. Biz de bunun karşılığını hemen verdik; haberi duyar duymaz kollarını iki yana açıp bir çocuğun kırda etrafında dönüp çığlık atmasını andıran bir çığlıkla oynamaya başladı. Sonra tekrar bize sarılıp öptü. O anda, diğer arkadaşlarımı bilmiyorum ama ben oldukça duygulandım. İçimde bir şeylerin kabardığını hissettim. Yurtsever köylü bizi bırakmak istemiyordu. Bir ziyafet sözü verdi, biz de söz verip ayrıldık. Agit arkadaşla buluştuk; ... arkadaş rapor yazmaya koyuldu; ben de gazeteye yollamak üzere bir yazı hazırlamaya başladım. Bu arada Agit arkadaş yeni görevimizi söyledi:

- Tebrikler... Bunu başardınız. Ancak, aleyhimize çalışıp olumsuzluk yapan, bunda da direten ve adımızı kötü bir işe bulaştıran biri var; bir toplantı yapılıp bu adam teşhir edilmeli."

Gerekli bilgileri alıp yola koyulduk. Teşhir işini tamamlayıp, önemli etki bırakan bu toplantıdan sonra yeni bir toplantı için Merge Mahr'da bir araya geldik. Toplantıyı Agit arkadaş yönetiyordu. Dönemin sorunları ve görevlerimiz üzerineydi toplantı. Hemen hemen grubun tümü, propaganda ve diğer çalışmaların önünün açılması için yoğun bir eylemlilik içerisine girmenin zorunlu olduğu konusunda hemfikirdi. Arkadaş da bu düşünceyi onayladı. Biz bazı hazırlıklar için işimize koyulduk. Sığınak ve barınak için gerekli malzemeleri hazırlamak üzere bir köye uğradık. Tam sığınağı yarılamıştık ki, kötü bir taş tam ortasından çıktı, balyozla uğraşmak zorunda kaldık. O anda üç köylünün başımıza dikildiğini fark ettik.

– Ne arıyorsunuz burada? dedim. İçlerinden biri;

– Hayvanımız kaybolmuş, onu arıyorduk, dedi.

– Buldunuz mu bari?

– Yok vallahi bulamadık.

Durumu anlamıştım; hayvanın kaybolması bahaneydi. Hemen uğraştığımız taşı gösterip;

- Altında bir şeyler var ama taşı kıramıyoruz, dedim. Gözlerini taştan ayırmayan köylü;

– Biz yardım edelim, deyip kolları sıvadı ve işe koyuldu.

– Ne çıkarsa paylaşırız, dedim ve arkadaşlara işaret edip seyretmeye başladık. Başını arada bir kaldırıp kurnazca;

– Gerçekten bir ses var, diyordu diğer köylüye.

Sesimizi çıkarmadık. Diğer köylü atıldı;

– F. Temir geçen gün bir mağarada bir İncil kitabı bulmuş. 1 milyona satmış.

Niyetleri açıktı. İki köylü kan ter içinde kalmıştı. Arkadaşlara işaret ettim. Sığınağı tekrar kapattık. Köylüler hayret dolu gözlerle bize bakıyorlardı. İşimizi bitirdikten sonra kendilerine durumları izah etmeye çalıştık ve hemen alanı terk ettik. Başka bir yer bulmalıydık. Yeni bir yerin kazısını tam bitirmişken kötü bir aksilikle o da açığa çıktı. Bir şey yapamamıştık. Arkadaşların çağrısı üzerine başka bir mıntıkaya doğru yola koyulduk.

Agit arkadaş ve kalabalık bir grupla bir alanda değişik gruplarla buluştuk. Sayımız kalabalıktı. Değişik bir hava esiyordu. Bu kalabalık grup üçe bölündü. Birinin başında ben vardım. Önemli bir şeylerin olacağı kesindi. Ancak her şey gizliydi, nereye ne için gidildiği bilinmiyordu. Gerekli izahat yapıldıktan sonra, batıya, Eruh'a doğru yola çıktık. Uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra Çiraw dağına varmıştık. Bizi bekleyen yeni gruplarla karşılaştık. Yoğun bir hareketlilik gözleniyordu. Önemli bir şeyler olacağı yolundaki tahmin giderek doğrulanıyordu.

Eruh baskınına doğru

Alana hükmeden stratejik bir noktada konumlanmıştık. Toplantı için bir araya gelmiştik. Görevli gelen arkadaş, dönemin bazı sorunlarını ve gelinen aşamanın dayattığı görevleri belirttikten sonra, halk ordusunun temeli olan HRK'nin kurulduğunu ilan etti. Coşkun bir atmosfer hakimdi. İlk hedefin önemi üzerine konuşma yapıldıktan sonra Agit arkadaş, 'Silahlı Propaganda yönetmeliği'ni okudu. Topluca yemin içtikten sonra, "yumruklar hazır" işareti verildi ve bütün eller hızla yukarıya kalktı. Bütün formaliteler tamamlanmış; birliğimiz, 14 Temmuz Silahlı Propaganda Birliği adını almıştı. Grubumuzun adı ise Salih Kandal Silahlı Propaganda Grubu'ydu. Birlik, üç gruptan oluşuyordu; genel komutanımız Agit yoldaştı. Sevinçten uçuyor gibiydik. Topluca fotoğraflar çekildikten sonra işimize koyulduk. Agit arkadaş başta olmak üzere altı kişi keşif için Eruh'a doğru yola çıktık. 1 saat yol yürümemiştik ki, silah sesi duyduk. Bir kadın, "aşağıda arkadaşlarınız askerle çatışıyor" dedi. Agit arkadaş, durumu iyi anlamak için bir arkadaşı yayla evlerinden birine yolladı. Sonra anlaşıldı ki, yanlış bir anlama var. Silah sıkan avcılarmış, tekrar yola koyulduk. Bir çadırda mola verip yemeğimizi yedikten ve kısa bir propaganda yaptıktan sonra tekrar yola koyulduk. Yürüyüş esnasında Agit arkadaş hepimizle hararetli hararetli konuşuyordu. Gözleri sevinç ve mutluluk saçıyordu: "Ordumuz kuruluyor. Bunun nizami şeyleri de olmalı. 'Hazır ol, rahat ve silah omuza'nın Kürtçe karşılığı nedir?" diye soruyordu. Bu kapsamda bir tartışma Eruh'un bulunduğu vadinin başına kadar sürdü. Sonra bir yayla evine girdik, yurtsever insanlardı. İstediklerimizi karşıladılar. Evden bir yerli arkadaş ile bir diğer arkadaş keşif için ayrıldılar. Bir arkadaş da onları şehir yakınında bekleyecekti. Onlar yola koyulunca biz de yayla evinde gelişlerini bekledik. Gece yarısı geri döndüler. Biz de uzaktan şehri gözlemiştik. Gerekli olan pratik keşif bittikten sonra arkadaşların yanına geldik, hızla işe koyulduk. Agit arkadaş kesife gidenleri çağırdı, maket hazırlığına girişildi. Taşlarla ördüğümüz maket bir şeylere benziyordu. Agit arkadaş yönetim birimini topladı. Pratik taktik ve güçlerin yerleşimi hakkındaki düşüncelerini belirttikten sonra, diğer arkadaşların dikkat çektiği bazı noktaları da hesaba katarak, eksik bir nokta kalmayıncaya kadar üzerinde tartıştık ve hepimiz planın son şeklini onayladık. Agit arkadaşın plan konusundaki mükemmel zekası, özeni, en ufak ayrıntıya kadar itinalı yaklaşımı gerçekten hayranlık duyulacak nitelikteydi. Hemen pratik prova hazırlıkları için işe koyulduk. Güçlerin konumlanma durumu ve görevleri net bir şekilde belirlenmişti. Birçok kere yapılan prova sonunda hazır kıta halinde yola koyulduk. Hedefe yakın bir noktaya konumlandık. Bu ara bir köylü genç ile babası olan melle başımıza musallat olmuştu. Serbest bırakamazdık; çünkü çalışmaları görmüşlerdi. Hareket anına kadar yanımızda tuttuk, sonra gerekli uyarı ve açıklamayı yaparak serbest bıraktık. (Bu unsur oğlunu devlete teslim etmek istiyordu.)

Gündüz uzun uzun seyrettiğimiz küçük Eruh'a doğru, saldırı düzenine göre yola koyulduk. Yol kesenler görev noktalarına doğru harekete geçtiler. Cevizlik bir alandan inip şehire yaklaşmıştık. Gruplar tek sıra halinde sokağa daldılar. Evlerin pencerelerine çıkmış olan kadın ve erkekler bizi seyrediyorlardı. O anda kötü bir durum oldu. Bir renault araba önümüze çıkmıştı, ancak hızla kendimizi yere attığımız için bizi fark etmedi. Cami ve banka grubu bizden ayrıldı. Agit arkadaşın himaye kolu ve B-7 de yerini aldı. Sırasıyla hücum grupları da dizilmişti.

Ben 10-15 metre geriden öndeki iki arkadaşı takip ederek nöbetçiyi vurur vurmaz hızla yanlarına geçecektim, ateş başlayınca iki arkadaş hızla ileri atıldılar. B-7'nin sesi ortalığı inletti. Hemen yere yattım. Tam birlik kapısında üç arkadaş yan yana yatmıştık. Bir arkadaş bombasını içeri attı ve üçümüz hızla içeri daldık. Onlar yukarı kata tırmanınca, alt katı işgal edecek grubun başında olduğumdan dolayı ben koridora yöneldim. Bir asker telsiz odasından çıktı. Hızla kaçıyordu. Ardından taradım, dış kapıdan aşağı yuvarlandı. Fakat odaları tarayarak ilerliyordum. Tüm binaya egemen olmuştuk. Bir arkadaş kolumdan yakaladı, "Heval yaralıyım" dedi. Kendisini hızla dışarı çıkarıp dış koruyucuya teslim ettim. Doktora seslendim, ancak gürültüden ses ulaşmamıştı. Tekrar içeri daldım. Yukarıdan iki arkadaş iniyordu. Her şey tamamdı, hepimiz sağ salim ayaktaydık. Her şey birkaç dakikada hal olmuştu. Arkadaşlar deponun yerini bulunca, Agit arkadaşın yanına fırladım; yanına yaklaşıp yattım, "her şey tamam, depoyu boşaltalım mı" dedim. "Tabii" dedi. Gerekli talimatı aldıktan sonra grup yerdeki esir askerlerin üzerinden atlayarak hızla içeri daldı. Biz iki kişi boşaltma işini savunuyorduk. Bölüğün yanındaki Reno taksinin her tarafını benzinleyip, arkadaşa "kibrit getir yak" dedim, getirdi ve tutuşturdu. Ama sonra anladık ki tam yanmamıştı. Boşaltma işi artık tamamdı. O arada arkadaşlar Atatürk'ün büstünü gösterdiler. Bir el tarayıp, siyah büstü bembeyaz yaptım; rahatlamıştım. Bir araba bulmak için iki kişi dışarı fırladık. Kahveyi bastık, 3-4 kişinin dışında kimse yoktu. Depoya girmişlerdi, hepsini oradan çıkarıp yerlerine oturttuk. Amaçlarımızı ve günün anlam ve önemini kısaca Türkçe olarak aktardım. Bu arada sarılmak, tokalaşmak isteyenlerin bu isteğine karşılık vermeye çalışıyorduk; ama aynı zamanda tetikte olmak zorundaydık.

"Bize şöför lazım" dedim, "şoför biri çıksın." Ancak ortalıkta ses seda yoktu. Şoför diye şüphelendiğimiz bir ikisini ikna etmeye çalıştık, olmadı. O arada Agit arkadaş içeri girdi. Kendisini tek görünce şaşırdım. Kitleyi selamladıktan sonra bazılarıyla tokalaştı ve kısa bir konuşmadan sonra geriye gitti. Yanımdaki arkadaşla ayrılıp bir arabayla uğraştık. Karayolları arabasıydı. Tesadüfen kapı açık ve anahtarı üstündeydi. Arkadaşım arabayı çalıştırdı ve bölüğün önüne çektik. Bu arada garnizon, banka ve camideki işler de tamamlanmıştı. Kazara yaralanan kadın ve çocuklar hastaneye yollanmıştı. Hepimiz arabaya binip şehir dışına çıktık. Ancak şoför arkadaşın tehlikeli sürüşü yüzünden

arkadaşlarla indirdik. Araba malzemelerle ilerledi. Biz 10-15 dakika bölüğün önünde atları getirmek için yollanan arkadaşları bekledik. Nihayet, herhangi bir kayıp vermeden eşyaların boşaltıldığı yere ulaştık. Malzemeleri hayvanlara yükledik. Arabayı yolun altına yuvarladıktan sonra arkada kalan eşyaları da bir yere gizledik ve bir yamaca tırmanmaya başladık. Her arkadaş başına iki-üç silah düşüyordu. Ben de sırtımda 2 bin mermilik kasayla kan ter içinde ilerliyordum. Hiç olmazsa belli bir mesafe uzaklaşmak için kendimizi zorluyorduk. Bir çeşmenin başına varıp konakladık. Agit arkadaş, "Mola veriyoruz. Arkadaşlara bildirin, dinlenip su içmeliler" dedi. Sonra yönetim birimi olarak toplanmamızı istedi, çevresini sardık. "Başardık" dedi. "Bundan sonrası önemli. Kayıp vermemek gerekir. Bu çok önemli bir nokta. Denetim sıkı tutulmalı." Daha sonra ganimet yiyeceklerden bir parça yedikten sonra toplanıp yola koyulduk. Gözlerimizi hep beraber Eruh'a dikmiş, yarın, hatta daha sonra neler olacak sorusuyla düşüncemizi zorluyorduk. Nihayet, artık görünmez oldu Eruh.

Önemli olan kayıpsız üst alanımıza ulaşmamızdı

Yorucu bir yolculuktan sonra oldukça stratejik bir yer bulduk ve hemen yerleştik. Eşyalarını, silahlarını indirip herkes dinlenmeye çekildi. Şafak sökmek üzereydi. Helikopterlere karşı kendimizi güvenceye aldık. Sakin bir yaz günü, sevinç çığlıklarını andıran kuşların ötüşüne yerinde duramayıp coşkudan sağa sola dönen yoldaşlar eşlik ediyordu. Savaş makinalarının o pis cızırtısı bu güzelim tabloyu bozuyordu, ama dünyayı ayağa kaldırmıştık ve düşmanın çırpınışları boşunaydı. Bir döneme adını verecekti bu tarih. Bir doğuştu bu; yeniden doğuş. Dağlar nasıl da heybetlice çalım satıyorlardı şimdi! Her şey, her şey yenileniyordu. Sanki yıllarca yaslandığımız dağlar değildi bu dağlar; kadasını aldığım toprağım ne kadar da bereketli geliyordu şimdi insana! Şimdi derin bir rahatlık sarmıştı bedenimizi, bir sünger gibiydi altımızda uzanan toprak, yumuşak, sıcak... Derin bir uyku sardı bedenimizi ama kısa sürdü. Şimdi bütün organlarımız pür dikkat kesilmeliydi; tetikte olmalıydı.

Akşama doğru hareketlenip ortalıktaki her şeyi toparladık. Epey uzun bir yol vardı önümüzde. Malzememizin çoğunu alıp yola koyulduk. Akşam bir köye rezan (rehber) almak için uğrayan arkadaşlar askerlerle karşılaşmışlar; peşimizdeler. Hızla yol almalıydık; başarıyı sonuna kadar götürmek önemli idi. Doğru dürüst yol bilmediğimizden, çok kötü bir kayalığa rast geldik. Az kalsın G-3 yüklü katırlardan biri silahlarla beraber uçurumdan aşağı düşüp parçalanacaktı. Bir arkadaş sayesinde tehlikeyi önledik. Önemli bir başka aksilikle karşılaşmadan bir köyün yanına vardık. Su ve rêzan ihtiyacımızı alıp yola koyulduk. Yarım çay bar dağı su düşüyordu her birimize. Köylüler yarı korku, yarı sevinç içinde bize yolu gösterdikten sonra kendilerini gönderdik. 10 km yol almamıştık ki gün ışımaya başladı. Dağlık ve sığ kayalık bir noktaya yerleştik. Silah vb. malzemeleri sakladıktan sonra dikkatli bir şekilde yerlerimize çekildik. Sabahın bu erken saatinde helikopterler bilinmeyen yerlere konup konup kalkıyorlardı.

Gündüz yerimizi fark eden köy çobanlarını uyardık ve yanımızdan uzaklaşmalarına izin vermedik. Bu arada yürekli bir kadın yanımıza geldi; gelişmeleri aktardı. Daha sonra yiyecek için köye indi ancak, akşama doğru köyden çıkmadan, askerler tek sıra halinde onlarla bizim aramıza girmişlerdi. Önemli bir sorun olan yiyecek sorununu çözümlemek için bir grubu alıp köye indim. Gelişmeleri de öğrenmek gerekiyordu. Toplam 4 kişiydik. Asker olsa da olmasa da iki kişiyi gerideki grubu karşılamaya yollayacaktık. Köyün üst tarafında rastladığımız koçerler asker görmediklerini söylediler. Rahatça köye indik ve iki arkadaşı peşimizden gelmesi gereken grubu karşılamaya yolladık. Ben ve bir diğer arkadaş daha önceden tanıdığımız bir aileye gidip, yiyecek temin etmeye çalıştık. Evin yiyeceği az geldiği için yanımdaki arkadaşı diğer bir taraftara yolladım, ben de Ömer adındaki taraftarla diğer bir eve gittim. O anda köy karıştı, Türkçe bağırtı sesleri geldi. Ömer'in evine döndüğümüzde, "Asker köye girdi" dediler. İşte bu çok kötüydü. Biraz önce gönderdiğim arkadaşa da randevu verdiğim yere gelmemişti. Ana grubumuz durumdan haberdar değilse çok kötü olacaktı. Ömer'le beraber köy yolunun üzerinde beklemek iyi olur deyip yattık; grup köye girmemeliydi. Bir süre sonra ayak sesleri yaklaştı, "dur" ihtarı verdim ve Kürtçe parolayı sordum. Karşılık gelince ayağa kalkıp yanlarına gittim. Agit arkadaşa durumu anlattım. Ömer'in rehberliğinde köyü dönerek karşı yakaya geçtik. Üç arkadaşımız yoktu. Daha sonra öğrendik ki, iki arkadaş yolun üstünde beklerken arkadaşların yerine askeri fark edince hızla uzaklaşmışlardı. Önde yürüyen bir köylü onları uyarmıştı. Askerler köye girdiğinde, yiyecek için köyde bulunan diğer arkadaşın üzerine de muhtar yürüyor, ancak arkadaş kurtulup kaçıyor. Bana doğru gelme fırsatını bulamadığı için de randevu noktasına gelemiyor. Tamamen tesadüfen gelişmeler sonucu bir aksilikle karşılaşmadan durumu kurtarmıştık. Daha sonra oldukça mükemmel bir araziye yerleştik. Eruh-Pervari-Şırnak hududundaydık. Yoğun helikopter operasyonları, indirme bindirmeler şafakla başlamıştı. Biz ise akşamdan aldığımız ekmeğin sayesinde gücümüzü koruyorduk, fakat ekmek yetmemişti. Sayımız kalabalıktı. Siyasi üssümüze varmak için acele ediyorduk. Bu arada radyo haberlerine de gülmekten kırılıyorduk. Dizlerimizdeki son dermanı da zorlayarak Pervari ile Şırnak sınırındaki bir Zom'a vardık. Oldukça iyi karşıladılar bizi. Su çoktu, biraz temizlenip rahatladık ve köylülerin ortaklaşa hazırladığı güzel bir ziyafetten sonra teşekkürlerimizi sunup iki rêzanla ayrıldık. Herekol'un güney cephesinin zirvesine gelince rêzanları geri yolladık ve adeta uçarcasına Merge Mahr'ın batıdaki seyrek parçasına bütün hızımızla daldık. Oldukça bitkin ve yorgun düşmüştük. Tedbirlerimizi alıp yerleştik. Devletin büyük güçlerle alana yığıldığını öğrendik. Buna rağmen köylüler bizi coşku ile karşılıyor; tüm ihtiyaçlarımızı karşılıyorlardı. Ömer'i buradan geri gönderdik; tüm ısrarlarımıza rağmen kalmak istememişti. Yolumuza devam edip stratejik bir noktaya yerleştik. Yapılan değerlendirme toplantısı sonrası, keşif, istihbarat ve birliğimizin ihtiyaçlarını karşılamak için arkadaşlar yollandı. Biz de malzemeleri sakladıktan sonra yavaş yavaş gruplara ayrılıp dağılmaya başladık. Günün yorgunluğunu atmak için bir ara uzanmıştım kalabalık seslerle uyandım. Arkadaş, "Yaklaş, buraya gel" dedi. Gittim. "Al bu senin" deyip bölük yüzbaşısının saatini uzattı. Aldım koluma taktım. Tarifte zorluk çektiğim bir duygu ve coşku sardı benliğimi. Ne kadar çok şey söylemek istiyordum o an. Yıllar sonra da unutamayacağım şeylerdi bunlar.

"Agit arkadaş, "Mola veriyoruz. Arkadaşlara dinlenip su içmeliler" dedi. Sonra yönetim birimi olarak toplanmamızı istedi, çevresini sardık. "Başardık" dedi. "Bundan sonrası önemli. Kayıp vermemek gerekir. Bu çok önemli bir nokta. Denetim sıkı tutulmalı." Gözlerimizi hep beraber Eruh'a dikmiş, yarın, hatta daha sonra neler olacak sorusuyla düşüncemizi zorluyorduk."

15 Ağustos Atılımı ve doğru devrimci siyasetinin zaferi

KÜRT HALK ÖNDERİ ABDULLAH ÖCALAN DEĞERLENDİRİYOR

Partimizin silahlı direnişinin 8. yılı ve bunun üst bir evreye sıçratılmış biçimi olan 15 Ağustos Atılımı'nın I. yılını geride bırakmış bulunuyoruz. Tarihsel ve güncel somut gerçeklerimiz, bu süreçte ileriye yönelik yaşanması gereken düşünce ve eylem ile aşılması gereken, çürüyen yapıların ne olduğunu, her zamankinden daha parlak bir biçimde ortaya koymaktadır. Salt bir silahlı direniş olmaktan da öteye, çok çeşitli özelliklere sahip olan bu tarihsel atılımın, gerek geçmişin aydınlatılması ve gerekse daha da önemli olarak, önümüzdeki dönemin devrimci kazanımlarının neler olabileceğinin hesaplanması açısından, derinliğine kavranmasının da hayati önemi vardır. Gelişmenin altındaki doğru düşünce kadar, onun ruhunu ve bu ruhun biçimlenmesi için adeta çıplak yüreğini ortaya koyarcasına sergilenen eşine ender rastlanır direnişçiliğinin de öğreteceği çok şey vardır.

Hemen belirtmek gerekir ki, direnişin herhangi bir sömürgeciliğe karşı değil, insanlık tarihinin tanıdığı en barbar ve günümüzde faşist baskı ve sömürüyü en çok geliştiren, çağdışı ve çağdışı olduğu kadar da, kendini en ince yöntemlerle gizleyen bir egemen sınıfa, emperyalizmin en tehlikeli bir işbirlikçisine karşı, kendi öz tarihinden ve çağdaş insanlık gelişiminden uzak bırakılmış, unutulmuş bir halk olan Kürt halkı adına verildiği, asla unutulmamalıdır. İşte bu gerçek beyinlerimize kazınırcasına kavranır ve sürekli yoğun bir tarzda dile getirilirse, atılımın önemi ancak o zaman ortaya çıkabilecektir.

15 Ağustos, yalnızca partimiz ve halkımız açısından tarihsel bir rol oynamakla sınırlı kalan bir eylem değildir. O başta Türk sömürgeciliği olmak üzere, bütün bir kapitalist emperyalist düzenin temsilcilerini sarsmış ve onları telaşa boğan bir yangının alevlerini tutuşturmuştur. Bu yangın yalnızca bulunduğu yeri sarmakla kalmamış, alevlerinin sıcaklığı Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu halkları başta olmak üzere, ilerici dünya halklarının yüreklerini ısıtırken, sömürgeciler ve her türden işbirlikçi uşaklarına ise, terler döktürmüştür. Bu atılımın yarattığı yeni gelişmeler karşısında, çeşitli güçler mevcut politikalarını gözden geçirmek, yeni çözümler ve arayışlara girmek zorunda kalmışlardır. Bu eylemlerin yarattığı çok yönlü etkiyi kavrayabilmek ve sonuçlarını değerlendirebilmek için, onun ortaya çıktığı ortamın ve dönemin özelliklerine bakmak, bu eylemler karşısında çeşitli güçlerin içine girdikleri tutumları incelemek gerekmektedir. Bu yapıldığında, ancak onun tarihe damga vuran karakteri ve rolü anlaşılabilecektir.

15 Ağustos umutsuzluğa yılgınlığa son verdi

15 Ağustos Atılımı, Türk sömürgecilerinin devlet yapısı içerisinde faşist kurumlaşmayı önemli oranda sağladığı ve bu faşist özü gizleyecek biçim değişikliklerine gitmek amacıyla planlar oluşturduğu bir dönemde gerçekleştirildi. 12 Eylül darbesinin ardından, hızla sürdürülen çalışmalarla dört başı mağrur bir faşist düzen, tüm topluma egemen kılınmıştır. Ancak içte ve dışta yönelecek muhalefeti etkisizleştirmek için, uygulamaların göz boyayıcı bir tarzda yürütülmemesi gerekmektedir. Bu amaçla "demokrasiye dönüş" aldatmacasına başvurulur, düzenin fideliğinde oluşturulmuş partilerle, seçimlere gidilir. Türkiye'nin belli şehirlerinden başlayarak, sıkıyönetim görünüşte kaldırılmaya başlanır. Yapılan planlar gereği muhalefet etkisiz kılınmış olduğundan, '83'le birlikte "ülkede demokrasi tesis edilecektir." Cunta azgınca saldırılarında olduğu gibi, bu göz boyama faaliyetinde de gerek içteki ve gerekse dıştaki dayanaklarından tam destek almaktadır. Böylece iktidarını sağlama bağlama çabası içindedir.

Faşist cuntaya hazırlıksız yakalanan sol hareket ise, geçmiş hatalarının bölünmüşlüğünün kefaretini çok ağır bir tarzda ödemiş, yalnızca darbeler altında ezilmekle de kalmayarak, soylu davasına sahip çıkamaz hale getirilmiştir. Tutuklananlar dışında kalan kesim, örgütsüz bir tarzda çıktığı Avrupa'da tasfiye ile yüz yüze bırakılarak teslim alınmıştır. Tasfiyeciliğin çemberinden bir türlü çıkamayan sol hareketler, yalnızca kendi kendilerini tüketmekle de kalmayarak, geçmiş tarihlerinde de ortaya çıktığı gibi, 12 Eylül rejiminin politikalarının adeta birer uygulayıcısı haline dönüştürülmüşlerdir. Adeta birbirleriyle yarışırcasına, devrimcilik adına ne kadar soylu değer varsa, hepsine karşı saldırıya geçmiş, teslimiyet ve ihaneti bir meziyet gibi meşru kılmaya çalışmışlardır. Faşist cuntaya, karşıdevrimi örgütleme görevine sırt çevirerek, umutlarını "demokrasiye dönüş" çabalarına bağlamış ve 1988 seçimlerinde, parlamentoya adaylıklarını koyma umudu ile yaşamaya başlamışlardır.

PKK dışında kalan güçleri böylece etkisizleştiren faşist cunta, hedeflerine ulaşmada önünde en büyük tehlikenin PKK olduğunun bilincindedir ve ona da son bir darbe vurarak imha etmek amacıyla, 1983 Mayısı'nda, Güney Kürdistan'a müdahale eder. Amaç; PKK hareketinin tüm kadrolarını bu alanda imha ederek, teslimiyeti dayatarak, başaramadığını kılıç ile başarmaktır. Ancak bu plan, faşist Türk ordusunun ağır kayıplar vermesi ile sonuçlanır. Bu saldırı ile birlikte, aynı dönemde devrimci hareketimize dayatılan provakasyon hareketi de boşa çıkartılır.

Diğer taraftan önderleri, devrimci hareketleri ya imhaya, ya da tasfiye edilen ve bağları kopartılan kitleler, cuntanın azgın saldırıları ve pasifikasyon politikası sonucu, iyice sindirilmiş korkunç bir umutsuzluk, yoksulluk ve acı içine çekilmişlerdir. Cuntanın insanlık dışı dayatmalarına tepki duysalar da, öndersiz oldukları için, bunu açığa vurmamakta, cuntanın demogojileri altında, devrimci mücadele umutları önemli oranda sarsılmış bulunmaktadır. Devrimci hareketlere vurduğu darbelerle, artık bir daha güçlü muhalefetle karşılaşmayacağını uman ve suskun kitlelerin durumuyla da bu umutları pekişen faşist cunta, artık iktidarını daha rahatça yürütebileceği inancındadır ve üstelik dünya kamuoyunu da buna inandırmış durumdadır.

İşte 15 Ağustos tarihsel atılımı, böylesi bir dönemde gerçekleştirildi. Umutsuzluğun, yılgınlığın, tasfiyeciliğin ve teslimiyet bulutlarının topluma ve sol hareket içindekilere bir kabus gibi çöktüğü, böylesi bir ortamda, bu inanılmaz adeta mucize gibi bir şeydi çoklarınca. Yine düşman ve efendileri için, bu tam bir şoktu. İnanamadılar önce, sonra geçmişteki isyanların bir benzeri sandılar. Ordu "isyan var" diye ayağa kalktı. Kürdistan'a yığıldı. Ancak ortada ne bir isyan ve ne de eylemi yapanlar vardı. Gelişmeleri hafife almak istediler bu kez, fakat kendilerini en rahat hissettikleri bir dönemde, böylesine güçlü örgütlü eylemler gerçekleştirebilen ve üstelik, hiçbir kayıp vermeden geri çekilen devrimcilerin gücü karşısında bunu da yapamadılar. TC, tarihinde ilk kez karşılaştığı böylesi eylemlerin, kendi sonunu getirecek bir yangının ilk kıvılcımı olduğuna inanmak istemedi, ancak gerçekler acımasızdır ve o gerçeklere boyun eğmek zorunda kaldı. Ordusunun büyük bir kısmını Kürdistan'a aktararak, her yerde devrimci avına çıktılar. Kürdistan'ı baştan sona kapsayan operasyonlar gerçekleştirdi. Sonra TC yetkilileri devrimcilerin barınma koşullarını tamamen ortadan kaldırdıklarına duydukları güvenle, onların eylemi gerçekleştirip sınırdan geri çekildiklerini söylemeye başladılar. Ordunun içine düştüğü aczi gizlemek için, daha iyi bir gerekçe bulunamazdı da. "Yakaladık, çember daralıyor, sonları geldi" propagandalarının sonu gelmeyip, bir tek devrimci dahi yakalanmadıkça, Kürdistan'ın zor coğrafik koşullarının da etkisiyle ordu içinde kaynaşmalar, bunalımlar, kaçışlar baş göstermeye başladı. Kahraman Mehmetçik, daha savaşın ilk adımlarında tökezleyip, kofluğunu açıkça ortaya koydu. "Yenilmez Türk ordusu" efsanesi yerle bir oldu.

Ordunun yapısında görülen bu sarsıntı, tüm devlet yapısında da ortaya çıktı. Devlet otoritesi yerle bir oldu. Dört yıl boyunca yapılan devrimcileri bir daha dirilmemek üzere, "bitirdik" demagojisinin kofluğu açığa çıkınca, tüm devlet yetkilileri birbirlerine girdiler. Sorumlu aramaya başladılar. Cuntanın başı, 'dokunulmaz ilah Evren'e dahi, tepki gösterilerek önüne koyduğu hedeflerdeki başarısızlığının, devlet varlığını tehlikeye soktuğu ifade edildi. Hükümet içinde çalkantıların önü alınamayarak çeşitli kılıflar altında tasfiyeler başladı. Her türlü sorunun tek çözüm gücü olduğunu iddia eden faşist rejimin inanırlılığı yerle bir oldu. Cunta efendileri emperyalistler karşısında da güç duruma düştü.

Kürdistan'daki bu yeni gelişmeler, yalnızca Türk cuntasını gafil avlamakla, onu şaşırtmakla kalmadı. Cuntanın devrimcileri bitirdiği, demagojisine inanan emperyalist çevreler ve uluslararası kamuoyu da derin bir şaşkınlık içine düştü. Emperyalist çevreler, olayların gerçek karakterini kavrayarak Türkiye'ye yaptıkları yatırımlardan vazgeçmeye ve yine dünya basın yayın organları, eylemleri ve Kürdistan halkının mücadelesini uzun uzun işlediler. Tüm dünyaya unutturulmaya çalışılan Kürdistan ve Kürt gerçekliği, böylelikle etrafındaki tecrit duvarının yıkılması ile tartışılmaya, dikkatler buradaki mücadeleye çekilmeye başlandı. Emperyalist ülkeler, Kürdistan politikalarını bu çerçevede yeniden gözden geçirmek zorunda kaldılar.

Diğer taraftan, yıllar yılı Kürdistan gerçekliğine gözlerini kapatan sosyalist çevreler de bu yeni gelişmelerle birlikte, Kürdistan'daki mücadele ile, biraz daha yakından ilgilenme sürecine girdiler. 15 Ağustos Atılımı, böylelikle Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ile, dünya sosyalist, ulusal kurtuluşçu ve ilerici devrimci güçleri arasında bir köprü rolü oynamış oldu.

15 Ağustos eylemleri, faşist Türk devletinin yüzündeki tüm maskeleri yerle bir eden eylemler oldu. O güne kadar demokrasiye döndüğü yolundaki safsatalarla, dünya kamuoyunu aldatan Türk faşist cuntası Kürdistan halkına yönelttiği insanlık dışı saldırılar ve operasyonlarla bu konuda nasıl bir aldatmaca içinde olduğunu sergiledi. Türk egemen sınıflarının bu son temsilcileri, görülmemiş bastırma, demagojik saptırma, teşhir ve örtbas etme yöntemlerini çeşitli biçimlerde kullanarak, direniş gerçekliğimizi halkımıza ve dünya halklarına çarpık bir tarzda yansıtma çabasına girdiler. Eylemlerin kendilerinin demokrasiye geçiş çabalarını sabote etmeye yönelik olduğunu iddia ettiler ve eşkıyalık suçlamasında bulundular. Ancak tüm bu demagojiler, kendilerinin demokrasi ve halk düşmanı yüzünün açığa çıkmasını engelleyemedi ve ilerici insanlığın bu çağdışı barbar güce tepkisi yeniden artmaya başladı.

devamı 24'te